

בנק ירושלים

בנקאות חשלימה

דוחות כספיים

ליום 30 ביוני 2023

דוחות כספיים נגישים נמצאים באתר הבנק בכתובת: <https://www.bankjerusalem.co.il/others/financial-statements>

א.	דוח הדירקטוריון וההנהלה
ב.	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי
ג.	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
ד.	תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים
ה.	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם ונספחים לדוח הרבעוני
ו.	אינדקס ומילון מונחים
ז.	רשימת סניפי הבנק

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים

1 סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	
7	מידע צופה פני עתיד
8	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
9	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח
12	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
14	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
18	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן
2 הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
22	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
32	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף
39	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
43	חברות מוחזקות עיקריות
3 סקירת הסיכונים	
44	התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם
47	סיכון האשראי
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:	
51	ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (טבלה 22)
52	פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (טבלה 23)
53	הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (טבלה 24)
53	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL (טבלה 25)
54	שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור (טבלה 26)
55	השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי (טבלה 27)
56	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (טבלה 28)
60	התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 29)
61	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור (טבלה 30)
63	מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור שנמכר (טבלה 31)
64	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 32)
65	התפלגות יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 33)
66	מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (טבלה 34)
66	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים (טבלה 35)
70	התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן (טבלה 36)
72	חשיפות עיקריות למדינות זרות (טבלה 37)
73	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (טבלה 38)

דוח הדירקטוריון וההנהלה - תוכן עניינים (המשך)

75	סיכון שוק	3.2
נספחים לדוח הדירקטוריון וההנהלה:		
76	אומדן ה-VaR (טבלה 39)	
77	מידע כמותי על סיכון ריבית- ניתוח רגישות (טבלה 40-42)	
79	מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה (טבלה 43)	
79	ריכוז בסיסי הצמדה של הבנק (טבלה 44)	
81	סיכון נזילות ומימון	3.3
83	סיכונים אחרים	3.4
86	השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי	3.5
4 מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים		
88	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים	4.1
89	בקרות ונהלים לגבי גילוי בדוח הכספי	4.2
182	נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	

רשימת הטבלאות בדוח הדירקטוריון והנהלה

12	טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
16	טבלה 2 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
20	טבלה 3- תחזית מאקרו של בנק ישראל
22	טבלה 4 - תמצית דוח רווח והפסד
24	טבלה 5 - הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן
25	טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
25	טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בינכיון על התחייבויות נושאות ריבית במגזרי ההצמדה השונים
26	טבלה 8- יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
28	טבלה 9 - היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
29	טבלה 10- התפלגות הכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות
30	טבלה 11- הוצאות בגין הפסדי אשראי
32	טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות ערך
32	טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי
33	טבלה 14 - הרכב פיקדונות הציבור
33	טבלה 15 - התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
34	טבלה 16 - יחס הלימות הון
35	טבלה 17 - ההשפעה על יחס הון עצמי רוברד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
36	טבלה 18 - התפתחות ההון בששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023
37	טבלה 19 - הון רוברד 2
37	טבלה 20 - יחס מינוף
40	טבלה 21 - מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים
51	טבלה 22 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים
52	טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים
53	טבלה 24 - פרטים על הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314
53	טבלה 25 - תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי CECL
54	טבלה 26 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
55	טבלה 27- השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי

רשימת הטבלאות בדוח הדייקטוריון והנהלה (המשך)

56	טבלה 28- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
60	טבלה 29- התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים
61	טבלה 30- מאפייני סיכון שונים בתיק הלוואות לדיור
63	טבלה 31- מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר
64	טבלה 32- יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
65	טבלה 33- התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
66	טבלה 34- מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
66	טבלה 35- התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
70	טבלה 36- התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף ביני ונדל"ן
72	טבלה 37- חשיפות עיקריות למדינות זרות
73	טבלה 38- חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
76	טבלה 39 - אומדן ה-VaR
77	טבלה 40 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאחדות שלו
78	טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מתואם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
78	טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בלתי צפויים בריבית
79	טבלה 43 - מגבלות שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה
79	טבלה 44 - ריכוז בסיסי הצמדה
79	טבלה 45 - השפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
80	טבלה 46 - נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
81	טבלה 47 - יחס כיסוי נזילות
87	טבלה 48 - ריכוז השפעת גרמי הסיכון

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 30 ביוני 2023

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 21 באוגוסט, 2023 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים הבלתי מבוקרים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו ליום 30 ביוני, 2023. הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים. הכללים שישומו בעריכת דוחות אלו הינם עקביים לכללים ששימשו בעריכת הדוח השנתי ליום 31 בדצמבר 2022. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוח השנתי של שנת 2022.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: אופי התפתחות מגפת הקורונה והאופן בו תחלטנה, ממשלת ישראל ויתר מדינות העולם, להתמודד מולה, שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזור או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גרמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

1. מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
2. השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
3. יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
4. תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
5. התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק, לרבות בשל התפרצות והתפשטות מגפת הקורונה.
6. תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
7. שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה. הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת [דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון.

הנהלת הבנק שוכנת בקריית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 19 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בעיקר בחטיבה הקמעונאית, בחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** מנהלת את כלל ערוצי ההפצה בתחום הקמעונאי אל מול הלקוחות ומשרתת באמצעות מערך הסינוף, שיתופי פעולה בנקודות מכירה, מוקדי המומחים והדיגיטל את לקוחות משקי הבית והבנקאות הפרטית בתחומי הלוואות לדיור, האשראי הצרכני ונכסי לקוחות.
- **חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים** מנהלת את מוצרי הבנק תוך דגש על ניהול הרווחיות ופיתוח עסקי מובנה של המוצרים ומרכזת מימון פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת ליווי בניה, מימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה), מימון קבוצות רכישה ואשראי לעסקים קטנים ובינוניים במסגרת קרן בערבות המדינה.
- **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ועל ניהול מקורות המימון לפעילותו של הבנק, ניהול החשיפות הפיננסיות והנזילות של הבנק הנובעות מפעילויות עסקיות, ובכלל זה ניהול חדרי עסקאות, ניהול נוסטרו וניהול הקשר עם מוסדות פיננסיים ישראלים וזרים. החטיבות העסקיות נשענות על יחידות התמך המשאבים, הכספים, ניהול הסיכונים, המשפטית והביקורת הפנימית.

כמו כן הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

לפרטים נוספים אודות חטיבות ואגפי התמך ושינויים במבנה הבנק ובאופן ניהולו ראה [בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים](#).

לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק [תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

התוכנית האסטרטגית

התכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק, (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"), ממקדת את פעילות הבנק בשלושה נתיבים מרכזיים: המשך פיתוח פעילויות הליבה, הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה, ושיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית. להלן פירוט המיקודים העיקריים בכל אחד מהנתיבים הללו:

א. המשך פיתוח פעילויות הליבה בכל אחד מקווי העסקים, ובכלל זה הרחבה של פעילות המשכנתאות בתשואה הולמת על ההון, הרחבת פעילות ליווי בניה בתחומי הפעילות הנוכחיים, ושיפור רווחיות פעילות האשראי הצרכני, כדלקמן:

• שוק המשכנתאות

- הבנק פועל להרחבת בסיס לקוחותיו על ידי מינוף המיצוב העסקי הקיים של הבנק מול לקוחות פרטיים וגיוון המענים והשירותים שהוא מציע ליועצי המשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
- הבנק יפעל לספק שירותים בתחום המשכנתאות וליצור שיתופי פעולה עם גופים מוסדיים וחברות הפועלות בתחום המשכנתאות, במטרה להרחיב את ערוצי ההפצה שלו וכדי לגוון את בסיס הכנסותיו.
- הבנק ממשיך את פעילות מכר תיקי משכנתאות למוסדיים ואחרים, במטרה לאפשר את צמיחת הפעילות, להגדיל את הרווח ולשפר את אופן ניצול ההון.

• ליווי בניה למגורים

- הבנק ימשיך לבסס את מעמדו כשחקן משמעותי בתחום ליווי הבניה וההתחדשות העירונית.
- הבנק יפעל להרחבה של הפעילות, דרך העמקת הפעילות מול קבוצות רכישה והצעת השלמת הון עצמי ללקוחותיו.

• אשראי צרכני

- פעילות האשראי הצרכני מרוכזת בחברת הבת תמר אריאל קפיטל.
- הבנק ישפר את רווחיות הפעילות על ידי מיטוב של ערוצי המכר (רכש לקוחות חדשים יבוצע בדיגיטל ועל ידי המוקד, הסניפים יתמקדו במכר צולב), התייעלות אנב דיגיטציה של תהליכים והמשך שיפור תהליך החיתום בהתבסס על מקורות מידע חיצוניים.

• ניהול נכסי לקוחות

- הבנק יציע שירותי ניהול נכסי לקוחות, בדגש על הצעת הערך הטובה במערכת הבנקאית עבור פיקדונות למשקי בית, תוך הרחבת קהל היעד וערוצי ההפצה.
- הבנק יפעל לשיפור חוויית השירות והיצע המוצרים שלו על ידי המשך פיתוח המערכת הסגורה הפקדת פיקדונות באמצעים דיגיטליים עבור לקוחות כל הבנקים, ואוטומציה של תהליכים גם ביעוץ נ"ע.

כחלק מהמהלך להגדלת מספר הלקוחות והרחבת הפעילות הקמעונאית, פועל הבנק לפיתוח גישה רב ערוצית, שבבסיסה התאמת הפרישה הסניפית כדי לתמוך בצמיחת פעילות מתן המשכנתאות, והסטת פעילויות אחרות מסניפי הבנק לערוצים מקוונים ובהם אפליקציה, אתר הבנק ומוקד טלפוני לשירות ומכירה.

ב. הרחבת המודל העסקי של הבנק באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק. עיקרי המיקוד העסקי:

- פיתוח פעילות מתן שירותים בנקאיים לאחרים (BaaS), במטרה להחזין את יכולות הבנק ולתת שירותים לאחרים, לגוון ולהגדיל את הכנסות הבנק.
- גיוון תיק אשראי על ידי פיתוח האשראי העסקי בתחומי נותני אשראי ועסקים קטנים ובינוניים, דרך שיתופי פעולה עם נותני אשראי חוץ בנקאיים וחברות עסקיות בתחום זה, ובאמצעות השתתפות בקרן למתן אשראי לעסקים קטנים בערבות המדינה.
- חברה לנותני אשראי ולשחקנים בשוק החוץ בנקאי בשת"פ אסטרטגי במטרה לייצר מכפיל כח ליכולותיו של הבנק, להרחיב את ערוצי ההפצה שלו ולגוון את מקורות ההכנסה של הבנק.

ג. שיפור התשתית הפיננסית והיעילות ההונית באמצעות הנחת תשתית איתנה למכר ואיגוח אשראי, רכש אשראי, פיצול עסקים וגיוס הון דרך הכנסת שותפים ופינוי הון ושיפור אופן ניצול ההון.

● פיצול פעילויות וגיוס הון

- במטרה להציף ערך בפעילויותיו השונות, להקטין את סיכוני הצמיחה ולגייס הון שיאפשר את המשך הצמיחה, הבנק פועל לפצל חלק מהקווים העסקיים שלו לחברות בנות, ולגייס אליהן הון משותפים אסטרטגיים (בכפוף לאישור בנק ישראל). המהלך הראשון שהושלם כלל הקמת חברה בת, תמר אריאל קפיטל בע"מ, שבה ריכז הבנק את פעילות האשראי הצרכני הקיימת והעתידי של הבנק, וחברות מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ רכשו כ-19.99% מהון המניות של החברה הבת.
- הבנק פועל לבצע מהלכים דומים בפעילויות אחרות שלו, ובוחן סגירה או מכירה של פעילויות אחרות שאינן סינרגיות לפעילויות קיימות, במטרה למקד את משאביו בפעילויות הליבה.

● מכר תיקי אשראי

- כחלק מאסטרטגיית ניהול ותכנון ההון שלו, מוכר הבנק תיקי משכנתאות, במטרה לאפשר את המשך הצמיחה בפעילותו בתחום זה ואת הגדלת הרווחיות בקווי הפעילות השונים. הבנק פועל להגדיל את שיעור המשכנתאות שהוא מוכר מסך הביצוע בכפוף למגבלות בנק ישראל, ובכוונתו לבצע מספר עסקאות מכירה גם בשנה קלנדרית.
- בתחומי פעילות אחרים יפעל הבנק למכר תיקי אשראי באופן הזדמנותי. לפרטים נוספים ראה גם בפרק 3.

● איגוחים, ביטוחי אשראי ועסקאות לפיני וגיוס הון

- לצד מכר האשראי לגופים מוסדיים, פועל הבנק להניח תשתיות לאיגוח תיקי אשראי, תחילה בתחום המשכנתאות. בנוסף, הבנק ביצע בעבר עסקאות שונות להעברת סיכון אשראי ולמכירת תזרימי עמלות במטרה להגדיל את זמינות ההון למהלכי הצמיחה, והוא ממשיך לפתח יכולות כאלו.

כדי לאפשר את יישום האסטרטגייה שלו יפעל הבנק להתאמה ושיפור של נכסיו הטכנולוגיים, וליישום אסטרטגיית דיגיטל ודאטה. הבנק יגדיל את השקעותיו ביכולות המחשוב שלו לטובת הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר ואיכותי לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית, חתירה לדיגיטציה של תהליכים מול הלקוח ומול הבנקאים ומערכי התפעול, שדרוג השימוש בדאטה פנימי וחיצויי שדרוג משמעותי בשימוש במודלים אנליטיים. בדגש על שיפור חווית הלקוח בצריכת המוצרים והשירותים השונים. הבנק בוחן את התכנית ומעדכן אותה בהתאם לצורך מדי שנה. ביום 27 באוקטובר 2022, אישר דירקטוריון הבנק את התכנית האסטרטגית העדכנית.

יעדי האסטרטגיה ארוכי הטווח

- בניית מתווה רב שנתי שבמרכזו שמירה על יציבותו וחסנו של הבנק והשאת ערך לבעלי המניות.
- שמירה על פרופיל סיכון נמוך – הלימות הון, נזילות יחס מינוף מעל לרף הרגולטורי הנדרש ובהתאם לשולי הביטחון שקבע הדירקטוריון, ורמה גבוהה של אבטחת מידע וסייבר.
- השגת רווחיות נאותה – שמירה על תשואה דו-ספרתית.
- חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% לפחות מהרווח.
- טיפוח ההון האנושי, מנהלים ועובדים.
- שיפור תהליכים והתייעלות באמצעות חתירה לדיגיטציה של תהליכים, חדשנות בערוצי ההפצה וחיזוק בקורות ממוכנות, והורדת יחס היעילות (C/I) ל-62%.
- שיפור והתאמת הנכסים הטכנולוגיים, בדגש על חיזוק התשתיות ומערכות הליבה ופיתוח תשתית דיגיטל ודאטה, בהתאם לאסטרטגיית הדיגיטל והדאטה של הבנק.
- מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות, ובמתן פתרונות פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים:
 - הרחבת בסיס הלקוחות של הבנק במשכנתאות, תוך חיזוק מעמדו של הבנק במשכנתאות לכל מטרה ובמגזרי האוכלוסייה החרדית והערבית.
 - פיתוח פעילות האשראי הצרכני על ידי דיגיטציה של המוצר ושימוש במודלים מתקדמים, המשך שדרוג תהליכי מתן האשראי, השיווק והגבייה, לצד רכש ומכר אשראי באופן שוטף.
 - הרחבת פעילות ליווי הפרויקטים במיקוד התחדשות עירונית, השלמת הון ואישור צברי פרויקטים.

- הרחבת המודל העסקי של הבנק ובסיס לקוחותיו באמצעות שיתופי פעולה עסקיים ואסטרטגיים עם גופים עסקיים ומוסדיים שפעילותם משלימה את זו של הבנק:
 - הנגשת שירותים בנקאיים לגופים השונים המעוניינים לספק שירותים פיננסיים ללקוחותיהם (BaaS).
 - הרחבת קהל לקוחות הבנק או ערוצי ההפצה שלו דרך שיתופי פעולה בתחומי פעילות הליבה של הבנק.
 - גיוון תיק האשראי דרך פיתוח פעילות אשראי לעסקים במיקוד נותני אשראי ומתן אשראי לעסקים קטנים ובינוניים באמצעות הקרן בערבות המדינה.
- שיפור התשתית הפיננסית ושיפור היעילות ההונית ככלים להרחבת פעילותו של הבנק, דרך מהלכים למיטוב הקצאת ההון בבנק, פיתוח ערוצים למכר ואיגוח אשראי וגיוס הון לקווים עסקיים שונים ומיטוב פורטפוליו הנכסים דרך מכירת פעילויות לא סינרגטיות לפעילויות הליבה.

בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון התואם את תאבון הסיכון של הבנק המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, ביחסי נזילות יחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה בהתאם לשולי הביטחון שנקבעו על ידי הדירקטוריון, וכן, ניהול אפקטיבי של הסיכון התפעולי וסיכונים בקרה פנימית נוספים, כגון, אבטחת מידע וסייבר, הגנת הפרטיות, מיקור חוץ, המשכיות עסקית וכדומה. התכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה ועקבית וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדי באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק וטיפוח ההון האנושי.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

סביבה, חברה וממשל - ESG

עקרונות הקיימות והאחריות התאגידית מהווים חלק בלתי נפרד מפעילותו העסקית של הבנק, מתוך הכרה שלא ניתן להפריד בין הצלחה עסקית לבין שיקולי חברה, סביבה וממשל תאגידי. תפיסה זו התחדדה בשנים האחרונות בישראל ובעולם ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרת על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות. האסטרטגיה העסקית של הבנק עודכנה עבור שנים 2022-2026 ביום 15 ביולי, 2021 ומשלבת בתוכה היבטי ESG הכוללים התאמות ופתרונות פיננסיים ללקוחותיו, התייחסות לגיוון תיק האשראי, מתן דגש על דיגיטציה וחדשנות, אבטחת מידע וסייבר ופיתוח ההון האנושי בבנק. כמו כן, הבנק נוקט במגוון צעדים להטמעת ערכי הסביבה, חברה וממשל ESG.

לפרטים נוספים אודות סביבה, חברה וממשל תאגידי ראו דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2022 באתר הבנק וכן בדוח השנתי לשנת 2022.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

טבלה 1 - מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

שלוש חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2022	30/09/2022	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	
					מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):
15.9%	17.7%	15.1%	13.4%	9.3%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
12.4%	13.5%	14.7%	12.4%	9.9%	תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
1.09%	1.16%	1.01%	0.91%	0.62%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק לנכסים ממוצעים
10.5%	10.5%	10.5%	10.4%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1
6.3%	6.4%	6.3%	6.1%	6.3%	יחס המינוף
203%	200%	202%	218%	208%	יחס ניסוי הנזילות
129%	125%	130%	136%	134%	יחס מימון יציב נטו
1.30%	1.20%	1.20%	1.10%	1.20%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
59.4%	53.0%	58.6%	60.0%	63.0%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
					מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):
0.46%	0.69%	0.71%	0.48%	0.88%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.96%	1.05%	1.14%	1.15%	1.20%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור ⁽¹⁾
1.05%	1.01%	1.02%	1.01%	1.07%	שיעור אשראי לא צובר או בפיגור ל 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
0.12%	0.13%	0.32%	0.35%	0.41%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
					נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח:
46.4	52.7	47.0	42.6	29.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾ ⁽³⁾
36.2	40.2	45.7	39.5	31.5	סך הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ⁽¹⁾
140.7	157.2	169.8	176.2	188.7	הכנסות ריבית, נטו
15.3	24.1	24.8	17.6	33.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
73.3	64.6	63.1	39.3	31.3	הכנסות שאינן מריבית
30.1	29.7	28.7	31.0	30.9	מזה: עמלות
127.1	117.6	136.5	129.4	138.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
55.2	54.2	63.3	62.9	63.4	מזה: משכורות והוצאות נלוות
					רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח:
0.66	0.75	0.66	0.60	0.42	רווח בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
					נתונים עיקריים מהמאזן, לסוף שנת הדיווח:
18,029.5	18,432.7	18,907.2	20,151.5	19,968.8	סך כל הנכסים
3,212.0	2,967.1	3,360.1	3,962.0	2,885.1	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,045.7	982.8	1,043.1	1,325.0	1,580.1	ניירות ערך
13,297.0	14,005.3	14,057.5	14,382.0	15,042.8	אשראי לציבור, נטו
16,833.5	17,192.1	17,651.2	18,868.3	18,653.8	סך כל ההתחייבויות
308.1	349.3	342.9	380.3	354.3	מזה: פיקדונות מבנקים
13,621.7	13,765.4	14,266.8	14,777.8	15,158.8	פיקדונות מהציבור
2,561.0	2,743.1	2,677.6	3,358.9	2,830.0	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2022	30/09/2022	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	
1,196.0	1,240.6	1,256.0	1,283.2	1,315.0	הון עצמי
					נתונים נוספים:
1,180.0	1,288.0	1,144.0	1,089.0	1,361.0	מחיר מניה (באגרות)
61.3	-	61.1	-	19.7	דיבידנד למניה (באגרות)
611	621	615	642	636	מספר משרות ממוצע
0.82%	0.86%	0.91%	0.94%	0.99%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
2.71%	3.21%	3.42%	3.39%	3.22%	פער הריבית
0.70%	0.65%	0.61%	0.66%	0.65%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
30.3	52.7	47.0	42.6	29.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים
15.9%	12.3%	15.1%	13.4%	9.3%	תשואה להון בנטרול רכיבים מסוימים למעט מכירת תיקים

(1) לפרטים אודות הכנסות ממכירת תיק אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן](#).

(2) הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

(3) ברבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר, 2022 הרווח הנקי הושפע מהכנסה בסך 24.5 מיליוני ש"ח (כ-16.1 מיליוני ש"ח לאחר השפעת המס) הנובעים ממכירת זכויות בפוליסות בתיק הביטוחים (לרבות הזכות לתשלומים ומתן שירות ללקוחות) של חברה בת בשליטה של הבנק, בו שימשה החברה הבת כסוכן עבור לקוחות הבנק.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק כפי שהוסדרה במסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק, המתבססים על הוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר פרופיל הסיכונים המהותיים אליהם חשוף הבנק ואחר אופן התפתחותו של פרופיל הסיכונים של הבנק. ניטור זה מבוצע על ידי הבנק בשגרה ובוודאי בעת התפתחות תנאי קיצון או פוטנציאל להתפתחות תנאים שכאלה (מצב התרעה).

המדיניות המוניטרית המרחיבה שנקטו הבנקים המרכזיים בעולם, כתוצאה מהתפשטות מגיפת הקורונה בעולם, והשפעת העימות בין רוסיה ואוקראינה, הביאה בשנה האחרונה לעלייה משמעותית בשיעור האינפלציה בעולם ובארץ ולעלייה בחוסר היציבות בסביבת המאקרו. פעולות הבנקים המרכזיים לריסון האינפלציה הביאה לעלייה משמעותית בפרק זמן קצר יחסית בשיעור הריבית בעולם ובארץ, והגבירה את חוסר הוודאות במשק. ברבעון זה נמשכה אי הוודאות הפוליטית בישראל, על רקע המשך תהליכי החקיקה הנוגעים למערכת המשפט. בנוסף, התגברה במהלך הרבעון ההסלמה ביטחונית במספר זירות בו זמנית.

הבנק ממשיך לעקוב אחר אירועים אלה, שיש להם פוטנציאל השפעה על התפתחות פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק והעמידה ביעדים העסקיים, וכן, גם על פרופיל הסיכון התפעולי וסיכוי בקרה פנימית נוספים: המשכיות עסקית, סייבר, הונאות ועוד.

בשלב זה, ולמרות העלייה בפוטנציאל, הבנק, בדומה לרבעון הקודם, אינו מזהה התפתחות מהותית בפרופיל הסיכון שלו, היות וסיכון תיק האשראי של הבנק מושפע בעיקר מפרופיל סיכון תיק המשכנתאות ותיק הנדל"ן המגובים בביטחונות והמהווים את חלקו הארי של תיק האשראי של הבנק. ברבעון הנוכחי פרופיל הסיכון של תיקים אלה ממשיך להיות נמוך יחסית, כאשר למרות העלייה שחלה בשיעורי הכשל בתיק המשכנתאות ובהלוואות לכל מטרות, עדיין שיעור הכשל והמחיקות בתיקים אלה ממשיכים לשמור על שיעורים נמוכים יחסית. מדדי הסיכון של תיקי אשראי אלה ממשיכים לשמור על ערכים יציבים בהתאם לתאבון הסיכון של הבנק. נמשכת העלייה בשיעור הכשל והמחיקות בתיק האשראי הצרכני של הבנק, המהווה כאמור לעיל, חלק קטן יחסית מכלל תיק האשראי, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון והרעה מתמשכת בדירוג האשראי של הלקוחות בכלל המערכת. העלייה באשראי הצרכני הובילה לעלייה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה (בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2023) ל - 0.88% לעומת 0.46% בתקופה המקבילה אשתקד. הבנק נוקט הפעולות הנדרשות על מנת להתמודד עם עלייה זו. הבנק ממשיך לשמור על רמת נזילות גבוהה שהיא לאורך זמן הגבוהה במערכת, ובאופן דומה, נשמרת היציבות ברמת סיכון השוק והריבית הנמצאת בבולות תאבון הסיכון השמרני שקבע דירקטוריון הבנק. לעליית הריבית ולאי הוודאות הכלכלית בעולם הייתה השפעה על יחס ההחזר של הלקוחות נטלי המשכנתאות. הבנק ביצע מספר פעולות על מנת להקל על לקוחותיו להתמודד עם העלייה ביחס ההחזר שלהם. לפירוט, [ראה פרק 3 לדוח זה](#), דוח הסיכונים לסוף שנת 2022 ולרבעון הראשון של שנת 2023.

הבנק ממשיך לפעול במתכונת דומה לזו בה פעל בשנה האחרונה כשהוא ממשיך להקפיד על ניטור מוגבר של התפתחות פרופיל הסיכון שלו במטרה להבטיח עמידה ביעדי העסקיים, יעדי ההון, המינוף והנזילות ובמכלול מגבלות תאבון הסיכון שנקבעו על ידי הדירקטוריון תוך שמירה על מוניטין הבנק. הניטור המוגבר מתבסס על מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים והנתונים המאקרו כלכליים, הגברת תדירות דוחות הבקרה על מנת לנטר במהירות שינוי בפרופיל הסיכון, וביצוע הערכות מצב תכופות על מנת להעריך השפעת אי הוודאות והאיומים השונים על התפתחות פרופיל הסיכונים שלו, על פעילותו ועל יעדי העסקיים. כחלק מהערכות המצב הגביר הבנק את השימוש במבחני הקיצון וניתוחי רגישות מגוונים, על מנת לאמוד השפעות אלה.

מבחני הקיצון וניתוחי רגישות שהבנק מבצע בשיטות מגוונות, כולל התרחיש האחד של בנק ישראל (מבחן קיצון הנקבע על ידי בנק ישראל, וכולל תזוזות קיצוניות בגורמי המאקרו בשווקים), מבוססים על העלייה שכבר חלה בשיעור הריבית והאינפלציה החל משנת 2022, זעזוע של גורמי מאקרו נוספים שיכולים להיות מושפעים מאי הוודאות הכלכלית, כמו אבטלה, וכניסה למיתון. תוצאות התרחישים נערכות תוך בחינה של סגמנטים שונים בתיק האשראי, בחינת השפעתם על פרופיל סיכון השוק, ריבית והנזילות ואתגור יעדי העסקיים של הבנק, ביניהם - המרווחים, המחיקות, הביצועים וגורמים נוספים שיש להם השפעה על עמידתו ביעדיו, כולל יעדי ההון שלו. מבחני הקיצון ממשיכים להצביע על כך שלמרות אי הוודאות והנחות תרחישי הקיצון, מידת פגיעתם בבנק היא מתונה יחסית ולא נשקפת סכנה לאיתנות הבנק.

בטיפול בסיכונים המהותיים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון מהותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו ואשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או גבוהה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן [בפרק 3 סקירת הסיכונים ודרכי ניהולם](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול ובקרת הסיכון המתאימה, המבטיחה כי יש לבנק את היכולות להתמודד עם סיכון זה והשפעותיו על פעילות הבנק ויעדיו העסקיים, ככל שיתממש.

[טבלה מספר 2](#) להלן מציגה את הסיכונים המתפתחים של הבנק, שפרופיל הסיכונים של מרביתם, יכולים להשתנות עקב האירועים הכלכליים, הפוליטיים והביטחוניים האחרונים, ולפיכך, על אף פרופיל הסיכון הנמוך יחסית של הבנק, הזהירות והמשך הניטור מחויבים עקב האירועים שהוזכרו לעיל, והבנק נוקט צעדים לניטור והיערכות כדי למזער את השפעתם, לו יתרחשו, באמצעות דוחות בקרה ייעודים שנועדו לאתר התפתחויות בתיקי האשראי של הבנק ובמצב הנזילות וההון שלו, וממשיך להקפיד על שדרוג תכניות החירום/מילוט שלו ותרגולם, ועל שיפור מתמשך ביכולות הערכת פרופיל הסיכונים וההון שלו. לפירוט נוסף, [ראה פרק 3 לדוח זה](#).

	הסיכון	תיאור הסיכון
<p>אי הוודאות בחודשים האחרונים בגין האירועים הכלכליים, הביטחוניים, החקיקתיים והחברתיים נמשכת גם ברבעון הנוכחי. ברבעון האחרון, נמשכת מגמת אי הוודאות המתבטאת בפעילות המשק המקומי ועלייה בפרופיל הסיכון של מדינת ישראל בשווקים הפיננסיים. מגמה זו באה לידי ביטוי במספר היבטים: המשך הירידה בפעילות במשק, בעיקר, בכל הקשור בביצועי משכנתאות (ירידה של כ- 40% בביצועים) ונדל"ן, הרעה במצב העסקים הקטנים והבינוניים, עלייה במספר חדלי הפירעון במשק, דיווחים על הרעה במצב האשראי הצרכני בחברות החוץ בנקאיות, עלייה ברבעון הנוכחי בהפרשות הבנקים להפסדי אשראי, הפגיעה בשקל (עלייה בשער הדולר ב- 15% מתחילת השנה), סימני האטה במשק (ירידה בהכנסות ממיסים), ירידה בהשקעות חו"ל (ירידה של 90% בהשקעות בהייטק), המשך מהלכי הרפורמה המשפטית, המשך הפעילות החקיקתית של הכנסת בקשר עם פעילות הבנקים במערכת (בעיקר, בכל הקשור למשכנתאות, פקדונות ועו"ש), הסלמה נוספת ומתמשכת במצב הביטחוני בכל הזירות (ודגש, לגבי העלייה בפוטנציאל לאירוע בצפון, קרי, מעורבות איראנית), הדוחות המיוחדים שהוציאו שתי חברות דירוג האשראי (S&P ומודיס), המתריעים על פוטנציאל להרעה במצב הכלכלי במשק, ככל שימשכו האירועים הפוליטיים במדינה. בשלב זה, ולמרות העלייה בפוטנציאל האיומים, הבנק, בדומה לרבעון הקודם, איננו מזהה התפתחות מהותית בפרופיל הסיכון שלו להוציא עלייה בשיעור הכשל בתיק האשראי הצרכני של הבנק, תוצאה של עלייה במספר חדלי הפירעון והרעה בדירוג האשראי של הלקוחות בכלל המערכת. שיעור הכשלים והמחיקות בתיק המשכנתאות ותיק הנדל"ן, שניהם מגובי ביטחונות, המהווים את חלקו הארי של תיק האשראי של הבנק, ממשיך להיות נמוך. ברבעון הנוכחי חלה עלייה בשיעור הכשל של ההלוואות לדיור ולכל מטרה, אם כי, שיעורם עדיין נמוך יחסית.</p> <p>לאי הוודאות המתמשכת השפעה על התפתחות פרופיל סיכון הנזילות, ההון, האשראי, שוק וריבית של הבנק והעמידה ביעדים העסקיים, וכן, על פרופיל הסיכון התפעולי וסיכוי בקרה פנימית נוספים: המשכיות עסקית, סייבר, הונאות ועוד. לפיכך, הבנק ממשיך להקפיד על המשך הניטור של התפתחות הכלכלה העולמית וכלכלת ישראל, ועוקב אחר התפתחות גורמי המאקרו השונים (שבשלב זה, מלמדים על מצב כלכלי טוב), כמו גם אחר המצב הפוליטי והביטחוני באזורנו, שיש להם פוטנציאל לפגוע בצמיחה של המדינה, להוביל את המשק למיתון, ולהשפיע על פרופיל הסיכונים שצוינו לעיל ועל עמידת הבנק ביעדי העסקיים. הניטור כולל תהליכי הערכה שוטפים, הגברת הבקרה וביצוע מבחני קיצון וניתוחי רגישות באופן סדיר.</p>		<p>סיכון מאקר-כלכלי וסיכון גיאופוליטי</p>
<p>רמת הכשל במשכנתאות ממשיכה להיות נמוכה בשל נקודת הפתיחה הנמוכה של שיעור הכשלים. ברבעון האחרון, חלה עלייה קלה בשיעור הכשל במשכנתאות ובהלוואות לכל מטרה. מדדי תיק המשכנתאות, יחס ההחזר ושיעור ה- LTV הממוצע כולל מחזורים שומרים על יציבות ונמצאים במרחק סביר מתאבון הסיכון של הבנק. הבנק ממשיך לעקוב אחר העלייה ביחס ההחזר של הלקוחות שלו ובהחזר החודשי עקב העלייה בשיעור הריבית, ואחר העלייה בתקופות לפירעון של ביצועי משכנתאות. תוצאת מבחן קיצון (המניח עלייה משמעותית בשיעור הכשל, ירידה במחירי הדיור יחס החזר מעודכן של הלקוחות לאחר עליות הריבית) ממשיכה להיות נמוכה מההפרשה בשיטת ה- CECL. נמשכת העלייה בכשלים ובהפרשה הצפייה באשראי הצרכני, במיוחד, בקרב הלווים המדרגים בדירוג נמוך על ידי לשכת האשראי, והעלייה המתמשכת בשיעור החדל"פים. תיק הנדל"ן של הבנק ממשיך לשמור על רמת סיכון נמוכה, בהתאם למדדים השונים. דירוג הלווים הגדולים של הבנק ממשיך להיות גבוה ויציב.</p>		<p>סיכון אשראי</p>
<p>המשך הטיפול בסיכון התפעולי, מעילות והונאות, ניטור אנומליות ותיקוף מודלים בהתאם לתכנית העבודה של הבנק, עם דגש על תהליכי הערכה והמשך הטמעת תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. שיפור מתמשך ומהותי בטיפול הבנק בסיכון הגנת הפרטיות וסיכון מיקור חוץ. חטיבת המשאבים בתיאום עם חטיבת הסיכונים ממשיכה לשדרג את מסגרת הטיפול בהמשכיות עסקית, עם העלייה בפוטנציאל לאירועים בטחונים, ובשל חשיבותה של מסגרת זו לשמירה על חוסן הבנק. באמצע חודש יולי, השיק הבנק את המערכת החדשה לניטור אנומליות, כולל מעילות והונאות שהוקמה על ידי אגף הסייבר, בשיטות פעולה עם חטיבת הסיכונים והחטיבות העסקיות.</p>		<p>סיכונים תפעוליים (כולל סיכון מעילות והונאות) וסיכון המשאב האנושי בפעילות הטכנולוגיה</p>
<p>במהלך חודש אפריל, בוצעו מתקפות DDOS על המערכת הפיננסית בישראל, ובתוכה, גם בנק ירושלים (חלק מקמפיין התקפי אנטי ישראלי מתואם במרחב הסייבר), מתקפות אלה מהוות אינדיקציה נוספת לכך כי האירועים הביטחוניים באזורנו ומעורבות מדינות עוינות בתקיפות הסייבר על מוסדות ישראליים, מחייבים תשומת לב תמידית להתפתחות פרופיל סיכון הסייבר. מתקפה זו הסתיימה ללא פגיעה בבנק. הבנק השלים יבוש מתודולוגיה נרחבת לניהול פרופיל ותאבון הסיכון של הסייבר המתבססת על מספר גורמי סיכון ופרמטרים שיש להם השפעה על פרופיל סיכון הסייבר ואפקטיביות הבקורות לטיפול בסיכון. תקיפת סייבר עלולה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. כחלק מתכנית התרגילים של הבנק, במהלך חודש אפריל התקיים תרגיל כופרה.</p>		<p>סיכון סייבר</p>

	תיאור הסיכון	הסיכון
	<p>הבנק בוחן את הסיכון העסקי והאסטרטגי שלו לאור התפתחות האירועים האחרונים במצב המאקרו והגאופוליטי על מנת להעריך את פוטנציאל השפעת המאקרו ואי הוודאות על התכנית העסקית והאסטרטגית שלו ועמידתו ביעדיו העסקיים, ומקפיד על בחינה סדירה של תכנון ההון שלו, בין היתר, באמצעות ביצוע ניתוחי רגישות ומבחני קיצוץ להשפעת האירועים על תכנון ההון שלו. כחלק ממהלך זה, השלים הבנק תכנית מגירה לתרחיש מיתון. הבנק פועל לפי תכנית המחשוב ואסטרטגיית הדיגיטל והדאטה שלו, שאושרה בתחילת שנת 2023.</p>	<p>סיכון עסקי ואסטרטגי</p>
	<p>הבנק פועל לפי תכנית העבודה לטיפול בסיכון רגולציה, כולל הערכת הסיכון ומיפוי מוקדי רגולציה, שדרוג יכולות הערכת הסיכון, ויצירת מסגרת בקרה וניטור הכוללת, בקרות מפתח ומיכון בקרות קיימות ככל הניתן, תוך הפרדה בין בקרות קו ראשון ובקרות קו שני. הבנק נוקט משנה זהירות בפעילותו בקשר עם הסנקציות, ופועל בקפדנות בהתאם למכתב של המפקח על הבנקים והנחיות נוספות המגיעות מבנק ישראל מעת לעת. סיכון זה התעורר מאז תחילת 2022, עקב הטלת הסנקציות על פעילות הבנקים ברוסיה, תוצאת העימות באוקראינה. חשיפת הבנק לרוסיה ואוקראינה היא נמוכה מאוד. הבנק פועל, בהתאם לציפיות המפקח על הבנק, לשדרוג מתמשך של הטיפול בסיכון ההוגנות, וממשיך לשדרג באמצעות תכנית עבודה סדורה ויעודית את הטיפול באיסור הלבנת הון ומימון טרור. למצב הפוליטי יש פוטנציאל להתפתחות סיכון רגולטורי עקב חקיקה הרלוונטית לפעילות המערכת הבנקאית, היכולה לפגוע בעמידת הבנק ביעדיו העסקיים.</p> <p>פרטים אודות דוח בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור מיום 27 בדצמבר 2022 שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 – יוני 2022 מוצגים בפרק 3.4 סיכונים אחרים.</p>	<p>סיכון רגולטורי, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, אכיפה פנימית, הוגנות וציות</p>
	<p>סיכון מודל מופרד מהסיכון התפעולי עקב העלייה בחשיבות ניהול מושכל של מודלים, שהתעוררה בהמשך למשבר הקורונה, השימוש במודלים מבוססי בינה מלאכותית והשינוי בתנאי המאקרו בשנה האחרונה. הבנק פועל לפי מדיניות ייעודית לטיפול בנושא זה. המדיניות תעודכן לכשתאושר ההוראה החדשה של בנק ישראל לניהול סיכוני מודלים.</p>	<p>סיכון מודל</p>
	<p>תשומת הלב של המדינות והרגולטורים ברחבי העולם, כולל בנק ישראל, לסוגיית השפעת סיכוני האקלים והסיכון הסביבתי, על הכלכלה, התעשיות השונות ועל כרוכס הסיכונים של הבנקים, גברה באופן משמעותי בשנים האחרונות וזאת מתוך הבנה כי התממשות של סיכונים אלו יכולים להשפיע על המערכת הבנקאית ובמקרים קיצוניים אף להשפעות גלובליות ומערכתיות. לבנק מדיניות לניהול הסיכון הסביבתי מזה שנים, והבנק נמצא בשלבי למידה של הנושא, תוך שהוא פועל לפי הוראות והנחיות בנק ישראל. בימים אלו הבנק נמצא בשלבי היערכות ליישום ההוראה החדשה של בנק ישראל לניהול סיכון האקלים וכן הוא פועל באופן שוטף להסדרת המסגרת לטיפול בסביבה, חברה וממשל בהיבטי הנגשת שירותים למגוון לקוחות ונגישות, הכללה פיננסית בקרב אוכלוסיות מגוונות, מעורבות חברתית ותרומה לקהילה ומגוון נושאים אחרים. לפרטים נוספים ראה דוח סביבה, חברה וממשל תאגידי של הבנק לשנת 2022 באתר הבנק, וכן, סעיף 1.3 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2022.</p>	<p>ESG וסיכון אקלים</p>

1.6 נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 23 בינואר, 2023 הרחיבה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ את סדרה י"ח בסך של כ- 355.0 מיליון ש"ח ע.נ ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 347.8 מיליון ש"ח.
2. ביום 23 בינואר, 2023 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כ-317.4 מיליון ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 317.4 מיליון ש"ח.
3. ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינייה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. המינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל, 2023. מרון שגיא, מבקר הבנק הקודם, סיים עבודתו בבנק ביום 31 במרץ, 2023.
4. ביום 6 במרץ, 2023 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 14 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-024504).
5. ביום 3 באפריל, 2023 חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פתחה את סדרה 2 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-335.5 מיליון ש"ח.
6. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מיליון ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.נ.). הדיבידנד חולק לבעלי המניות ביום 16 באפריל, 2023.
7. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות בעלי עניין), תש"ס-2000, את החלת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבת), בכל הנוגע לרכישה של ביטוח נושאי משרה (D&O), עבור נושאי משרה שהנם מנכ"ל הבנק וכן בעל שליטה בבנק וקרובו המכונים בבנק כדירקטורים במועד קבלת ההחלטה (לפרטים נוספים אודות תנאי ההתקשרות ראה דיווח מיידי מיום 20 במרץ 2023, מס' אסמכתא: 2023-01-029121).
8. ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו- 2023-01-045798).
9. ביום 22 במאי, 2023 אישר ביהמ"ש הסכם פשרה בתביעה ייצוגית אשר הוגשה כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים, אשר עניינה בטענה כי כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל פיננסים בטוחה"), בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה השקעות בני"ע של חברות מקבוצת אי.די.בי אחזקות בע"מ (להלן: "אי.די.בי") עבור לקוחותיה (כאשר בתקופה זו היתה אי.די.בי בעלת השליטה בכלל פיננסים בטוחה), וזאת תוך העדפת האינטרסים שלה ושל חברות אחרות בקבוצה על פני האינטרסים של לקוחותיה, ובהקשר להחלטה מיום 8 בינואר, 2017, המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד הבנק (אשר רכש את השליטה בכלל פיננסים בטוחה לאחר מועדי האירועים הנטענים). בהתאם להסכם הפשרה, שאושר בפסק הדין, יקבלו התובעים הנכללים בקבוצה, כהגדרתה בהסכם הפשרה, וכן המבקש וערכי דינו, פיצוי, גמול ושכ"ט בסך כולל של 26 מיליון ש"ח. מסך הפיצוי האמור, הבנק יישא בסך של כ-2.5 מיליון ש"ח בלבד, וזאת בהתאם להתחייבות לשיפוי שקיבל הבנק מול כלל אחזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל"), בגין נזקים נשוא התובענה הייצוגית. יתרת הסכום תשולם על-ידי כלל ומבטחיה. הבנק הפריש בעבר את מלוא הסכום בו הוא התחייב.
10. ביום 7 ביוני, 2023 אשררה חברת הדירוג S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'Stable/ila-1+/iAA-' (אסמכתא מס' 2023-01-063189).
11. ביום 20 ביוני, 2023 אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'a1.il' ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2.il', ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג ilA2(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo). מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2023-01-067782).
12. ביום 10 ביולי, 2023 ולאחר תאריך המאזן הרחיבה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ את סדרה ט"ז בסך של כ- 316.4 מיליון ש"ח ע.נ ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 314.8 מיליון ש"ח.
13. ביום 23 ביולי, 2023 ולאחר תאריך המאזן, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 371 מיליון ש"ח, הבנק יכיר ברווח (לפני מס) של כ- 8.1 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023, בגין עסקה זו. לאחר מכירה זו היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ- 22.3%.
14. בתחילת חודש יוני 2023 קיבל הבנק מהמפקח על הבנקים שני מכתבי התראה לפיהם המפקח על הבנקים שוקל להטיל על הבנק עיצום כספי בגין הפרת הצו הבנקאי בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרוור והפרת הוראת ניהול בנקאי תקין 411. לפרטים ראה [פרק 3.4 סיכונים אחרים](#).
15. ביום 21 באוגוסט, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה לשנת 2023 בסך כולל של 21.6 מיליון ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.31 ש"ח ע.נ אשר ישולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023 (המועד הקובע).

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות בכלכלה העולמית והישראלית

הסביבה הכלכלית הגלובלית ברבעון השני של שנת 2023 המשיכה להפגיע לטובה, ואופיינה על ידי המשך התרחבות, בפרט בענפי השירותים והמשך שיפור בתעסוקה, עקב הירידה במחירי הסחורות, הקלה משמעותית בשיבשים בהספקה והסרת מגבלות הקורונה בסין (אם כי השפעה זו הייתה מתונה יחסית). בנוסף, למרות שמלחמת אוקראינה-רוסיה נמשכת, נדמה שהשווקים כמו התרגלו למציאות הזאת, ושוק הסחורות אופיין על ידי ירידת מחירים. לאחר תום הרבעון החליטה חברת הדירוג Fitch להפחית את דירוג ארצות הברית מ-AAA ל-AA+, בשל המחלוקות התדירות סביב אישור תקרת החוב בארה"ב. בשוקי ההון לא הייתה למהלך זה השפעה.

שיעור האינפלציה במדינות המפותחות עדיין גבוה מיעדי הבנקים המרכזיים, אשר המשיכו במדיניות מוניטארית מרסנת, אך הוא מתמתן. אינפלציית הליבה (המדד ללא סעיפי אנרגיה ומזון) מתקררת מעט - ל-4.8% בחודש יוני מ-5.6% בחודש מרץ, אך עדיין גבוהה. מחירי השירותים במדד המשיכו לעלות, ובכלל זה מחירי השכירות ומחירי שירותים אחרים, זאת על רקע המשך עליית שכר במשק ולחצי ביקוש. עם זאת, לאחרונה נראית התמתנות גם במחירי השירותים. באירופה התמתן ביוני קצב האינפלציה ל-5.5% שנה אחורה (מ-6.9% במרץ), אך נותרה ברמה גבוהה (5.5% לעומת 5.7% בחודש מרץ).

במהלך הרבעון העלה הפד את הריבית ב-0.25% לרמה של 5.0%-5.25%, ובשווקים מצפים להמשך העלאות ריבית. ה-ECB העלה את הריבית פעמיים ב-0.25% במהלך הרבעון, לרמה של 3.5%.

המשק האמריקאי המשיך להפגין עוצמה (יחסית לציפיות למיתון מתקרב), במיוחד בצריכת שירותים, בהתבסס על משקי הבית שנהנים מעודפי חיסכון מתקופת הקורונה משיעור אבטלה נמוך. ברבעון השני נוספו כ-700 אלף מועסקים חדשים ושיעור האבטלה נותר יציב על 3.6% בחודש יוני. למרות החששות, משבר הבנקים האזוריים אשר גרם לפד לפרוס רשת ביטחון על ההפקדות של הציבור, לא הביא לירידה חדה באשראי ולהתמתנות בפעילות בארה"ב. באירופה נראית חולשה מתמשכת בפעילות התעשייתית, אך ההתרחבות בענפי השירותים המשיכה לתמוך בפעילות ובתעסוקה. בסין הצמיחה ברבעון השני הגיעה ל-0.8% בלבד (מתחת לציפי).

המשך הצמיחה הכלכלית ועוצמת משקי הבית, לצד התמתנות האינפלציה, אוששו את נרטיב "הנחיתה הרכה", לפיו בהיעדר לחצים אינפלציוניים הבנקים המרכזיים יוכלו להגיב לצמיחה המתמתנת בהורדות ריבית. בהתאם, שוקי המניות, בעיקר בארה"ב, חוו עליות שערים חדות מאוד. ואולם עליות השכר במשקים המפותחים גבוהות, ומהוות סיכון לנרטיב הזה.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

בדומה לעולם, הנתונים הכלכליים בישראל ממשיכים להיות חיוביים, אך נמשכת אי הודאות בנוגע לפעילות הכלכלית ברקע יזמות החקיקה שמובילה הממשלה והתגובה לה. באחרונה פרסמו חברות הדירוג, אשר אשררו כולן את דירוג מדינת ישראל, התייחסויות להמשך מהלכי החקיקה, בהן קבעו כי תחזיותיהן לא כללו את השפעת מהלכי החקיקה על הפעילות הכלכלית בישראל. פרמיית הסיכון של ישראל, כפי שהיא נמדדת בפער התשואות בין ישראל לעולם ובביצועו שוקי המניות, נותרה ללא שינוי משמעותי בסוף הרבעון לעומת ראשיתו, והיא עדיין גבוהה מרמתה בסוף 2022.

סקר מגמות בסקטור העסקי מצביע על המשך התרחבות במרבית ענפי המשק (למעט ענף הבינוי), אך קיימים אינדיקטורים מסוימים שמעידים על התמתנות בפעילות, ובכלל זה קיפאון בשוק הנדל"ן וצניחה במספר העסקאות לרכישות דירה, והתמתנות בלקיחת אשראי ובצריכה הפרטית (לפי נתוני רכישות בכרטיסי האשראי). נתוני התעסוקה עדיין חיוביים עם המשך גידול במספר המועסקים תוך כדי גידול בשיעור ההשתתפות (גידול במספר מחפשי עבודה). שיעור האבטלה בסוף הרבעון עמד על 3.6%, ירידה מתונה מ-3.9% בסוף הרבעון הראשון (בינוי עונתיות). מסתמנת חולשה בייצוא שירותי היי-טק אך האצה ביצוא התעשייתי, בפרט בייצוא הביטחוני. ניכרת המשך התמתנות בגיוסי היי-טק בחו"ל - ל-1.8 מיליארד דולר בלבד ברבעון השני (לאחר 1.7 מיליארד דולר ברבעון הראשון), זאת בהשוואה ל-15.6 מיליארד בשנת 2022 כולה. בישיבת הוועדה המוניתרית במאי העלה בנק ישראל את הריבית במשק ב-0.25% ל-4.75%. בנק ישראל מציין שהאינפלציה עדיין רחבה ו"דביקה", קצב הצמיחה נותר סביב המגמה ארוכת הטווח ושוק העבודה הדוק ועדיין מאופיין בלחצי שכר. בישיבת הוועדה ביולי הותיר בנק ישראל את הריבית ללא שינוי, והעלה את תחזית הצמיחה השנה ל-3.0% (מ-2.5% בתחזית של אפריל) והוריד את תחזית הצמיחה ל-2024 ל-3.0% (מ-3.5%). תחזית המאקרו של בנק ישראל מניחה שהריבית תעמוד על 4.75%-5% ברבעון השני לשנת 2024.

עליית הריבית פגעה בהכנסה הפנויה של חלק ממשקי הבית בישראל, בעיקר עקב התייקרות תשלומי החוב ובראשם המשכנתא, ובהתאם הנחה בנק ישראל את הבנקים להציע ללקוחותיהם מענים שונים במטרה להקל את נטל החוב השוטף. גם בנק ירושלים פנה ללקוחותיו, בהצעה דומה. במקביל, התעורר במשק דיון בנוגע למידה שבה הבנקים מגלגלים

אל לקוחותיהם את עליות הריבית דרך תשלום ריבית גבוהה יותר על הפיקדונות, והגשו הצעות חוק פרטיות שונות שמתערבות באופן שבו הבנקים קובעים את גובה הריבית על הפיקדונות ועל האשראי. הצעות אלו, ככל שיקודמו, עלולות לפגוע באופן חמור ביכולתם של הבנקים להקצות את מקורותיהם ביעילות, ובמקרה שהקיצוניות שבהן יתקבלו – לפגוע באופן חמור ברווחיות הבנקים ובהון שלהם, וכך הדבר גם לגבי בנק ירושלים. במקביל פורסם כי באיטליה מקודמת הצעת חוק למיסוי יתר של רווחי הבנקים. בישראל עלו הצעות דומות, אך בשלב זה אין לבנק יכולת להעריך את ההסתברות לקידומן של הצעות חוק מסוג זה. באחרונה הוציאה רשות התחרות קול קורא שעניינו הכרזה על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות כקבוצת ריכוז. בנק ירושלים בוחן את השלכות הכרזה הזו על עסקיו, אך עדיין מוקדם לקבוע מה היא תהיה.

במהלך הרבעון נערכו דיונים בבית נשיא המדינה, במטרה להשיג הסכמה רחבה לגבי שינוי החקיקה, אך דיונים אלו הסתיימו ללא תוצאות, ולאחרונה חוקק החוק הראשון במסגרת המהלך שמקדמת הממשלה באופן חד צדדי. מהלך החקיקה החד צדדי הוביל את חברות הדירוג להוציא התייחסות מיוחדת להתפתחויות בישראל, ולפיה הדירוג והתחזית הכלכלית שפרסמו חברות הדירוג לא לקחו בחשבון את ההשלכות השליליות של התקדמות במהלכי החקיקה. כמה בנקים גלובליים גדולים פרסמו אזהרות ללקוחותיהם בנוגע לעליית הסיכון בישראל. לאחרונה פרסם גם בנק ישראל במסגרת דוח היציבות למחצית הראשונה של 2023, אזהרה באשר להשפעות האפשריות של האי הסכמה לגבי מהלכי החקיקה על מצב הכלכלה הישראלית. בדוח קובע עוד בנק ישראל כי פרמיית הסיכון של ישראל, כפי שהיא נמדדת בין היתר בפער התשואות בין ישראל לעולם ובביצועי שוקי המניות, עלתה.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית בישראל

בחודש יוני הגירעון התקציבי שנה אחורה עלה ל- 0.9% במונחי תוצר, לעומת עודף של 0.6% בסוף 2022 ואיזון תקציבי בסוף הרבעון הראשון. ביוני ההכנסות ממיסים ירדו ריאלית ב- 7% לעומת יוני אשתקד וב- 8% מתחילת השנה (בעיקר מיסי הנדל"ן אך גם מיסים אחרים ירדו). במקביל, מסתמן גידול בהוצאות הממשלה אשר עלו ב- 8.6% מתחילת השנה, מעל שיעור הגידול השנתי המתוקצב של 7.6%, זאת בחלקו כתוצאה מהסכמי השכר בסקטור הציבורי אך גם מגידול בהוצאות החברתיות. עדיין, במחצית הראשונה של השנה התקציב נמצא בעודף של 6.7 מיליארד ש"ח כך שלא צפוי גירעון גבוה השנה (בנק ישראל צופה גירעון של 1.3% תוצר השנה). עם זה, ללא התאוששות מהירה בפעילות, בשנת 2024 הגירעון התקציבי יגדל. לסיכום הגירעון התקציבי, במונחים שנתיים, מצוי במגמת עלייה.

טבלה 3 - תחזית מאקרו של בנק ישראל (נתונים נבחרים) על פי פרסום בתחילת יולי 2023 (שיעורי השינוי באחוזים)

	2024	2023	2022
תמ"ג	3.0	3.0	6.5
צריכה פרטית	3.5	3.0	7.7
השקעה בנכסים קבועים	3.0	4.5	9.4
אבטלה (ממוצע)	4.1	3.7	3.3
אינפלציה	2.4	3.5	5.1
גירעון תקציבי (עודף)	1.5	1.3	(0.6)

שוקי ההון והמערכת הפיננסית

בדומה לרבעון הראשון, גם ברבעון השני שוק המניות בישראל הפגין חולשה יחסית לעולם (בעיקר מול ארה"ב) על רקע החשש להתקדמות החקיקה משפטית ללא הסכמה רחבה והסלמה ביטחונית. כאמור, תת הביצוע בשוק הישראלי היה משמעותי בעיקר לעומת השווקים בארה"ב, אשר המשיכו לעלות על רקע נתוני מאקרו טובים יחסית והתמתנות בסך הכול האינפלציה אשר איששו את ההערכה לגבי תרחיש "הנחיתה הרכה". בנוסף, מספר קטן (כ-7 במספר) של חברות ענק בארה"ב הפגינו ביצוע יתר. ביצועי חסר משמעותיים של נכסים פיננסיים ישראליים בהשוואה לארה"ב: ברבעון השני מדד המניות S&P עלה ב-8.3%, EUROSTOXX עלה ב-1.9% ו-MSCI של המשקיים המתעוררים עלה ב-1.6%. לעומת זאת, מדד תל אביב 35 עלה ב-0.6% בלבד. פער התשואות של אג"ח ישראלי מול ארה"ב חזר להיות מעט שלילי. בסוף רבעון השני אג"ח ממשלה ל-10 שנים (ממש"ק 432) נסחרה בתשואה של 3.77% (לעומת 3.81% בארה"ב), זאת לעומת תשואה של 3.75% בסוף הרבעון הראשון (ו-3.48% בארה"ב).

אינפלציה ושע"ח

בחודש יוני התמתן קצב האינפלציה ל-4.2% שנה אחורה, מ-5.0% בסוף הרבעון הקודם. בניתוח לגבי סביבת האינפלציה נהוג להסתכל על אינפלציית הליבה (המדד ללא אנרגיה ופירות וירקות), אשר ירדה ב-4.5%, התמתנת מ-5.1% במרץ 2023. בחודש יוני מחירי השכירות המשיכו לעלות בקצב של כמעט 7% ומחירי השירותים האחרים בקצב של 5.5%. לעומת זאת, מסתמנת התמתנות במחירי המוצרים על רקע הקלות בשיבושים בהספקה. ולהערכת החזאים האינפלציה תסתכם ב-4% בשנת 2023. האינפלציה ברבעון ב' הושפעה גם מהמשך פיחות בשקל. במהלך הרבעון השקל פוחד ב-2.4% ביחס לדולר, 2.2% ביחס ליורו. מדובר בפיחות חריג בהתחשב בעליות בשוקי המניות בחו"ל, וככל הנראה העלייה בתודתיות שער החליפים של השקל הושפעה מעלייה באי-ודאות בתחום הפוליטי והגאו-פוליטי. גופים מוסדיים ישראליים המשיכו להגדיל את שיעור ההשקעות שלהם בחו"ל ובמט"ח.

שוק הדיור והמשכנתאות

ברבעון השני המשיך שוק הנדל"ן להפגין חולשה על רקע המשך עלייה בריביות וירידה בביקושים. מספר הדירות החדשות שנמכרו בממוצע באפריל-מאי ירד ב-9.5% לעומת הרבעון הראשון והיה נמוך ב-40% לעומת אותה תקופה אשתקד. מלאי הדירות החדשות שנתרו למכירה עלה ב-26% שנה אחורה. היקף המשכנתאות ברבעון השני ירד ל-5.9 מיליארד ש"ח בממוצע לחודש, ירידה של 49% לעומת רבעון השני לשנת 2022. לפי סקר הדיור של הלמ"ס, מחירי הדירות לרכישה ירדו ב-0.3% בשני הסקרים האחרונים ועלו ב-7.6% שנה אחורה (התמתנת מ-9.7% במאי). ברבעון הראשון מספר התחלות הבנייה ירד לקצב שנתי של 55.7 אלף יחידות (בניכוי עונתיות) מ-58.5 אלף לפני רבעון ו-74.8 אלף לפני שנה. ירידה זו נובעת מעלייה חדה בעלויות המימון ואי וודאות לגבי מחירי הדירות קדימה. מדובר בהיקף התחלות נמוך יחסית כאשר הביקוש השוטף נאמד בכמעט 60 אלף יחידות לשנה (גידול טבעי + עולים). מדד תשומות הבנייה התמתן ל-2.2% שנה אחורה ביוני 2023 מ-3.7% במרץ 2023. ירידה במחירי הסחורות בעולם תרמה להתמתנות במחירי התשומות.

ברבעון השני לשנת 2023 ביצועי אשראי לדיור במערכת הבנקאית עמד על סך כ-19.2 מיליארדי ש"ח (בבנק 562 מיליוני ש"ח, כ-3.0%) לעומת כ-35.5 מיליארדי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (בבנק 770 מיליוני ש"ח כ-2.2%). עלייה זו בחלקו של הבנק מסך הביצוע התאפשרה בשל המיקודים האסטרטגיים של הבנק במוצרים ובסקטורים ספציפיים. שיעור המשכנתאות שניתנו במערכת ביחס LTV מעל 60% עמד על כ-44% (בבנק כ-30%), ושיעור החזר ממוצע (PTI) על המשכנתאות היה כ-29% (בבנק כ-31%), סכום המשכנתא הממוצעת היה כ-977 אלפי ש"ח (בבנק 698 אלפי ש"ח).

לפרטים נוספים ראה [בפרק 3.1 סיכומי אשראי בטבלה 29-התפתחות ביצועי האשראי לדיור ומדדי ביצוע עיקריים](#).

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכם ב- 72.2 מיליוני ש"ח, לעומת 64.2 מיליוני ש"ח אשתקד גידול של 12%. תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע הייתה 11.5%, לעומת 11.2% בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השני של שנת 2023 הסתכם ב- 29.6 מיליוני ש"ח, לעומת 46.4 מיליוני ש"ח אשתקד קיטון של 36%. ראה בהמשך הסבר לקיטון. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע הייתה 9.3%, לעומת 15.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 4 – תמצית דוח רווח והפסד (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				
שינוי באחוזים	שינוי כמותי	2022	2023	שינוי באחוזים	שינוי כמותי	2022	2023	
36%	96.7	268.2	364.9	34%	48.0	140.7	188.7	הכנסות ריבית, נטו
71%	21.2	29.9	51.1	119%	18.2	15.3	33.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
32%	75.5	238.3	313.8	24%	29.8	125.4	155.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
(74%)	(25.4)	34.1	8.7	(99%)	(38.4)	38.8	0.4	הכנסות מימון שאינן מריבית
6%	3.4	58.5	61.9	3%	0.8	30.1	30.9	עמלות
(100%)	(4.4)	4.4	-	(100%)	(4.4)	4.4	-	הכנסות אחרות
(27%)	(26.4)	97.0	70.6	(57%)	(42.0)	73.3	31.3	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
21%	21.9	104.4	126.3	15%	8.2	55.2	63.4	משכורות והוצאות נלוות
14%	7.4	54.8	62.2	15%	4.2	27.3	31.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
4%	2.8	76.7	79.5	(2%)	(0.9)	44.6	43.7	הוצאות אחרות
14%	32.1	235.9	268.0	9%	11.5	127.1	138.6	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
17%	17.0	99.4	116.4	(33%)	(23.7)	71.6	47.9	רווח לפני מיסים
23%	7.8	34.5	42.3	(27%)	(6.5)	24.5	18.0	הפרשה למיסים על הרווח
								רווח נקי
14%	9.2	64.9	74.1	(37%)	(17.2)	47.1	29.9	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
171%	1.2	0.7	1.9	(57%)	(0.4)	0.7	0.3	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12%	8.0	64.2	72.2	(36%)	(16.8)	46.4	29.6	המיוחס לבעלי מניות הבנק

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בששת החודשים הראשונים לשנת 2023 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. הכנסות ריבית נטו – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו ב- 364.9 מיליוני ש"ח, לעומת 268.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 96.7 מיליוני ש"ח (36%). עיקר הגידול נובע מהשפעת מחיר בסך 87.7 מיליוני ש"ח (33%) ומהשפעת כמות בסך 9.0 מיליוני ש"ח (3%), יתרת האשראי הממוצעת של האשראי גדלה בכ-11% וכפר הריבית גדל בכ-0.43 נקודות האחוז ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

2. **הוצאות להפסדי אשראי** – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו בהוצאות בסך 51.1 מיליוני ש"ח לעומת הוצאות בסך 29.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 21.2 מיליוני ש"ח (71%). עיקר הגידול נובע מעלייה בהיקף מחיקות חשבונאיות. שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה במחצית הראשונה לשנת 2023 עומד על 0.67% לעומת 0.45% תקופה מקבילה אשתקד. לפרטים נוספים אודות ניתוח ההוצאות להפסדי אשראי מופיעים בהמשך פרק זה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

3. **סך הכנסות שאינן מריבית** – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו ב-70.6 מיליוני ש"ח, לעומת 97.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של כ-26.4 מיליוני ש"ח (27%) כמפורט להלן:

הכנסות מימון שאינן מריבית – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו ב-8.7 מיליוני ש"ח, לעומת 34.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. במחצית הראשונה נרשמו הכנסות ממכירת תיק אשראי בסך 14.1 מיליוני ש"ח לעומת 37.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, בנטרול הכנסות מכירת תיקי אשראי, נרשמו בתקופה המדווחת הפסדים בסך 5.8 מיליוני ש"ח לעומת הפסדים בסך 5.6 בתקופה המקבילה אשתקד בעיקר מפעילות השקעה בניירות ערך.

לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן [בפרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן](#).

הכנסות מעמלות – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו ב-61.9 מיליוני ש"ח, לעומת 58.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-3.4 מיליוני ש"ח (6%), עיקר הגידול נובע מעלייה של 4.6 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים, עלייה בסך 2.1 מיליוני ש"ח מעמלות משירותי תיקי אשראי ועלייה בסך 1.5 מיליוני ש"ח מעמלות מילויי פרויקטים מנגד נרשמה ירידה בסך 2.8 מיליוני ש"ח מעמלות מביטוחים וירידה בסך 2.2 מיליוני ש"ח מפעילות בניירות ערך.

הכנסות אחרות – במחצית הראשונה של שנת 2022 נרשמו הכנסות בסך 4.4 מיליוני ש"ח הנובעים מרכישה על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – במחצית הראשונה של שנת 2023 הסתכמו ב-268.0 מיליוני ש"ח, לעומת 235.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד גידול של כ-32.1 מיליוני ש"ח (14%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 21.9 מיליוני ש"ח (21%) הנובע בעיקר מגידול בכוח האדם, מעדכוני שכר תקופתיים ואחרים. אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 7.4 מיליוני ש"ח (כ-14%) הנובע ברובו מגידול בהוצאות פחת בסך 5.0 מיליוני ש"ח והוצאות אחרות גידול בסך 2.8 מיליוני ש"ח (4%).

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק ברבעון השני לשנת 2023 לעומת התקופה המקבילה אשתקד:

1. **הכנסות ריבית נטו** – ברבעון השני לשנת 2023 הסתכמו ב-188.7 מיליוני ש"ח, לעומת 140.7 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של 48.0 מיליוני ש"ח (34%). עיקר הגידול נובע מהשפעת מחיר בסך 42.9 מיליוני ש"ח (30%) ומהשפעת כמות בסך 5.1 מיליוני ש"ח (4%), יתרת האשראי הממוצעת גדלה בכ-8% ופער הריבית גדל בכ-0.51 נקודות האחוז ביחס לתקופה מקבילה אשתקד.

2. **הוצאות להפסדי אשראי** – ברבעון השני לשנת 2023 הסתכמו בהוצאות בסך 33.5 מיליוני ש"ח, לעומת 15.3 מיליוני ש"ח. עיקר הגידול נובע מעלייה בהיקף מחיקות חשבונאיות באשראי פרטי אחר.

שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מיתרת חוב רשומה לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני, 2023 עומד על 0.88% לעומת 0.46% תקופה מקבילה אשתקד.

3. **סך הכנסות מימון שאינן מריבית** – ברבעון השני של שנת 2023 הסתכמו ב-31.3 מיליוני ש"ח, לעומת 73.3 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, קיטון של כ-42.0 מיליוני ש"ח (57%):

הכנסות מימון שאינן מריבית – ברבעון השני לשנת 2023 הסתכמו בסך 0.4 מיליוני ש"ח, לעומת 38.8 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון נובע מרישום הכנסות ממכירות תיקי אשראי בסך 37.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מעמלות – ברבעון השני לשנת 2023 הסתכמו ב-30.9 מיליוני ש"ח, לעומת 30.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, גידול של כ-0.8 מיליוני ש"ח (3%),

עיקר הגידול נובע מעלייה של 1.8 מיליוני ש"ח בהכנסות מפעילות בתחום כרטיסים נטענים ועלייה בסך 1.5 מיליוני ש"ח מעמלות משירותי תיקי אשראי, מנגד נרשמה ירידה בסך 1.8 מיליוני ש"ח מפעילות בניירות ערך וירידה בסך 1.4 מיליוני ש"ח מעמלות מביטוחים.

הכנסות אחרות – ברבעון השני לשנת 2022 נרשמו הכנסות בסך 4.4 מיליוני ש"ח הנובעים מרכישה על ידי הבנק של אגרות חוב שהנפיקה חברת הבת של הבנק.

4. **הוצאות תפעוליות ואחרות** – ברבעון השני לשנת 2023 הסתכמו ב-138.6 מיליוני ש"ח, לעומת 127.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד גידול של כ-11.5 מיליוני ש"ח (גידול של 9%):

משכורות והוצאות נלוות גידול בסך 8.2 מיליוני ש"ח (15%) הנובע בעיקר מגידול בכוח האדם, מעדכוני שכר תקופתיים ואחרים.

אחזקה ופחת בניינים וציוד גידול בסך 4.2 מיליוני ש"ח (כ-15%). הוצאות אחרות קיטון בסך 0.9 מיליוני ש"ח (2%) הנובע בעיקר מקיטון בהוצאות מחשוב בסך 3.4 מיליוני ש"ח, וקיטון בהוצאות שיווק ופרסום בסך 1.3 מיליוני ש"ח ומנגד נרשם גידול בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 2.1 מיליוני ש"ח.

הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן

טבלה 5 – הכנסות והוצאות ריבית ושיעורי הכנסות והוצאות לפי סעיפי המאזן (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
שיעורי הכנסה			שיעורי הכנסה		
יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז	יתרה ממוצעת	הכנסות ריבית	אחוז
נכסים נושאי ריבית					
13,886.0	222.1	6.40	15,056.8	320.6	8.52
2,435.8	2.7	0.48	2,835.3	28.7	4.05
1,028.9	3.9	1.52	1,417.6	10.6	2.99
17,350.7	228.7	5.27	19,309.7	359.9	7.46
התחייבויות נושאות ריבית					
11,004.3	41.6	1.51	13,013.8	125.3	3.85
309.8	0.8	1.04	372.9	1.1	1.18
2,416.0	45.6	7.55	2,762.4	44.8	6.49
13,730.1	88.0	2.56	16,149.1	171.2	4.24
2.71			3.22		
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
נכסים נושאי ריבית					
13,307.6	407.7	6.13	14,743.0	596.9	8.10
2,531.1	3.2	0.25	3,152.1	58.8	3.73
916.4	5.8	1.27	1,273.9	16.4	2.57
16,755.1	416.7	4.97	19,169.0	672.1	7.01
התחייבויות נושאות ריבית					
10,761.6	73.6	1.37	12,950.0	223.1	3.45
323.8	1.3	0.80	367.1	2.2	1.20
2,315.8	73.6	6.36	2,994.1	81.9	5.47
13,401.2	148.5	2.22	16,311.2	307.2	3.77
2.75			3.24		

פער הריבית גדל ב-0.49 נקודות האחוז ונכסים נושאי ריבית עלו בשיעור של כ-14%.

לפירוט נוסף ראה [נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי](#).

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

טבלה 6 - ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 לעומת שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		
שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי		שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי	
	מחיר	כמות		מחיר	כמות
189.5	145.5	44.0	98.5	79.8	18.7
66.2	64.5	1.7	32.7	32.0	0.7
255.7	210.0	45.7	131.2	111.8	19.4
149.8	134.8	15.0	83.7	76.1	7.6
9.2	(12.5)	21.7	(0.5)	(7.2)	6.7
159.0	122.3	36.7	83.2	68.9	14.3
96.7	87.7	9.0	48.0	42.9	5.1

נכסים נושאי ריבית

אשראי לציבור בישראל

נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל

סך כל הכנסות הריבית

התחייבויות נושאות ריבית

פיקדונות הציבור בישראל

התחייבויות נושאות ריבית אחרות

סך כל הוצאות הריבית

סך הכל

פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות במגזרי הצמדה השונים

טבלה 7 - פערי הריבית בין נכסים כספיים נושאי ריבית בניכוי עלויות על התחייבויות נושאות הריבית במגזרי הצמדה השונים (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2022	2023	2022	2023	
2.70%	3.38%	2.67%	3.33%	לא צמוד
3.91%	3.37%	3.98%	3.49%	צמוד למדד ⁽¹⁾
1.45%	0.17%	1.49%	0.12%	מט"ח וצמוד מט"ח ⁽²⁾
2.75%	3.24%	2.71%	3.22%	סך הכול פער הריבית
3.20%	3.81%	3.24%	3.91%	תשוואה נטו על נכסים נושאי ריבית

טבלה 8 – יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (במליוני ש"ח):

אחוז השיטי		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	
79.7%	11.3%	3.64	12,639.4	6.54	14,063.1	מטבע ישראלי לא צמוד^(*)
						סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות
236.2%	19.3%	(0.94)	10,065.0	(3.16)	12,008.5	ריבית
25.2%		2.70		3.38		פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
(17.1%)	33.3%	11.10	3,215.3	9.20	4,286.8	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות
(18.9%)	29.7%	(7.19)	2,795.0	(5.83)	3,624.9	ריבית
(13.8%)		3.91		3.73		פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע
						ישראלי צמוד למטבע חוץ)
102.8%	(9.0%)	1.78	900.3	3.61	819.1	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות
942.4%	25.7%	(0.33)	541.2	(3.44)	680.4	ריבית
(83.3%)		1.45		0.17		פער הריבית
						סך פעילות
41.0%	14.4%	4.97	16,755.0	7.01	19,169.0	סך נכסים נושאי ריבית
						סך התחייבויות נושאות
69.8%	21.7%	(2.22)	13,401.2	(3.77)	16,313.8	ריבית
17.8%		2.75		3.24		פער הריבית

^(*) הגידול בפער הריבית של 0.68 נקודות האחוז הייתה השפעה עיקרית על הגידול בהכנסות הריבית.

אחד השיטי		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	שיעורי הכנסה/הוצאה	יתרה ממוצעת	
88.3%	5.0%	3.68	13,267.1	6.93	13,936.0	מטבע ישראלי לא צמוד^(*) סך נכסים נושאי ריבית סך התחייבויות נושאות ריבית
267.3%	8.4%	(1.01)	10,668.8	(3.60)	11,564.8	פער הריבית
23.3%		2.67		3.33		
(24.7%)	42.5%	12.85	3,183.6	9.68	4,535.5	מטבע ישראלי צמוד למדד סך נכסים נושאי ריבית סך התחייבויות נושאות ריבית
(30.2%)	41.6%	(8.87)	2,754.7	(6.19)	3,899.6	פער הריבית
(12.3%)		3.98		3.49		
107.1%	(6.9%)	1.96	900.0	4.06	838.2	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ) סך נכסים נושאי ריבית סך התחייבויות נושאות ריבית
738.3%	16.8%	(0.47)	590.6	(3.94)	689.9	פער הריבית
(91.9%)		1.49		0.12		
41.6%	11.3%	5.27	17,350.7	7.46	19,309.7	סך פעילות סך נכסים נושאי ריבית סך התחייבויות נושאות ריבית
68.9%	15.3%	(2.56)	14,014.1	(4.24)	16,154.3	פער הריבית
16.7%		2.71		3.22		

השפעת פערי הריביות לפי בסיסי הצמדה

מטבע ישראלי לא צמוד בחציון הראשון לשנת 2023 חלה עלייה בריבית בנק ישראל מרמה של 3.25% בתחילת השנה לרמה של 4.75% ליום 30 ביוני, 2023. בתקופה המקבילה אשתקד עמדה ריבית בנק ישראל על 0.75%. פער הריבית במגזר הלא צמוד עמד בחציון הראשון לשנת 2023 על כ-3.38% לעומת 2.70% בתקופה המקבילה. לעליית פער הריבית במגזר זה הייתה השפעה עיקרית על הגידול ברווח המימוני לרבות מפיקדונות שאינם נושאים ריבית. יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה עמדה בסוף הרבעון על כ-8,759 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיר בסך כ-4,135 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,636 מיליוני ש"ח לעומת יתרת האשראי לציבור בריבית משתנה לא צמודה אשר עמדה בסוף שנת 2022 על כ-8,274 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיר בסך כ-4,404 מיליוני ש"ח והלוואות לאנשים פרטיים בסך 1,508 מיליוני ש"ח.

מטבע ישראלי צמוד מדד - בחציון הראשון לשנת 2023 עלה המדד הידוע ב-2.5% לעומת עלייה של 3.1% בתקופה המקבילה אשתקד. פער הריבית עמד בתקופת הדוח על כ-3.37% לעומת 3.91% בתקופה המקבילה. השפעת המדד על הכנסות ריבית, בחציון הראשון לשנת 2023 הייתה גידול של כ-14.3 מיליוני ש"ח לעומת גידול של כ-11.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין מקורות הגיוס (פיקדונות הציבור ואג"ח) עמד בחציון הראשון לשנת 2023 על 3.47% לעומת 3.83% בתקופה המקבילה אשתקד. יתרת האשראי לציבור בריבית צמודה עמדה ליום 30 ביוני, 2023 על כ-4,578 מיליוני ש"ח מזה הלוואות לדיר בסך כ-4,172 מיליוני ש"ח.

מט"ח וצמוד מט"ח - פער שיעור הכנסות הריבית במגזר מט"ח וצמוד מט"ח עמד בחציון הראשון לשנת 2023 על כ-0.17% לעומת 1.45% בתקופה המקבילה אשתקד. מרווח שיעורי הכנסות הריבית בין האשראי לציבור לבין פיקדונות הציבור עמד בחציון הראשון לשנת 2023 על 2.48% לעומת 2.84% בתקופה המקבילה אשתקד.

היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

טבלה 9 - היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח
76	68	95.8
19	29	41.2
5	3	3.7
100	100	140.7

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	
72	73	137.5	לא צמוד
24	26	49.5	צמוד ⁽¹⁾
4	1	1.7	מת"ח ⁽²⁾
100	100	188.7	סה"כ

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו	
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח
75	68	183.0
20	29	78.0
5	3	7.0
100	100	268.0

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
היקף פעילות	תרומה להכנסות ריבית, נטו		
%-ב	%-ב	במיליוני ש"ח	
74	74	270.3	לא צמוד
22	25	91.5	צמוד ⁽¹⁾
4	1	3.1	מת"ח ⁽²⁾
100	100	364.9	סה"כ

- 1 הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.
- 2 הכנסות מגזר המת"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים המוצגים בהכנסות שאינן מריבית.
- 3 היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית. לפירוט נוסף ראה [נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לדוח ממשל תאגידי](#).

התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות

טבלה 10 - התפלגות בהכנסות ריבית נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2022	2023	2022	2023	
171.9	225.1	87.5	117.0	משקי בית
3.5	9.7	1.9	5.2	בנקאות פרטית
31.6	62.7	17.0	33.5	עסקים
1.4	2.5	0.7	1.0	גופים מוסדיים
59.8	64.9	33.6	32.0	מגזר ניהול פיננסי
268.2	364.9	140.7	188.7	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(*) כ-62% מהכנסות הריבית נטו מקורם ממשקי בית.

מרווח אשראי ופיקדונות

מרווח מפעילות מתן האשראי - עמד ברבעון הנוכחי על כ-3.0% בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

מרווח הפעילות מתן פיקדונות - עמד ברבעון הנוכחי על כ-1.0% לעומת 0.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים אודות מרווחי אשראי ופיקדונות ראה להלן [בפרק 2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים](#).

הוצאות בגין הפסדי אשראי

טבלה 11 – הוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
0.6	-	7.5	8.1	2.3	0.4	19.3	22.0
-	-	(3.8)	(3.8)	-	-	(3.9)	(3.9)
0.8	4.4	5.8	11.0	0.6	1.8	13.0	15.4
1.4	4.4	9.5	15.3	2.9	2.2	28.4	33.5
2,490.8	9,599.3	1,335.5	13,425.6	3,514.6	10,057.6	1,651.5	15,223.7
0.10%	-	1.11%	0.13%	0.26%	0.02%	3.73%	0.48%
0.13%	0.18%	1.74%	0.33%	0.07%	0.07%	3.15%	0.40%
0.22%	0.18%	2.85%	0.46%	0.33%	0.09%	6.88%	0.88%
מחיקות חשבונאיות				מחיקות חשבונאיות			
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות			
הפרשה קבוצתית ⁽²⁾				הפרשה קבוצתית ⁽²⁾			
סך ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				סך ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
יתרת חוב רשומה לסוף תקופה⁽³⁾				יתרת חוב רשומה לסוף תקופה⁽³⁾			
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
מחיקות נטו				מחיקות נטו			
הפרשה קבוצתית				הפרשה קבוצתית			
ההוצאה בגין הפסדי אשראי				ההוצאה בגין הפסדי אשראי			

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022				לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
סוג האשראי				סוג האשראי			
מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיור	פרטי אחר	סך הכול
1.1	-	14.8	15.9	3.0	0.4	35.7	39.1
(0.1)	-	(7.8)	(7.9)	-	-	(8.4)	(8.4)
4.7	5.6	11.6	21.9	1.5	(0.1)	19.0	20.4
5.7	5.6	18.6	29.9	4.5	0.3	46.3	51.1
2,490.8	9,599.3	1,335.5	13,425.6	3,514.6	10,057.6	1,651.5	15,223.7
0.08%	-	1.05%	0.12%	0.17%	0.01%	3.31%	0.40%
0.38%	0.12%	1.74%	0.33%	0.09%	-	2.30%	0.27%
0.46%	0.12%	2.79%	0.45%	0.26%	-	5.61%	0.67%
מחיקות חשבונאיות				מחיקות חשבונאיות			
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות				גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות			
הפרשה קבוצתית ⁽²⁾				הפרשה קבוצתית ⁽²⁾			
סך ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				סך ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
יתרת חוב רשומה לסוף תקופה⁽³⁾				יתרת חוב רשומה לסוף תקופה⁽³⁾			
שיעור מיתרת חוב רשומה:				שיעור מיתרת חוב רשומה:			
מחיקות נטו				מחיקות נטו			
הפרשה קבוצתית				הפרשה קבוצתית			
ההוצאה בגין הפסדי אשראי				ההוצאה בגין הפסדי אשראי			

⁽¹⁾ לפרטים נוספים אודות יתרת ההפרשה ראה **ביאור 7 וביאור 14** לדוחות הכספיים ובפרק הסיכונים.

⁽²⁾ לשישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 ההפרשה הקבוצתית כוללת קיטון בהפרשה הפרטנית, נטו בסך של כ-2.9 מיליוני ש"ח וכ-0.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ במונחים שנתיים.

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה, נתוני התקופות המקבילות מוצגים בהתאם להגדרות וכללי המדידה טרם היישום לראשונה. פרטים נוספים אודות השינויים והיישום לראשונה מוצגים **ביאור 1 לדוחות הכספיים**.

ההפרשה למיסים על הרווח

ההפרשה למיסים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2023 בסך של 42.3 מיליוני ש"ח לעומת 34.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 36.3% לעומת 34.7% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השני של שנת 2023 בסך של 18.0 מיליוני ש"ח לעומת 24.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 37.6% לעומת 36.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.19%. לבנק הוצאו שומות מס חברה עד וכולל שנת המס 2018.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) במחצית הראשונה של 2023 הסתכם בהפסד בסך 1.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד כולל אחר בסך של כ-15.5 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של שנת 2023 נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 0.8 מיליוני ש"ח (כ-1.2 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף נרשמו הפסדים כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.5 מיליוני ש"ח (כ-0.7 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בתקופה המקבילה על רקע תנודתיות הרבה בשווקים, עליות הריבית וגידול בצפיית לאינפלציה נרשמו הפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 22.9 מיליוני ש"ח (כ-34.7 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) ומנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 7.3 מיליוני ש"ח (כ-11.1 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס).

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק (לאחר השפעת המס) ברבעון השני של 2023 הסתכם ברווח בסך של כ-1.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד בסך של כ-10.2 מיליוני ש"ח נטו בתקופה מקבילה אשתקד. ברבעון השני של שנת 2023 נרשמו רווחים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 1.5 מיליוני ש"ח (כ-2.2 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). בנוסף נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 0.4 מיליוני ש"ח נטו (כ-0.6 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס).

בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הפסדים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 13.4 מיליוני ש"ח (כ-21.2 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס). מנגד נרשמו הכנסות כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 3.6 מיליוני ש"ח נטו (כ-5.5 מיליוני ש"ח ברוטו לפני השפעת המס) בשל השפעת עליית ריבית ההיוון על ההתחייבות האקטוארית.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של 2023 הסתכם בסך של 68.7 מיליוני ש"ח, לעומת 48.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק על ההון העצמי הממוצע במחצית הראשונה של 2023 הייתה 11.3%, לעומת 8.5% בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השני של 2023 הסתכם בסך של 31.5 מיליוני ש"ח, לעומת 36.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק הממוצע ברבעון השני של 2023 הייתה 9.9%, לעומת 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל המוסבר לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בסעיפי הנכסים וההתחייבויות

של כל המאזן ליום 30 ביוני 2023, הסתכם ב- 19,968.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 18,907.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022 גדול של כ-6%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הסילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 30 ביוני 2023, הסתכמה ב- 4,465.2 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 4,403.2 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022, גידול של כ-1%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2023, הסתכמה בכ- 2,885.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 3,360.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 30 ביוני 2023 ב- 1,580.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 1,043.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

עיקר הגידול במהלך התקופה נובע מהגדלת ההשקעה באג"ח של ממשלת ישראל ומק"מ בסך של כ- 263.0 וסך של כ- 208.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

טבלה 12 - התפתחות תיק ניירות הערך (במיליוני שקלים):

שינוי יתרות - %	יתרה ליום 30 ביוני		שערך ⁽²⁾	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
	2023	2022				
25%	1,214.4	970.9	23.7	219.8	970.9	ניירות ערך זמינים למכירה
407%	365.7	72.2	6.2	287.3	72.2	ניירות ערך למסחר
51%	1,580.1	1,043.1	29.9	507.1	1,043.1	סך הכל ניירות ערך

⁽¹⁾ כולל קניות, מכירות, פדיונות ותקבולי ריבית.

⁽²⁾ כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר והפרישי שער.

אשראי לציבור

טבלה 13 - התפתחות תיק האשראי (במיליוני שקלים):

שינוי יתרות - %	יתרה ליום 30 ביוני		פירעונות ומכירות תיקים בתקופה ^{(1) (2)}	ביצועים בתקופה	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
	2023	2022				
3%	10,058	9,719	(838)	1,177	9,719	אשראי לדיור ⁽¹⁾
7%	1,619	1,508	(378)	489	1,508	אשראי צרכני סולו
4%	11,677	11,227	(1,216)	1,666	11,227	סך הכל אשראי לדיור וצרכני
12%	1,243	1,108	(295)	430	1,108	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁵⁾
39%	1,431	1,032	(236)	635	1,032	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן ^{(4) (*)}
3%	873	851	(480)	502	851	אשראי עסקי אחר ^{(2) (*)}
7%	15,224	14,218	(2,227)	3,233	14,218	סך הכל אשראי לציבור בחטו
-	181	161	-	-	161	הפרשה להפסדי אשראי
7%	15,043	14,058	-	-	14,058	סך הכל אשראי לציבור נטו

^(*) סווג מחדש.

⁽¹⁾ לא כולל מיחזורים וביצועים ופירעונות.

⁽²⁾ ליום 30 ביוני, 2023 כולל אשראי מגובה הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 215 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2022 - 266 מיליוני ש"ח).

⁽³⁾ כולל צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער ומחיקות חשבונאיות.

⁽⁴⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושיעבוד דירות ונכסים מסחריים.

⁽⁵⁾ סעיף בינוי ונדל"ן - בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים.

⁽⁶⁾ כולל מכירת תיקי משכנתאות בהיקף של כ-498.6 מיליוני ש"ח.

בניינים וציוד

יתרת בניינים וציוד הסתכמה ביום 30 ביוני 2023 ב-207.8 מיליוני ש"ח לעומת כ-189.6 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

נכסים אחרים

יתרת נכסים אחרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2023 ב-246.6 מיליוני ש"ח, לעומת כ-250.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

פיקדונות הציבור

טבלה 14 – פיקדונות הציבור

שיעור מסך היתרה ליום 30 ביוני 2023	שיעור מסך היתרה ליום 31 בדצמבר 2022	שינוי יתרות-%	יתרה ליום 30 ביוני 2023		פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
			במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
83%	80%	10%	12,559.5	11,468.6	פיקדונות של אנשים פרטיים ⁽¹⁾
5%	6%	(11%)	778.8	877.2	פיקדונות של גופים מוסדיים
12%	14%	(5%)	1,820.5	1,921.0	פיקדונות של תאגידים ואחרים
100%	100%	6%	15,158.8	14,266.8	סה"כ פיקדונות הציבור

⁽¹⁾ מזה סך של 2.5 מיליארד ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק לעומת 2.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. הגידול ביתרת הפיקדונות (בשיעור של כ-6%) נובע בעיקרו מגידול ביתרת פיקדונות של אנשים פרטיים כתוצאה משינוי תנאי השוק ועליית הריבית במשק. ליום 30 ביוני 2023 כ-83% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-48% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה [ביאור 8 פיקדונות הציבור](#). לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן [בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון](#).

פיקדונות הבנקים

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 30 ביוני 2023 בכ-354.3 מיליוני ש"ח לעומת כ-342.9 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

טבלה 15 – אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

שינוי יתרות באחוזים	יתרה ליום 30 ביוני 2023	פירעונות ⁽¹⁾	הנפקות	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	
				במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
6%	2,624	(533)	681	2,476	אגרות חוב
2%	206	4	-	202	כתבי התחייבות נדחים מותנים (coco)
6%	2,830	(529)	681	2,678	סך הכל כתבי התחייבות

⁽¹⁾ כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

הגידול ביתרת אגרות החוב (בשיעור של כ-6%) נובע בעיקרו מהנפקות ופירעונות במהלך התקופה. לפרטים אודות הנפקות ראה להלן [פרק 1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח](#) ו-[ביאור 17 לזוחות הכספיים](#).

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 ביוני 2023 ב-6.4 מיליוני ש"ח (מזה כ-4.7 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 6.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022. (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2023 ב-15.9 מיליוני ש"ח (מזה כ-4.7 מיליוני ש"ח הינם עבור לקוחות), לעומת 9.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022. (מזה כ-0.5 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

התחייבויות אחרות

יתרת התחייבויות אחרות הסתכמה ביום 30 ביוני 2023 ב-294.8 מיליוני ש"ח, לעומת כ-354.4 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 30 ביוני 2023, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על 4.5 אלפי לקוחות, לעומת 4.7 אלפי לקוחות בסוף שנת 2022. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 30 ביוני 2023 עומד על כ-3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.1 בסוף שנת 2022.

הון והלימות הון

טבלה 16 - יחס הלימות הון:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 30 ביוני 2023	
במיליוני ש"ח		
		א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון
1,255.7	1,313.8	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים ⁽²⁾⁽¹⁾
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
347.1	359.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,602.8	1,672.9	סך הכל הון כולל
		ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון
10,833.2	11,523.4	סיכון אשראי
31.9	81.4	סיכון שוק
1,128.4	1,174.9	סיכון תפעולי
11,993.5	12,779.7	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
1,221.2	1,276.7	⁽¹⁾ הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
34.8	38.3	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,256.0	1,315.0	סך הכל הון
באחוזים		
		ג - יחס ההון לרכיבי סיכון⁽¹⁾
10.5	10.3	יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון
13.4	13.1	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.5	9.5	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
12.5	12.5	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾

⁽¹⁾ ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 פג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.

(2) נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.

(3) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון הינו 10.0%, מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מצעריים	השעה	היחס המזערי הנדרש בין 31.03.20 עד	
		31.12.21	היחס המזערי הנדרש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: • יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	• יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
תוספת בגין הלוואות לדיור	1% מיתרת הלוואות לדיור במועד	1% מיתרת הלוואות לדיור וזאת למעט (**):	
לחישוב יחס הון עצמי	הדיווח	• הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21.	
רובד 1 בלבד (*)		• הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.	

(*) ביום 6 באוקטובר, 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל. (***) יתרת הלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.0 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. נכון ליום 30 ביוני, 2023 יישום העדכון הביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.02% וכ-0.02%. בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-23.7 מיליוני ש"ח. ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה 203A המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים. הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תישם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכונת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה יושלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 30 ביוני, 2023.

טבלה 17 – ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפותטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

תרחיש ⁽¹⁾	השפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום		השפעה על יחס ההון הכולל ליום	
	30 ביוני 2023	31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023	31 בדצמבר 2022
עלייה של 10% בהון העצמי	1.0	1.0	1.0	1.0
עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2	-	-	-	0.2
עלייה של 10% בנכסי הסיכון	(0.9)	(1.0)	(1.2)	(1.2)

(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

השפעה של עלייה בריבית – להערכת הבנק, עלייה בשיעור של 1%, לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק. השפעה של דירוג האשראי של מדינת ישראל – להערכת הבנק, ירידה ככל שתהיה, של דירוג האשראי של מדינת ישראל במדרגת סולם דירוג אחת (notch) לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

טבלה 18 - התפתחות ההון בששת החודשים הראשונים לשנת 2023 (במיליוני שקלים):

הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון רובד 2	הון סלל	
1,256.0	1,255.7	347.1	1,602.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
72.2	72.2	-	72.2	רווח נקי לתקופה*
(13.9)	(13.9)	-	(13.9)	דיבידנד ששולם
(1.2)	(1.2)	-	(1.2)	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*
-	-	3.9	3.9	שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2
-	-	8.1	8.1	שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2
-	(0.9)	-	(0.9)	אחר
1.9	1.9	-	1.9	זכויות שאינן מקנות שליטה
1,315.0	1,313.8	359.1	1,672.9	יתרה ליום 30 ביוני 2023

* ראה לעיל פירוט רווח ורווחיות [בפרק 2.2 התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר](#).

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, [דוח על השינויים בהון](#) ו-[בביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים](#).

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחס הון רובד 1 התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.5%-12.5%, בהתאמה. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. לאור אי הוודאות הכלכלית הגבוהה והסיכונים הנלווים המחייבים תכנון הון זהיר ושמרני, אישר הדירקטוריון בישיבתו מיום 26 באוקטובר 2021, מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת וקבע שיעד הון רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 10.25% ובישיבתו מיום 16 בנובמבר 2021 קבע שיעד ההון הכולל החל מיום 31 בדצמבר 2021 יהיה 12.5%. בחודש אפריל 2022 אישר דירקטוריון הבנק את תוספת שולי הביטחון ליעדים אלה. בהמשך לתהליך הבחינה שמבצע בנק ישראל ליחסי ההון של הבנק והחלטתו, במהלך חודש דצמבר 2022, להפחית מדרישות יחס ההון של הבנק, קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 24 בינואר, 2023 על הורדת יחס ההון הנדרש החל מיום 31 בדצמבר, 2022 ל-10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה עודכנו ל-0.15%. יעד ההון הכולל נקבע על 12.5%. שולי הביטחון עודכנו גם לגבי יעד זה ל-0.25%. תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי הבנק. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, פרופיל הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הני"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך יחסית, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% מתיק האשראי של הבנק מובטח בביטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים יחסית, וכן, חלה בשנת 2021 התמתנות בפרופיל הסיכון של האשראי הצרכני המתבטא, בין היתר, בירידה בשיעורי הכשלים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון מערכתי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתאבון הסיכון שאותגר ע"י מגוון תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות, בהתאם להנחיות בנק ישראל. כאמור לעיל בגין התפשטות הקורונה, הבנק ביצע שורה של מבחני קיצון בהם מבחני קיצון המבוססים על התרחיש האחד שקבע בנק ישראל ובו תנאי מאקרו קיצוניים, בפרט לשיעור האבטלה. לשיעור האבטלה השפעה על פוטנציאל ההפסד של הבנק. שיעורו, באירועי הקורונה, נובע מהשפעת האבטלה על סיכון האשראי של הבנק. הבנק נקט גם תרחישים קיצוניים על מנת לקבוע את תוספת הפרשה שלו בגין הקורונה. שמרנות זו נועדה להבטיח עמידתו בכל היעדים. גם תחת תרחישים אלה נמצא כי פוטנציאל הפגיעה ביעדי ההון של הבנק היא מזערית. בהתאם לכך, נשמרו יעדי ההון של הבנק והבנק גם לא הפעיל את ההקלות שניתנו ע"י בנק ישראל. תכנון ההון של ה-ICAAP לימד כי לבנק יש הון מספק על פי התכנית העסקית שלו, כדי לעמוד בהון הנדרש ממנו וביעדי ההון שקבע, גם לאחר שאלה אותגרו ע"י שורה של מבחני קיצון שעודכנו עקב משבר נגיף הקורונה. הבנק זיהה מספר סיכונים אשר עשויים להתפתח בתקופת המשבר והיציאה ממנו ובהתאם לכך עדכן את הערכת חלק מגורמי הסיכון [ראה להלן בפרק 3.4 - סיכונים אחרים](#).

למטרת קביעת משקלי הסיכון, משתמש הבנק בדירוגי חברת הדירוג - Standard and Poor's Rating Group.

הון רובד 2

טבלה 19 – הון רובד 2

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	יתרה ליום 30 ביוני 2023	
במיליוני ש"ח		
202.1	206.0	כתבי התחייבות נדחים מסוג COCO*
145.0	153.1	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי
347.1	359.1	סך-הכל הון רובד 2

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.
 לפרטים נוספים ראה פרק 1.6-נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן.

יחס מינוף

טבלה 20 – יחס מינוף

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
1,255.7	1,191.3	1,313.8	הון עצמי רובד 1
19,051.7	18,155.0	20,117.2	סך חשיפות מאזניות
715.9	727.8	699.2	חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)
13.6	-	8.7	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
(0.3)	(4.7)	(0.9)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1
19,780.9	18,878.1	20,824.2	סך החשיפות
6.3%	6.3%	6.3%	יחס מינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף", (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5%. ביום 1 בנובמבר 2020 לנוכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5% בבנקים הגדולים (לעומת 6% טרם הוראת השעה) ול-4.5% בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5% טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, ביום 31 בדצמבר 2021, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מביניהם. הבנק לא ניצל הקלה זו.

היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד	היחס המזערי הנדרש ביום	תאריך בנקאי
היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:	31.12.2023	30.09.2020
הנמוך מבין:	4.5%	5%
<ul style="list-style-type: none"> יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה. 		

מדיניות חלוקת דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 26 באוקטובר, 2021 (ראה אסמכתא מס' 2021-01-160020), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד. מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת. מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

ביום 20 במרץ, 2023 פרסם הבנק דו"ח מידי לפיו אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בסך 13.9 מיליוני ש"ח בגין רווחי הרבעון הרביעי לשנת 2022. הדיבידנד בסך של כ-0.19 ש"ח לכל מניה רגילה 1 ש"ח ע.ג. שולם ביום 16 באפריל 2023, לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 27 במרץ, 2023.

ביום 21 באוגוסט, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה לשנת 2023 בסך כולל של 21.6 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.31 ש"ח ע.ג. אשר ישולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023 (המועד הקובע).¹⁵

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק פועל באמצעות מטה הבנק, סניפיו וחברות בנות ומספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

(1) **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית).

במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסים נטענים ללקוחות הבנק⁽¹⁾, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחסכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.

(2) **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.

(3) **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות.

במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות סקטור הנדל"ן וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה. המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

• מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

• מגזר עסקים בינוניים וגדולים⁽²⁾ – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

(4) **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.

(5) **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:

ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונדלונות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה, מכירה ושירותי תיקי אשראי.

⁽¹⁾ במסגרת פעילות מוצר easyway, הבנק מנפיק, תחת רישיון מאסטר כארד, מגוון כרטיסי חיוב לצרכים עסקיים שונים במודל Business2Business2Customer.

הפעילות הנוכחית ממוקדת בהנפקת כרטיסים נטענים לאוכלוסיית Unbanked של תושבים ישראלים ותושבים זרים המהווה חלופה פשוטה ואיכותית לחשבון בנק. שיווק הכרטיסים מבוצע באמצעות מספר מפיצים אשר התקשרו עם הבנק בהסכמי הפצה ומהווים גם את הקו הראשון ללקוח בהיבטים השירותיים. לבנק עשרות אלפי לקוחות פעילים אשר העבירו ברבעון השני של שנת 2023 מחזור עסקאות של כ-694 מיליוני ש"ח והניבו לבנק הכנסות של 8.1 מיליוני ש"ח ברבעון השני. ⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה [ביאור 13 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 21 – מידע על מבזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023									
סך הכל	מסר ניהול פיננסי ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	עסקים בינתיים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽³⁾			מרווח מפעילות מתן אשראי
						מזה: הלואות		סה"כ משקי בית	
						מזה: אחר	לדיר		
106.7	3.7	-	4.4	17.4	0.1	36.2	44.9	81.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
37.4	-	1.0	2.7	6.6	4.8	22.3	-	22.3	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
44.6	28.3	-	0.6	1.8	0.3	4.8	8.8	13.6	אחר
188.7	32.0	1.0	7.7	25.8	5.2	63.3	53.7	117.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
31.3	3.0	-	2.7	8.1	1.2	13.5	2.8	16.3	סך הכנסות שאינן מריבית
33.5	2.2	-	(0.9)	1.5	-	28.6	2.1	30.7	הוצאות (הכנסות) בין הפסדי אשראי
138.6	5.2	0.6	2.7	10.4	3.2	74.8	41.7	116.5	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽⁴⁾
18.0	11.2	0.2	3.2	7.9	1.2	(9.7)	4.0	(5.7)	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן									
29.9	16.4	0.2	5.4	14.1	2.0	(16.9)	8.7	(8.2)	מקנת שליטה
(0.3)	-	-	-	-	-	(0.3)	-	(0.3)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
29.6	16.4	0.2	5.4	14.1	2.0	(17.2)	8.7	(8.5)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
91.8	2.3	0.5	1.3	5.8	2.2	52.9	26.8	79.7	⁽⁴⁾ הוצאות ישירות
46.8	2.9	0.1	1.4	4.6	1.0	21.9	14.9	36.8	הוצאות עקיפות
59.1	19.0	0.3	6.2	16.6	2.6	(2.9)	17.2	14.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
15,223.7	215.0	-	702.5	2,515.3	13.7	1,719.6	10,057.6	11,777.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15,158.8	-	779.0	871.5	949.0	2,667.5	9,891.8	-	9,891.8	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022									
92.1	2.2	-	2.1	12.4	-	30.0	45.4	75.4	מרווח מפעילות מתן אשראי
11.2	-	0.7	1.0	1.0	1.8	6.7	-	6.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
37.4	31.4	-	-	0.5	0.1	0.7	4.7	5.4	אחר
140.7	33.6	0.7	3.1	13.9	1.9	37.4	50.1	87.5	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
73.3	44.6	-	1.6	8.0	1.1	10.5	7.5	18.0	סך הכנסות שאינן מריבית
15.3	(0.2)	-	(0.1)	1.8	-	9.4	4.4	13.8	הוצאות (הכנסות) בין הפסדי אשראי
127.1	2.1	0.7	2.9	9.0	2.5	76.1	33.8	109.9	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽⁴⁾
24.5	26.3	-	0.6	3.6	0.2	(12.2)	6.0	(6.2)	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן									
47.1	50.0	-	1.3	7.5	0.3	(25.4)	13.4	(12.0)	מקנת שליטה
(0.7)	-	-	-	-	-	(0.7)	-	(0.7)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
46.4	50.0	-	1.3	7.5	0.3	(26.1)	13.4	(12.7)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
70.0	1.2	0.4	1.5	4.9	1.0	44.9	16.1	61.0	⁽⁴⁾ הוצאות ישירות
57.1	0.9	0.3	1.4	4.1	1.5	31.2	17.7	48.9	הוצאות עקיפות
84.5	50.6	-	2.3	10.3	1.1	(5.4)	25.6	20.2	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
13,425.6	181.9	-	326.2	1,790.3	-	1,527.9	9,599.3	11,127.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
13,621.7	-	996.8	1,198.3	911.2	2,353.2	8,162.2	-	8,162.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023										
סך הכל	מסר ניהול פיננסי ^(*)	גופים מוסדיים	עסקים בינוניים וגדולים ^(*)	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משק בית ^(*)			מרווח מפעילות מתן אשראי	
						מזה: אחר	מזה: הלוואות			מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
							מזה: אחר	לדיר		
211.5	7.7	-	7.3	33.3	0.2	70.0	93.0	163.0	מרווח מפעילות מתן אשראי	
70.7	-	2.3	5.3	12.5	8.9	41.7	-	41.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	
82.7	57.2	0.2	0.9	3.4	0.6	8.7	11.7	20.4	אחר	
364.9	64.9	2.5	13.5	49.2	9.7	120.4	104.7	225.1	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	
70.6	13.5	-	5.6	16.5	2.0	27.4	5.6	33.0	סך הכנסות שאינן מריבית	
51.1	1.8	-	0.3	2.4	-	46.3	0.3	46.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
268.0	8.4	1.3	5.5	18.9	5.4	144.5	84.0	228.5	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(*)	
42.3	25.1	0.4	4.8	16.1	2.3	(15.9)	9.5	(6.4)	הפרשה למיסים על הרווח	
74.1	43.1	0.8	8.5	28.3	4.0	(27.1)	16.5	(10.6)	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה	
(1.9)	-	-	-	-	-	(1.9)	-	(1.9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה	
72.2	43.1	0.8	8.5	28.3	4.0	(29.0)	16.5	(12.5)	המיוחס לבעלי מניות הבנק	
166.1	4.4	0.8	2.7	10.3	3.5	96.7	47.7	144.4	הוצאות ישירות ^(*)	
101.9	4.0	0.5	2.8	8.6	1.9	47.8	36.3	84.1	הוצאות עקיפות	
138.7	45.6	1.1	10.2	33.8	5.3	3.0	39.7	42.7	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	
15,223.7	215.0	-	702.5	2,515.3	13.7	1,719.6	10,057.6	11,777.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	
15,158.8	-	779.0	871.5	949.0	2,667.5	9,891.8	-	9,891.8	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022									
184.8	5.3	-	4.1	23.7	-	60.4	91.3	151.7	מרווח מפעילות מתן אשראי
20.0	-	1.4	1.8	1.4	3.5	11.9	-	11.9	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
63.4	54.5	-	-	0.6	-	1.2	7.1	8.3	אחר
268.2	59.8	1.4	5.9	25.7	3.5	73.5	98.4	171.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
97.0	41.0	-	4.6	16.9	2.0	20.4	12.1	32.5	סך הכנסות שאינן מריבית
29.9	3.1	-	-	2.6	-	18.6	5.6	24.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
235.9	4.8	1.3	4.9	16.4	4.5	137.0	67.0	204.0	הוצאות תפעוליות ואחרות ^(*)
34.5	32.5	-	1.9	8.1	0.4	(21.2)	12.8	(8.4)	הפרשה למיסים על הרווח
64.9	60.4	0.1	3.7	15.5	0.6	(40.5)	25.1	(15.4)	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
(0.7)	-	-	-	-	-	(0.7)	-	(0.7)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנת שליטה
64.2	60.4	0.1	3.7	15.5	0.6	(41.2)	25.1	(16.1)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
128.6	3.3	0.6	2.5	8.8	2.0	79.1	32.3	111.4	הוצאות ישירות ^(*)
107.3	1.5	0.7	2.4	7.6	2.5	57.9	34.7	92.6	הוצאות עקיפות
134.6	61.4	0.8	5.3	20.5	2.1	(3.6)	48.1	44.5	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
13,425.6	181.9	-	326.2	1,790.3	-	1,527.9	9,599.3	11,127.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
13,621.7	-	996.8	1,198.3	911.2	2,353.2	8,162.2	-	8,162.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים ברווח הנקי:

מגזר משקי בית

מגזר משקי בית הסתכם בהפסד בסך 12.5 מיליוני ש"ח במחצית הראשונה לשנת 2023 בהשוואה להפסד של 16.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. בתת מגזר הלוואות לדיור – הסתכם הרווח הנקי בסך של 16.5 מיליוני ש"ח במחצית הראשונה לשנת 2023 בהשוואה לרווח של 25.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול בהוצאות התפעוליות בעקבות העלייה בהיקף הפעילות קיזז את הגידול ברווח המימוני. יציין, כי עיקר הגידול בהוצאות במגזר זה נובע מגידול בהיקף הפעילות, כאמור, ואילו ההכנסה ממכירת תיקים נרשמת במגזר ניהול פיננסי.

בתת מגזר אחר – נרשם הפסד של 29.0 מיליוני ש"ח במחצית הראשונה לשנת 2023 בהשוואה להפסד בסך 41.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הקיטון בהפסד נובע מגידול בסך ההכנסות בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד בעיקר בגין גידול ביתרות האשראי, מרווחי הפאסיבה ועמלות הכספומטים והכרטיסים הנטענים.

מנגד, בסעיף הוצאה להפסדי אשראי נרשם גידול בהוצאות כתוצאה מעלייה בהיקף המחיקות החשבונאיות.

בנוסף נרשם גידול בהוצאות התפעוליות בתת מגזר זה בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות.

לפרטים אודות פעילות האשראי הצרכני ראה [בפרק 1.3 תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית](#).

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות גם מייחוס ההוצאות העקיפות. לפרטים נוספים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכל מגזר ומפתחות ההקצאה ראה [בביאור 13 מגזרי](#)

[פעילות בדוחות הכספיים](#).

מגזר בנקאות פרטית

במחצית הראשונה לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח בסך של 4.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח בסך 0.6 מיליוני ש"ח בהשוואה לתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות ריבית, נטו.

מגזר עסקי (עסקים קטנים וזעירים, עסקים בינוניים וגדולים)

במחצית הראשונה לשנת 2023 נרשם רווח נקי במגזר זה בכללותו בסך של 36.8 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך של 19.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול ברווח נובע בעיקרו מגידול בהכנסות ריבית בעקבות עלייה ביתרות האשראי.

מגזר גופים מוסדיים

במחצית הראשונה לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח בסך 0.8 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר ניהול פיננסי

במחצית הראשונה לשנת 2023 נרשם במגזר זה רווח נקי בסך 43.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 60.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. במחצית הראשונה לשנת 2023 נרשמה במגזר זה הכנסה בגין מכירת תיק אשראי בסך של כ-14.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לסך של 37.4 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

מגזר זה כולל תיק אשראי שנרכש במגובה בביטחונות תזרים הלוואות רכב שיתרתן ליום 30 ביוני, 2023 עומדת על סך של כ-215 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם ברבעון השני לשנת 2022 תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך, צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות.

הערכת הבנק בדבר הזרמת ההון הצפויה ובדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בחברה הבת, התקבלה החלטת מיסוי מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי ניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה.

ליום 30 ביוני, 2023 סך האשראי נטו בחברה הבת עומד על כ-1,695 מיליוני ש"ח לעומת כ-1,662 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022. סך ההלוואה מחברה האם עומדת על כ-1,532 מיליוני ש"ח לעומת 1,486 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022 וההון העצמי של החברה עומד על כ-191 מיליוני ש"ח לעומת 174 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של החברות המוחזקות למעט האמור לעיל.

פרק 3 - סקירת הסיכונים

התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים ואופן ניהולם

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכוניו בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים שנקבעה ע"י הדירקטוריון, המעוגנת במסמכי המדיניות לניהול ובקרת הסיכונים המהותיים להם חשוף הבנק. מסמכים אלה מגדירים את העקרונות לניהול הסיכונים, בקרתם ואופן מזעורם ואת תיאובן הסיכון (תקרות החשיפה המותרות) על פי קביעת הדירקטוריון, באופן התואם את דרישות בנק ישראל. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול ובקרת הסיכונים יהלמו את פרופיל הסיכונים המהותיים לפעילות הבנק. תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים המהותיים לבנק בשגרה ובקיצון כך שלצד הסיכונים הפיננסיים המצויים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק, ריבית ונזילות, קבע הבנק מסגרת לטיפול בסיכוני הבקרה הפנימית, ובכללם: סיכונים תפעוליים, סיכונים טכנולוגיים, סיכוני סייבר, סיכוני מעילות והונאות, סיכונים משפטיים, סיכון מיקור חוץ, סיכוני רגולציה, סיכוני ציות, אכיפה והגנות, איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור, סיכוני מוניטין, המשכיות עסקית וסיכון אסטרטגי-עסקי. מסמכי המדיניות לניהול הסיכונים השונים כוללים כלים, תהליכים, מערכות וממשל תאגידי, וקביעת קווי ההגנה המאפשרים ניטור של פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו לנוכח תאבון הסיכון, בקרה ודיווח, בכל מצב טבע: שגרה, התרעה (התקרבות לתאבון הסיכון או פוטנציאל לשינוי בפרופיל הסיכון של הבנק) ומצב קיצון. היבט זה קיבל משנה חשיבות החל משנת 2022 עקב השינויים ברמת המאקרו, והתגברות הפוטנציאל להתמשות איומים שאינם בשגרה היכולים לשנות את פרופיל הסיכונים של הבנק ולהשפיע על יכולת עמידתו ביעדיו העסקיים, אי הוודאות בנוגע למצב הכלכלי, הביטחוני והמשפטי נמשכת גם ברבעון הנוכחי. ברבעון האחרון, חלה עלייה ברמת האי וודאות במספר היבטים: המשך הירידה בפעילות במשק, בעיקר, בכל הקשור לסגנת הדור, כוונות הממשלה להמשיך במתווה זה או אחר של הרפורמה המשפטית, המשך הפעילות החקיקתית של הכנסת בקשר עם פעילות הבנקים במערכת (בעיקר, בכל הקשור לפיקדונות ועו"ש), הסלמה נוספת במצב הביטחוני בכל הזירות (ודגש, לגבי העלייה בפוטנציאל לאירוע בצפון, קרי, מעורבות איראנית), הדוחות המיוחדים שהוציאו שתי חברות דירוג האשראי (S&P ומודיס), המתריעים על פוטנציאל להרעה במצב הכלכלי במשק, ככל שימשכו האירועים הפוליטיים במדינה. כפי שתואר [בפרק 1.5 לדוח זה](#).

למרות אי הוודאות המתמשכת, רמת הסיכון של הבנק לא השתנתה באופן מהותי במהלך הרבעון הנוכחי, יחסית לשנת 2022 ולרבעון הראשון של שנת 2023, על אף העלייה המתמשכת בפרופיל סיכון האשראי הצרכני (וזאת, בשל חלקו הנמוך של אשראי זה בתמהיל תיק האשראי של הבנק). הבנק ממשיך בביצוע הערכות מצב שוטפות, על מנת לאתר התפתחות בפרופיל הסיכון שלו, תוצאת התמשות האיומים, לו תתרחש. כחלק מהערכות המצב הגביר הבנק את השימוש במבחני קיצון ובניתוחי רגישות, על מנת להעריך את פוטנציאל הפגיעה של עליית הריבית על הכשלים והמחיקות במלאי תיק המשכנתאות, שכן, לעליית הריבית במשק השפעה על ההחזר החדשי ועל יחס ההחזר של הלקוחות, שעלה מחודש אפריל 2022 באופן משמעותי. במקביל, איפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את תקופת ההלוואה, כדי להקטין את יחס ההחזר, וקבע חיתום באמצעות יחידות המטה ללקוחות בעלי יחס החזר הגבוה מ-35%. בחודש פברואר 2023, אפשר הבנק ללקוחותיו להאריך את ההלוואות בריבית משתנה על מנת להקל על לקוחותיו שההחזר החדשי שלהם עלה עקב שורת העלאות הריבית האחרונות. נדגיש כי תוצאות מבחני הקיצון שהבנק מבצע מתחילת המשבר לימדו כי גם בהנחות מחמירות, לא נשקפים הפסדים גבוהים לבנק מתיק המשכנתאות, וגם המצב בפועל, כפי שמתבטא ברמת המחיקות בתיק איננו מצביע בשליל על על התמשות פוטנציאל הסיכון. ברבעון האחרון חלה עלייה קלה בשיעור הכשל בתיק המשכנתאות ובהלוואות לכל מטרה, אולם עדיין, שיעורי הכשל נמוכים יחסית. הבנק עוקב אחר התפתחות שיעורי הכשל ונקט הפעולות הנדרשות, בעיקר, בהיבטי החיתום והעמקת הטיפול בפיגורים, על מנת למנוע עלייה נוספת בהם. תוצאות מבחן הקיצון שביצע הבנק בשיטת התרחיש האחד, בהתאם להנחיות בנק ישראל במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023, אוששו את הבנת הבנק לגבי השפעת תרחיש קיצון רב עצמה על הבנק - על אף הפגיעה בבנק, הוא שומר על חוסנו. יתר על כן, מהשוואת תוצאות התרחיש בבנק לתוצאות המערכת (כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל בסקירת מערכת הבנקאות בישראל 2022), עולה כי תוצאת התרחיש של הבנק היא טובה ונמצאת מתחת לממוצע מהמערכת, זאת, היות ועיקר הפגיעה בתרחיש בכל הבנקים נובעת מסיכון האשראי, ומידת הפגיעה בבנק היא נמוכה יותר, בשל תמהיל האשראי של הבנק. לפי תמהיל זה, כ-70% ממנו מוטח משכנתאות (גבוה משמעותית ממוצע המערכת), שהפסדים הפוטנציאליים מהם בעת התרחיש, הם נמוכים יחסית לסגמנטים אחרים בתיקי האשראי של הבנקים, עדות נוספת לכך שהמשכנתא הוא הנכס עם פרופיל סיכון אשראי הנמוך ביותר מבין כל סוגי האשראי האחרים.

הבנק ממשיך לעקוב אחר התפתחויות פרופיל הסיכון שלו, כשדירקטוריון והנהלת הבנק מקבלים סקירות מאקרו שוטפות ומבצעים הערכות סיכון שוטפות. הבנק משתמש בניתוחי רגישות ובמבחני קיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל השפעת השינוי בגורמי המאקרו על פעילותו העסקית, המתבטאת בתקופה האחרונה, בין היתר, בירידה בביקושים למשכנתאות. בשל אי הוודאות, תכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 מביאה בחשבון אפשרות להתפתחות כשלים ומחיקות בתיק המשכנתאות, גם אם לא נחזו בפועל, כתוצאה מההשפעה המצטברת של עליות הריבית הרצופות. כחלק מכך, הגדיל הבנק את הפרשותו בשיטת ה-CECL בתיק המשכנתאות, בהתבסס על תוצאות מבחני הקיצון שערך בתנאים מחמירים, גם אם לא התמשו כאמור לעיל, בפועל. מדדי (גורמי) הסיכון העיקריים בתיק המשכנתאות, כמו שיעור המימון, LTV, או יחס ההחזר, PTI, ממשיכים לשמור על ערכים יציבים, מתחת למגבלות שקבע הדירקטוריון.

לעליית הריבית עד עתה השפעה מועטה יחסית גם על פעילות הבנק במתן אשראי לנדל"ן והבנק בוחן השפעה זו באופן שוטף בהתבסס על ניתוח גורמי הסיכון בפעילות הנדל"ן וניתוח פרופיל הסיכון של הלוחים הגדולים שלו, שמרביתם הם בתחום הנדל"ן. כפי שציינו בסוף שנת 2022, השפיעה אי הוודאות על פעילות האשראי הצרכני של הבנק שאיננו מגובה בבטחונות. במהלך המחצית השנייה של שנת 2022 גדל שיעור המחיקות מאשראי זה, בעיקר, עקב הרעה במצב הלקוחות המזורגים נמוך, בדומה לדירוגי לשכת האשראי עימה פועל הבנק והגידול בשיעור חדלי הפירעון בבנק. הרבעון השני של שנת 2023 מאופיין בהמשך מגמה זו וכתוצאה חל גידול בהיקף מחיקות חובות, ראה [טבלה 34](#). הבנק נוקט צעדים על מנת להגביל את חשיפתו ללקוחות אלה באמצעות מערך החיתום והגבייה שלו. לבנק פעילות נמוכה במגזר העסקי, שהוגבלה בתאבון סיכון, ורמת הסיכון של מגזר זה היא נמוכה.

לעליית הריבית במשק טומנת בחובה פוטנציאל סיכון כשל אשראי, וכן, סיכון ריכוזיות אשראי (בדומה לשיעור האבטלה) בגין פוטנציאל השפעתו על מספר רב יחסית של לקוחות. ברבעון הנוכחי ביצע הבנק תרחיש קיצון במתווה מיתון (שיעור האבטלה עולה) וערך תכנית מגירה להתמודדות עם תרחיש זה. כפי שציינו קודם, גם במתווה תרחיש זה, הבנק ישמור על חוסנו. לעליית הריבית הייתה השפעה חיובית ביותר על יכולת גיוס הפקדונות של הבנק, שהגיעה במהלך השנה האחרונה לשיא, בעיקר, עקב יכולת הבנק להציע ללקוחותיו ריבית גבוהה על הפקדונות, לעיתים, הגבוהה במערכת. יכולת זו גם הגדילה את מוניטין הבנק בציבור.

דירקטוריון הבנק קובע את העקרונות לניהול הסיכונים המהותיים לפעילותו במסמך מדיניות ובפרט, הוא קובע את תיאבון הסיכון שמגדיר את רמת הסיכון אליה הבנק מוכן להיות חשוף במהלך עסקים רגיל ובעת מצב קיצון. הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ואיכותיות ברמת הנהלת ודירקטוריון הבנק. קביעת תיאבון הסיכון הינו אחד מההיבטים המרכזיים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים, שכן הוא נועד לתמוך באסטרטגיית הבנק ובתכנית העסקית שלו והוא משמש כבסיס להקצאת המשאבים וההון וכן, להיות מקושר לתוכנית התגמול של הבנק. הבנק מקפיד לנטר את התפתחות פרופיל הסיכון וההון שלו לנכח תיאבון הסיכון שנקבע, התפתחויות ברמת המאקרו, הרגולציה, היעדים העסקיים, וזאת, בכל מצב טבע, כולל התממשות או פוטנציאל התממשות אירוע קיצון כדוגמת אירוע הקורונה או תרחיש ייחוס אחרים (רעידת אדמה, אירוע בטחוני ואירועי מאקרו). במהלך הרבעון האחרון, כמו במהלך כל השנה האחרונה בחן הבנק את השפעת תרחיש ייחוס אלה, ובפרט, תרחיש רעידת אדמה (שהמודעות לפוטנציאל התממשותו עלתה בתקופה האחרונה עקב רעידות האדמה בטורקיה ובאיזורים סמוכים שחלקן הורגשו בישראל בתדירות גבוהה יחסית לעבר), ביצע תרגיל סייבר (תרגיל כופרה), קבע ביצוע מספר תרגילי המשכיות עסקית במהלך שנת 2023, בתוכם, גם תרגיל במתווה ייחוס מלחמה, על מנת לחזק את איתנות הבנק, גם באירועי איום כאלה.

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על יעדיו העסקיים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית ותוכנית העבודה, נכסיו של הבנק והמוניטין שלו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, לאפקטיביות הבקורות המתבצעות כחלק ממסגרת הטיפול בסיכונים השונים, כמו גם להתפתחות המאקרו ולאירועי טבע, יש השפעה על פרופיל הסיכון ואופן התפתחותו, רמתו, והפוטנציאל להתממשותו. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת [בטבלת גורמי הסיכון](#) בהמשך פרק זה הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיווי על עסקיו.

ברבעון הנוכחי התווסף לטבלת גורמי הסיכון, סיכון מודל, שהופרד מהסיכון התפעולי, עם העלייה בחשיבות ניהול מושכל של סיכון מודל, כפי שעולה גם מטיטת ההוראה החדשה של בנק ישראל, לניהול סיכונים מודלים.

ברבעון הנוכחי, לנכח היציבות בפרופיל הסיכון של הבנק, לא בוצע שינוי בטבלת גורמי הסיכון.

רענון התכנית האסטרטגית שבוצע באוקטובר 2022 והאיתגור שליווה אותה, הדגישו כי אסטרטגיית הבנק ממוקדת, תואמת את חזקות הבנק וכי בידי הבנק כלים להתמודד עם האיזמים היכולים להשפיע על מימושה. באופן דומה, תכנית העבודה של הבנק המאותרת על ידי חטיבת הסיכונים נבחנה תחת שורה של ניתוחי רגישויות להנחות התכנית שתוצאותיהן יעידו כי תכנית העבודה והיעדים העסקיים שלה ניתנים לביצוע תחת עמידה ביחסי ההון ובתאבון הסיכון שנקבע. במהלך הרבעון השני של שנת 2023, ועל אף העלייה שחלה בשיעורי הכשל, נשמרה הרמה הנמוכה של הכשלים בתיק המשכנתאות ושיעור הפרשה הצפויה (מכפלת שיעור הכשל, PD, בשיעור ההפסד בעת כשל הנובע מאי גבייה, LGD) נמצאת עדיין ברמה נמוכה כאשר מדדי הסיכון כמו PTI (יחס החוזר) ו-LTV (שיעור המימון) שומרים על יציבות ברמת התיק הכולל וכן, ברמת תתי התיקים השונים הנבחנים על ידי הבנק: החברה הערבית, החברה החרדית והמגזר הכללי. הירידה ברמת הכשל ושיעור ההפסד הצפויים בתיק האשראי הצרכני ברבעונים שקדמו לרבעון השלישי של שנת 2022 נבלמה כאמור לעיל, וממועד זה, שיעורי הכשל החלו לעלות כאשר העלייה נמשכת גם ברבעון הנוכחי.

הבנק שומר כל העת על עמידה ביחס ההון שקבע הדירקטוריון, וממשיך לנהל ולתכנן את ההון לאופק תכנון ארוך טווח בתהליכים מוסדרים ובהתאם ליעדי ההון ושולי הביטחון המעודכנים שנקבעו, תוך תשומת לב ונקיטת משנה זהירות לאירועים שצוינו לעיל, שמרביתם, הם אירועים חיצוניים שאינם בשליטת הבנק, אולם יש להם פוטנציאל השפעה על פרופיל הסיכון שלו ועל תכנון ההון.

הבנק ממשיך במהלך השוטף לקידום תכניות העבודה שלו לטיפול בסיכון תפעולי, סיכון מעילות והונאות, טיפול בסיכון מיקור חוץ וסיכונים בקרה פנימית נוספים תוך מתן דגש להמשך טיפוחה של תרבות לניהול סיכונים, חיזוק תהליכי ההערכה העצמית ותהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים. הבנק פועל בתכנית עבודה סדורה לשמירה על רמה גבוהה של ניהול סיכון אבטחת מידע וסייבר כולל תרגול התמודדות עם אירועי סייבר. כחלק מכך, הבנק ביצע בחודש אפריל תרגיל להתמודדות עם אירוע כופרה, וזאת, לנוכח התגברות האיומים בעולם ובמדינה, כולל תקיפות מוסדות בגבולות מדינת ישראל. בין היתר, עקב המצב הגאופוליטי כחלק מהטיפול בסיכון זה, עדכן הבנק בשנת 2022 את רמת סיכון אבטחת מידע וסייבר בטבלת גורמי הסיכון, כדי לשקף את התגברות האיומים. נדגיש כי סיכון הסייבר נמצא בשנה האחרונה, כמו בשנים האחרונות, בראש רשימת ה- "סיכונים המטרידים", בהתבסס על שאלון שעורך בנק ישראל בקרב בכירים במערכת. עדות להתגברות האיומים ניתן למצוא בתקיפת ה- **DDOS** (תקיפת עומס) שבוצעה בחודש אפריל על ידי גורמים עוינים על הבנקים במדינה כחלק מאירועי **OPISRAEL**. כחלק מתקיפה זו הותקף גם הבנק במתקפת עומס. לבנק לא נגרם נזק מהותי באירוע זה. בנוסף, אושרה במהלך הרבעון הראשון של השנה מתודולוגיה חדשה למדידת הסיכון ולקביעת תאבון סיכון סייבר, המתבססת על מגוון נרחב של גורמי סיכון ובקורות שיש להם השפעה על פרופיל סיכון הסייבר. במהלך הרבעון האחרון, וכפי שנקבע, המשיכה חטיבת הסיכונים בתיאום עם אגף הסייבר לאתגר את המתודולוגיה על מנת לבחון הצורך לבצע בה עדכונים, לפני כניסתה הסופית לייצור. הבנק ממשיך במהלך לחיזוק תרבות הציות ואיסור הלבנת הון ומימון טרור, תוך הקצאת המשאבים הנדרשת, קביעת תאבון סיכון נמוך מאוד, חיזוק מהלכי הבקרה בקו הראשון והשני ושורה של תהליכים נוספים בהתאם לתכנית עבודה סדורה. הבנק פועל באופן מלא בהתאם להנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות המוטלות על בנקים רוסיים וכן, פועל בהתאם לציפיותיו בקשר עם ניהול סיכון ההגנות. לבנק פעילות זניחה במטבעות דיגיטליים, המתבצעת תוך שמירה על תאבון סיכון נמוך מאוד. למידע נוסף אודות הסיכונים ואופן ניהולם ראה גם את הדוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 30 ביוני, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון שנובע מההסתברות שלווה או שקבוצת לווים לא יעמדו בהתחייבויותיהם לבנק, מה שיתבטא באי-תשלום הקרן ו/או הריבית ועקב כך יישחקו רווחי הצפויים של הבנק.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן, ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות בפעילות בינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עסקי וליווי פרויקטים בנדל"ן (הנמצאת באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן) כפופים לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.

מגזר מוסדיים וניהול פיננסי- כפופים לחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאשרות על ידי הדירקטוריון בתדירות שאינה פוחתת מתדירות שנתית. מדיניות האשראי ותאבון הסיכון הותאמו בשנה האחרונה להתפתחויות בסביבה העסקית של הבנק, כולל מצב המאקרו, ובפרט, בגין השפעת עליית הריבית על סיכון תיקי האשראי. כחלק ממהלך זה עודכנו בתחילת הרבעון השני וכן, לקראת שנת 2023, מגבלות תיק המשכנתאות של הבנק, במטרה להקל על לקוחות הבנק בכל הקשור ליחס ההחזר, שהוא גורם דומיננטי ביכולת הלקוח לעמוד בהחזר ההלוואה, ולהקטין את הסיכוי לכשל של הלווה. בנוסף, קבע הבנק תהליך חיתום ידני המתבצע במטה הבנק ללקוחות שיחס ההחזר החודשי שלהם גבוה מסף שנקבע על ידי ההנהלה, על סמך תרחישים שבתנו את השפעת עליית הריבית על יחס ההחזר העתידי של הלקוח.

בחודש פברואר 2023 פנה הבנק ללקוחותיו במטרה לאפשר להם לפרוס את הלוואתם ולהקל על יחס ההחזר שלהם, שהושפע מעליית הריבית במשק.

במהלך הרבעון השני שמר תיק המשכנתאות של הבנק על רמה דומה של גורמי ומדדי הסיכון בתיק (כולל מחזורים, קבוצות רכישה והלוואות לכל מטרה), יחסית לתחילת השנה: יחס ה-PTI הממוצע במלאי התיק (בעת חיתום) נע סביב ערך של-29%, שיעור ה-LTV הממוצע בתיק (בעת חיתום) עומד על כ-53%, כאשר ערכים אלה שומרים על יציבות גם בחברה החרדית, הערבית ובמגזר הכללי. אחוז ההלוואות במלאי הבנק הנמצאות ב-LTV (בעת החיתום) הגבוה מ-60%, ושיעור ה-PTI הגבוה מ-40% הוא נמוך מאוד ועומד על כ-2% בלבד. הבנק ממשיך לנטר גם את התפלגות גורמי סיכון אלה, ובפרט, את שיעור ה-PTI בחיתום שערכו עלה עם עליית הריבית בשנה האחרונה (בעוד ערך ה-LTV בחיתום נמצא בירידה, עקב העלייה בשנים האחרונות במחירי הדיוור), כ-70% ממלאי תיק המשכנתאות של הבנק נמצא ב-PTI הנמוך מ-35%, כאשר כ-23% נמצאים בשיעור ממוצע הנע בין 35% - 40%, כשההתפלגות בין תתי התיקים השונים (חרדי, מגזר כללי, מיעוטים) נמצא בערכים הדומים מאוד לממוצע בכלל הטווח. נדגיש כי תרחיש קיצון שביצע הבנק בו עודכן שיעור ה-PTI לכל לווה לפי שיעור עליית הריבית ולפי מסלול ההלוואה שלו (חישוב שמרני, שכן הבנק התעלם מהעלייה בהכנסת הלקוחות בעת ביצוע התרחיש), לימד כי פוטנציאל הכשל והמחיקות מתרחיש זה אין בו כדי לפגוע בחוסנו של תיק המשכנתאות של הבנק, וכי ההפרשה הצפויה/הכלכלית בתרחיש זה (ותחת הנחה של ירידה במחירי הדיוור בשיעור של כ-27%), המתקבלת על ידי הכפלת שיעור הכשל, PD, בשיעור ההפסד בהיתן כשל, LGD נמוכה מהפרשת הבנק במונחי CECL, העומדת על 0.45% לערך.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי קובעת את קווי ההגנה האחראים לניהול, בקרה וביקורת על סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור, דרכי הניטור של פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, המודלים והמערכות המשמשות לניהול ובקרת הסיכונים והעקרונות לניהול הסיכון בעת קיצון.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות (תאבון הסיכון) והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמצער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים, כאשר תיק האשראי למשכנתאות מפולח לפי המגזרים העיקריים הפועלים בו שיש להם השפעה על פרופיל סיכון התיק הכולל (החברה הערבית, החרדית והמגזר הכללי) ומתייחסת לפיכך, להיבטי ריכוזיות האשראי. השפעת היבטים אלה על הפעילות הקמעונאית של הבנק נבחנים גם לאור שינויים ברמת המאקרו כמו שיעור הריבית והאינפלציה. מתווה תרחישי הקיצון של הבנק המניחים עלייה משמעותית בשיעור האבטלה, הריבית והאינפלציה, ובוחנים את השפעת גורמים אלה על ריכוזיות תיק המשכנתאות, ממשכיים להצביע, כפי שציינו לעיל, על כגיעה בתיק, אך במידה שאיננה מסכנת את איתנות הבנק.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולמזער את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ותהליך הגבייה והנהלים הרלוונטיים למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות, כולל פעילות הבקרה המתבצעת על ידי הקו השני לפעילות הבנק, פונקציית ניהול הסיכונים. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן לפיתוח כלים ממוחשבים, מודלים לדירוג וחיתום אשראי ודוחות בקרה שיישעו בניהולו היעיל של התיק וסגמנטים שלו. כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה והוטמע מנגנון לגבייה דיגיטלית. ברבעון השני של שנת 2022, עם הטמעת מערך חיתום צרכני חדש, המבוסס על טכנולוגיה מתקדמת ומודלים לחיתום מבוססי שיטות סטטיסטיות מתקדמות, עדכן הבנק את תהליך החיתום, וקבע ריבית דיפרנציאלית לפי דירוג הלקוח. במערך החיתום החדש עודכנו הבקורות על מנת לעקוב באופן שוטף אחר התפתחות פרופיל הסיכון של הביצועים החדשים וביצועי מודל החיתום (תהליך בדיקה בדיעבד, BACKTESTING). לכניסת מודל החיתום החדש יש משמעות גם מהיבטי הגונות ואיסור אפליה שכן הדירוג מתבצע ברוב המקרים על ידי "מכונה" כאשר סכום ההלוואה וכן הריבית, נקבעים על ידי טבלת החלטה המאושרת בהנהלת הבנק (בהתאם לתאבון הסיכון שקובע הדירקטוריון), ובכך, פוטנציאל האפליה קטן באופן משמעותי.

לשם אותה מטרה, הוחרגו ממודל החיתום כל המאפיינים ברמת הלקוח היכולים לעודד אפליה. קצינת הציות של הבנק מבצעת בדיקות תקופתיות על מנת לוודא כי אין חריגות במדיניות זו של הבנק. לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי, הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור ובקרת סיכונים אשראי. בנוסף, הגביר הבנק את יכולות הבקרה וניהול תיקי האשראי שלו, באמצעות פיתוח מגוון דוחות המנטרים את פרופיל הסיכון של התיק, לנוכח היעדים העסקיים ותאבון הסיכון. חלק לא מבוטל מדוחות אלה מופק בתדירות יומית, ומאפשר, ניהול דינאמי של התיק, ובנוסף, מאפשר ניטור זה זיהוי מהיר של שינויים ברמת הסיכון של תיקי האשראי, לו יתרחשו בסביבת אי הוודאות הנוכחית והמתמשכת. עמדת הבנק היא כי הגברת תדירות הבקרה על פרופיל הסיכון, והעשרת דוחות הבקרה לגורמי ומדדי סיכון נוספים, מהווה נושא מהותי ביותר בעידן הנוכחי. רכישת תיקי אשראי צרכני אותם מבצע הבנק לפי האסטרטגיה שלו, מתבצעת בתהליך מוסדר, הבוחן את כל היבטי ההלוואות בצ'ק ליסט בהתאם לטיפול הבנק במוצר חדש, כולל בחינה קפדנית של איכות התיק והסיכונים הכרוכים בפעילות. הצ'ק ליסט המלווה אותה, נתון לאישור הנהלת ודירקטוריון הבנק. הבנק השלים הסדרה בנהלים ובמדיניות ייעודית את כל היבטי הטיפול במכירות תיקי משכנתאות, המתבצעים בהתאם להנחיות בנק ישראל.

כחלק ממהלך זה, מבטיח הבנק באמצעות תהליך בחינה ייעודי כי פרופיל הסיכון של התיק לא השתנה באופן משמעותי עקב תהליך המכירה.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לווים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים, כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאי מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי, בשילוב עם מידע המגיע מלשכת האשראי עמה עובד הבנק במסגרת חוק נתוני האשראי. הבנק התניע במהלך הרבעון האחרון תהליך להמשך שדרוג יכולות החיתום שלו. המודלים מתוקפים ומנטרים בהתאם למדיניות הבנק לתיקוף מודלים (סיכון מודל). כאמור לעיל, המהלך לעדכון המודלים באשראי הצרכני, מהווה חלק מראיית דירקטוריון והנהלת הבנק לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי והתאמת ריבית העסקה לסיכון הלקוח, ובכך, לתת ערך עסקי גבוה ככל שניתן והצעות ערך טובות יותר ללקוחות הבנק.

לשם מזעור סיכון האשראי, הנהלה שמה דגש על תהליכים שוטפים לניתוח הנתונים ולשיפור המדידה והבנק המשיך במהלך השנה לפתח דוחות ייעודיים המאפשרים ניתוח פרופיל הסיכון של תיקי האשראי וסגמנטים שלו בהתאם לגורמי הסיכון המשפיעים על פרופיל הסיכון. הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן, כאשר מקדמי הביטחון שנקבעו לערכו של השעבוד יחסית להלוואה נקבעו בשמרנות בהתאם להנחיות בנק ישראל ומידת השמרנות של הנהלת ודירקטוריון הבנק, מה שמזער באופן משמעותי את פוטנציאל הסיכון ככל שמחירי הדירור ירדו. כמו כן, מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי הישענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיתנותו הפיננסית של הלווה. בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי- קווי ההגנה

הבנק אימץ במסמך המדיניות עקרונות לניהול ובקרת סיכונים המבוססים על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ו-ועדת ביקורת), וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נטלי ומנהלי הסיכון, ביניהם, ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכונים בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק והיא אחראית למתן חוות דעת בלתי תלויה על עסקאות אשראי העולות לאישור ועדת האשראי הפנימית (בסכומים הנמוכים משמעותית מהסכום שנקבע על ידי בנק ישראל), לטיפול במסמך מדיניות האשראי, למעקב אחר חובות מהותיים בהתאם להוראה 314A של בנק ישראל, ולתהליכי הערכת סיכונים בקרה פנימית בפעילות האשראי כולל מתן האשראי והגבייה, וזאת, באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים. מחלקת הציות הפועלת בתוך חטיבת הסיכונים אחראית לבקרת טיפול הבנק בסיכונים ציות, איסור הלבנת הון, הוגנות ומניעת אפליה בעת הטיפול באשראי והיא אחראית בין היתר, להשלמת ביצוע בקרות ותהליכי הערכה לעמידת הבנק בהוראות הרגולטוריות ובפרט, בסיכון ההוגנות ומניעת אפליה שהבנק מייחס להם חשיבות מרובה. בנוסף, כולל הקו השני גם את אגף הכספים של הבנק ואת החטיבה המשפטית האחראית למתן חוות דעת במהלך חיי עסקת האשראי, מעת חיתומה. קו ההגנה השני אחראי לפיכך, לבקרת מכלול הסיכונים הכרוכים בפעילות האשראי של הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון ציות, איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, הוגנות וסיכונים נוספים, באופן התואם את הוראות בנק ישראל. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית הפועלת לפי תכנית עבודה סדורה לביצוע ביקורת על פעילות האשראי, וכן, אחראית לביצוע תהליך להערכת אפקטיביות ניהול הסיכון (בקו הראשון ובקו השני). ראה גם את הדוח על הסיכונים- גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 30 ביוני, 2023 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי במטרה לצמצם את פוטנציאל סיכון הריכוזיות פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. מרבית תיק האשראי הינו הלוואות לדיור ואנשים פרטיים - לא לדיור, יחד עם זאת, אשראי זה מפוזר בין סגמנטים שונים, מגזרים שונים ואזורי מגורים שונים. תיק המשכנתאות מהווה כ- 66% מהתיק. התיק הצרכני מהווה כ- 11% והאשראי המסחרי (כולל בעיקר, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישה ומשכנתאות מסחריות) מהווה 23%. תיק המשכנתאות, המהווה את המרכיב העיקרי של תיק האשראי של הבנק, מפוזר בין שלושה מגזרים: החברה הערבית (32% מהתיק), החברה החרדית (24%) והמגזר הכללי (44%). ניתוחי הבנק בכל גורמי הסיכון, וכן, בפיקורים, בכשלים ובמחיקות מתבצעים ברמת מגזרים אלה, כדי לנטר את השפעת גורמי המאקרו על כל אחד מהתיקים. לאי הוודאות הנוכחית פוטנציאל השפעה על התפתחות סיכון זה, בעיקר, עקב השפעת רמת האבטלה ככל שתגדל והעלייה בשיעור הריבית על רמת הסיכון של האשראי הקמעונאי והבנת הבנק כי ריכוזיות נמוכה בעת שגרה, יכולה להתפתח לרמת ריכוזיות גבוהה יותר בעת קיצון, עקב פוטנציאל השפעת חלק מגורמי המאקרו הללו על חלקים גדולים מהאוכלוסייה הקמעונאית. לפיכך, הבנק בוחן באופן שוטף את חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים ברמה של תתי תיקים (שכן, יתכן והשפעת גורמי המאקרו תהיה שונה בין המגזרים השונים), ומבצע ניתוחי תרחישים וניתוחי רגישות לבחינת השפעת עליית הריבית והאינפלציה בשנה האחרונה, כולל תרחישים לחישוב ההפרשה בגינם. כפי שציינו לעיל, הן התרחיש האחד של בנק ישראל והן התרחיש שביצע הבנק (תרחיש מיתון) אתגרו את תיק המשכנתאות כדי לוודא השפעת האבטלה על סיכון התיק. שני התרחישים המשכיכו להעיד כי השפעת התרחיש לא תפגע בחוסנו של תיק המשכנתאות. הבנק משלים בימים אלה תכנית מגירה הקובעת את צעדי ההנהלה הנדרשים לו יתפתח תרחיש מיתון, תוצאה של עלייה באבטלה, ולמצער את השפעת פוטנציאל אירוע שכזה המשלב בין סיכון אשראי לסיכון ריכוזיות אשראי. בנוסף, מבצע הבנק שורה של תרחישי קיצון הבוחנים את השפעת גורמי הסיכון, כמו האבטלה ושיעור הריבית, על פרופיל הסיכון של התיק, בעיקר, בכל הקשור להפרשה הצפויה (הכלכלית) מהתיק במונחי PD (שיעור הכשל) ו-LGD (שיעור ההפסד בהינתן כשל). חישוב בשיטה זו מסייע בידי הבנק גם בכדי לאתגר את תוצאות ההפרשה החשבונאית (המתבצעת בשיטת ה- CECL, ראו להלן). בנוסף, השפעת פוטנציאל ירידה במחירי הדיור על התיק היא נמוכה מאוד בכל אחד מהמגזרים, שכן, הבנק מקפיד לשמור על ערכי LTV בחיתום היכולים לספוג ירידה של למעלה מ- 40% במחירי הדיור בכל אחד מהמגזרים (וירידה משמעותית יותר, אם מתחשבים בערכו המעודכן של ה- LTV, לאחר עליית מחירי הדיור בשנים האחרונות). עם עליית הריבית בשנה האחרונה, ביצע הבנק תרחישי קיצון ברמה פרטנית (ברמת לווה) על מנת לוודא כי לא קיים סיכון ריכוזיות וסיכון אשראי ברמת מגזרים או ברמת קבוצה של לווים, כתוצאה מכל מגוון גורמי הסיכון הרלבנטיים לתיק, ובפרט, ה- PTI המעודכן. ליום 30 ביוני, 2023 המגבלה הענפית הרגולטורית בגין חבות ענף בינוי ונדלן עומדת על 22% (בשל הוראת השעה, החלה עד ליום 31 בדצמבר, 2027). בפועל המגבלה בבנק הסתכמה ב- 18.2%. ענף בינוי ונדלן כולל בתוכו את בינוי ונדלן-בינוי (אשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים, כולל קבוצות רכישה) ואת ענף בינוי ונדלן-פעילות בנדלן (משכנתאות למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים), [לפרטים נוספים ראה בטבלה 36- התפלגות סיכון האשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדלן-בינוי](#). כושר ספיגה נמוך מ- 30% בפרויקטים בשלב הבניה עומד על 1.2% מסך החבות של הפרויקטים בבניה, מה שמלמד על סיכון נמוך, בהתקיים תרחיש קיצון המשפיע על גורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילות זו. 10 הלווים הגדולים של הבנק מהווים במהלך השנה האחרונה כ- 5% עד 5.5% מיתרת האשראי לציבור, המהווים כ- 60% מהון רובד 1. לבנק קבוצת לווים אחת בלבד עם חבות העולה על 10% מהון רובד 1. חבות לקוח זה מהווה כ- 14% מהון רובד 1.

[טבלה מספר 22](#) להלן מלמדת כי חלה עליה מתונה בערכי סך כל הנכסים שאינם מציעים של הציבור.

טבלה 22 - ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור (במיליוני שקלים):

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2022				30 ביוני 2023			
סה"כ	פרטי	דיר	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיר	מסחרי
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
13,945.0	1,437.7	9,487.5	3,019.8	14,932.5	1,521.4	9,797.7	3,613.4
סיכון אשראי מאזני							
2,281.5	83.9	1,344.5	853.1	2,212.7	75.9	1,401.5	735.3
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
16,226.5	1,521.6	10,832.0	3,872.9	17,145.2	1,597.3	11,199.2	4,348.7
סך סיכון אשראי בדירוג ביצועי אשראי							
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:							
205.4	85.0	115.1	5.3	260.8	104.8	132.7	23.3
א. לא בעייתי							
25.9	18.0	-	7.9	32.1	23.4	-	8.7
ב. בעייתי צובר							
134.1	1.5	116.0	16.6	148.5	1.9	127.2	19.4
ג. בעייתי לא צובר							
365.4	104.5	231.1	29.8	441.4	130.1	259.9	51.4
סך הכל סיכון אשראי מאזני							
4.2	0.1	-	4.1	4.5	0.1	-	4.4
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾							
369.6	104.6	231.1	33.9	445.9	130.2	259.9	55.8
סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצועי אשראי							
11.4	8.6	-	2.8	15.1	12.5	-	2.6
מזה: חובות צוברים, בפיגור של 90 ימים או יותר							
16,596.2	1,626.2	11,063.1	3,906.8	17,591.1	1,727.5	11,459.1	4,404.5
סך סיכון אשראי כולל של הציבור⁽²⁾							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
134.1	1.5	116.0	16.6	148.5	1.9	127.2	19.4
א. חובות לא צוברים							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
134.1	1.5	116.0	16.6	148.5	1.9	127.2	19.4
סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

1. סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
2. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מוגבלות חבות של לווה.

טבלה 23 - פרטים בנוגע לתנועה בחובות לא צוברים (במיליוני שקלים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023				
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	
9.8	118.4	1.6	129.8	18.8	112.5	1.7	133.0	יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 31 במרץ
-	12.4	-	12.4	0.6	18.2	0.2	19.0	אשראי שסווג כלא צובר במהלך הרבעון
(1.7)	(3.0)	-	(4.7)	-	(1.2)	-	(1.2)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שנמחק חשבונאית
-	(5.5)	(0.1)	(5.6)	-	(2.3)	-	(2.3)	אשראי שנפרע
-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
8.1	122.3	1.5	131.9	19.4	127.2	1.9	148.5	יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 ביוני
								*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש
-	9.4	1.6	11.0	-	8.0	1.7	9.7	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש ליום 31 במרץ
-	0.1	-	0.1	-	0.1	0.2	0.3	תוספות במהלך הרבעון
-	(1.6)	-	(1.6)	-	(0.8)	-	(0.8)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שנמחק חשבונאית
-	(0.1)	(0.1)	(0.1)	-	(1.8)	-	(1.8)	אשראי שנפרע
-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	7.9	1.5	9.4	-	5.5	1.9	7.4	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף תקופה
								לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023
5.7	123.1	1.7	130.5	16.6	116.0	1.5	134.1	יתרת אשראי לציבור לא צובר לתחילת שנה
4.1	28.0	-	32.1	2.8	36.9	0.4	40.1	אשראי שסווג כלא צובר במהלך השנה
(1.7)	(21.4)	-	(23.1)	-	(21.2)	-	(21.2)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שנמחק חשבונאית
-	(7.4)	(0.2)	(7.6)	-	(4.5)	-	(4.5)	אשראי שנפרע
-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
8.1	122.3	1.5	131.9	19.4	127.2	1.9	148.5	יתרת אשראי לציבור לא צובר ליום 30 ביוני
								*מזה: תנועה באשראי לא צובר בארגון מחדש
-	8.5	1.7	10.2	-	6.9	1.5	8.4	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לתחילת שנה
-	1.0	-	1.0	-	1.4	0.4	1.8	תוספות במהלך השנה
-	(1.6)	-	(1.6)	-	(0.9)	-	(0.9)	אשראי שחזר לצבור הכנסות ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שנמחק חשבונאית
-	(0.2)	(0.2)	(0.2)	-	(1.9)	-	(1.9)	אשראי שנפרע
-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
-	7.9	1.5	9.4	-	5.5	1.9	7.4	יתרת אשראי לא צובר בארגון מחדש לסוף תקופה

טבלה 24 - הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 ביוני 2023								
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)								
בפיגור של 90 ימים או יותר								
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ^①	סך הכל		מעל 6		בפיגור של 30 ועד 89 ימים		
		מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	30 ועד 89 ימים	
12.3	-	11.8	6.7	1.3	2.4	1.4	0.5	סכום הפיגור
125.1	3.8	96.7	6.7	12.0	38.6	39.4	24.6	יתרת חוב רשומה
2.7	0.1	2.5	0.2	0.3	1.0	1.0	0.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
122.4	3.7	94.2	6.5	11.7	37.6	38.4	24.5	יתרת חוב נטו ליום 30 ביוני 2023
106.2	3.4	83.6	11.7	12.0	23.7	36.2	19.2	יתרת חוב נטו ליום 31 בדצמבר 2022

^① הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פירעון, ללא ויתור על ההכנסה.

^② הלוואות לדיור בפיגור מהוות כ-1.0% מתוך האשראי לדיור.

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכונים האשראי

בתקופת הדוח נרשמה עלייה בהפרשה הקבוצתית בסך של כ-23.3 מיליוני ש"ח המורכבת מעלייה בהפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים אחר בסך של כ-19.0 מיליוני ש"ח ומהפרשה בגין הלוואות לדיור בסך של כ-3.1 מיליוני ש"ח. בנוסף נרשמה עלייה בהפרשה בגין אשראי מסחרי ורכישת תיקים בסך כ-1.2 מיליוני ש"ח.

הגידול בהפרשה הקבוצתית בתקופת הדוח נובע בעיקרו מעלייה בירתות האשראי ביחס לתחילת השנה, עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות ומאקרו כתוצאה מהשינויים בסביבה הכלכלית. [לפרטים נוספים ראה פרק 4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים.](#)

טבלה 25 - תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי CECL

2022				2023				
סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	סך הכל	פרטי	דיור	מסחרי	
113.5	49.1	52.7	11.7	-	-	-	-	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2021
(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	-	-	-	-	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה
105.2	61.8	36.7	6.7	157.3	93.7	44.7	18.9	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לתחילת שנה
11.0	4.8	2.6	3.6	3.4	3.4	0.1	(0.1)	השפעת שינוי ביתרת החוב
(0.1)	1.0	(1.4)	0.3	4.4	2.6	0.9	0.9	השפעות אחרות ^①
116.1	67.6	37.9	10.6	165.1	99.7	45.7	19.7	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 31 במרץ
2.9	3.0	(0.8)	0.7	8.2	4.8	2.3	1.1	השפעת שינוי ביתרת החוב
7.6	2.8	4.7	0.1	7.3	8.2	(0.2)	(0.7)	השפעות אחרות ^①
126.6	73.4	41.8	11.4	180.6	112.7	47.8	20.1	יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ליום 30 ביוני^②

(*) בנוסף, על פי ההוראה החדשה, בוטלו הכנסות ריבית בהלוואות לדיור בפיגור מעל 90 יום בסך של כ-3.9 מיליוני ש"ח ליום 30 ביוני, 2023.

לפרטים אודות הרכב והתפתחות הוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל [בפרק 2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.](#)

^① עדכוני מח"מ ומקדמי התאמות איכותיות.

^② מזה: יתרה של 0.4 מיליוני ש"ח בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי ליום 30 ביוני, 2023.

טבלה 26 - שיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				יתרה ליום 30 ביוני 2023				
סה"כ	אחר	דיור	מסחר	סה"כ	אחר	דיור	מסחר	
ניתוח איכות האשראי לציבור								
0.94%	0.10%	1.19%	0.56%	0.98%	0.12%	1.26%	0.55%	שיעור אשראי שאינו צובר מיתרת האשראי לציבור
1.02%	0.65%	1.19%	0.66%	1.07%	0.87%	1.26%	0.63%	שיעור אשראי שאינו צובר או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.15%	1.27%	1.19%	0.97%	1.22%	1.54%	1.26%	0.92%	שיעור אשראי בעיית מיתרת האשראי לציבור
2.60%	6.78%	2.38%	1.15%	2.93%	7.88%	2.58%	1.59%	שיעור האשראי שאינו בדרוג ביצוע אשראי מיתרת האשראי לציבור
ניתוח ההוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדיווח								
0.55%	3.68%	0.09%	0.43%	0.69%	5.72%	0.01%	0.26%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.17%	1.61%	-	-	0.41%	3.37%	0.01%	0.18%	שיעור המחיקות החשבונאיות נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור
ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי בגין האשראי לציבור								
1.14%	6.08%	0.50%	0.66%	1.20%	6.82%	0.49%	0.60%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
121%	6247%	42%	118%	123%	5932%	38%	109%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר
112%	928%	42%	101%	112%	782%	38%	96%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי, מיתרת האשראי לציבור שאינו צובר או בפיגור של 90 ימים או יותר
6%	4%	-	(193%)	3%	2%	60%	3%	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי מהמחיקות החשבונאיות נטו

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)

החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה. ביום 28 במרס 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב במסגרתו נדרש, בין היתר, ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי (ASU 2016-13). ביום 29 בנובמבר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים", אשר כולל שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. ההוראה קבועת כי על התאגידים הבנקאיים ליישם את התקן החדש החל מיום 1 בינואר 2022. המודל החשבונאי שיושם עד מועד תחולת ההוראה היה מבוסס על התהוות הפסד ראשוני בפועל – תוך הבאה בחשבון של הפסדים שהתהוו אך טרם נתגלו כבעייתיים במסגרת ההפרשה הקבוצתית. המודל החשבונאי החדש הוא צופה פני עתיד. בהתאם למודל החדש יש להכיר בהפסד הצפוי לאורך כל חיי ההלוואה כבר במועד מתן ההלוואה, משמע יש לתת ביטוי לאפשרות שהלווה יגיע למצב של חוסר יכולת לפרוע את חובו לאורך כל מח"מ ההלוואה. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של הבנק, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, מבטיח כי לבנק יש הפרשות מספקות כנגד אירועים בעתיד, תומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ובחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ראה [באור 1 לדוחות הכספיים](#). הבנק מפעיל את מודל ה- CECL על פי ההנחיות של בנק ישראל. כחלק מחישוב ההפרשה, נדרש הבנק לחשב את המקדם ההיסטורי של ההפרשות, לפני שיעודכן לעתיד על פי מח"מ ההלוואה, שינויים איכותיים במדיניות האשראי ובאופן ניהול סיכון האשראי, שינויים כמותיים בפרופיל הסיכון של התיק והשפעות אפשריות של תנאי המאקרו על ההפרשות בעתיד. לחישוב המקדם ההיסטורי בחר הבנק בשיטה שמרנית, REMAINING LIFE, כאשר שיטה זו איננה מביאה בחשבון את מלוא השיפור המשמעותי שחלו בהפרשות התיק הצרכני והרמה הנמוכה של ההפרשות בתיק המשכנתאות במהלך השנים האחרונות. כחלק מבדיקות מודל ה- CECL מאתגר הבנק את החישוב בשיטה זו באמצעות שיטה אלטרנטיבית, המתבססת על הנחות פחות שמרניות. נקודה זאת, והעובדה כי חישובי המודל מלווים בבקורות מקיפות ופעולות תיקוף, מבטיחים כי הבנק ביצע הפרשה שמרנית יחסית לפרופיל הסיכון שלו. על התהליך לחישוב ה- CECL הוטלו בקורות רבות, הכוללות תיקוף המודלים בהם משתמש הבנק לצורך החישובים ובקורות SOX. הבנק בוחן באמצעות בקורות אלה את שמרנות התוצאה לנוכח התוצאות בפועל, השינוי בתנאי המאקרו, בפרופיל הסיכון הנוכחי של התיק ופרמטרים נוספים.

טבלה 27 - להלן השפעת היישום לראשונה של הוראות ה-CECL על ההפרשה להפסדי אשראי:

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	השפעת של הוראות CECL	יתרה ליום 1 בינואר 2022	
במיליוני ש"ח			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
1. מאזן			
12,197.3	(2.8)	12,194.5	אשראי לציבור
(113.2)	7.1	(106.1)	סך הכל ההפרשה להפסדי אשראי:
(10.0)	3.6	(6.4)	מזה: הפרשה להפסדי אשראי- תיק מסחרי
(54.5)	16.0	(38.5)	מזה: הפרשה להפסדי אשראי- הלוואות לדיר
(48.7)	(12.5)	(61.2)	מזה: הפרשה להפסדי אשראי- אנשים פרטיים אחר
12,084.1	4.3	12,088.4	אשראי לציבור נטו
(3.4)	1.2	(2.2)	התחייבויות אחרות - הפרשה להפסדי אשראי חוץ מאזני
2. הון עצמי			
906.0	5.5	911.5	יתרת עודפים לפני השפעת המס
-	(1.9)	(1.9)	השפעת המס
906.0	3.6	909.6	יתרת עודפים, לאחר השפעת מס
3. הלימות הון ומיטף			
10.7%	-	10.7%	יחס הון עצמי רובד 1
14.2%	-	14.2%	יחס הון כולל
6.3%	-	6.3%	יחס המינוף

לפרטים נוספים ראה [באור 1 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 28 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 ביוני 2023						
הפסדי אשראי ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון	מזה: סיכון	מזה: דירוג	סיכון אשראי
להפסדי	חשבונאיות	הפסדי	אשראי לא	אשראי	ביצוע	כולל ⁽²⁾
אשראי	נטו	אשראי	צובר	בעייתית ⁽³⁾	אשראי ⁽⁴⁾	⁽⁵⁾
ציבור - מסחר						
1.6	-	0.4	7.1	11.5	1,777.6	1,812.4
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
4.1	-	1.7	9.6	12.4	1,440.3	1,452.7
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
15.4	3.0	2.4	2.7	8.6	709.7	718.3
שירותים פיננסיים						
-	-	-	-	-	421.1	421.1
אחרים						
21.1	3.0	4.5	19.4	32.5	4,348.7	4,404.5
סך הכל מסחרי⁽⁷⁾						
48.9	0.4	0.3	127.2	127.2	11,199.2	11,459.1
אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג						
112.7	27.3	46.3	1.9	25.4	1,597.3	1,727.5
אנשים פרטיים - אחר						
182.7	30.7	51.1	148.5	185.1	17,145.2	17,591.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	1,560.6	1,560.6
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
182.7	30.7	51.1	148.5	185.1	18,705.8	19,151.7
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	74.4	74.4
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	15.4	15.4
אחרים בחו"ל						
182.7	30.7	51.1	148.5	185.1	18,795.6	19,241.5
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 15,535.6 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,482.3 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים -

6.4 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,217.2 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדירוג אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 81.7 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 85.9 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 215.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 12.1 מיליוני ש"ח.

⁽⁸⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

יתרה ליום 30 ביוני 2022

הפסדי אשראי ⁽³⁾						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות בגין	מזה: סיכון	מזה: סיכון	מזה: דירוג	סיכון אשראי
להפסדי	חשבונאיות	הפסדי	אשראי לא	אשראי	ביצוע	כולל ⁽²⁾ ⁽¹⁾
אשראי	נטו	אשראי	צובר	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁴⁾	
						ציבור - מסחרי
0.7	0.1	0.4	5.8	10.0	1,744.4	1,819.8
						בינוני ונדל"ן - בינוני ⁽⁶⁾
2.3	-	0.4	-	1.8	900.5	902.3
						בינוני ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ⁽⁷⁾
6.4	0.9	3.1	2.3	2.3	435.0	437.3
						שירותים פיננסיים
2.0	-	1.8	-	-	335.2	335.2
						אחרים ⁽⁸⁾
11.4	1.0	5.7	8.1	14.1	3,415.1	3,494.6
						סך הכל מסחרי⁽⁸⁾
45.4	-	5.6	122.3	122.3	10,525.1	10,778.6
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
73.4	7.0	18.6	1.5	19.0	1,331.7	1,417.7
						אנשים פרטיים - אחר
130.2	8.0	29.9	131.9	155.4	15,271.9	15,690.9
						סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	1,170.6	1,170.6
						בנקים בישראל וממשלת ישראל
130.2	8.0	29.9	131.9	155.4	16,442.5	16,861.5
						סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	75.2	75.2
						בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	24.4	24.4
						אחרים בחו"ל
130.2	8.0	29.9	131.9	155.4	16,542.1	16,961.1
						סך הכל

(*) סווג מחדש.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 13,841.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 950.1 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2.3 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,167.0 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 192.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 106.6 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 182.0 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 2.3 מיליוני ש"ח.

(8) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הפסדי אשראי ^(*)						
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי לא צובר	מזה: סיכון אשראי בעייתית ^(*)	מזה: דירוג ביצוע אשראי ^(*)	סיכון אשראי כולל ^(*)
להפסדי אשראי	נטו	אשראי				
						ציבור - מסחרי
1.2	-	0.6	5.3	9.5	1,783.4	1,798.2
						בינוי ונדל"ן - בינוי ^(*)
2.5	-	0.6	9.9	12.6	1,042.7	1,055.3
						בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(*)
15.9	(0.1)	11.6	1.4	6.5	752.2	758.7
						שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	294.6	294.6
						אחרים ^(*)
19.6	(0.1)	12.8	16.6	28.6	3,872.9	3,906.8
						סך הכל מסחרי^(*)
49.0	-	9.2	116.0	116.0	10,832.0	11,063.1
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
93.7	24.9	56.8	1.5	19.6	1,521.6	1,626.2
						אנשים פרטיים - אחר
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	16,226.6	16,596.2
						סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	810.6	810.6
						בנקים בישראל וממשלת ישראל
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	17,037.2	17,406.8
						סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	39.7	39.7
						בנקים וממשלות בחו"ל
-	-	-	-	-	24.0	24.0
						אחרים בחו"ל
162.3	24.8	78.8	134.1	164.2	17,100.9	17,470.5
						סך הכל

(*) סווג מחדש.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾ - 14,498.8 מיליוני ש"ח, אג"ח - 679.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 6.1 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,285.8 מיליוני ש"ח.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 180.5 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 103.4 מיליוני ש"ח.

(7) כולל הלוואות המגובות בתזרים הלוואות רכב ואשראי למטרה כללית בסך 266 מיליוני ש"ח בגינם בוצעה הפרשה קבוצתית בסך של 13.2 מיליוני ש"ח.

(8) החל מיום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את ההוראות החדשות בנושא הפרשות להפסדי אשראי תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים במועד היישום לראשונה.

מאפייני וסיכוני תיק הלוואות לדיור

על אף הירידה בביצועי המשכנתאות במערכת מתחילת השנה הנוכחית, שומר הבנק על רמת הביצועים בהתאם ליעדי תכנית העבודה, תוך שמירה, כפי שצינו לעיל, על פרופיל סיכון מתון המתבטא ברמת כשל והפרשות נמוכים וההולם כמובן את תיאבון הסיכון שלו. עקב הירידה בביקושים, השתנה תמהיל התיק במהלך המחצית הראשונה של שנת 2023 – אחוז הלוואות לדיור ירד מ- 47% ל- 50% ביוני 2023, אחוז הלוואות לכל מטרה ירד קלות (מ- 21% ל- 19%) ויתרת הביצועים היא במתן אשראי לנכסים מסחריים. חלה ירידה בשיעורי הביצועים בתתי התיקים של הבנק – ירידה של 1 נקודת אחוז בחברה החרדית ובמגזר הכללי, לעומת עלייה של 2 נקודות אחוז בחברה הערבית. בביצועי הלוואות לדיור ללא מחזורים ברבעון השני לשנת 2023 שיעור יחס החזר להכנסה (בחיטום) הממוצע עמד על כ-31%, גבוה במעט יחסית לרבעון הקודם, וגבוה מערכו ברבעון המקביל של שנת 2022 (28%), וזאת, עקב מגמת עליית הריבית. שיעור ה-LTV של הביצועים ברבעון הראשון עמד על כ-50%, וחלה עלייה באחוז הביצועים המתבצעים ב-LTV הנמוך מ-60%. כתמונת ראי, אחוז הביצועים בשיעורי LTV הגבוהים מ- 60% נמצאת בירידה משמעותית יחסית לרבעון המקביל של שנה קודמת, בעיקר, עקב ירידה שחלה במחצית השנייה של 2022, כאשר אחוז ביצועים זה נשאר יציב החל מתחילת שנת 2023. תופעה זו מתרחשת בין היתר, בגין פעילות הבנק מול חלק מהמגזרים להם הוא נותן משכנתא, וכן, עקב מכירות תיקים למוסדיים, שאינם רשאים לרכוש משכנתאות בשיעור LTV הגבוה מ- 60%. הבנת הבנק על סמך ניתוחי כשל שביצע היא כי פעילות ב-LTV בשיעורים מעל 60% כל עוד שהיא מוגבלת בשיעור של 75% על פי הנחיות בנק ישראל איננה מהווה גורם סיכון לכשל, והשפעתה על שיעור המחיקה (LGD) במלאי הבנק גם היא נמוכה, בגין הגבלת ה-LTV על ידי בנק ישראל (הקובעת שנדרשת ירידה משמעותית בשיעורי מחירי הדירות על מנת שערך הלוואה יהיה גבוה מערך הנכס), ובנוסף, בגין העובדה שה-LTV במלאי המשכנתאות של הבנק הוא לפי ה-LTV במקור, קרי, בעת החיתום, כאשר ה-LTV בפועל הוא נמוך יותר עקב העלייה המשמעותית בשיעור מחירי הדיור בשנים האחרונות. הביצועים ברבעון האחרון אופיינו בהמשך המגמה להארכת תקופת הלוואה, באופן דומה למערכת הבנקאית, וכתוצאה עלה ממוצע תקופת הלוואה בשנים במהלך המחצית הראשונה של 2023 ל-23.6 שנים (23 שנים, בסוף 2022). ניתוח הבנק מעלה כי מגמת ההארכה של תקופת הלוואה יש בה כדי לסייע עם לקוחות הבנק, לנוכח העלייה במחירי דיור והרצון לשמור על יחס החזר, בהתאם למדיניות הבנק, שאיננו גורם להרעה במצב הלקוחות. הכנסת הלקוחות בביצועי המחצית הראשונה של שנת 2023 הן ברמת הכנסה דומה לזו של שנת 2022. יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של הלוואות לדיור בפיגור מעל ל-90 ימים ליום 30 ביוני, 2023 עומדת על 94.2 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 83.6 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022 ראה לעיל [בטבלה 24 בדבר הלוואות לדיור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314](#).

בהתאם למדיניות ניהול סיכוני האשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי תאבון סיכון על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס ההחזר מההכנסה (PTI) שהוא להערכת הבנק גורם עיקרי המשפיע על הכשל, מטרת הלוואה ותקופת הלוואה, וכן, יכולת המימוש של הנכס במקרה של כשל. הבנק מנטר באופן שוטף וברמה של תתי התיקים את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע, כשהוא עוקב אחר את התפתחות הפרמטרים הללו והשפעתם על רמת הסיכון של תיק המשכנתאות או של סגמנטים שונים שלו באמצעות דוחות בקרה שחלקם מופקים ברמה יומית. ראיית הבנק היא כי הרעה בפרופיל סיכון האשראי של תיק המשכנתאות אינו נובע מגורם אחד בהכרח, וכי הקשר בין הגורמים איננו בהכרח ליניארי, ולפיכך, הוא מבצע ניטור אחר השפעתם של כלל גורמי הסיכון השונים על התיק. כחלק מההיערכות למגמת השינוי בריבית, בחן הבנק את השפעת שינוי של אחוז בריבית הפריים על יחס ההחזר של תיק המשכנתאות. בחינה זו העלתה כי שינוי של 1% בריבית תעלה את יחס ההחזר הממוצע בתיק בשיעור של 2%, כך שברמת יחס ההחזר הממוצע של התיק, השינוי בשיעור הריבית והמשך עלייתה, לא יביא לשינוי מהותי ביחס ההחזר הממוצע בתיק והוא יישאר בערכים הנעים סביב 30% בהתאם למדיניות הבנק, כפי שהוצג לעיל. הבנק בחן נקודה זו גם בעת ביצוע התרחיש האחיד של בנק ישראל ברמת הלוואה בודדת בתיק, כשתוצאות התרחיש הפרטני אישרו את מסקנת הבנק. רמת ההון שהבנק שומר בהתאם להוראות בנק ישראל, כמו גם רמת ההפרשות השמרנית שקבע בשיטת ה-CECL מבטיחה להערכת הבנק, את איתנות התיק, גם לו יתפתחו תנאים שאינם בשגרה. הניטור מתבסס על ניתוח הביצועים לנוכח המערך הרחב של המגבלות (תאבון הסיכון) שקבע הדיקטוריון, בהתבסס על גורמי הסיכון המשפיעים על איכות התיק. מהלך זה של ניטור פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון מתבצע בתדירות גבוהה והוא נשען על יכולת הבנק לנהל את הסיכון בתיק המשכנתאות, לנטר סגמנטים שונים בתיק על מנת לעקוב אחר התפתחות הסיכון, כולל השפעת האינפלציה והריבית. בחודש דצמבר 2020 בנק ישראל עדכן את מגבלת תמהיל רכיב הפריים במשכנתאות (שהיה מוגבל לעד 33% מתמהיל האשראי). בפועל, המשמעות היא שניתן לקחת משכנתא, או למחזר קיימת, בתמהיל של עד 66% במסלול הפריים. שינוי זה הביא לעליה בשיעור הפירעונות המוקדמים ומחזורים בשיעור גבוה יחסית. הבנק מנטר באופן שוטף את הפירעונות המוקדמים והמחזורים שבתיק המשכנתאות שלו, ונמצא במהלך לשדרוג מודל הפירעונות הקיים. לפרטים נוספים ראה [ביאור 14 לדוחות הכספיים](#).

טבלה 29 - התפתחות ביצועי האשראי לדיוור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2022	30/09/2022	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	
748	640	488	615	562	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
22	1	1	-	-	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
770	641	489	615	562	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)
(18%)	(17%)	24%	26%	(8%)	אחוז השינוי ביחס לרבעון קודם
58%	59%	58%	53%	46%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
297	280	308	308	307	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
6,358	6,486	6,213	6,524	6,689	הכנסה לנכש בממוצע (בש"ח)
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV)⁽²⁾
68%	71%	76%	77%	78%	60%-0%
32%	29%	24%	23%	22%	75%-61%
-	-	-	-	-	מעל 75% ⁽³⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾
28%	30%	30%	31%	31%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
99%	100%	100%	100%	100%	40%-0%
1%	-	-	-	-	מעל 40%
-	-	-	-	-	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
44%	41%	41%	42%	42%	0-500
35%	38%	35%	36%	34%	500-1,000
21%	21%	24%	22%	24%	מעל 1,000
837	822	834	963	911	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
20	26	12	29	22	מספר הלוואות
60	77	33	78	59	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ נמוך מ-1%.

טבלה 30 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 30 ביוני 2023								
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)								
סך הכל	10 שנים		3 חודשים עד			שיעור החזר		שיעור מימון
	ומעלה	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	שנה	עד 3 חודשים	מההכנסה הקבועה	
3,466.8	234.3	419.8	835.9	843.1	828.2	305.5	עד 40%	45%
31.3	19.9	9.0	-	1.1	1.2	0.1	50%-40%	
14.9	10.6	2.7	0.1	-	1.5	-	80%-50%	
8.4	8.2	0.2	-	-	-	-	מעל 80%	
3,521.4	273.0	431.7	836.0	844.2	830.9	305.6	סך הכל	
3,060.4	402.9	346.7	819.9	763.3	525.7	201.9	עד 40%	60%-45%
36.9	21.7	7.1	4.0	1.1	0.9	2.1	50%-40%	
32.8	21.1	8.3	2.2	1.2	-	-	80%-50%	
17.2	10.0	6.8	0.4	-	-	-	מעל 80%	
3,147.3	455.7	368.9	826.5	765.6	526.6	204.0	סך הכל	
2,971.8	163.4	231.1	1,035.1	921.0	478.9	142.3	עד 40%	75%-60%
18.9	8.7	5.1	1.2	-	2.5	1.4	50%-40%	
16.6	7.7	4.7	0.9	-	3.3	-	80%-50%	
5.1	5.1	-	-	-	-	-	מעל 80%	
3,012.4	184.9	240.9	1,037.2	921.0	484.7	143.7	סך הכל	
365.9	23.9	13.2	113.3	134.3	60.1	21.1	עד 40%	מעל 75%
7.0	3.1	1.0	0.6	-	1.4	0.9	50%-40%	
2.4	1.4	1.0	-	-	-	-	80%-50%	
1.3	0.3	1.0	-	-	-	-	מעל 80%	
376.5	28.6	16.2	113.9	134.3	61.5	22.0	סך הכל	
10,057.6	942.2	1,057.7	2,813.6	2,665.1	1,903.7	675.3	סך הכל	

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור החזר מההכנסה הקבועה (לדוגמא שיעור מימון מעל 60% מהווה 33% מהיתרה ושיעור החזר מעל 40% מההווה 1.8% מהיתרה) מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

תהליך מתן אשראי לדיור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדיור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו). הבנק מבצע אשראי לחברה החרדית ולחברה הערבית, כמו גם למגזר הכללי, בהתאם למדיניות חיתום סדורה, ותחת תהליך בקרה וניתוח של יחידות שונות בבנק בקו הראשון ובקו השני.

מכירת תיקי אשראי לדיור

הבנק מספק שרותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

- א. תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק התיק הלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק התיקי הלוואות שנתרו בבעלותו.
- היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 30 ביוני 2023 כ- 2,646.1 מיליוני ש"ח (מזה כ-2,454.2 מיליוני ש"ח בהלוואות לדיור), מנוהל על ידי הבנק תמורת דמי ניהול. לבנק אין סיכון אשראי על חלק הלוואות שנמכרו.
- ב. הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון ("להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 30 ביוני 2023 עומדת על סך של כ-249.6 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדיור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים בהתאם לאסטרטגיה העסקית של הבנק, נציין, כי בתאריך 6 באוקטובר, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 3298 בנושא מכירת הלוואות לדיור ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיור. עיקרי ההוראה קובעים עקרונות לביצוע עסקת מכירה; סעיף 12 קובע כי התאגיד הבנקאי אינו רשאי לבצע בחירה סלקטיבית של הלוואות ה"טובות" (Cherry picking) או של הלוואות "גרועות" (Lemon picking), סעיף 16 להוראה קובע כי תאגיד בנקאי ישמר לפחות 10% מכל הלוואה בעסקת המכירה, תיק הלוואות יכלול הלוואות הנמצאות בתיק התאגיד הבנקאי 12 חודשים לפחות, טרם המכירה, סעיף 17 קובע כי סכום הלוואות לדיור שימכור התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדיור באחריות הגוף המוסדי בעסקת הסינדיקציה, לא יעלה על 10% מיתרת תיק הלוואות לדיור (להלן "שיעור המגבלה"); עם זאת, קיימת אפשרות לחרוג מהאמור בכפוף לאישור המפקח על הבנקים. בנק ישראל אישר, ביחס לבנק, שיעור מגבלה של 25%. הבנק מוכר תיקים אלה בהתאם להנחיות בנק ישראל.

נכון ליום 30 ביוני, 2023 היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ-19.6%.

בסך הכל מכר הבנק בשנת 2022 תיקים בהיקף של 1,216.9 מיליוני ש"ח.

ביום 6 במרץ 2023, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ-14.1 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו.

ביום 23 ביולי, 2023 ולאחר תאריך המאזן, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 371 מיליון ש"ח, הבנק הכיר ברווח (לפני מס) של כ- 8.1 מיליוני ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023, בגין עסקה זו, לאחר המכירה היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ-22.3%.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך שמטרתה ניהול מיטבי של ההון ומימוש פוטנציאל הצמיחה של הבנק ובכונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות, ככל שתהיינה.

פעילות מכירת התיקים מתבצעת תחת בקרה הבוחנת את השפעת המכירה על גורמי הסיכון השונים של התיק. תוצאות הבדיקה מעלות כי מכירת התיקים איננה משפיעה על פרופיל סיכון התיק האשראי של הבנק, בפרט, בשל העובדה שכ-96% מתיק הלוואות לדיור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 75% משווי הנכס, כ-66% מתיק הלוואות לדיור של הבנק בוצע בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס ו-98% מתיק הלוואות לדיור בוצע בשיעור החזר שאינו עולה על 40%.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיור (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית העודפת. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיור בסך כ- 247 מיליוני ש"ח בשנים 2019-2023. בנוסף, בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ניהל ויתפעל עבור הרוכשים את חלק התיק הלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול.

טבלה 31 - מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור שנמכר (במיליוני שקלים):

התפלגות הלוואות לדיור ליום 30 ביוני 2023		שיעור החזר מהכנסה קבועה	שיעור מימון
הלוואות לדיור שנמכרו על יד הבנק	הלוואות לדיור במאזן הבנק		
58.3%	34.8%	עד 50%	עד 45%
0.5%	0.2%	מעל 50%	
58.8%	35.0%	סך הכל	
40.7%	30.8%	עד 50%	45-60%
0.5%	0.5%	מעל 50%	
41.2%	31.3%	סך הכל	
-	29.7%	עד 50%	75%-60%
-	0.3%	מעל 50%	
-	30.0%	סך הכל	
-	3.7%	עד 50%	מעל 75%
-	-	מעל 50%	
-	3.7%	סך הכל	
2,454.2	10,057.6	-	סך הכל

⁽¹⁾ כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

⁽²⁾ שיעור המימון ושיעור החזר מההכנסה הקבועה מוצגים למועד מתן האשראי המקורי ואינם משקפים שינויים בשווי הנכס, בשווי האשראי ובהכנסה הקבועה.

ליום 30 ביוני, 2023 שיעור הלוואות בפיגור בתיק ההלוואות לדיור שנמכר עומד על כ- 1.2% בהשוואה לשיעור של כ- 1.2% מההלוואות לדיור במאזן הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיר
טבלה 32 - יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר) (במיליוני שקלים):

	ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
	2022	2022	2023
הלוואות צרכניות סולו	1,508.0	1,295.0	1,618.8
אשראי קמעונאי אחר ⁽¹⁾	34.2	40.5	32.7
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,542.2	1,335.5	1,651.5
מזה: לא בעייתיים	1,522.7	1,316.5	1,626.2
בעייתי לא צובר	1.5	1.5	1.9
בעייתי צובר	18.0	17.5	23.4
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1,542.2	1,335.5	1,651.5
שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר)	1.3%	1.4%	1.5%
(1) הרכב	-	-	-
יתרות עו"ש בחובה	6.0	6.7	5.0
אחר (רכב וכרטיסי אשראי)	28.2	33.8	27.7
סה"כ אשראי קמעונאי אחר	34.2	40.5	32.7

טבלה 33 - התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

	ליום 30 ביוני		2023
	2022	2022	
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		2023
שיעור מסך הכול			
סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)	1,542.2	1,335.5	1,651.5
לפי תקופה ממוצעת שנתרה לסיום ההלוואה			
עד שנה	4%	4%	4%
משנה עד 3 שנים	19%	20%	18%
מ- 3 שנים עד 5 שנים	30%	32%	30%
מ- 5 שנים עד 7 שנים	32%	36%	25%
מעל 7 שנים	16%	7%	23%
אחר (1)	-	1%	-
לפי גודל חבות לווה (באלפי ש"ח)			
עד 10	3%	3%	3%
מ 10 עד 20	8%	8%	8%
מ 20 עד 40	18%	21%	17%
מ 40 עד 80	37%	39%	33%
מ 80 עד 120	19%	19%	18%
מ 120 עד 150	10%	7%	13%
מ 150 עד 300	5%	2%	8%
מעל 300*	-	1%	-
לפי סוג האשראי			
לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה	99%	98%	98%
לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה	1%	1%	2%
הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות או להקטין את תשלומי הקרן	-	-	-
אחר	-	1%	-
ביטחונות			
נכסים פיננסיים בבנק	1%	1%	1%
ביטחונות אחרים	1%	1%	1%
ללא בטחונות	98%	98%	98%
הכנסה קבועה לחשבון			
לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון(2)	90%	90%	90%
לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון	10%	10%	10%

(1) כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

(2) כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי יאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

טבלה 34 - מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) (במיליוני שקלים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2022	2022	
40.3	14.8	35.7	מחיקות חשבונאיות
(15.4)	(7.8)	(8.4)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
24.9	7.0	27.3	מחיקות חשבונאיות נטו
1.6%	1.0%	3.3%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף תקופה*

* במונחים שנתיים אפקטיביים

טבלה 35 - התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/06/2022	30/09/2022	31/12/2022	31/03/2023	30/06/2023	
195	339	240	238	251	ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח)
					שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של הלוואה
62%	49%	49%	45%	47%	עד 6 שנים
38%	51%	51%	55%	53%	מעל 6 שנים
6.1	6.8	6.8	7.0	7.0	תקופת הלוואה לפי תקופה מקורית ממוצעת (בשנים)
					שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח)
30%	28%	31%	28%	27%	עד 50
9%	8%	7%	5%	6%	בין 50 ל 70
13%	6%	7%	6%	6%	בין 70 ל 80
5%	10%	6%	3%	3%	בין 80 ל 70
43%	48%	50%	57%	57%	מעל 80
55	57	49	59	58	סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)

* להסבר אודות השינויים בתקופת הדוח ראה להלן [בפרק מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק](#).

מאפייני תיק האשראי וחיתום האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן ההלוואה בבנק. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. החל מעליית מאגר נתוני האשראי לאוויר, הבנק מסתמך בנוסף לאמור לעיל, גם על המידע המתקבל מהמאגר ודירוג האשראי המתקבל מהשלכה עמה פועל הבנק. בתחילת הרבעון השלישי לשנת 2022 השיק הבנק מודל חיתום חדש (כחלק ממערך החיתום שלו) מבוסס לימוד מכונה (MACHINE LEARNING) המסתמך על שורה של פרמטרים, ביניהם דירוג לשכת האשראי, יחס ההחזר, ההכנסה ועוד. בהסתמך על דירוג הלקוח, קובעת טבלת ההחלטה שערכה נקבעו על פי מדיניות הבנק ותאבון הסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון, את שיעור הריבית של הלקוח ואת תקופת הפירעון של ההלוואה. מודל החיתום מאפשר לבנק לשפר את הצעת הערך ללקוחות, ולעקוב אחר דירוג הלקוח גם לאחר מתן ההלוואה. הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. מערך החיתום החדש של הבנק כמו גם מודל הדירוג נתונים למהלכי בקרה שוטפים ומקיפים. כחלק מתהליכים אלה מחשב הבנק את שיעור הכשל הכלכלי, PD, ואת שיעור ההפסד בהינתן כשל, LGD (שיעור אי הגבייה) ומשתמש בהם כדי לחשב את ההפרשה הצפויה (ההפרשה הכלכלית) בביצועים החדשים, בהסתמך על סולם הדירוג של המודל החדש.

הבנק ממשיך לבצע באופן שוטף עדכונים ושיפורים במערך החיתום שלו.

טבלאות מספר 32 ו- 33 לעיל המתייחסות לאשראי לפרטיים שאינו לדיור מלמדות על המשך המגמה של מתן הלוואות ארוכות יותר ללקוחות הבנק. נדיש, כי הלוואות אלה ניתנות ללקוחות בדירוג אשראי בינוני ומעלה, והן מסייעות ללקוחות להקטין את יחס ההחזר, עם כניסת מודל החיתום החדש של הבנק המאפשר מתן הצעות ערך טובות יותר ללקוח, החל מיולי 2022. ההלוואה הממוצעת הניתנת ללווה היא בערך גבוהה יותר. שיעור המחיקות של הבנק מאשראי זה נמצא בעלייה ברבעון האחרון, מהסיבות שפורטו לעיל. [טבלה מספר 35](#) להלן מציגה מגמה שההלוואות ניתנות לתקופה ארוכה יותר יחסית לעבר (7 שנים לעומת כ- 5.9 שנים ברבעון המקביל של שנת 2022), ובערך ממוצע של הלוואה גבוהה יותר.

נכון ליום 30 ביוני 2023 יתרת החובות בגין אשראי שאינו לדיור לגביהן בוצעו שינויים בתנאים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, שלא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, עמד על סך של כ-10.7 מיליוני ש"ח והיקף התשלומים שנדחו עמד על סך של כ-16.9 מיליוני ש"ח, מספר הלווים אשר עבורם בוצעו השינויים להלן עומד על כ-691. ברבעון השני לשנת 2023 57% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח בהשוואה ל-55% ברבעון המקביל אשתקד.

הלוואות צרכניות סולו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, התקופה הממוצעת של ההלוואה הינה 6 שנים וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית.

כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח.

הבנק מנהל מיזם למתן אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו.

פיקוח ומעקב אחר מאפייני הסיכון

בבנק מבוצעים תהליכי בקרה וניטור הסיכון המדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף וביניהם:

- (1) דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי. דיווח זה מתבצע על ידי יחידת בקרת אשראי בחטיבת הסיכונים (קו ההגנה השני). ממצאי הבקרות עולות לדיון וועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק. חיתום וניהול האשראי. בקרות והערכות סיכון בקשר עם תהליכי מתן האשראי מדווחות באמצעות מחלקת סיכונים תפעוליים בחטיבת הסיכונים וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. בקרות בקשר עם ציות, איסור הלבנת הון וכן, הוגנות ואשראי יזום מדווחות באמצעות קצינת הציות של הבנק, וכן, על ידי יחידת הפיקוח בחטיבה הקמעונאית. לבנק מודל הפעלה לביצוע בקרות קו ראשון וקו שני, כאשר בחלק מסניפי הבנק, הוצבו קציני פיקוח במשרה מלאה.
 - (2) מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות, מעקב זה מתבצע בתנאי שגרה ובקיצון, באמצעות דוחות בקרה שוטפים וכן, על ידי מבחני קיצון המתבצעים ע"י הבנק.
 - (3) דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי. דיווח זה המתבצע בחלקו ברמה היומית, עוקב אחר הביצועים בחיתום, ואחר דירוג החיתום של הלקוחות ברמת ערוץ ביצוע. תוצאות העמידה בתאבון הסיכון (פרופיל הסיכון לנוכח תאבון הסיכון) וכן, תוצאות מבחני הקיצון, מוצגות במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק העולה לאישור ההנהלה, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- כאמור לעיל, מערך החיתום הצרכני המעודכן של הבנק מלווה בדוחות בקרה נוספים על מנת להבטיח כי הביצועים השוטפים מתבצעים לפי מדיניות הבנק ובהתאם לשיעורי הכשל ותמהיל התיק שנקבעו ע"י מודל הדירוג החדש, בהינתן השפעת השינוי בתנאי המאקרו על פרופיל האשראי של הלקוחות במשק, וההבנה כי שיעורי הכשל יעלו עקב עליית הריבית והפגיעה ביכולת החזר של הלקוחות, קודם כל באשראי הצרכני. תיק המשכנתאות של הבנק נמצא בבקרה בתדירות שאיננה נמוכה מאחת לחודש. תדירות זו הוגברה במהלך השנה האחרונה, כדי לאפשר זיהוי מידי של שינוי בפרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות עקב השפעת תנאי המאקרו, ככל שתתרחש. הבקרה כוללת דוחות לגבי הביצועים ומלאי התיק, מעקב אחר גורמי הסיכון כולל לפני ואחרי מכירות תיקים, ניתוח החברות בתתי התיקים, שיעורי הכשל, ההפרשה הצפויה והמחיקות החשבונאיות.

מאפייני אשראי למימון הקמת פרויקטי נדל"ן

הפעילות בתחום בינוי ונדל"ן מיועדת לליווי פרויקטי בניה למגורים בישראל ומעניקה מעטפת מימון מלאה ללקוח הכוללת בעיקר מימון רכישת קרקעות והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית, ההלוואות מזנין להשלמת חלק מההון העצמי לפרויקט וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואילו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיוור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור (להלן: "מודל האופרטור"), מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיצור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות. שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, כולל מספר סוגי אשראי או בטוחות המועמדים על ידי: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה ופינוי בינוי; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחן ומאושר גם על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטחונות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיצור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן עבור קרקעות הזמינות לבנייה עד 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 30 ביוני, 2023 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 33% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק.

הבנק מנהל נכון ליום 30 ביוני, 2023 סך של 256 פרויקטים בהיקף כולל של כ-12 אלפי יחידות דיוור, מהם כ-144 פרויקטים הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים. כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-11.0 מיליארדי ש"ח, מזה כ-1.8 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

נכון ליום 30 ביוני, 2023 האשראי שניתן לפרויקטים בבניה פעילה באזור מרכז הארץ מהווה 39% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 17% בירושלים רבתי ו-43% בשאר הארץ.

במהלך תקופת הדוח חל שינוי בהיקף ובתמהיל החשיפות בעיקר כתוצאה מגידול בביצועי אשראי לפרויקטי נדל"ן למגורים בשלבי הבנייה, כמפורט בנתוני [טבלה 36 להלן](#).

התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן:

טבלה 36 – התפלגות סיכון אשראי וחובות בעייתיים בענף בינוי ונדל"ן (במיליוני שקלים):

שיעור	ליום 31 בדצמבר 2022					ליום 30 ביוני 2023					
	מזה:	סך הכל	מסגרות לא	מסגרות ערבויות	אשראי לציבור	מזה:	סך הכל	מסגרות לא	מסגרות ערבויות	אשראי לציבור	
שינוי בסיכון האשראי	אשראי בעייתי	סיכון אשראי	מנוצלות	ערבויות	אשראי לציבור	אשראי בעייתי	סיכון אשראי	מנוצלות	ערבויות	אשראי לציבור	
%	במיליוני ש"ח										
(0.4%)	-	530.9	49.8	28.9	452.2	-	528.6	35.4	18.6	474.5	אשראי לרכישת קרקעות לבנייה
14.2%	9.3	923.1	270.7	225.9	426.5	11.1	1,054.2	264.8	163.6	625.8	ליווי פרויקטים למגורים
(40.9%)	-	284.4	103.4	0.5	180.5	-	168.1	85.9	0.5	81.7	קבוצות רכישה
2.8%	0.2	59.8	10.7	-	49.1	0.4	61.5	0.2	-	61.3	אחר
0.8%	9.5	1,798.2	434.6	255.3	1,108.3	11.5	1,812.4	386.4	182.7	1,243.3	סך הכל-בינוי ונדל"ן- בינוי
37.7%	12.6	1,055.3	23.6	-	1,031.7	12.4	1,452.7	21.3	-	1,431.4	סך הכל-בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן
14.4%	22.1	2,853.5	458.2	255.3	2,140.0	23.9	3,265.1	407.7	182.7	2,674.7	סך הכל-בינוי ופעילות בנדל"ן

ענף בינוי ונדל"ן כולל בתוכו את בינוי ונדל"ן-בינוי ואת ענף בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן. סעיף בינוי ונדל"ן – בינוי מתייחס לאשראי לרכישת קרקעות לבנייה וליווי פרויקטים למגורים. סעיף בינוי ונדל"ן – פעילות בנדל"ן מתייחס למשכנתאות למטרות עסקיות ושעבוד דירות ונכסים מסחריים. ליום 30 ביוני, 2023 המגבלה הענפית הרגולטורית בגין חבות ענף בינוי ונדל"ן עומדת על 22% (בשל הוראת השעה, החלה עד ליום 31 בדצמבר, 2022). בפועל המגבלה בבנק הסתכמה ב- 18.2%.

נכון ליום 30, ביוני 2023 סך סיכון האשראי בתחום הבינוי גדל בשיעור של כ-0.8% ביחס ליום 31 בדצמבר, 2022. הגידול נובע מאשראי הניתן לליווי פרויקטים למגורים לצד קיטון במסגרות האשראי הלא מנוצלות וביתרת הערבויות. סך סיכון האשראי בתחום פעילות בנדל"ן, הניתן למטרות עסקיות בשעבוד דירות ונכסים מסחריים, גדלה בשיעור של כ-38% ביחס ליום 31 בדצמבר 2022. עיקר הגידול נובע מהמשך צמיחה בפעילות האשראי למטרות עסקיות בשעבוד דירות מגורים אשר מהווה את מרבית הגידול בתחום זה. לעניין השפעת ההוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV).

השפעת ההוראה על הבנק אינה מהותית, לפרטים נוספים [ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים](#).

מאפייני אשראי עסקי אחר

בתחילת שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי עסקי למימון פעילות חברות מימון העוסקות במתן אשראי. הפעילות מתמקדת בחברות בצמיחה המציעות אשראי בתחומים בהם לבנק יש מומחיות, בעדיפות לחברות בהן קיימת פעילות סינרגטית לפעילות הבנק עם פוטנציאל לשיתופי פעולה. בנוסף, בשלהי שנת 2022 החל הבנק להעניק אשראי לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. פיתוח פעילות האשראי לעסקים קטנים ובינוניים בא כמענה לתחרות בקווי העסקים הקיימים, בשל הרצון של הבנק להרחיב את פעילות האשראי העסקי בצורה זהירה ומדורגת, תוך הגדלת הפיזור בפעילות הבנק וקבלת ביטחונות הולמים לסיכון. בשלב ראשון הוחלט להתחיל את פעילות האשראי העסקי לתאגידיים ועוסקים מורשים במסגרת הקרן להלוואות לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה. האשראי יתפרס בין עסקים בשלבי חיים שונים ביניהם עסקים בצמיחה במגוון ענפים, בעדיפות לעסקים פעילים אך גם לעסקים בהקמה.

במדיניות האשראי לחברות מימון ולעסקים קטניים ובינוניים בערבות מדינה נקבעו העקרונות למתן האשראי וגידור הסיכונים, הבטוחות הנדרשות, מסגרת הפעילות ותאבון הסיכון. פעילות האשראי העסקי להלן, הינה בסכומים נמוכים ואינה מהותית לפעילות הבנק.

[לפרטים נוספים ראה טבלה 13-התפתחות תיק האשראי.](#)

להערכת הבנק, יתרת ההפרשה הקבוצתית הקיימת נכון ליום 30 ביוני, 2023 תוך שימוש בהתאמות האיכותיות, מכסה את ההפסד הצפוי.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מביניהם:

טבלה 37 – חשיפות עיקריות למדינות זרות (במיליוני שקלים)⁽²⁾:

יתרה ליום 30 ביוני 2023			
המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	סך הכל
ארצות הברית	238.7	-	238.7
אחרות	93.6	-	93.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	332.3	-	332.3
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	-	-	-
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.1	-	3.1
יתרה ליום 30 ביוני 2022			
ארצות הברית	331.8	11.0	342.8
אחרות	148.6	-	148.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	480.4	11.0	491.4
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.6	-	0.6
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	0.3	-	0.3
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.4	-	3.4
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			
ארצות הברית	325.1	-	325.1
אחרות	82.7	-	82.7
סך כל החשיפות למדינות זרות	407.8	-	407.8
מזה: סך החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.5	-	0.5
מזה: סך החשיפות למדינות LDC ⁽⁵⁾	0.1	-	0.1
מזה: סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	3.4	-	3.4

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי
 חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נדילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

חשיפות⁽²⁾ אשראי למוסדות פיננסיים⁽³⁾ זרים

טבלה 38 – חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים (במיליוני שקלים):

סך חשיפת אשראי			
דרוג אשראי חיצוני ⁽⁴⁾	ליום 30 ביוני		ליום 31 בדצמבר 2022
	2023	2022	
AAA עד AA-	48	148	32
A+ עד A-	74	93	141
BBB+ עד BBB-	-	-	-
ללא דרוג	26	1	-
סך הכול חשיפה	148	242	173

1. פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין חשיפה לסיכונים אשראי חוץ מאזני, במוסדות פיננסיים זרים.
 2. לא קיימת חשיפה למוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי, בגין מוסדות אלה.
 3. מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.
 4. על פי חברת הדרוג S&P.
- היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה ושווייץ.
- ליום 30 ביוני, 2023 חשיפת הבנק לבנקים בארה"ב הינה בסך של כ- 16.6 מיליוני ש"ח. החשיפה הינה לבנק יחיד בדירוג AA-. הכספים המופקדים בבנק זה מיועדת לפעילות השוטפת. לבנק אין חשיפה לבנקים אזוריים בארה"ב.
- הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.
- הבנק מקיים יטור שוטף של המוסדות הפיננסיים מולם הוא עובד ובמידת הצורך פועל לצמצום החשיפה מולם ככל שניתן. ככלל, רמת החשיפה של הבנק למוסדות פיננסיים זרים הינה מצומצמת למדי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים, סיכונים אקלים וסיכונים מעבר ואופן ניהולם

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בעיקר בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי, בין היתר, לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי, פעילות זו מעוגנת במדיניות ייעודית, מנטרת ע"י הבנק ומדווחת באופן שוטף. בנוסף, ההשקעות שהבנק מבצע בתיק האג"ח הקונצרני בנוסטרו הינן בחברות אשר חשיפתן לסיכון סביבתי זניחה. דיווח על השפעת הסיכון הסביבתי על פעילות הבנק מוגש במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק.

בהתאם להנחיות בנושא גילוי לציבור הנובעים משינויי אקלים שפורסמו לאחרונה על ידי מספר גופים בעולם, נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון את הצורך להרחיב הגילוי בנושא זה בדוח הדירקטוריון וההנהלה ובדוח האחריות התאגידית כדי לשקף שינויים מהותיים בסיכונים הסביבתיים אליהם הבנק חשוף. הוראות החוזר ייושמו החל מהדוח הכספי לשנת 2021. בנוסף, במהלך חודש דצמבר 2022 הורחבו דרישות הגילוי שנקבעו כאמור על ידי הכללת דוגמאות לגילוי כמותי ואיכותי בנוגע לניהול סיכונים אקלים.

ביום 22 בנובמבר, 2020, אומצה על-ידי דירקטוריון הבנק מדיניות ניהול סיכונים סביבתיים.

כחלק מהמדיניות, נקבעו שלושה עקרונות בבחינת הסיכון הסביבתי הפוטנציאלי במתן אשראי:

- סיווג ענפי – שקלול החשיפה לסיכון סביבתי פוטנציאלי, בהתאם לענף הרלוונטי;
- סיווג קבוצות הלווים – הבנק שואף להימנע ממתן אשראי ללקוחות אשר בפעילותם יכולים לחשוף את הבנק לסיכון סביבתי;
- סוג הבטוחה – הבנק שואף להימנע מהישענות על בטוחות המגלמות חשיפה לסיכון סביבתי.

כמו כן, כחלק מהמדיניות, הבנק סיגל לעצמו מדיניות הימנעות מחשיפה לסיכונים סביבתיים הבנויה משני שלבים:

- זיהוי הסיכון טרם ביצוע העסקה – הכולל וידוא המידע הנאסף;
- זיהוי הסיכון במהלך ניהול האשראי – במידה ונקבעו התניות לאשראי, על מנהלי האשראי לוודא עמידה בהתניות אלו לפני פתיחת שלב קרקע/בנייה לליווי הפרויקט/מתן אשראי.

דוגמא לעבודה לפי המדיניות במתן אשראי לסקטור הנדל"ן, כאשר רכיב הסיכון הפוטנציאלי העיקרי הוא זיהום הקרקע עליה מוקמים פרויקטים לבניה למגורים שהבנק מספק לזמרים שלהם, כלקוחות הבנק, שירותים בנקאיים. הבנק מנטר את הנושא בשני שלבים:

- שלב אישור העסקאות ביחידה לניתוח סיכונים אשראי – שלב הדורש בדיקת נאותות סביבתית, תסקיר סביבתי במידת הצורך, קביעת תנאים מתלים ועוד;
 - שלב מתן השירותים הבנקאיים ביחידת הבחינה – בחינה האם עמדו בתנאים המתלים והכנסתם לחוזה ההתקשרות.
- במקרים בהם קיים חשש לחשיפה לסיכון סביבתי, הבנק בוחן את העסקה ושוקל את צעדיו לאור החשיפה, והוא איננו מבצע עסקאות ליווי או מיזמים עד אשר הנושא נבדק. בתקופת הדיווח, הבנק או כל נושא משרה בו לא היו צד להליך משפטי או מנהלי מהותי בקשר עם איכות הסביבה.
- יזמות בהיבטי איכות סביבה, אקלים ומעבר לכלכלה דלת פחמן מוצגות לעיל בפרק פעילויות מהותיות נוספות בהיבטי ESG שנעשו בשנת 2022.

סיכוני סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית. המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכוני סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכוני סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכוני סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP - Non Delivery Versus Payment). היקף עסקאות אלו מזערי.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות, לאחר בחינה של איכותם הפיננסית של המוסדות במהלך השנה לא התממשו סיכוני סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

לתיאור נוסף של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני אשראי, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2022 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון שנובע מהסתברות ששינויים בלתי צפויים במחירי השוק – שיעורי ריבית, מדדי מחירים, שערי חליפין, מחירי מניות ועוד – יפגעו בהכנסות הבנק או בערך ההון שלו בשל כוזביות מאזניות וחוסר-מאזניות שמושפעות משינוי בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים עקב שינויים בתנאי השוק.

התוצאות העסקיות, השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכוני שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי ניירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים. בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכוני שוק, ראה את דוח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3, דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2022 ומידע נוסף על הסיכונים.

הרבעון השני לשנת 2023 התאפיין בהמשך שינוי בפרופיל סיכון השוק והריבית של הבנק, זאת, עקב העלייה בשיעור הריבית והאינפלציה, לאחר תקופה ארוכה שבה שיעוריהם היו נמוכים ויציבים. העלייה בשיעור הריבית הביאה לעלייה בגיוס הפיקדונות של הבנק, לעלייה בשיעור הפרעונות המוקדמים, הנובעים בעיקר מהעלייה בהיקפי המחזורים הפנימיים בתיק וביצוע פריסה מחדש על מנת להפחית את ההחזר החודשי ולעלייה בהכנסות מהריבית. הבנק מנטר את הפעילות ואת מצב המאקרו בקפידה, שכן חוסר הוודאות מתבטא בשווקים וככל שתימשך, קיים סיכוי כי פוטנציאל לאירועים נוספים מסוג זה, יתמש בפועל.

VaR

הבנק מכמת את סיכוני השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע אחת לחודש על כלל התיק, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99 ולתקופות זמן היסטוריות שונות. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות VaR לתיק הכולל (בנקאי ונוסטרו) ולתיק למסחר בנפרד. ערך ה-VAR של הבנק שומר על רמה נמוכה יחסית למגבלה שנקבעה, כאשר גם המגבלה שקבע הדירקטוריון היא נמוכה ועומדת על 4% מהון רוברד 1. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים, עם דגש על מודלים המתבססים על תרחישים לאמידת הסיכון בעת קיצון. הבנק בוחן את תיאבון הסיכון שלו בין היתר, בעזרת תרחישים שונים לתזוזות בגורמי הסיכון של הבנק בתיקים השונים. לתרחישים אלה שנקבעו למצב שגרה ולמצב קיצון, יכולת להתמודד עם המגבלות של מודל ה-VAR, הנובעות מההסתמכות שלו על הקשרים בין גורמי הסיכון בתיק הבנק (הקורלציות) והיכולת המוגבלת של המודל להתמודד עם אירועי קיצון. הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחופץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכוני שוק.

תוצאות ה-VAR לרבעון השני של שנת 2023 המוצגות [בטבלה 39](#) להלן מלמדות על ערך הנמצא במרחק סביר מהמגבלה שקבע הדירקטוריון, כאשר ערכו בסוף תקופת הדיווח גבוה במעט מערכו ברבעון המקביל של שנת 2022, ודומה לערכו ברבעונים האחרונים. העלייה בערכו, יחסית לרבעון המקביל של שנת 2022, נובעת בחלקה משינוי במאזן (היקף ותמהיל) ובחלקה משינויים בנתוני השוק בתקופת עליית הריבית.

טבלה 39 - אומדן ה-VaR (במיליוני שקלים):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				
2022		2023		
ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני ש"ח				
32.0	25.6	36.0	36.0	חשיפה בפועל
45.0	45.0	52.5	52.5	מגבלת הבנק

⁽⁴⁾ מגבלת ה-VAR של הבנק מהווה כ-4% מהון רוברד 1 של הבנק נכון ל-30 ביוני 2023.

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכוני שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תיאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של ניירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית המשתנה של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדירור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך.

הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נמדדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים המבטאים תזוזות שונות בעקום הריבית. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות (בעיקר, הלוואות המשכנתא להן תקופת פירעון ארוכה יותר מאשר לתיקי האשראי האחרים של הבנק), להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. חלה עליה בערכי מדדי סיכון הריבית, בעיקר בתיק הבנקאי, אשר התמתנה בתחילת חודש יולי 2023. עם זאת, סה"כ חשיפת הריבית הייתה במרחק רב ביחס לתיאבון הסיכון של הבנק ולהנחיית בנק ישראל יחסית להון רובד 1 של הבנק, כפי שעולה מנתוני [טבלה 41](#) המציגה את תוצאות השפעת תרחישים שונים הפועלים על עקום הריבית (תזוזות מקבילות שלו וגם תזוזות שאינן מקבילות, המבטאות תזוזה של העקום או לאורך העקום) על השווי הכלכלי (השווי ההוגן של הבנק). במהלך שנת 2022 ובמחצית הראשונה של שנת 2023, עם עליית הריבית במשק, חלה עלייה מהותית בשיעור הפיקדונות בריבית משתנה ובמקביל ירידה מתונה בשיעור הפיקדונות צמודי מדד כאשר בסה"כ התרחשה עליה משמעותית בהיקף פיקדונות ממשקי הבית. בעקבות ההסטה בתיק הבנקאי בתיק הפאסיבי לפיקדונות בריבית משתנה הצטמצם העודף של הנכסים על ההתחייבויות בריבית משתנה ותוצאה החשיפה (החשבונאית, במונחי רווח והפסד) בטווח הקצר קטנה, וכן ההכנסות מריבית כתוצאה מעליית ריבית של 1% כפי שמוצג בנתוני [טבלה מספר 42](#). לעליית הריבית והמשך המגמה של עליית הריבית ישנה השפעה חיובית על הכנסות הריבית נטו של הבנק.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בצפיפות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות ליצירת החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. האירועים בשוקים בשנת 2022 ובתחילת שנת 2023 הביאו לניהול פוזיציה דינאמי, תוך הערכות מצב והערכות מאקרו, והקפדה על עמידה במגבלות שנקבעו לסיכון הריבית.

לשיעור הפירעון המוקדם בתיקי האשראי של הבנק השפעה על תזרימי הנכסים וההתחייבויות של הבנק, ומכאן, על מח"מ התיק הבנקאי של הבנק. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית. הנחות הבנק לגבי שיעור הפירעון המוקדם מתבססות על הערכות מומחה, שהן בוודאי חיוניות בעת שהשווקים תנודתיים, העולות לאישור וועדת נכסים וההתחייבויות הפועלת בראשות מנכ"ל הבנק. במקביל, נמצא הבנק בתהליך לפיתוח מודל לחיזוי פרעונות מוקדמים במשכנתאות שיהיה כלי מסייע בידי הוועדה.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריבית נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתמש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה. בנוסף, יש להביא בחשבון את מגמת עליית הריבית שלא חווינו בשנים האחרונות, שיש לה השפעה על שיעור הפירעונות והמחזורים בתיק המשכנתאות, כפי שהתרחש בפועל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2023.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

טבלה 40 - שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			יתרה ליום 30 ביוני 2022			יתרה ליום 30 ביוני 2023			שווי הוגן מתואם ⁽¹⁾
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	
1,000.3	36.5	1,036.8	905.1	2.9	908.0	1,033.7	20.9	1,054.6	
990.4	33.5	1,023.9	894.7	2.6	897.3	1,024.1	20.7	1,044.8	תזה: תיק בנקאי

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבויות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 16א' לדוחות הכספיים](#).

טבלה 41 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים):

ליום 31 בדצמבר 2022			ליום 30 ביוני 2022			ליום 30 ביוני 2023			
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
(37.5)	(3.7)	(33.8)	(9.4)	(5.4)	(4.0)	(80.8)	(6.0)	(74.8)	שינויים מקבילים
(4.1)	(0.4)	(3.7)	(1.3)	(0.6)	(0.7)	(8.6)	(0.6)	(8.0)	גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד
46.2	4.2	42.0	17.3	6.0	11.3	92.8	6.6	86.2	גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז
									קטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד
(48.4)	(3.6)	(44.8)	(57.1)	(0.6)	(56.5)	(50.5)	(4.0)	(46.5)	שינויים לא מקבילים
40.9	2.8	38.1	57.0	0.6	56.5	33.6	2.6	31.0	התללה ⁽²⁾
21.7	0.7	21.0	45.6	0.4	45.2	2.3	(0.2)	2.5	השטחה ⁽³⁾
(18.0)	(0.6)	(17.5)	(37.8)	(0.3)	(37.5)	(2.0)	0.1	(2.1)	עליית ריבית בטווח הקצר
									ירידת ריבית בטווח הקצר

⁽¹⁾ שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

⁽²⁾ התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

⁽³⁾ השטחה - עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

טבלה 42 - השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית (במיליוני שקלים):

31 בדצמבר 2022			30 ביוני 2022			30 ביוני 2023			
הכנסות ריבית, נטו	מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות ריבית, נטו	מימון שאינן מריבית	סך הכול	הכנסות ריבית, נטו	מימון שאינן מריבית	סך הכול	
20.0	2.7	22.8	24.5	(0.2)	24.3	5.0	(3.5)	1.5	שינויים מקבילים
20.0	(1.2)	18.8	24.5	(1.7)	22.8	5.0	(1.2)	3.8	עלייה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי הוגן של ראה [ביאור 16 לזוחות הכספיים](#).

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים. במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי הצמדה הצמוד והמט"ח באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

החשיפה לסיכון האינפלציה נכון ליום 30 ביוני, 2023, גדלה לכיוון מגבלת תיאבון הסיכון של הדירקטוריון, החשיפה ירדה משמעותית כבר בשבוע הראשון של חודש יולי לאור ביצוע הנפקה צמודה למדד אשר הפחיתה משמעותית את חשיפת הריבית והחשיפה לבסיס מדד. [ראה טבלה מספר 43](#).

כפי שצוין לעיל, עקב התנדטיות בשווקים ואי הוודאות לגבי התפתחות האינפלציה, פועל הבנק באופן דינאמי לעדכן את חשיפותיו, בהתאם למצב בפועל. השפעת תרחישים שונים בעקבות שינויים בשיעור מדד המחירים לצרכן היא נמוכה מאוד.

טבלה 43 - מגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדיקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר* (במיליוני שקלים):

מגבלה 2023	חשיפה בפועל ליום 30 ביוני 2023
צמוד מדד (אחוז מהון רובד 1)	50.0%
במט"ח ובהצמדה למט"ח	0.1 מיליוני דולר
10 +/- מיליוני דולר	

(*) במגזר הצמדה מט"ח וצמוד מט"ח ובמגזר הלא צמוד - ללא מגבלה

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחריות על ניהול רווח הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח רווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ומדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. השפעת יחסי גידור ועסקאות במכשירים נגזרים על החשיפה לשינויים בשער מט"ח ומטבע אינה מהותית.

טבלה 44 - ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 30 ביוני 2023 (במיליוני שקלים):

	ליום 30 ביוני 2023					
	מטבע חוץ			מטבע ישראלי		
	פרטים שאינם	אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד		לא צמוד
סך הכל	המחירים			לא צמוד		
נכסים	19,968.8	403.3	350.8	636.9	4,726.7	13,851.1
התחייבויות	18,653.8	60.2	425.8	724.5	3,813.8	13,629.5
מכשירים נגזרים	-	-	69.5	93.4	(256.3)	93.4
סך הכל כלי	1,315.0	343.1	(5.5)	5.8	656.6	315.0

טבלה 45 - ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽²⁾ (במיליוני שקלים):

תרחיש	השפעה חיובית מקטימלית של		
	השפעת התרחיש ליום 30 ביוני 2023	התרחיש בששת החודשים הראשונים של 2023	השפעה שלילית מקטימלית של התרחיש בששת החודשים הראשונים של 2023
עלייה של 3% במדד	26.6	26.6	-
ירידה של 3% במדד	(26.6)	-	(26.6)

⁽¹⁾ נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד יוני 2023.

⁽²⁾ ליום 30 ביוני 2023 אין השפעת תכנית חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל. קיימת השפעה של תכנית חסכון עם רצפת הצמדה למדד נמוכה מהמדד בפועל בסכום של כ-94.3 מיליוני ש"ח נכון ליום 30 ביוני 2023.

טבלה 46 - רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

מינימום שנת 2023		מקסימום שנת 2023		ליום 30 ביוני 2023		תרחיש
אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	
(1.0)	0.6	1.0	7.8	(1.0)	7.8	התחזקות של 10%
(1.0)	(7.8)	1.0	(0.6)	1.0	(7.8)	החלשות של 10%

במהלך התקופה המדווחת ההשפעה של שינוי בשער החליפין על השווי ההוגן אינה מהותית מאחר והבנק אינו מנהל חשיפות משמעותיות במגזר המט"ח (הפעילות בכל אחד ממטבעות חוץ, בנפרד, אינו עולה על 5% מסך המאזן). יחד עם זאת, מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בשערי חליפין, בטבלה לעיל, המבוסס על שערך במערכת לניהול סיכונים, תוך שימוש במודלים מקובלים לשערך כל מכשיר, ובשערים היציגים כשער הבסיס. לצורך החישוב משוערך מחדש התיק המנוהל במטבע חוץ, הכולל פעילות בנקאית כמו: משכנתאות, הלוואות, פיקדונות ופעילות בניירות ערך זרים (רכיב האופציות בתיק אינו מהותי ומכאן שגם שינוי בשער החליפין אינו משפיע באופן מהותי על השווי הכלכלי של הבנק), בשער חליפין המשקף עליה/ירידה בשעור המוצג, ללא הנחות נוספות. לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה [ביאור 15 לדוחות הכספיים](#).

סיכון מחיר מניות וקרנות חוב

במסגרת מדיניות הסיכונים הפנייניים (סיכונים שוק), הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 50 מיליוני ש"ח להשקעה בקרנות סל על מדדי מניות ומניות בחו"ל. יתרת ההשקעה ליום 30 ביוני 2023 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה ב-14.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-38.4 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. כמו כן, הבנק קבע מסגרת לקרנות חוב של 150 מיליוני ש"ח, ויתרת ההשקעה בקרנות חוב המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ן בחו"ל ליום 30 ביוני 2023 (בתיק למסחר ובתיק הזמין) הסתכמה בכ-71.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-91.3 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים וכן בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2022. כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות, הבנק משקיע מעת לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתרת כספי ההתחייבות. לפרטים נוספים אודות ההתחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות ראה [ביאור 11 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות בדוחות הכספיים](#).

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הוא הסיכון שנובע מאי-ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות של פיקדונות ומביקוש בלתי צפוי לאשראי שעל הבנק לספק באופן מיידי ושייגרמו לכך שהבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים. הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים וביחס LCR גבוה, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה. לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה [ביאור 8 לדוחות הכספיים](#).

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 30 ביוני 2023 על 161%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221. יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets – HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
- סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדריים הבאים (מכנה).

על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

טבלה 47 - יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
31 בדצמבר 2022	30 ביוני 2023
באחוזים	
202%	208%
100%	100%

יחס כיסוי נזילות
יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים. ליום 30 ביוני 2023 הסתכמה יתרת שלושות קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-782 מיליוני ש"ח כ-5.2% מפיקדונות הציבור בהשוואה ל-635 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2022.

יחס מימון יציב (NSFR)

הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה-NSFR (Net Stable Funding Ratio) בהוראות באזל III. החל מיום 31 בדצמבר, 2021 נכנסה לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222 (יחס המימון היציב נטו), בהתאם להוראה חישוב יחס מימון יציב המוגדר כסכום המימון היציב הזמין חלקי סכום המימון היציב הנדרש, שיחושב על כפי סך המטבעות ושלא יפחת מ-100%. יחס מימון יציב נטו בהתאם, להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 222, עמד ליום 30 ביוני 2023 על 134%.

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-66% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור ולכל מטרה המאופיינת בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון. כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-83% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-48% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליוני ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקפי גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים.

לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך.

הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים, אך נמצאת במעקב שוטף.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 30 ביוני 2022, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי הוא הסיכון להפסד או פגיעה בהמשכיות העסקית של הבנק, שנובעת מאי-נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, משאבי אנוש ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית, מיקור חוץ, הגנת הפרטיות ואבטחת מידע וסייבר.

פוטנציאל החשיפה לסיכונים תפעוליים גדל בעת אירוע הקורונה, עקב השינוי באופן הפעילות ובפרט, עקב אי הוודאות המעבר לעבודה מהבית. בהתאם לכך גדלה החשיפה למספר סיכונים כגון: המשכיות עסקית, סיכונים טכנולוגיים המידע וסייבר, הגנת הפרטיות וסיכונים מעילות והונאות. הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים, ומבצע סקרי ותהליכי הערכה באופן שוטף המשולבים לתוך מפת סיכונים כוללת של הפעילויות העיקריות בבנק, ובנוסף, מבצע תהליך ארגוני להפקת לקחים מאירועי כשל או אירועים של כמעט כשל. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון תפעולי עודכנה במהלך השנה הנוכחית כדי שתתאים להנחיות באזל משנת 2021, והבנק פועל לפי תכנית עבודה סדורה לטיפול בכל היבטי הסיכון התפעולי מתוך תפיסה של ראייה רחבה, הכוללת את מכלול סיכונים הבקרה הפנימית, כפי שהוזכרו לעיל.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים מבחוס, בעיקר בהיבט סיכונים סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים.

מוקדי הסיכון העיקריים כאמור לעיל, הינם סיכונים סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכונים מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות ומיקור חוץ.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים: הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ליעיל את שיטות העבודה, תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.

הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי. ביצוע בקרות רוחביות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך. ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים מקיפים ואינטגרטיביים ככל הניתן וגיבוש תכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר בכמה של פעילויות וקווי עסקים. יצירת מפת סיכונים כוללת של הבנק, המבטא את סיכונים הבקרה הפנימית השונים להם חשוף הבנק, כולל סיכון תפעולי, סיכון טכנולוגי, רגולציה, איסור הלבנת הון ומימון טרוו, מעילות והונאות, סייבר, הגנת הפרטיות ועוד, בכל אחד מהתהליכים העסקיים המהותיים לפעולת הבנק. הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים, כולל תהליכי הפקת לקחים ולמידה מאירועים והקמת פורומים לזיהוי ומיפוי סיכונים תפעוליים וסיכונים בקרה פנימית וטיפול בהם.

הטמעת יכולות לניתוח מתמשך של תרחישי קיצון עבור הסיכון התפעולי וסיכונים הבקרה הפנימית הנוספים.

ישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורומים הנדרשים ברמת ההנהלה או דירקטוריון הבנק, וזאת, בהתאם למדיניות ייעודית של הבנק לטיפול במוצר חדש/פעילות חדשה או שעודכנה באופן מהותי. איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקות לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד מהותי ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.

מפת הסיכונים התפעוליים, תכניות הפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנוהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.

מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.

פרק ייעודי במסמך הסיכונים הרבועני במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים טכנולוגיים, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית וסיכונים בקרה פנימית נוספים ומצב ההתקדמות בישום תכנית הפחתה.

הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי. הבנק קבע מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת לנהל ולמזער את החשיפה להפסדים הנטבעים מסיכונים תפעוליים והוא פועל לפי מסגרת ברורה לטיפול בסיכון זה, המתבססת על קביעת קווי ההגנה השותפים למהלך, פורמים יעודיים, תאבון סיכון ומגבלות שנקבעו ועל תהליכי הערכה שהבנק ממשיך להרחיב, כולל תהליכי הפקת לקחים. תהליכי הערכה של הבנק כוללים כיסוי של סיכון תפעולי וסיכוי בקרה פנימית נוספים, כגון: המשכיות עסקית, סיכון מודל, מוניטין, סיכוי מערכות מידע ומעילות והונאות. הבנק ממשיך במהלכים ובתהליכים לשדרוג יכולות הבקרה שלו בשגרה ובחרום, תוך המשך הניטור ושדרוג הטיפול בסיכוי בקרה פנימית. כחלק מראיה זו, נמצא הבנק במהלך שוטף לבחינה ותרגול של תכניות החירום שלו.

להלן סיכונים אלה:

סיכון המשכיות עסקית - הבנק נדרש לשמור על רציפות מתן שירות ותפקוד, גם בעת צמצום הגעת עובדים למתקני הבנק, והגנה על עובדי הבנק ומניעת הדבקה. נדרשת תשומת לב גבוהה לניהול סיכון המשכיות עסקית מול ספקים אשר עובדים עם הבנק. לאחר מגפת הקורונה (בה פעל הבנק במתכונת המשכיות עסקית, בהתאם למתווה תרחיש ייחוס מגיפה) הבנק ממשיך לשדרג את יכולות ההמשכיות העסקית שלו לנכח תרחיש ייחוס נוספים, בהם תרחיש מלחמה ותרחיש רעידת אדמה, ובהתאם לדרישות בנק ישראל. תכנית ההמשכיות העסקית של הבנק קבעה מבנה ארגוני בחרום ואת הפעולות שיש לבצע בהתאם להתפתחות האירועים בפועל, בעיקר בכל הקשור להערכת הסיכון. הבנק מקפיד לתרגל את התכנית שלו, לפי תכנית תרגיל סדורה.

רעידות האדמה שהתרחשו לאחרונה בטורקיה, ושחלקן הורגשו גם בישראל (בתדירות גבוהה יחסית לעבר), הגבירו את תשומת הלב לסיכון זה. הבנק נערך לביצוע תרגיל במהלך הרבעון הקרוב, וחייד את ההנחיות לעובדי הבנק בנוגע להתנהגות הנדרשת בעת רעידת אדמה. ברבעון האחרון, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות העבודה ההיברידיה המשלבת עבודה בבית ובאתרי הבנק וגבושה באופן ההולם את הנחיות וציפיות בנק ישראל. לעקרונות מדיניות זו חשיבות בכל הקשור ליכולת ההמשכיות העסקית של הבנק, בעיקר, בגין המשאבים שהושקעו והעקרונות שנקבעו בעת הקורונה, המאפשרים לעובדי הבנק וליחידות הנדרשות לגיבוי (לו נמנעה פעילותן באתר הראשי) לעבוד מהבית.

סיכון סייבר ואבטחת מידע - הבנק, כמו יתר התאגידים במערכת הבנקאית בישראל חשוף לאיומי סייבר הולכים ומתפתחים. התממשותו עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, לגניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק. במהלך שנת 2022, כתוצאה מהתגברות האיומים ועל אף הרמה הגבוהה והשקעת המשאבים הנרחבת שמבצע הבנק לטיפול בסיכון זה, העלה הבנק את דירוג הסיכון בטבלת גורמי הסיכון לבינוני גבוה.

בשל התרחבות הסיכונים, בנק ירושלים פעל להתאים את מבנה אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע, תוך הקצאת המשאבים הנדרשים לטיפול בסיכון. ראיית הבנק היא כי סיכון זה הוא אחד מהסיכונים המהותיים לפעילות הבנק שפוטנציאל הנזק ממנו יכול להיות גבוה ולפיכך, הוא פועל בהתמדה להפחתת סיכוי סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום, של הגנת הסייבר ואבטחת המידע.

כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע. מתקיימות בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, הטמעה של מוצרי אבטחת מידע מתקדמים, ניטור שוטף 24/7 ועוד, כל זאת למול הצורך לתת מענה למטרות וליעדי הבנק העסקיים.

הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועברו כל מאגר נבחנו עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות הוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את המשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין אירועי סייבר.

לאור האיומים הגיאופוליטיים המתמשכים, מלחמת רוסיה אוקראינה, וכן, העלייה בשימוש באמצעים הדיגיטליים, בשימוש בענן ושימוש במיקור חוץ, קיימת להערכת הבנק עלייה בסיכון המובנה להתקפות סייבר מצד גורמים עוינים. אגף הגנת הסייבר ואבטחת המידע פועלת באופן שוטף ורציף. מתקיימת עמידה מלאה בביצוע סקרי סייבר למערכות בסיכון גבוה כנדרש במדיניות הבנק וברגולציה. מתבצעות פעילות ענפה של הדרכה והסברה לעובדים, בין היתר באמצעות תרגול דיוג (פישנינג) ואירועי כופרה וכן, אירועים נוספים, בהתאם לתרחיש הייחוס של הבנק, והבנק מקפיד לבצע תרגולי סייבר (שחלקם משולבים עם אירועים וסיכונים אחרים, כגון, סיכון הציילות), וכן, היה שותף לתרגיל שביצע בנק ישראל למערכת הבנקאית. מתקיים קשר שוטף למול יחידת הסייבר הפיקוחית וגורמים לאומיים לגבי אירועים מיוחדים. ניתן דגש מיוחד לשירותי מודיעין נוספים עליהם הבנק מנוי. פעילות הבנק בתחום אבטחת מידע וסייבר, וכן, בענן, מעוגנת במסמכי מדיניות מפורטים, הקובעים את העקרונות לניהול ובקרת סיכונים אלה, את קווי ההגנה השותפים לטיפול בסיכון, ואת הדיווחים הנדרשים, כולל לחברי ההנהלה, מנכ"ל הבנק ודירקטוריון הבנק. הבנק בוחן סיכון זה גם באמצעות פורומים המשמשים אותו לניתוח תרחיש קיצון.

הפעילות מתבצעת בהתאם לתאבון סיכון שעוגן במסמך המדיניות. במהלך הרבעון האחרון נמצא הבנק בתהליך להגדרה של תאבון סיכון רחב לסיכון הסייבר הכולל גורמי סיכון רבים יותר מעבר המשפיעים על פרופיל הסיכון, כולל התחשבות באפקטיביות הבקורות בהתאם לפעילות השוטפת של הבנק ותרחיש הייחוס. אגף הסייבר, בשיתוף פעולה עם היחידות העסקיות ומחלקת סיכונים תפעוליים נמצאים בשלבים מתקדמים להסדרת מערך לטיפול באנומליות, באמצעות חוקים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות היכולות להתריע על פוטנציאל לאירוע שאיננו בשגרה.

סיכויי טכנולוגיית המידע – טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול ובניהול תקין של הבנק. סיכויי טכנולוגיית המידע נובעים מפעילותן של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרויקטים ומערכות). סיכויי טכנולוגיית המידע כוללים גם סיכויי סייבר ואבטחת מידע וסיכויי בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראי על ניהול סיכויי טכנולוגיית המידע בבנק. הבנק נערך ועמד באתגר הטכנולוגי בימי הקורונה להבטיח פעילות טכנולוגית רציפה של עובדים מהבית. הסיכון מנוהל על ידי חטיבת המשאבים והטכנולוגיה כאשר בקרת הסיכון מתבצעת בחטיבת הסיכונים המשמשת כקו שני לפעילות. במהלך שנת 2022 הציב הבנק בקר סיכונים בקו הראשון בהתאם למכתב המפקח על הבנקים בנושא זה. במהלך הרבעון הנוכחי אישר הבנק את אסטרטגיית המחשוב, הנתונים והדיגיטל שלו, הקובעת את העקרונות ליצירת תשתית טכנולוגית מתאימה לעמידה בצרכי העסקיים של הבנק כפי שעולה מהאסטרטגייה העסקית שלו. עיקר התכנית קובע תהליכי מודרניזציה המאפשרים לבנק ליצור תשתית טכנולוגית ודיגיטלית הפועלת בשכבה "מעל" למערכות הליבה של הבנק.

מעילות והונאות – לבנק מדיניות ייעודית לטיפול בסיכון זה, המתבססת על ציפיות והנחיות בנק ישראל. המדיניות קובעת את העקרונות לטיפול בסיכון, הטיפול באירוע או פוטנציאל לאירוע, דרכי הדיווח, ניטור אנומליות באמצעות חוקים עסקיים ושיטות סטטיסטיות מתקדמות. בפרט, קובעת המדיניות את כל אמצעי המזעור הקיימים בבנק למניעת מעילות והונאות. במהלך השנה הנוכחית סיים הבנק ביצוע סקר למיפוי מוקדי הסיכון הפוטנציאליים העיקריים בפעילותו והוא ממשיך במהלך השנה הנוכחית ולפי התכנון, גם במהלך שנת 2023 בביצוע סקרי עומק במקומות הנדרשים, על מנת לוודא כי אמצעי הבקרה והמזעור הקיימים בבנק מספקים, לנוכח תוצאות הסיכונים. תוצאות הסיכונים ישולבו במפת הסיכונים הכוללת של הבנק.

ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור – הבנק פועל בהתאם להנחיות בנק ישראל לטיפול בסיכונים אלה, בהתאם לתאבון הסיכון שקבע הבנק במסמך המדיניות לטיפול בסיכונים אלה. הפעילות מתבצעת לפי תכנית עבודה סדורה במטרה להמשיך ולשדרג את אופן הטיפול בסיכונים אלה, את תהליכי הערכת הסיכון, והטיפול של קווי ההגנה בליקויים ככל שהתגלו.

תכנית העבודה של הבנק לשנת 2023 נותנת דגש להמשך המהלכים להטמעת סיכון ההגונות ביחידות הבנק, לשדרוג הבקורות של הקו הראשון (הקווים העסקיים) והקו השני (יחידת הציות ואיסור הלבנת הון בחטיבת ניהול הסיכונים), בין היתר, באמצעים טכנולוגיים, ולמהלכי הדרכה הנדרשים כדי להגביר באופן שוטף את המודעות לטיפול בסיכונים אלה.

במהלך הרבעון המשיכה יחידת הציות לבצע בקרה לעמידת הבנק בהנחיות בנק ישראל בקשר עם הסנקציות שהוטלו על בנקים ברוסיה ואוקראינה, הבנק מקפיד לעמוד במלוא ההנחיות והציפיות של בנק ישראל בנושא זה. בדוח בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 – יוני 2022 נמצאו הפרות לכאורה של הוראות הצו הבנקאי לניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן של הוראות נוהל בנקאי תקין 411. בהתבסס על הממצאים האמורים, הוגשו ביום 7 ביוני 2023 לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאים ולמפקח שתי בקשות להטיל על הבנק עיצומים כספיים, האחד – בגין הפרת הצו הבנקאי והשני – בגין הפרת הוראות ניהול בנקאי תקין 411. מועד הדיונים בבקשות להטלת עיצומים נקבע לחודש ספטמבר 2023. הבנק פועל לתיקון ממצאי הבדיקה בהתאם לתכנית עבודה מסודרת.

סיכון משפטי – הגדרת הסיכון המשפטי הינה – סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק. הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקיחה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'.

3.5 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים ואת השפעתו על פרופיל הסיכון של הבנק. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את פרופיל הסיכון של הבנק (היכול להיות מושפע בגין התפתחויות חיצוניות, כגון, שינוי מאקרו, וכן, מהפעילות העסקית של הבנק, חדשה או קיימת), לנוכח אפקטיביות הבקרות, קרי, את השפעת הסיכון השירי על עסקיו. כאמור בפרק זה לעיל, מבצע הבנק מגוון תרחישי קיצון, כולל בשיטת התרחיש האחיד, וכן, ניתוחי רגישות, שנועדו לאתגר את פרופיל הסיכונים של הבנק ואת גורמי הסיכון.

הערכת הסיכון של הבנק מתבצעת ברמה רבעונית, ונתונה לאישור הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. במהלך הרבעון הנוכחי, כמו במהלך השנה הנוכחית, הגבירו ההנהלה והדירקטוריון את תדירות הערכת הסיכונים שהם מבצעים, תוך בחינה של השינוי בפרופיל הסיכון של הבנק לנוכח המגבלות (תאבון הסיכון) שקבעו במדיניות הבנק, וזאת, עקב העלייה באי הוודאות כפי שצויין בפרק זה, בין היתר, בגין השינוי בשיעור הריבית.

כאמור לעיל, טבלת גורמי הסיכון עודכנה במהלך שנת 2022 בכל הקשור לסיכון הסייבר ורמתו עלתה לבינונית גבוהה, וזאת, בשל העלייה ברמת הסיכון ובאיומי הסייבר, ועל אף ההשקעה המרובה של הבנק בבקרות ובניטור הסיכון והרמה הטובה של איכות הניהול שלו, וכן, עודכנה הטבלה ברבעון הרביעי של השנה את הטבלה בכל הקשור לסיכון האסטרטגי, עם אישורה של תכנית המחשוב, הנתונים והדיגיטל, התומכת בתכנית האסטרטגית העסקית של הבנק, שרועננה בחודש אוקטובר 2022 ושאתגורה, באמצעות ניתוחי רגישות ומבחני קיצון לנוכח האיומים הנוכחיים העלתה כי אסטרטגיה זו ממוקדת ויציבה. כפי שציינו לעיל, בוצעה ברבעון הנוכחי שינוי בטבלת גורמי הסיכון, כאשר סיכון מודל הופרד מהסיכון התפעולי וקיבל קטגוריה ייעודית, זאת, עם העלייה בחשיבות ניהול סיכונים מודל.

הבנק ממשיך לנטר באמצעות הערכות מצב שוטפות של ההנהלה והדירקטוריון ובאמצעות קווי ההגנה שלו את התפתחות הסיכונים הללו ואת פוטנציאל השפעתם, לנוכח, העלייה באי הוודאות תוצאת המצב הכלכלי, הפוליטי והבטחוני. [טבלה מספר 48](#) מציגה את גורמי הסיכון של הבנק, נכון למועד פרסום דוח זה, ללא שינוי לעומת 31 במרץ, 2023, למעט הוספת גורם סיכון חדש, סיכון מודל, כאמור לעיל. לפירוט, ראה גם [פרק 1.5 - תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשופה אליהם](#).

טבלה 48 - ריכוז השפעת גרמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

הערכת הסיכון	גורם הסיכון
בינונית	השפעה כוללת של סיכוני אשראי
בינונית	סיכון בגין איכות לווים וביטחונות
בינונית	סיכון בגין ריכוזיות ענפית
נמוכה	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים
נמוכה	השפעה כוללת של סיכוני שוק
נמוכה	סיכון ריבית
נמוכה	סיכון אינפלציה
נמוכה	סיכון שערי חליפין
נמוכה	סיכון מחירי מניות ואג"ח
נמוכה	סיכון נזילות
בינונית- גבוהה	סיכון תפעולי (כולל סיכון מעילות והונאות)
בינונית	סיכון מודל
בינונית	סיכונים טכנולוגית המידע
בינונית- גבוהה	סיכונים אבטחת מידע וסייבר
נמוכה	סיכון משפטי
בינונית	סיכון רגולטורי
בינונית	סיכון מוניטין
בינונית	סיכון אסטרטגיה
בינונית	סיכון ציות
בינונית	סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור
נמוכה	סיכון אכיפה פנימית

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#).

הפרשה להפסדי אשראי

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2022 מיישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים (Current Expected Credit Losses – CECL), כפי שפורסמו בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) בדבר "מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי". הכללים חדשים מציגים מתודולוגיה חדשה לרישום הפסדי אשראי, אשר בעיקרה מביאה להכרה מוקדמת יותר בהפסדי אשראי, תוך מתן שקיפות רבה יותר בהתייחס לסיכון האשראי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים [בביאור 1 לדוחות הכספיים](#). מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, וחיזוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים. זאת, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים. הבנק קבע נהלים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ככלל, אומדן ההפרשה להפסדי אשראי צפויים מחושב על פני התקופה החוזית של הנכס הפיננסי תוך הבאה בחשבון של אומדני פירעון מוקדם בהתאם לשיטות כמותיות שגיבש הבנק, ותוך התחשבות בצפי לביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי עם הלווה, ככל שרלוונטי. הפרשה שחושבה על בסיס קבוצתי בגין הלוואות מבוססת ככלל על יתרת החוב הרשומה.

על מנת להעריך את האומדן להפסדי אשראי צפויים לאורך התקופה החוזית של הנכסים, הבנק מתבסס על מידע היסטורי תוך בחינת הצורך להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס יהיו שונים מן התנאים בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. לצורך קביעה זו, הבנק מביא בחשבון את מאפייני הנכסים הפיננסיים לרבות גורמים רלוונטיים לקביעת יכולת הגבייה הצפויה.

מדידת ההפרשה להפסדי אשראי מבוססת על חלוקת תיק האשראי של הבנק לקבוצות החלוקות מאפייני סיכון דומים (תהליך המכונה "סגמנטציה"). תמצית גישת הבנק לסגמנטציה הינה כדלקמן: הבנק מפלח את האשראי לציבור לאנשים פרטיים – הלוואות לדיוור, אנשים פרטיים – צרכני, נכס מסחרי, ליווי פרויקטים, קבוצות רכישה, רכישת תיקים, שירותים פיננסיים ועסקי אחר.

ההפרשה להפסדי אשראי מורכבת הן מנדבך כמותי והן מנדבך איכותי, כדלקמן:

אמידת ההפרשה נעשית ככלל בשיטת שיעור הפסד (Loss-rate). תהליך זה מבוסס בראשיתו על ממוצע הפסדי העבר בתיק, המיוצג על ידי מחיקות חשבונאיות נטו (net charge-offs), ככלל, בכל ענף משקי ב-10 שנים האחרונות. הפסדי העבר מותאמים בהמשך התהליך בגין שורה של מאפייני סיכון ומאפיינים כלכליים כגון שינויים במדיניות האשראי, ריכוזיות תיק האשראי, מדד LTV, שינויים בהיקף האשראי ובסיווג ותנאים נוספים. תהליך זה נועד להתאים את המידע ההיסטורי כדי לשקף את המידה שבה התנאים הקיימים והתחזיות הסבירות והניתנות לביסוס עשויים להיות שונים מהתנאים ששררו בתקופה שבמהלכה הוערך המידע ההיסטורי. בשלב הבא משלב הבנק תחזיות סבירות וניתנות לביסוס לשנה אחת, ולאחריה שב על פני שנה אחת למידע ההיסטורי המתאם בגין תנאים נוכחיים על בסיס ליניארי.

ההפרשה בגין אשראי חוץ מאזני מוכרת בגין מחויבויות אשר אינן ניתנות לביטול ללא תנאי על ידי הבנק, ומבוססת על אותה הסגמנטציה שתוארה לעיל, תוך התחשבות במקדמי ניצול של הפריטים החוץ מאזניים השונים (היינו, מקדמי המרה לאשראי). הפרשה זו מוצגת במאזן במסגרת התחייבויות אחרות.

תהליך זה מלווה בשיקול דעת משמעותי ובהנחות מומחה, על מנת לשקף את מיטב ציפיות ההנהלה והערכותיה באשר להפסדי האשראי הצפויים.

היערכות הבנק כולה, בין היתר, גיבוש מתודולוגיות לחישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי, ביצוע שינויים והתאמות במערכות המידע, עדכון בקורות ויישום דרישות הגילוי בהתאם לכללים החדשים. מטבע הדברים, גם לאחר תחילת היישום לראשונה של ההוראות החדשות יישמש טיוב ופיתוח הליך אמידת ההפרשות להפסדי אשראי ובהתאמה, יכול ופעולות אלה יחייבו שינויים מסוימים בהליך המדידה. כמו-כן, אומדני הבנק כוללים הערכות המשקפות, בין היתר, תנאי אי וודאות ומטבעם יכולים להשתנות מעת לעת. יובהר כי הכללים החדשים אינם משנים את סיכון האשראי הגלום בתיק האשראי של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר המדיניות החשבונאית בנושא הפסדי אשראי ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים השנתיים של הבנק לשנת 2022.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה [ביאורים 7 ו-14 בדוחות הכספיים](#).

4.2 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות הפיקוח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחווות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הוראות המפקח קובעות:

- (1) תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- (2) בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 2013 (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני, 2023 לא אירע כל שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי, או סביר להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

תרומות ופעילות קהילתית

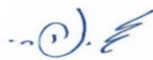
הבנק מחויב, מזה שנים רבות, לפעול ולתרום למען הקהילה, והינו פועל לעידוד התנדבות ומודעות חברתית בקרב עובדיו, המעצימות אותם ומחזקות את תחושת הגאווה והשייכות לבנק. הבנק שם דגש על תחומים שההשקעה בהם תשפיע על העתיד באופן משמעותי לטובת החברה בישראל, בדגש על אוכלוסיות מוחלשות כגון אנשים עם מוגבלות, נוער בסיכון, ומקלטי נשים. בשנים האחרונות העמיק הבנק באופן משמעותי את היקף התנדבות העובדים בפעילויות משותפות עם העמותות להן הוא תורם ומקיים עמן מגוון פעילויות על פני השנה. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, אוכלוסיות מוחלשות, בעלי מוגבלויות ועוד. במהלך שנת 2022 הבנק החליט להשתתף, בפרויקט "גדולים במדים" של עמותת יד לילד המיוחד ואימץ יחידה בבסיס חיל האוויר, תל נוף. זהו שיתוף פעולה מיוחד המשלב תרומה כספית לצד קשר שוטף עם היחידה וקיום פעילויות משותפות יחד והכל במטרה לתת הזדמנות לצעירים אלו לממש את הפוטנציאל שלהם דרך תרומה משמעותית לחברה, ושרות בצה"ל.

נכון לסוף שנת 2022 תקציב התרומות של הבנק עמד על סך 750 אלפי ש"ח ובשנת 2023 גדל תקציב התרומות והוא עומד כעת על סך 900 אלף ש"ח.

לפרטים נוספים [ראה בפרק 1.3 - סביבה, חברה וממשל](#).

יאיר קפלן
מנהל כללי

זאנה נהרי
יושב ראש הדירקטוריון

21 באוגוסט, 2023

הצהרה (certification)

אני, יאיר קפלן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2023 (להלן: "הדוח").
- ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
- ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותחרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
- ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה"). וכן:

 1. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:

 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

יאיר קפלן
מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

21 באוגוסט, 2023

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

- א. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2023 (להלן: "הדוח").
 - ב. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 - ג. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 - ד. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 1. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 2. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 3. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 4. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 - ה. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 1. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 2. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים

וחשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

21 באוגוסט, 2023

תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים - תוכן עניינים

93	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ
94	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
95	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
96	תמצית מאזן מאוחד
97	תמצית דוח על השינויים בהון מאוחד
99	תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק ירושלים בע"מ וחברות הבנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני, 2023 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח כולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
21 באוגוסט, 2023

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור	
	2022	2023	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
906.7	416.7	672.1	228.7	359.9	2	הכנסות ריבית
311.5	148.5	307.2	88.0	171.2	2	הוצאות ריבית
595.2	268.2	364.9	140.7	188.7	2	הכנסות ריבית, נטו
78.8	29.9	51.1	15.3	33.5	7,14	הוצאות בגין הפסדי אשראי
516.4	238.3	313.8	125.4	155.2		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
77.2	34.1	8.7	38.8	0.4	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
116.9	58.5	61.9	30.1	30.9	4	עמלות
30.6	4.4	-	4.4	-		הכנסות אחרות
224.7	97.0	70.6	73.3	31.3		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
221.9	104.4	126.3	55.2	63.4		משכורות והוצאות נלוות
112.6	54.8	62.2	27.3	31.5		אחזקה ופחת בניינים וציוד
155.5	76.7	79.5	44.6	43.7		הוצאות אחרות
490.0	235.9	268.0	127.1	138.6		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
רווח לפני מיסים						
251.1	99.4	116.4	71.6	47.9		
87.2	34.5	42.3	24.5	18.0		הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי						
163.9	64.9	74.1	47.1	29.9		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
0.5	0.7	1.9	0.7	0.3		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
163.4	64.2	72.2	46.4	29.6		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח בסיסי ומדולל למניה (בש"ח)						
2.32	0.91	1.02	0.66	0.42		רווח נקי בסיסי ומדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אלכסנדר זלמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי

יאיר קפלן

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

21 באוגוסט, 2023

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30					ביאור
	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			ביוני		
	2022	2022	2023	2022	2023	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
163.9	64.9	74.1	47.1	29.9	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
0.5	0.7	1.9	0.7	0.3	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
163.4	64.2	72.2	46.4	29.6	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	
					רווח (הפסד) כולל אחר:	
					התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
(56.5)	(34.7)	(1.2)	(21.2)	2.2		
12.8	11.1	(0.7)	5.6	0.6	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾	
(43.7)	(23.6)	(1.9)	(15.6)	2.8	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים	
14.9	8.1	0.7	5.4	(0.9)	השפעת המס המתייחס	
(28.8)	(15.5)	(1.2)	(10.2)	1.9	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים	
135.1	49.4	72.9	36.9	31.8	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
0.5	0.7	1.9	0.7	0.3	הרווח הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
134.6	48.7	71.0	36.2	31.5	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק	

ראה גם [ביאור 5- רווח \(הפסד\) כולל אחר מצטבר](#).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 30 ביוני			ביאור	
	2022	2022	2023		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
נכסים					
3,360.1	3,212.0	2,885.1			מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,043.1	1,045.7	1,580.1	6		ניירות ערך ⁽¹⁾
14,218.1	13,425.6	15,223.7	7,14		אשראי לציבור
(160.6)	(128.6)	(180.9)			הפרשה להפסדי אשראי
14,057.5	13,297.0	15,042.8			אשראי לציבור, נטו
189.6	178.1	207.8			בניינים וציוד
6.1	2.3	6.4	12		נכסים בגין מכשירים נגזרים
250.8	294.4	246.6			נכסים אחרים
18,907.2	18,029.5	19,968.8			סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
14,266.8	13,621.7	15,158.8	8		פיקדונות הציבור
342.9	308.1	354.3			פיקדונות מבנקים
-	-	-			פיקדונות הממשלה
2,677.6	2,561.0	2,830.0			אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
9.5	12.8	15.9	12		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
354.4	329.9	294.8			התחייבויות אחרות ⁽²⁾
17,651.2	16,833.5	18,653.8			סך כל ההתחייבויות
1,221.2	1,164.4	1,276.7			הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
34.8	31.6	38.3			זכויות שאינן מקנות שליטה
1,256.0	1,196.0	1,315.0			סך כל ההון
18,907.2	18,029.5	19,968.8			סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו [ראה ביאור 6-השקעות בניירות ערך](#).

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בבנק ובמאוחד לימים 30 ביוני 2023, 30 ביוני 2022 ו-31 בדצמבר 2022 בסך 1.8 מיליוני ש"ח, 1.6 מיליוני ש"ח ו-1.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך כל ההון	זכויות שאינן מקנת שליטה		עודפים (בירעונות) שנצברו	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		סך הכל הון המניות וקרנת הון		הון המניות הנפרע	
	סך הכל	שליטה		רווח כולל אחר מצטבר	קרנת הון	קרנת הון	קרנת הון	קרנת הון	
א. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 וביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)									
1,283.2	38.0	1,245.2	1,023.5	(38.0)	259.7	132.4	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2023	
29.9	0.3	29.6	29.6	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה	
1.9	-	1.9	-	1.9	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	
1,315.0	38.3	1,276.7	1,053.1	(36.1)	259.7	132.4	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2023	
1,142.8	-	1,142.8	927.4	(11.4)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 במרץ 2022	
59.5	30.9	28.6	-	-	28.6	28.6	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
47.1	0.7	46.4	46.4	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה	
(43.2)	-	(43.2)	(43.2)	-	-	-	-	דיבידנד	
(10.2)	-	(10.2)	-	(10.2)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס	
1,196.0	31.6	1,164.4	930.6	(21.6)	255.4	128.1	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2022	

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

טכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	רווח		סך הכל הון המניות וקרנת הון	פרמיה וקרנת הון	הון המניות הנפרע	
			עודפים (גירעונות) שנוצרו	הפסד) כולל אחר מצטבר				
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 וביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)								
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
-	1.6	(1.6)	-	-	(1.6)	(1.6)	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
74.1	1.9	72.2	72.2	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(13.9)	-	(13.9)	(13.9)	-	-	-	-	דיבידנד
(1.2)	-	(1.2)	-	(1.2)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,315.0	38.3	1,276.7	1,053.1	(36.1)	259.7	132.4	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2023
1,126.7	-	1,126.7	906.0	(6.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
3.6	-	3.6	3.6	-	-	-	-	התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום לראשונה
1,130.3	-	1,130.3	909.6	(6.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה
59.5	30.9	28.6	-	-	28.6	28.6	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
64.9	0.7	64.2	64.2	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(43.2)	-	(43.2)	(43.2)	-	-	-	-	דיבידנד
(15.5)	-	(15.5)	-	(15.5)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,196.0	31.6	1,164.4	930.6	(21.6)	255.4	128.1	127.3	יתרה ליום 30 ביוני 2022
ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2022 (מבוקר)								
1,126.7	-	1,126.7	906.0	(6.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
3.6	-	3.6	3.6	-	-	-	-	התאמה ליתרת פתיחה, בשל השפעת היישום לראשונה
1,130.3	-	1,130.3	909.6	(6.1)	226.8	99.5	127.3	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2022 לאחר יישום לראשונה
68.8	34.3	34.5	-	-	34.5	34.5	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
163.9	0.5	163.4	163.4	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(43.1)	-	(43.1)	(43.1)	-	-	-	-	דיבידנד
(35.1)	-	(35.1)	(35.1)	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרז וטרם שולם
(28.8)	-	(28.8)	-	(28.8)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
1,256.0	34.8	1,221.2	994.8	(34.9)	261.3	134.0	127.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

תמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2022	2023	2022	2023	
	(בלתי מבוקר)				
	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
163.9	64.9	74.1	47.1	29.9	רווח נקי לשנה התאמות:
68.3	33.1	38.1	16.6	19.5	פחת על בניינים וציוד
78.8	29.9	51.1	15.3	33.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(65.9)	(37.4)	(14.1)	(37.4)	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
					הפסד ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
1.6	1.7	-	1.7	-	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
2.7	6.5	(6.1)	0.1	(3.7)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן על מניות שאינן למסחר
-	-	(0.7)	-	-	מיסים נדחים, נטו
13.7	4.0	(14.9)	0.7	(9.7)	פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה
0.7	0.5	0.6	0.4	0.4	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
(42.8)	(1.7)	(24.3)	1.2	(15.4)	שינוי נטו בנכסים שוטפים:
(1.6)	2.2	(0.3)	1.7	1.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(31.0)	4.8	(287.3)	(20.4)	(0.3)	ניירות ערך למסחר
(3.5)	(44.2)	19.8	(56.7)	32.4	נכסים אחרים
	שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
6.0	5.7	6.4	0.2	4.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
57.2	41.9	56.5	18.0	44.9	התחייבויות אחרות
(19.5)	(17.7)	(10.9)	(5.8)	(3.0)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
228.6	94.2	(112.0)	(17.3)	135.0	תזרימי נטו מפעילות שוטפת

הביאורים לזוהות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי		
	בדצמבר 2022	2022	2023	2022	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)				
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(3,264.8)	(1,957.4)	(1,535.2)	(830.9)	(694.3)	שינוי נטו באשראי לציבור
(956.2)	(928.8)	(774.3)	(643.2)	(541.2)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
469.7	601.0	476.4	523.6	229.6	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
229.1	8.8	78.1	2.1	78.1	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
1,282.8	756.3	512.9	756.3	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(75.7)	(38.6)	(52.4)	(20.6)	(34.2)	רכישת בניינים וציוד
-	-	-	-	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(2,315.1)	(1,558.7)	(1,294.5)	(212.7)	(962.0)	מזומנים נטו מפעילות בהשקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
1,812.5	1,167.4	892.0	419.3	381.0	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
36.3	1.5	11.4	(0.6)	(26.0)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
-	-	-	(1.1)	-	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
530.5	326.3	662.4	326.3	-	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(526.9)	(402.3)	(596.2)	(247.9)	(594.0)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
71.8	63.1	-	63.1	-	הנפקת הון בחברות מאוחדות לבעלי מניות חיצוניים
(43.1)	(43.2)	(49.0)	(43.2)	(13.9)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
1,881.1	1,112.8	920.6	515.9	(252.9)	מזומנים נטו מפעילות מימון
19.5	17.7	10.9	5.8	3.0	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
(205.4)	(351.7)	(485.9)	285.9	(1,079.9)	גידול (קטונ) במזומנים ופיקדונות בבנקים
3,546.0	3,546.0	3,360.1	2,920.3	3,962.0	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
3,360.1	3,212.0	2,885.1	3,212.0	2,885.1	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:					
729.3	345.9	459.0	151.2	232.8	ריבית שהתקבלה
192.7	93.7	158.1	39.1	111.8	ריבית ששולמה
68.6	34.6	43.3	15.1	25.8	מיסים על הכנסה ששולמו
4.9	1.7	1.9	0.1	0.8	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח					
30.8	8.9	18.0	8.5	2.0	נכסי זכות שימוש שהוכרו בגין חכירות תפעוליות חדשות
0.5	7.3	19.0	0.4	3.9	רכישת רכוש קבוע באשראי
35.1	-	-	-	-	דיבידנד שהוכרו וטרם שולם

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאורים לתמצית דוחות כספיים - תוכן עניינים

102	עיקרי המדיניות החשבונאית	1.
105	הכנסות והוצאות ריבית	2.
106	הכנסות מימון שאינן מריבית	3.
107	הכנסות מחוזים עם לקוחות	4.
110	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	5.
112	השקעות בניירות ערך	6.
116	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	7.
121	פיקדונות הציבור	8.
122	זכויות עובדים	9.
123	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	10.
127	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	11.
129	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	12.
134	מגזרי פעילות פיקוחיים	13.
140	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	14.
159	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	15.
162	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	16א.
166	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	16ב.
169	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16ג.
170	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	16ד.
171	נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן	17.
173	הוראות פיקוח ויזמות חקיקה	18.

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. תמצית הדוחות הכספיים בנייים המאוחדים ליום 30 ביוני, 2023 כוללת את אלה של הבנק ושל החברות הבנות שלו (להלן – "הקבוצה"). תמצית הדוחות הכספיים בנייים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותם יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2022 והביאורים הנלווים להם (להלן – "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית הדוחות הכספיים בנייים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שישומה בדוחות השנתיים. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים בנייים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 21 באוגוסט, 2023.

לפרטים נוספים אודות הוראות פיקוח וחקיקה ראה [ביאור 18 – הוראות פיקוח ויוזמות חקיקה](#).

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים בעריכת דוחות כספיים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתחייב לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. מדיניות חשבונאית שישומה בעריכת הדוחות הכספיים

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק מיישם את הנחיות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות לא צבורים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי, וכן עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור. הנחיות אלה קובעות, בין היתר, כי תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים

בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הפסדי אשראי הנובעים ממכשירים פיננסיים כמפורט בנושא 326 בקודיפיקציה (ASC 326) – מכשירים פיננסיים – הפסדי אשראי. הנחיות אלה מיושמות לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, אגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום אובדן השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לבנק וכוללות בתוכן מרכיבים נוספים כגון: אופציות למניות של חברות בנות.

מדידת זכויות שאינן מקנות שליטה במועד צירוף העסקים

זכויות שאינן מקנות שליטה נמדדות במועד צירוף העסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה, תוך שימור שליטה

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לבין השינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקק לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון. כמו כן, בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

פרטים על חברה בת שהוקמה ואוחדה לראשונה

ביום 25 במאי, 2022, הושלמה עסקה במסגרתה הבנק הקים תאגיד עזר בנקאי, תמר אריאל קפיטל בע"מ ("החברה הבת"), אשר אליו הועברה פעילות האשראי הצרכני של הבנק לרבות תיק קיים בהיקף של 1.4 מיליארד ש"ח, ובמקביל, רכשו חברות מקבוצת הפניקס כ-19.99% ממניות החברה הבת. ממועד זה, מועבר לחברה הבת כל האשראי הצרכני המבוצע בבנק. כתוצאה מהעסקה, הבנק רשם ברבעון השני לשנת 2022 תוספת להון בסך של כ-59.5 מיליוני ש"ח, ברבעון השלישי לשנת 2022 רשם תוספת של כ-4.5 מיליוני ש"ח וברבעון הרביעי לשנת 2022 רשם תוספת של 4.8 מיליוני ש"ח, כך שליום הדוח סך תוספת ההון שרשם הבנק עומד על כ-68.8 מיליוני ש"ח. בנוסף, מעביר הבנק לחברה אשראי צרכני המבוצע באופן שוטף. כתוצאה מכך צפוי הבנק להגדיל את הונו בגין עסקה זו בסכומים נוספים עד לסך כולל של כ-76.0 מיליוני ש"ח. (סכום התוספת להון המצטברת בשים לב להיקף תיק האשראי הכולל אשר צפוי להיות מועבר לחברה הבת עד למועד האחרון שנקבע בהסכם והפרמיה המשולמת בגינו), וצפויה, להערכת הבנק, להגדיל גם את יכולתם של הבנק והחברה הבת להציע אשראי לציבור, להגביר את התחרות בתחום האשראי הבנקאי ולהציף ערך לבעלי המניות. הערכת הבנק בדבר יכולתו של הבנק להציע אשראי לציבור הינה מידע צופה פני עתיד, מידע זה יכול שלא להתממש בשל שינויים עשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. החברה הבת הוקמה לאחר שהתקבל אישור בנק ישראל להקמה ושליטה בתאגיד הבנקאי, התקבלה החלטת מסיבו מוסכמת מרשות המסים אשר הסדירה את נושא המס בקשר להעברת פעילות האשראי הקמעונאי של הבנק לחברת בת והתקבל אישור רשות התחרות לפטור מאישור להסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק התחרות הכללית, התשמ"ח-1988 (הפטור ניתן לתקופה קצובה בת 3 שנים ומותנה בהקצאת אמצעי שליטה לפניקס בשיעור של עד 19.99%).

במסגרת העסקה התקשר הבנק עם החברה הבת בהסכם למתן שירותי ניהול ותפעול, לפיו יעמיד הבנק לחברה את כלל שירותי הניהול והתפעול ויעמיד לה מקורות המימון הנדרשים לפעילותה. ליום 30 ביוני, 2023 סך האשראי נטו בחברה הבת עומד על כ-1,695 מיליוני ש"ח לעומת כ-1,662 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022. סך ההלוואה מחברה האם עומדת על כ-1,532 מיליוני ש"ח לעומת 1,486 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2022 וההון העצמי של החברה עומד על כ-191 מיליוני ש"ח לעומת 174 מיליוני ש"ח בתום שנת 2022.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן / ההוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי.	ההוראות של העדכון חלות על ישויות אשר אימצו את עדכון תקינה 2016-13 החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2022. ישויות אחרות יישמו את ההוראות של העדכון במועד היישום לראשונה של עדכון התקינה 2016-13.	ביום 31 במרס 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-FASB) את ASU 2022-02 בדבר ארגון מחדש של חובות בעייתיים ודרישות גילוי לפי שנת העמדת אשראי בנושא הפרשות להפסדי אשראי. העדכון מבטל את ההוראות העוסקות בארגון מחדש של חובות בעייתיים על ידי מלווים, תוך שיפור דרישות הגילוי בנוגע ללווים הנמצאים בקשיים כלכליים. כמו כן, העדכון מוסיף דרישת גילוי של מחיקות ברוטו לפי שנת העמדת אשראי. ביום 26 ביולי 2023 הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטה לתיקון הוראות הדיווח לציבור בדבר "שינויים בתנאים של חובות של לוויים בקשיים פיננסיים", במסגרתה מוצע לאמץ בהוראות הדיווח לציבור את עדכון התקינה האמור, בתחילה מיום 1 בינואר 2024.	הבנק לומד את דרישות התקן והטייטה ובוחן את השפעתן על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך חלה עליהם חסימת סחירות	הוראות העדכון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות והביניים המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2023 או במועד אימוץ מוקדם, ככל והישות בחרה באימוץ מוקדם של העדכון. ישויות שאינן ישויות השקעה, בעת היישום לראשונה נדרשות ליישם עדכון זה בדרך של מכאן להבא.	ביום 29 ביוני 2022 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את ASU 2022-03 בדבר מדידת שווי הוגן של ניירות ערך הוניים אשר חלה עליהם חסימת סחירות (להלן "העדכון"). העדכון מבהיר כי חסימת סחירות חוזית על נייר ערך הוני מהווה חסימה ספציפית לישות ואינה חלק מיחידת מידה חשבונאית של נייר הערך כאמור ולכן לא תילקח בחשבון במדידת השווי ההוגן. כמו כן, העדכון הדגיש כי לא ניתן להכיר ולמדוד בנפרד את חסימת הסחירות החוזית. בנוסף, העדכון מכיל דרישות גילוי חדשות על ישויות המחזיקות בניירות ערך עם חסימה חוזית, בין השאר, גילוי על שווי הוגן של ניירות הערך כאמור, אופי ויתרת התקופה של ההגבלה וכן נסיבות אשר עשויות לגרום לביטול ההגבלה. התאמות אשר נובעות מהיישום כאמור יוכרו בדוח רווח והפסד ויינתן גילוי לסכומן במועד היישום.	הבנק בוחן את השפעת ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2022	2023	2022	2023	
(בלתי מבוקר)				
				א. הכנסות ריבית
407.7	596.9	222.1	320.6	מאשראי לציבור
3.2	57.9	2.7	28.5	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	0.9	-	0.2	מפיקדונות בבנקים
5.8	16.4	3.9	10.6	מאגרות חוב
-	-	-	-	מנכסים אחרים
416.7	672.1	228.7	359.9	סך הכל הכנסות הריבית
				ב. הוצאות ריבית
73.6	223.1	41.6	125.3	על פיקדונות הציבור
1.3	2.2	0.8	1.1	על פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	על פיקדונות הממשלה
73.6	81.9	45.6	44.8	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	על התחייבויות אחרות
148.5	307.2	88.0	171.2	סך הכל הוצאות הריבית
268.2	364.9	140.7	188.7	סך הכנסות ריבית, נטו
				ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
5.8	10.4	3.9	6.9	זמינות למכירה
-	6.0	-	3.7	למסחר
5.8	16.4	3.9	10.6	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
30 ביוני		30 ביוני	
2022	2023	2022	2023
(בלתי מבוקר)			
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים⁽²⁾			
(6.6)	7.7	(1.9)	4.0
סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים			
2. מהשקעה באיגרות חוב			
-	0.1	-	0.1
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾			
(1.7)	(0.1)	(1.7)	(0.1)
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾			
-	-	-	-
הפרשה לירידת ערך בגין אג"ח זמין למכירה ⁽³⁾			
(1.7)	-	(1.7)	-
סך הכל מהשקעה באג"ח			
9.2	(7.9)	5.5	(4.3)
3. הפרשי שער, נטו			
4. מהשקעה במניות			
-	(0.7)	-	- ^(*)
רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר			
14	0.7	0.5	0.7
דיבינד ממוניות שאינן למסחר			
-	-	-	1.9 ^(*)
רווחים שטרם מומשו			
14	-	0.5	2.6
סך הכל מהשקעה במניות			
37.4	14.1	37.4	-
5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו			
39.7	13.9	39.8	2.3
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
1.9	(5.1)	0.1	(1.8)
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
(5.5)	-	0.4	0.1
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾			
(2.0)	(0.1)	(1.5)	(0.2)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾			
(5.6)	(5.2)	(1.0)	(1.9)
סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר			
34.1	8.7	38.8	0.4
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית			
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון			
(3.2)	(4.2)	0.7	(1.1)
חשיפת ריבית			
(2.0)	(0.1)	(1.5)	(0.2)
חשיפת למניות			
(0.4)	(0.9)	(0.2)	(0.6)
חשיפת מטבע חוץ			
(5.6)	(5.2)	(1.0)	(1.9)
סך הכל			

(*) סווג מחדש.

- (1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (2) מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מטב ליום 30 ביוני 2023 וליום 30 ביוני 2022 בסך של 2.7 ו-0.4 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (4) מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחז, ליום 30 ביוני, 2023 וליום 30 ביוני, 2022 בסך של 3.1 ו-0.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (5) מזה חלק הפסדים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחז, ליום 30 ביוני 2023 וליום 30 ביוני 2022 בסך של 0.0 ו- (0.3) מיליוני ש"ח, בהתאמה.
- (6) לפיכך אודות רווח בגין הלוואות שנמכרו ראה [ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות](#) ו- [ביאור 14 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי](#).

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023								
סך הכל	ניהול פיננסי	מוסדיים	עסקים			בנקאות פרטית	משקי בית	עמלות משירותים עיקריים
			וגדולים בינוניים	עסקים קטנים	עסקים זעירים			
3.0	-	-	-	-	2.2	0.3	0.5	פעילות בניירות ערך
6.0	-	-	2.1	0.5	3.2	-	0.2	עמלות ליווי פרויקטים
3.7	2.6	-	-	-	-	-	1.1	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
2.2	-	-	0.1	-	-	0.4	1.7	טיפול באשראי
3.2	-	-	0.1	0.1	1.7	0.3	1.0	הפרשי המרה
0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	עמלות מביטוח חיים
0.8	-	-	0.4	0.1	0.3	-	-	עמלות מעסקי מימון
0.1	-	-	-	-	-	-	0.1	עמלות מביטוח נכס
0.6	-	-	-	-	-	0.2	0.4	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
4.4	-	-	-	-	-	-	4.4	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
5.6	-	-	-	-	-	-	5.6	עמלות מכרטיסים נטענים
0.9	-	-	-	-	-	-	0.9	עמלות אחרות
30.9	2.6	-	2.7	0.7	7.4	1.2	16.3	סך כל העמלות התפעוליות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022								
סך הכל	ניהול פיננסי	מוסדיים	עסקים			בנקאות פרטית	משקי בית	עמלות משירותים עיקריים
			וגדולים בינוניים	עסקים קטנים	עסקים זעירים			
3.9	-	-	-	-	2.6	0.9	0.4	פעילות בניירות ערך
5.8	-	-	1.5	0.5	3.6	0.2	-	עמלות ליווי פרויקטים
2.2	1.2	-	-	-	-	-	1.0	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
2.3	-	-	-	-	-	-	2.3	טיפול באשראי
3.2	-	-	0.1	-	1.2	-	1.9	הפרשי המרה
1.7	-	-	-	-	-	-	1.7	עמלות מביטוח חיים
0.9	-	-	-	-	0.3	-	0.6	עמלות מעסקי מימון
0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	עמלות מביטוח נכס
0.9	-	-	-	-	-	-	0.9	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
3.5	-	-	-	-	-	-	3.5	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
3.8	-	-	-	-	-	-	3.8	עמלות מכרטיסים נטענים
1.7	-	-	-	-	-	-	1.7	עמלות אחרות
30.1	2.1	-	1.6	0.5	7.7	1.1	18.0	סך כל העמלות התפעוליות

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023								
סה"כ	ניהול פיננסי	מוסדיים	עסקים			בנקאות פרטית	משקי בית	עמלות משירותים עיקריים
			בינניים וגדולים	עסקים קטנים	עסקים זעירים			
6.8	-	-	-	-	4.3	0.7	1.8	פעילות בניירות ערך
12.3	-	-	4.3	1.4	6.4	-	0.2	עמלות ליווי פרויקטים
6.7	4.8	-	-	-	-	-	1.9	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
4.4	-	-	0.3	-	-	0.4	3.7	טיפול באשראי
6.6	-	-	0.2	-	3.5	0.6	2.3	הפרשי המרה
0.7	-	-	-	-	-	-	0.7	עמלות מביטוח חיים
1.7	-	-	0.8	0.3	0.6	-	-	עמלות מעסקי מימון
0.2	-	-	-	-	-	-	0.2	עמלות מביטוח נכס
1.3	-	-	-	-	-	0.3	1.0	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
7.8	-	-	-	-	-	-	7.8	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
11.8	-	-	-	-	-	-	11.8	עמלות מכרטיסים נטענים
1.6	-	-	-	-	-	-	1.6	עמלות אחרות
61.9	4.8	-	5.6	1.7	14.8	2.0	33.0	סך כל העמלות התפעוליות

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022								
סה"כ	ניהול פיננסי	מוסדיים	עסקים			בנקאות פרטית	משקי בית	עמלות משירותים עיקריים
			בינניים וגדולים	עסקים קטנים	עסקים זעירים			
9.0	-	-	-	-	7.1	1.2	0.7	פעילות בניירות ערך
10.8	-	-	2.9	1.1	6.5	0.3	-	עמלות ליווי פרויקטים
4.6	2.4	-	-	-	-	-	2.2	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
4.1	-	0.1	-	-	2.0	-	2.0	טיפול באשראי
6.8	-	-	0.3	-	3.2	0.3	3.1	הפרשי המרה
3.3	-	-	-	-	-	-	3.3	עמלות מביטוח חיים
1.8	-	-	0.6	-	0.6	-	0.5	עמלות מעסקי מימון
0.4	-	-	-	-	-	-	0.4	עמלות מביטוח נכס
1.6	-	-	-	-	-	0.3	1.3	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
7.1	-	-	-	-	-	-	7.1	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
7.2	-	-	-	-	-	-	7.2	עמלות מכרטיסים נטענים
1.8	-	-	-	-	0.1	-	1.8	עמלות אחרות
58.5	2.4	0.1	3.8	1.1	19.4	2.0	29.5	סך כל העמלות התפעוליות

ביאור 4 – הכנסות מחוזים עם לקוחות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022									
סה"כ	ניהול פיננסי	מוסדיים	עסקים			בנקאות פרטית	משקי בית	עמלות משירותים עיקריים	
			וגדולים	ביטניים	עסקים קטנים				
18.1	-	-	-	-	-	10.3	2.0	5.8	פעילות בניירות ערך
21.5	-	-	6.5	3.2	11.8	-	-	-	עמלות ליווי פרויקטים
10.3	6.6	-	-	-	-	-	-	3.7	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
8.3	-	-	0.9	-	0.1	0.7	0.7	6.6	טיפול באשראי
11.9	-	-	0.6	-	6.0	0.8	4.5	4.5	הפרשי המרה
3.9	-	-	-	-	-	-	-	3.9	עמלות מביטוח חיים
3.7	-	-	2.0	0.5	1.2	-	-	-	עמלות מעסקי מימון
0.7	-	-	-	-	-	-	-	0.7	עמלות מביטוח נכס
3.1	-	-	-	-	0.1	0.6	2.4	2.4	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
15.0	-	-	-	-	-	-	-	15.0	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
17.0	-	-	-	-	-	-	-	17.0	עמלות מכרטיסים נטענים
3.4	-	-	-	-	-	-	-	3.4	עמלות אחרות
116.9	6.6	-	10.0	3.7	29.5	4.1	63.0	63.0	סך כל העמלות התפעוליות

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השפעת מס

התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	סה"כ
א. לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 וביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)		
1.4	(36.6)	(38.0)
0.4	1.5	1.9
(1.0)	(35.1)	(36.1)
יתרה ליום 31 במרץ 2023		
(5.2)	(6.2)	(11.4)
3.6	(13.8)	(10.2)
(1.6)	(20.0)	(21.6)
יתרה ליום 30 ביוני 2022		
ב. לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 וביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)		
(0.5)	(34.4)	(34.9)
(0.5)	(0.7)	(1.2)
(1.0)	(35.1)	(36.1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)		
(8.9)	2.8	(6.1)
7.3	(22.8)	(15.5)
(1.6)	(20.0)	(21.6)
יתרה ליום 30 ביוני 2022		
ג. לשנת 2022 (מבוקר)		
(8.9)	2.8	(6.1)
84.5	(37.2)	(28.8)
(0.5)	(34.4)	(34.9)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2021		

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
(22.9)	8.0	(14.9)	2.2	(0.7)	1.5
1.7	(0.6)	1.1	-	-	-
(21.2)	7.4	(13.8)	2.2	(0.7)	1.5
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסוגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾					
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
5.6	(2.0)	3.6	0.6	(0.2)	0.4
-	-	-	-	-	-
5.6	(2.0)	3.6	0.6	(0.2)	0.4
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה					
רווחים (הפסדים) נטו שסוגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾					
שינוי נטו במהלך התקופה					
(15.6)	5.4	(10.2)	2.8	(0.9)	1.9
סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה					

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 5 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
(38.3)	19.9	(58.2)	(23.9)	12.5	(36.4)	(0.7)	0.5	(1.2)
1.1	(0.6)	1.7	1.1	(0.6)	1.7	-	-	-
(37.2)	19.3	(56.5)	(22.8)	11.9	(34.7)	(0.7)	0.5	(1.2)
8.1	(4.3)	12.4	7.3	(3.8)	11.1	(0.5)	0.2	(0.7)
0.3	(0.1)	0.4	-	-	-	-	-	-
8.4	(4.4)	12.8	7.3	(3.8)	11.1	(0.5)	0.2	(0.7)
(28.8)	14.9	(43.7)	(15.5)	8.1	(23.6)	(1.2)	0.7	(1.9)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן

רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן

רווחים (הפסדים) בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾

שינוי נטו במהלך התקופה

הטבות לעובדים

רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה

רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח

והפסד⁽²⁾

שינוי נטו במהלך התקופה

סה"כ השינוי נטו במהלך התקופה

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה [ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

(2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה [ביאור 9 - זכויות עובדים](#).

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 ביוני 2023						
(בלתי מבוקר)						
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾						
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן	
א. אגרות חוב זמינות למכירה						
813.4	33.5	0.2	-	846.7	813.4	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
74.4	7.0	-	-	81.4	74.4	של ממשלות זרות
87.3	2.6	0.1	-	89.8	87.3	של מוסדות פיננסיים בישראל
153.7	10.8	0.2	-	164.3	153.7	של אחרים בישראל
1,128.8	53.9	0.5	-	1,182.2	1,128.8	סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה
ב. השקעה במניות שאינן למסחר						
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן ⁽³⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי	עלות מופחתת	הערך במאזן	
85.6	0.5	0.5	-	85.6	85.6	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ⁽⁵⁾
77.3	-	-	-	77.3	77.3	
1,214.4	54.4	1.0	-	1,267.8	1,214.4	סך כל ניירות ערך שאינם למסחר
ג. ניירות ערך למסחר						
אגרות חוב						
343.9	14	0.7	-	344.6	343.9	של ממשלת ישראל
0.8	0.1	-	-	0.9	0.8	של מוסדות פיננסיים בישראל
8.8	12	-	-	10.0	8.8	של אחרים בישראל
353.5	27	0.7	-	355.5	353.5	סך הכל איגרות חוב למסחר
12.2	0.8	0.3	-	12.7	12.2	מניות ותעודת סל
365.7	3.5	1.0	-	368.2	365.7	סך כל ניירות הערך למסחר
1,580.1	57.9	2.0	-	1,636.0	1,580.1	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) זקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-351.1 מיליוני ש"ח.

(5) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך).

ביאור 6 – השקעות בניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 30 ביוני 2022					
(בלתי מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מוכחת	הערך במאזן	
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
701.9	20.0	0.1	721.8	701.9	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
72.8	4.1	-	76.9	72.8	של ממשלות זרות
37.9	1.2	0.4	38.7	37.9	של מוסדות פיננסיים בישראל
119.5	5.6	0.2	124.9	119.5	של אחרים בישראל
5.1	0.1	-	5.2	5.1	של אחרים זרים
937.2	31.0	0.7	967.5	937.2	סך כל איגרות חוב הזמינות למכירה
ב. השקעה במניות שאינן למסחר					
75.8	-	-	75.8	75.8	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
75.8	-	-	75.8	75.8	
1,013.0	31.0	0.7	1,043.3	1,013.0	סך כל ניירות ערך שאינם למסחר
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
0.2	-	-	0.2	0.2	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
2.3	-	-	2.3	2.3	של ממשלות זרות
0.8	-	-	0.8	0.8	של מוסדות פיננסיים בישראל
9.6	0.6	-	10.2	9.6	של אחרים בישראל
12.9	0.6	-	13.5	12.9	סך הכל אגרות חוב למסחר
19.8	14	0.9	20.3	19.8	מניות ותעודת סל
32.7	2.0	0.9	33.8	32.7	סך כל ניירות ערך למסחר
1,045.7	33.0	1.6	1,077.1	1,045.7	סך הכל ניירות ערך

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף ו-RTGS סכום של כ-385.0 מיליוני ש"ח.

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2022					
(מבוקר)					
רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾					
שווי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מוכחת	הערך במאזן	
א. אגרות חוב זמינות למכירה					
658.7	33.7	-	692.4	658.7	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
70.6	6.7	-	77.3	70.6	של ממשלות זרות
38.4	2.0	-	40.4	38.4	של מוסדות פיננסיים בישראל
109.6	9.7	-	119.3	109.6	של אחרים בישראל
5.2	0.1	-	5.3	5.2	של אחרים זרים
882.5	52.2	-	934.7	882.5	סך כל אגרות חוב הזמינות למכירה
ב. השקעה במניות שאינן למסחר⁽³⁾					
88.4	-	-	88.4	88.4	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
88.4	-	-	88.4	88.4	סך כל ניירות ערך שאינם למסחר
970.9	52.2	-	1,023.1	970.9	
ג. ניירות ערך למסחר					
אגרות חוב					
59.0	12	-	60.2	59.0	של ממשלת ישראל
0.7	0.1	-	0.8	0.7	של מוסדות פיננסיים בישראל
9.2	1.0	-	10.2	9.2	של אחרים בישראל
-	-	-	-	-	של אחרים זרים
68.9	2.3	-	71.2	68.9	סך הכל אגרות חוב למסחר
3.3	0.8	0.1	4.0	3.3	מניות ותעודת סל
72.2	3.1	0.1	75.2	72.2	סך כל ניירות הערך למסחר
1,043.1	55.3	0.1	1,098.3	1,043.1	סך הכל ניירות ערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן."

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

(4) מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-368.1 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה [ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית](#) ו-[ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית](#).

ביאור 6 - השקעות בניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

ליום 30 ביוני 2023							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
24.7	-	24.7	575.0	18.4	-	18.4	333.7
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
5.8	-	5.8	66.2	5.0	-	5.0	69.4
של אחרים							
30.5	-	30.5	641.2	23.4	-	23.4	403.1
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 30 ביוני 2022							
(בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה ^(*)				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
1.8	-	1.8	48.0	23.4	-	23.4	693.6
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
-	-	-	-	5.7	-	5.7	95.5
של אחרים							
1.8	-	1.8	48.0	29.1	-	29.1	789.1
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

ליום 31 בדצמבר 2022							
(מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
10.9	-	10.9	102.9	31.5	-	31.5	664.7
של ממשלת ישראל ומוסדות פיננסיים							
0.1	-	0.1	5.2	9.7	-	9.7	108.8
של אחרים							
11.0	-	11.0	108.1	41.2	-	41.2	773.5
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה							

(*) סכומים נמוכים מ-1 אלפי ש"ח.
 הערכת הבנק שירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרה ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
4,718.6	1,794.2	2,924.4	-	26.9	2,897.5
12,299.3	-	12,299.3	1,651.5	10,030.7	617.1
17,017.9	1,794.2	15,223.7	1,651.5	10,057.6	3,514.6
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה: ⁽²⁾					
148.5	-	148.5	1.9	127.2	19.4
15.1	-	15.1	12.5	-	2.6
17.0	-	17.0	10.9	-	6.1
180.6	-	180.6	25.3	127.2	28.1

יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות

9.2	-	9.2	-	1.1	8.1
171.7	-	171.7	112.2	46.9	12.6
180.9	-	180.9	112.2	48.0	20.7
סך הכל⁽²⁾					
7.7	-	7.7	0.8	4.3	2.6
13.4	-	13.4	10.6	-	2.8

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	ממשלות בנקים ואג"ח	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
3,262.3	1,363.8	1,898.5	-	30.5	1,868.0
11,527.1	-	11,527.1	1,335.5	9,568.8	622.8
14,789.4	1,363.8	13,425.6	1,335.5	9,599.3	2,490.8
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה: ⁽²⁾					
131.9	-	131.9	1.5	122.3	8.1
8.5	-	8.5	6.6	-	1.9
10.9	-	10.9	10.9	-	-
151.3	-	151.3	19.0	122.3	10.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
7.7	-	7.7	-	3.6	4.1
120.9	-	120.9	72.9	41.0	7.0
128.6	-	128.6	72.9	44.6	11.1
סך הכל⁽²⁾					
7.0	-	7.0	0.5	5.6	0.9
6.2	-	6.2	6.1	-	0.1
סווג מחדש ^(*)					
⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.					
⁽²⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.					

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
סך הכל	בנקים ממשלות ואג"ח	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי
יתרת חוב רשומה					
3,138.3	960.5	2,177.8	-	31.3	2,146.5
12,040.3	-	12,040.3	1,542.2	9,687.3	810.8
15,178.6	960.5	14,218.1	1,542.2	9,718.6	2,957.3
סך הכל חובות⁽²⁾					
מזה: ^(*)					
134.1	-	134.1	1.5	116.0	16.6
11.4	-	11.4	8.6	-	2.8
14.5	-	14.5	9.4	-	5.1
160.0	-	160.0	19.5	116.0	24.5
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
10.0	-	10.0	-	4.4	5.6
150.6	-	150.6	93.2	43.7	13.7
160.6	-	160.6	93.2	48.1	19.3
סך הכל^(**)					
8.0	-	8.0	0.5	5.9	1.6
9.4	-	9.4	7.1	-	2.3

(*) סווג מחדש

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרה הנמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני (בלתי מבוקר)						
בנקים ממשלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
119.2	-	119.2	67.6	41.0	10.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2022
15.3	-	15.3	9.5	4.4	1.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(8.1)	-	(8.1)	(7.5)	-	(0.6)	מחיקות חשבונאיות
3.8	-	3.8	3.8	-	-	בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4.3)	-	(4.3)	(3.7)	-	(0.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2022
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.03.2023
33.5	-	33.5	28.4	2.2	2.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22.0)	-	(22.0)	(19.3)	(0.4)	(2.3)	מחיקות חשבונאיות
3.9	-	3.9	3.9	-	-	בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(18.1)	-	(18.1)	(15.4)	(0.4)	(2.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2023

ביאור 7 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני (בלתי מבוקר)						
בנקים ממסלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל ציבור	פרטי אחר	לדיר	מסחר	
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2021 (מבוקר)
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽¹⁾
29.9	-	29.9	18.6	5.6	5.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(15.9)	-	(15.9)	(14.8)	-	(1.1)	מחיקות חשבונאיות
7.9	-	7.9	7.8	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.0)	-	(8.0)	(7.0)	-	(1.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2022
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2022 (מבוקר)
51.1	-	51.1	46.3	0.3	4.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39.1)	-	(39.1)	(35.7)	(0.4)	(3.0)	מחיקות חשבונאיות
8.4	-	8.4	8.4	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(30.7)	-	(30.7)	(27.3)	(0.4)	(3.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2023
						(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
1.8	-	1.8	0.5	0.9	0.4	ליום 30.06.2023
1.7	-	1.7	0.5	0.9	0.3	ליום 31.12.2022
1.6	-	1.6	0.5	0.8	0.3	ליום 30.06.2022

⁽¹⁾ החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

ביאור 8 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	יתרה ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
	(בלתי מבוקר)		
			בישראל
			לפי דרישה
2,070.4	2,582.6	1,571.1	אינם נושאים ריבית
777.8	792.4	586.8	נושאים ריבית
2,848.2	3,375.0	2,157.9	סה"כ לפי דרישה
11,418.6	10,246.7	13,000.9	לזמן קצוב ⁽¹⁾
14,266.8	13,621.7	15,158.8	סה"כ פיקדונות הציבור^(*)
			* מזה:
11,468.6	10,515.4	12,559.5	פיקדונות של אנשים פרטיים
877.2	996.8	778.8	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,921.0	2,109.5	1,820.5	פיקדונות של תאגידים ואחרים
			ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד (תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח)
6,671.2	6,300.3	7,342.7	עד 1
4,322.3	3,894.9	4,707.8	מעל 1 עד 5
522.4	461.0	469.6	מעל 5 עד 10
1,149.0	1,279.0	1,210.2	מעל 10 עד 50
367.2	263.3	388.8	מעל 50 עד 100
1,234.7	1,423.2	1,039.7	מעל 100 עד 315
14,266.8	13,621.7	15,158.8	סה"כ

⁽¹⁾ נכון ליום 30 ביוני 2023, 35.8% מסך יתרת פיקדונות הציבור הם פיקדונות עם אופציה למשיכה מוקדמת (זמינים למשיכה) בהתראה של 7/35/60 ימים.

ביאור 9 – זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2022	2023	2022	2023	
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
3.1	1.7	1.4	0.8	0.7	עלות שירות
3.0	1.3	1.8	0.7	0.9	עלות ריבית
-	-	-	-	-	עלויות אחרות
(2.7)	(1.1)	(1.7)	(0.5)	(0.9)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽²⁾
(0.4)	0.4	-	0.2	-	
3.0	2.3	1.5	1.2	0.7	סך עלות ההטבה, נטו

2. הפקדות

הפקדות בפועל לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)	הפקדות בפועל לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		הפקדות בפועל לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		תחזית ⁽³⁾ 2023	
	2022	2023	2022	2023		
	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)			
3.0	1.5	1.5	0.8	0.7	3	הפקדות

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף וכדילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בדבר "מדידה והלימות ההון".

א. בנתני המאוחד

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבקר)	יתרה ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
	(בלתי מבקר)		
			1. הון לצורך חישוב יחס ההון
1,255.7	1,191.3	1,313.8	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
347.1	385.9	359.1	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,602.8	1,577.2	1,672.9	סך הכל הון כולל
			2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
10,833.2	10,216.2	11,523.4	סיכון אשראי
31.9	67.5	81.4	סיכונים שוק
1,128.4	1,044.9	1,174.9	סיכון תפעולי
11,993.5	11,328.6	12,779.7	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
			3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.5%	10.5%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.4%	13.9%	13.1%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.5%	9.5%	9.5%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
12.5%	12.5%	12.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
			ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתני המאוחד)^(*)
			1. הון עצמי רובד 1
1,221.2	1,164.4 ^(**)	1,276.7	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
34.8	30.2 ^(**)	38.0	הבדלים בין הון עצמי המיוחס לבעלי מניות לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות שאינן מקנות שליטה
1,256.0	1,194.6	1,314.7	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
(0.3)	(0.5)	(0.9)	אחר
-	(2.8)	-	מיסים נדחים לקבל
(0.3)	(3.3)	(0.9)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
1,255.7	1,191.3	1,313.8	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
202.1	260.4	206.0	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
145.0	125.5	153.1	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
347.1	385.9	359.1	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים - הון רובד 2
347.1	385.9	359.1	סך הכל הון רובד 2

* לא כולל מיסים נדחים מהפרשי עיתוי

** סווג מחדש

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונדילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

- (1) ביום 27 בדצמבר 2021 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בנושא התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה. במסגרת החוזר הובהר כי לאור הניסיון שנצבר והלקחים שהופקו מהתמודדות המערכת הבנקאית עם השפעות משבר הקורונה, עלה הצורך לעדכן את הוראת השעה. החל מיום 1 בינואר 2022 יפוג תוקף הוראת השעה למעט הוראות ספציפיות להן נקבע בהוראת השעה תוקף מאוחר יותר.
- (2) נתונים ליום 31 בדצמבר 2022 כוללים התאמות בגין השפעת יישום לראשונה של כללי החשבונאות בנושא הפסדי אשראי צפויים.
- (3) יעד יחס הלימות ההון, החל מיום 31 בדצמבר 2022, ליחס הון עצמי רובד 1 שקבע הדירקטוריון 10.0% מעל יחס זה קבע הדירקטוריון שולי ביטחון בשיעור של 0.1% ושולי הביטחון של ההנהלה 0.15% יעד ההון הכולל נקבע על 12.5% ושולי הביטחון ליעד זה 0.25%.

לאור האמור לעיל, דרישות ההון החלות על הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2020 הינם:

יחסי הון מזעריים	היחס המזערי החדש ביום 31.12.2019 (טרם תקופת הוראת השעה)	היחס המזערי החדש בין 31.03.20 עד 31.12.21	היחס המזערי החדש מיום 1.1.2022 עד 31.12.2023:
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין: <ul style="list-style-type: none"> יחס ההון של הבנק ביום 31.12.21. יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה.
יחס הון כולל (*)	12.5%	11.5%	<ul style="list-style-type: none"> 1% מיתרת ההלוואות לדיור ומעט("): הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.
תוספת בגין הלוואות לדיור לחישוב יחס הון עצמי רובד 1 בלבד (*)	1% מיתרת ההלוואות לדיור במועד הדיווח	1% מיתרת ההלוואות לדיור וזאת למעט("):	<ul style="list-style-type: none"> הלוואות לרכישות דירת מגורים שהועמדו בתקופה שבין 19.03.20 ועד ליום 30.09.21. הלוואות לדיור לכל מטרה שניתנו החל מיום 19.03.2020.

(*) ביום 6 באוקטובר 2021, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון לקובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 – מגבלות למתן הלוואות לדיור ובו בוצעה הבהרה לפיה דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור מתייחסת ליעד הון עצמי רובד 1 בלבד ואין חובה ליישמה גם ביחס ליעד ההון הכולל. (***) יתרת ההלוואות שניתנו במהלך התקופה כ- 3.4 מיליארדי ש"ח.

ביום 22 במאי 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. נכון ליום 30 ביוני 2023 יישום העדכון הביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.02% וכ-0.02% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-23.7 מיליוני ש"ח.

ביום 7 באפריל 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים, חוזר לעדכון הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 ו-313 וזאת בעקבות הכניסה לתוקף של הוראה A203 המעדכנת את אופן חישוב דרישות ההון בגין מכשירים נגזרים. הוראה 203 בדבר "סיכון אשראי – גישה סטנדרטית" עודכנה כך שהושמטו סעיפים שנכללו במסגרת נספח ג' להוראה אשר הסדירו את הגישות הישנות לחישוב החשיפה הנובעת מעסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ומעסקאות מול צדדים נגדיים מרכזיים. הוראה 218 בדבר "יחס המינוף" עודכנה כך ששיטת SA-CCR תישם במלואה למטרות יחס המינוף. בחוזר הובהר כי בכוננת הפיקוח על הבנקים לאמץ בעתיד את הנחיות באזל 3 ליחס המינוף, ובמועד זה ישלמו ההתאמות לחישוב סכום החשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. לעדכון ההוראות כאמור לעיל לא הייתה השפעה מהותית על יחסי ההון ויחס המינוף ליום 31 בדצמבר 2022 וליום 30 ביוני 2023.

השפעה של דירוג האשראי של מדינת ישראל – להערכת הבנק, ירידה ככל שתהיה, של דירוג האשראי של מדינת ישראל במדרגת סולם דירוג אחת (notch) לא תגרום לשינוי מהותי ביחסי ההון של הבנק.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
10.5%	10.5%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר
-	-	-	השפעת הוראות המעבר
10.5%	10.5%	10.3%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)⁹
מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
202%	203%	208%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 31 בדצמבר 2022	ליום 30 ביוני		
	2022	2023	
1,255.7	1,191.3	1,313.8	הון רובד 1
19,780.9	18,878.1	20,824.2	סך החשיפות
6.3%	6.3%	6.3%	יחס המינוף
4.5%	4.5%	4.5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

⁽⁹⁾ ביום 1 בנובמבר 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים כי לנכח התמשכות משבר הקורונה, והמשך ההתמודדות של משקי הבית והעסקים עם הקשיים התזרימיים בעקבות השלכות המשבר, עלה הצורך להבטיח כי הדרישה מהמערכת הבנקאית לעמוד ביחס מינוף מזערי, המותאמת לימי שגרה, לא תהווה חסם להעמדת אשראי בתקופת המשבר. בשל כך, הוחלט כהוראת שעה להפחית את הדרישה לשיעור מזערי של 5.5 בבנקים הגדולים (לעומת 6 טרם הוראת השעה) ול-4.5 בבנקים הבינוניים והקטנים (לעומת 5 טרם הוראת השעה). עם תום תוקף הוראת השעה, תמשיך ההקלה לחול עוד 24 חודשים, ובלבד שיחס המינוף לא יפחת מיחס המינוף במועד תום תוקף ההוראה או יחס המינוף המינימאלי שחל על התאגיד הבנקאי טרם הוראת השעה, הנמוך מבניהם.

דרישת יחס המינוף החלות על הבנק:

תאגיד בנקאי	היחס המזערי הנדרש ביום 30.09.2020	היחס המזערי הנדרש בין 31.12.2021 עד 31.12.2023	היחס המזערי הנדרש מיום 01.01.2024 עד 30.06.2024:
ביטני וקטן	5%	4.5%	הנמוך מבין:
			<ul style="list-style-type: none"> יחס המינוף של התאגיד ביום 31.12.23. יחס המינוף המזערי של התאגיד טרם תקופת הוראת השעה.

ביאור 10 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

(2) מיום 31 בדצמבר 2021 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 222 בנושא יחס מימון יציב נטו - NSFR, אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס המימון יציב נטו במערכת הבנקאית בישראל. בהתאם להוראה, מטרת יחס כיסוי יחס המימון היציב נטו הינה לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בטווח הארוך באמצעות דרישה מתאגידים בנקאיים לשמור על פרופיל מימון יציב בהתאם להרכב נכסיהם המאזניים ולפעילויותיהם החוץ מאזניות. יחס המימון היציב נטו מכיל שני מרכיבים: פריטי מימון יציב זמין (מונה) ופריטי מימון יציב נדרש (מכנה). "מימון יציב זמין" מוגדר כחלק מההון ומההתחייבויות שניתן להסתמך עליו על פני אופק הזמן המובא בחשבון ביחס המימון היציב נטו, המשתרע על פני שנה אחת. סכום המימון היציב הנדרש של תאגיד מסוים הוא פונקציה של מאפייני הנזילות והתקופות הנותרות לפירעון על הנכסים השונים המוחזקים על ידי אותו תאגיד, וכן של חשיפותיו החוץ מאזניות. בהתאם להוראה, יחס מימון יציב נטו המזערי הנדרש עומד על 100%.

4. דיבידנדים

ביום 26 באוקטובר, 2021 החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"). בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטוריים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן בנסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד. מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מ' ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.נ.).

ביום 21 באוגוסט, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה לשנת 2023 בסך כולל של 21.6 מיליוני ש"ח. הדיבידנד בסך של כ-0.31 ש"ח ע.נ. אשר ישולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023 (המועד הקובע).

חלוקת דיבידנדים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022	לששה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2022	2023	
43.2	43.2	49.0	דיבידנדים שהוכרזו ושולמו
35.1	-	-	דיבידנדים שהוכרזו וטרם שולמו ליום הדוח

א. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 17 בנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שכיהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל פיננסים בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל פיננסים בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל פיננסים בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישיית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.
- ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל פיננסים בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו כלל פיננסים בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישור מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. במהלך הרבעון הרביעי הצדדים חתמו על הסכם פשרה שאושר ביום 18 במאי, 2023 ע"י ביהמ"ש.
- בהתאם להסכם הפשרה, שאושר בפסק הדין, יקבלו התובעים הנכללים בקבוצה, כהגדרתה בהסכם הפשרה, וכן המבקש וערכי דינו, פיצוי, גמול ושכ"ט בסך כולל של 26 מיליוני ש"ח. מסך הפיצוי האמור, הבנק יישא בסך של כ-2.5 מיליוני ש"ח בלבד, וזאת בהתאם להתחייבות לשיפוי שקיבל הבנק מול כלל אחזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל"), בגין נזקים נשוא התובענה הייצוגית. יתרת הסכום תשולם על-ידי כלל ומבטחיה. הבנק הפריש את מלוא הסכום בו הוא התחייב.
3. ביום 28 בדצמבר, 2020 הומצאה לבנק בקשה לאישור תביעה ייצוגית כנגד הבנק וששה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים פעלו בניגוד להוראות חוק נתוני אשראי ותקנותיו, בעת שדיווחו על לקוחות מסוימים שלא בהתאם לאופן שנדרש לדווח לפי החוק האמור.
- לטענת המבקשים, הדיווחים השגויים הביאו ליצירת חיובי שלילי בדוחות האשראי של הלקוחות, באופן שגרם להם לנזקים שונים, כגון: חוסר היכולת לקבל אשראי. עילות התביעה הן - רשלנות, פגיעה באוטונומיה, הוצאת שם רע, ופגיעה בפרטיות. הסעדים הנתבעים הם סעד הצהרתי, צו עשה וסעד כספי, וסכום התביעה המשוער הוא מעל 2.5 מיליוני ש"ח. ביום 9 במרץ 2023 אישר בית המשפט את הסכם הפשרה שנחתם בין הצדדים, אשר במסגרתו צפוי הבנק לשלם שכ"ט עו"ד וגמול לתובע הייצוגי בהיקף לא מהותי. הפרשה מתאימה נעשתה בספרי הבנק.
4. ביום 23 בפברואר, 2022 הומצאה לבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה לבית המשפט השלום בחיפה, כנגד הבנק בטענה כי הבנק גובה שלא כדין עמלת התראת עו"ד בגין מכתב התראה שנשלח ללקוח ע"י עו"ד פנימי, וכן, שבנסיבות המקרה, כלל לא היה צריך לשלוח מכתב כזה ללקוח (המבקש). הבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשה לאישור התובענה הייצוגית והתיק נקבע לדיון מקדמי בדצמבר 2023. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים, קלושים סיכויי התביעה להתקבל.
5. דוחו בדיקה בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור שביצע בנק ישראל בבנק במהלך החודשים ינואר 2021 - יוני 2022 נמצאו הפרות לכאורה של הוראות הצו הבנקאי לניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור, וכן של הוראות נוהל בנקאי תקין 411.
- בהתבסס על הממצאים האמורים, הוגשו ביום 7 ביוני 2023 לוועדה להטלת עיצום כספי לעניין תאגידים בנקאים ולמפקח שתי בקשות להטיל על הבנק עיצומים כספיים, האחד - בגין הפרת הצו הבנקאי והשני - בגין הפרת הוראות נב"ת 411. מועד הדיונים בבקשות להטלת עיצומים נקבע לחודש ספטמבר 2023. הבנק פועל לתיקון ממצאי הבדיקה בהתאם לתכנית עבודה מסודרת.
6. נכון ליום 30 ביוני 2023, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו או בקשות להטלת עיצום כספי אשר ההסתברות להתממשותן אינה קלושה למעט כמפורט בפרק זה.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

א. פעילות מכירת תיקי אשראי בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	בדצמבר 2022	2022	
1,216.9	718.9	498.8	הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה
1,282.8	756.3	512.9	תמורה שהתקבלה במזומן
65.9	37.4	14.1	סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה
2,187.2	1,835.3	2,464.1	יתרת ההלוואות שנמכרו אשר מנוהלות על ידי הבנק

היתרה המצטברת של תיקי אשראי שנמכרו ליום 30 ביוני 2023 כ-2,464.1 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים [ראה ביאור 14](#).

ב. התחייבויות להשקעה בקרנות חוב פרטיות^(*)

יתרה ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני		
	2022	2022	
51.8	48.5	28.7	התחייבות להשקעה בקרנות חוב פרטיות

^(*) כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של, הבנק משקיע מעט לעת כספים בקרנות הון וחוב פרטיות של מנהלים מובילים בישראל ובחו"ל, בהתאם למדיניות שאושרה בדירקטוריון לעניין זה. ההשקעה מפוזרת על פני מגוון של תעשיות, מיקומים גיאוגרפיים ומנהלי השקעות. ברוב הקרנות קיימת תקופת השקעה של מספר שנים, על פניה קורא מנהל הקרן ליתרת כספי ההתחייבות.

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			יתרה ליום 30 ביוני 2022			יתרה ליום 30 ביוני 2023			
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)						
נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	נזרים	
שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	שאינם	
למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	למסחר	סה"כ
79.8	79.8	-	55.5	55.5	-	183.3	183.3	-	חוזי ריבית
200.0	-	200.0	300.0	-	300.0	250.0	-	250.0	חוזי Forward-Futures ו-Swaps
279.8	79.8	200.0	355.5	55.5	300.0	433.3	183.3	250.0	סה"כ⁽¹⁾
169.7	111.7	58.0	220.4	144.5	75.9	205.5	22.2	183.3	חוזי Forward-Futures ⁽²⁾
3.4	3.4	-	13.1	13.1	-	93.2	93.2	-	אופציות שנכתבו
3.4	3.4	-	13.1	13.1	-	93.2	93.2	-	אופציות שנקנו
176.5	118.5	58.0	246.6	170.7	75.9	391.9	208.6	183.3	סה"כ
244.6	244.6	-	359.2	359.2	-	994.4	994.4	-	חוזי בדין מניות
244.6	244.6	-	359.2	359.2	-	994.4	994.4	-	אופציות שנכתבו
489.2	489.2	-	718.4	718.4	-	1,988.8	1,988.8	-	סה"כ⁽³⁾
43.6	-	43.6	47.4	-	47.4	40.6	-	40.6	חוזי אשראי
43.6	-	43.6	47.4	-	47.4	40.6	-	40.6	הבנק מוטב
43.6	-	43.6	47.4	-	47.4	40.6	-	40.6	סה"כ
989.1	687.5	301.6	1,367.9	944.6	423.3	2,854.6	2,380.7	473.9	סה"כ סכום נקוב

⁽¹⁾ מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 30.06.22, 30.06.23 ו-31.12.22 בסך 250.0, 300.0 ו-200.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽²⁾ מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 30.06.22, 30.06.23 ו-31.12.22 בסך 56.1, 57.1 ו-6.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽³⁾ מזה: נסחרים בבורסה לימים 30.06.22, 30.06.23 ו-31.12.22 בסך 994.0, 994.0 ו-243.8 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

ביאור 12 - פעילות במכשירים נצרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נצרים

יתרה ליום 30 ביוני 2023						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברוטו			נכסים בגין נצרים ברוטו			
נצרים שאינם למסחר		נצרים שאינם למסחר	נצרים שאינם למסחר		נצרים שאינם למסחר	
סה"כ	נצרים למסחר	נצרים למסחר	סה"כ	נצרים למסחר	נצרים למסחר	
7.5	0.7	6.8	-	-	-	חוזי ריבית
1.0	0.8	0.2	2.6	1.0	1.6	חוזי מטבע חוץ
7.4	3.9	3.5	3.8	3.8	-	חוזי בגין מניות
-	-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
2.7	-	2.7	-	-	-	חוזי אשראי
18.6	5.4	13.2	6.4	4.8	1.6	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברוטו^{א)}
2.7	-	2.7	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
15.9	5.4	10.5	6.4	4.8	1.6	יתרה מאזנית

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נצרים

יתרה ליום 30 ביוני 2022						
(בלתי מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברוטו			נכסים בגין נצרים ברוטו			
נצרים שאינם למסחר		נצרים שאינם למסחר	נצרים שאינם למסחר		נצרים שאינם למסחר	
סה"כ	נצרים למסחר	נצרים למסחר	סה"כ	נצרים למסחר	נצרים למסחר	
6.4	0.6	5.8	0.1	0.1	-	חוזי ריבית
2.2	0.1	2.1	1.5	0.3	1.2	חוזי מטבע חוץ
4.2	0.7	3.5	0.7	0.7	-	חוזי בגין מניות
0.4	-	0.4	-	-	-	חוזי אשראי
13.2	1.4	11.8	2.3	1.1	1.2	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברוטו^{א)}
0.4	-	0.4	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
12.8	1.4	11.4	2.3	1.1	1.2	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נצרים - היקף, סיכויי אשראי ומועדי פירעון (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נצרים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
התחייבויות בגין נצרים ברוטו			נכסים בגין נצרים ברוטו			
סה"כ	נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר	סה"כ	נצרים למסחר	נצרים שאינם למסחר	
4.9	-	4.9	2.9	2.9	-	חוזי ריבית
0.2	-	0.2	2.7	-	2.7	חוזי מטבע חוץ
4.4	0.5	3.9	0.5	0.5	-	חוזי בגין מניות
0.1	-	0.1	-	-	-	חוזי אשראי
9.6	0.5	9.1	6.1	3.4	2.7	סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נצרים ברוטו ⁰
0.1	-	0.1	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9.5	0.5	9.0	6.1	3.4	2.7	יתרה מאזנית

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

יתרה ליום 30 ביוני 2023							
(בלתי מבוקר)							
סה"כ	אחרים	ממשלות			בנקים	בורסות	
		גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים			
6.4	-	-	-	-	1.6	4.8	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן;
-	-	-	-	-	-	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
6.4	-	-	-	-	1.6	4.8	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
14.2	-	-	-	-	(1.6)	15.8	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
20.6	-	-	-	-	-	20.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
18.6	6.2	-	-	-	7.7	4.7	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן;
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
18.6	6.2	-	-	-	7.7	4.7	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרה ליום 30 ביוני 2022							
(בלתי מבוקר)							
סה"כ	אחרים	ממשלות			בנקים	בורסות	
		גופים מוסדיים	ובנקים מרכזיים	דילרים / ברוקרים			
2.3	-	-	-	0.1	1.3	0.9	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן;
(1.1)	-	-	-	-	(1.1)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
1.2	-	-	-	0.1	0.2	0.9	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
21.9	-	-	-	(0.1)	(0.2)	22.2	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
23.1	-	-	-	-	-	23.1	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
13.2	3.9	-	-	-	8.5	0.8	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קודזו במאזן;
-	-	-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
13.2	3.9	-	-	-	8.5	0.8	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 12 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
סה"כ	אחרים	ממשלות			בורסות	בנקים
		מוסדיים	ובנקים	דילרים / ברוקרים		
6.1	-	-	-	-	5.6	0.5
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
-	-	-	-	-	-	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל						
6.1	-	-	-	-	5.6	0.5
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
10.2	-	-	-	-	(5.6)	15.8
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾						
16.3	-	-	-	-	-	16.3
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
9.5	4.0	-	-	-	5.0	0.5
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
-	-	-	-	-	-	-
ביטחון במזומן ששועבד						
9.5	4.0	-	-	-	5.0	0.5
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

ג. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 30 ביוני 2023				
סך הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
(בלתי מבוקר)				
250.0	-	-	250.0	-
חוזי ריבית (שקל-מדד)				
183.3	-	-	-	183.3
חוזי ריבית (אחר)				
391.9	-	-	167.9	224.0
חוזי מטבע חוץ				
1,988.8	-	0.1	0.3	1,988.4
חוזים בגין מניות				
40.6	40.6	-	-	-
חוזי אשראי				
2,854.6	40.6	0.1	418.2	2,395.7
סך הכל				

ליום 30 ביוני 2022				
(בלתי מבוקר)				
1,367.9	47.4	200.1	192.5	927.9
סך הכל				

ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
989.1	43.6	150.2	143.8	651.5
סך הכל				

⁽¹⁾ ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

⁽²⁾ מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 30.06.2023, 30.06.2023 ו-31.12.2022 בסך 6.4 מיליוני ש"ח, 2.3 מיליוני ש"ח ו-6.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבות נטו או הסדרים דומים.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

1. הגדרות

- (1) אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדור ואחר".
- (2) מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- (3) משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- (4) עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- (5) מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- (6) עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- (7) עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- (8) עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- (9) עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- (10) מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאיילה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוזזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים, נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתייבויות, פיקדונות בבנקים ובבנקים בארץ ובעולם, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- (11) נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנטבעים מפעילות לפי מידת הגבייה.

2. הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

- הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפיקדון).
- הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
- מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי ¹⁾	גופים מוסדיים	עסקים ביטניים וגדולים ²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ³⁾		
						מזה: הלואות לזר	סה"כ משקי בית	
359.9	42.9	-	13.7	50.7	0.3	193.4	252.3	הכנסות ריבית מחיצוניים
171.2	46.5	8.3	7.0	4.7	20.5	-	84.2	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
188.7	(3.6)	(8.3)	6.7	46.0	(20.2)	193.4	168.1	מחיצוניים
-	35.6	9.3	1.0	(20.2)	25.4	(139.7)	(51.1)	בינמזרי
188.7	32.0	1.0	7.7	25.8	5.2	53.7	117.0	סך הכנסות ריבית, נטו
31.3	3.0	-	2.7	8.1	1.2	2.8	16.3	סך הכנסות שאינן מריבית
220.0	35.0	1.0	10.4	33.9	6.4	56.5	133.3	סך ההכנסות
33.5	2.2	-	(0.9)	1.5	-	2.1	30.7	הוצאות (הכנסות) בין הפסדי אשראי
138.6	5.2	0.6	2.7	10.4	3.2	41.7	116.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
47.9	27.6	0.4	8.6	22.0	3.2	12.7	(13.9)	רווח (הפסד) לפני מיסים
18.0	11.2	0.2	3.2	7.9	1.2	4.0	(5.7)	הפרשה למיסים על הרווח
29.9	16.4	0.2	5.4	14.1	2.0	8.7	(8.2)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
29.9	16.4	0.2	5.4	14.1	2.0	8.7	(8.2)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(0.3)	-	-	-	-	-	-	(0.3)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
29.6	16.4	0.2	5.4	14.1	2.0	8.7	(8.5)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
91.8	2.3	0.5	1.3	5.8	2.2	26.8	79.7	הוצאות ישירות
46.8	2.9	0.1	1.4	4.6	1.0	14.9	36.8	הוצאות עקיפות
59.1	19.0	0.3	6.2	16.6	2.6	17.2	14.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
19,379.3	4,548.9	-	845.0	2,382.0	15.3	9,874.5	11,588.1	יתרה ממוצעת של נכסים
15,056.8	226.4	-	845.0	2,382.0	15.3	9,874.5	11,588.1	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,223.7	215.0	-	702.5	2,515.3	13.7	10,057.6	11,777.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
148.5	2.7	-	-	16.7	-	127.2	129.1	יתרת חובות לא צוברים
15.1	-	-	-	2.6	-	-	12.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
18,109.8	3,430.3	802.4	905.9	934.4	2,665.6	-	9,371.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
14,679.5	-	802.4	905.9	934.4	2,665.6	-	9,371.2	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
15,158.8	-	779.0	871.5	949.0	2,667.5	-	9,891.8	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
12,186.2	1,067.5	4.9	697.8	2,749.3	38.8	5,840.3	7,627.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
12,779.7	1,012.8	7.5	853.8	3,025.4	46.5	5,900.2	7,833.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
6742.6	2946.1	101.8	403.7	362.4	1196.3	277.7	1732.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול פיצול הכנסות ריבית, נטו:
106.7	3.7	-	4.4	17.4	0.1	44.9	81.1	מרווח מפעילות מתן אשראי
37.4	-	1.0	2.7	6.6	4.8	-	22.3	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
44.6	28.3	-	0.6	1.8	0.3	8.8	13.6	אחר
188.7	32.0	1.0	7.7	25.8	5.2	53.7	117.0	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - פעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינע"מ ונדולים ²⁾	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בנקאות פרטית	משקי בית ³⁾		
						מזה: הלואות לזיכור	סה"כ משקי בית	
228.7	6.2	-	3.0	21.3	-	152.1	198.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
88.0	46.5	1.6	1.1	1.1	8.5	-	29.2	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
140.7	(40.3)	(1.6)	1.9	20.2	(8.5)	152.1	169.0	מחיצוניים
-	73.9	2.3	1.2	(6.3)	10.4	(102.0)	(81.5)	בינמזרי
140.7	33.6	0.7	3.1	13.9	1.9	50.1	87.5	סך הכנסות ריבית, נטו
73.3	44.6	-	1.6	8.0	1.1	7.5	18.0	סך הכנסות שאינן מריבית
214.0	78.2	0.7	4.7	21.9	3.0	57.6	105.5	סך ההכנסות
15.3	(0.2)	-	(0.1)	1.8	-	4.4	13.8	הוצאות (הכנסות) בדין הפסדי אשתי
127.1	2.1	0.7	2.9	9.0	2.5	33.8	109.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
71.6	76.3	-	1.9	11.1	0.5	19.4	(18.2)	רווח (הפסד) לפני מיסים
24.5	26.3	-	0.6	3.6	0.2	6.0	(6.2)	הפרשה למיסים על הרווח
46.4	50.0	-	1.3	7.5	0.3	13.4	(12.0)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
46.4	50.0	-	1.3	7.5	0.3	13.4	(12.0)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(0.7)	-	-	-	-	-	-	(0.7)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
46.4	50.0	-	1.3	7.5	0.3	13.4	(12.7)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
79.4	1.1	0.5	1.5	5.0	1.6	19.4	69.7	הוצאות ישירות
47.7	1.0	0.2	1.4	4.0	0.9	14.4	40.2	הוצאות עקיפות
78.5	50.7	-	2.3	10.3	0.8	23.3	14.6	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
17,913.6	4,222.9	-	301.0	1,814.9	3.9	10,321.0	11,570.9	יתרה ממוצעת של נכסים
13,886.0	195.3	-	301.0	1,814.9	3.9	10,321.0	11,570.9	יתרה ממוצעת של אשתי לציבור
13,425.6	181.9	-	326.2	1,790.3	-	9,599.3	11,127.2	יתרת האשתי לציבור לסוף תקופת הדיווח
131.9	2.3	-	3.9	1.9	-	122.3	123.8	יתרת חובות לא צוברים
8.5	-	-	-	1.9	-	-	6.6	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
16,411.0	2,982.1	946.2	1,301.0	916.4	2,322.5	-	7,942.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
13,428.9	-	946.2	1,301.0	916.4	2,322.5	-	7,942.8	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
13,621.7	-	996.8	1,198.3	911.2	2,353.2	-	8,162.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
10,830.7	1,083.9	3.4	599.2	1,817.6	18.7	5,652.9	7,307.9	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,328.6	1,136.3	4.0	562.4	1,983.2	19.0	5,932.6	7,623.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
5,487.6	1,542.6	102.1	404.1	328.9	1,176.6	328.9	1,933.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול פיצול הכנסות ריבית נטו:
92.1	2.2	-	2.1	12.4	-	45.4	75.4	מרווח מפעילות מתן אשתי
11.2	-	0.7	1.0	1.0	1.8	-	6.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
37.4	31.4	-	-	0.5	0.1	4.7	5.4	אחר
140.7	33.6	0.7	3.1	13.9	1.9	50.1	87.5	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי ³	גופים מוסדיים	עסקים בינע"מ וגדולים ²	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ¹		
						מדה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית	
672.1	82.9	-	22.7	94.4	0.7	353.8	471.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
307.2	84.1	18.1	12.2	8.1	36.9	-	147.8	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
364.9	(1.2)	(18.1)	10.5	86.3	(36.2)	353.8	323.6	מחיצוניים
-	66.1	20.6	3.0	(37.1)	45.9	(249.1)	(98.5)	בינמזרי
364.9	64.9	2.5	13.5	49.2	9.7	104.7	225.1	סך הכנסות ריבית, נטו
70.6	13.5	-	5.6	16.5	2.0	5.6	33.0	סך הכנסות שאינן מריבית
435.5	78.4	2.5	19.1	65.7	11.7	110.3	258.1	סך ההכנסות
51.1	1.8	-	0.3	2.4	-	0.3	46.6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
268.0	8.4	1.3	5.5	18.9	5.4	84.0	228.5	הוצאות תפעוליות ואחרות
116.4	68.2	1.2	13.3	44.4	6.3	26.0	(17.0)	רווח (הפסד) לפני מיסים
42.3	25.1	0.4	4.8	16.1	2.3	9.5	(6.4)	הפרשה למיסים על הרווח
74.1	43.1	0.8	8.5	28.3	4.0	16.5	(10.6)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
74.1	43.1	0.8	8.5	28.3	4.0	16.5	(10.6)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1.9)	-	-	-	-	-	-	(1.9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
72.2	43.1	0.8	8.5	28.3	4.0	16.5	(12.5)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
166.1	4.4	0.8	2.7	10.3	3.5	47.7	144.4	הוצאות ישירות
101.9	4.0	0.5	2.8	8.6	1.9	36.3	84.1	הוצאות עקיפות
138.7	45.6	1.1	10.2	33.8	5.3	39.7	42.7	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
19,653.4	5,152.3	-	743.0	2,283.6	16.5	9,689.7	11,458.0	יתרה ממוצעת של נכסים
14,743.0	241.9	-	743.0	2,283.6	16.5	9,689.7	11,458.0	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
15,223.7	215.0	-	702.5	2,515.3	13.7	10,057.6	11,777.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
148.5	2.7	-	-	16.7	-	127.2	129.1	יתרת חובות לא צוברים
15.1	-	-	-	2.6	-	-	12.5	יתרת חובות בפיקוד מועל 90 יום
18,362.8	3,652.5	854.4	922.8	916.6	2,638.7	-	9,377.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
14,710.3	-	854.4	922.8	916.6	2,638.7	-	9,377.8	מדה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
15,158.8	-	779.0	871.5	949.0	2,667.5	-	9,891.8	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
12,095.7	1,081.2	4.2	658.9	2,738.0	36.9	5,825.3	7,576.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
12,779.7	1,012.8	7.5	853.8	3,025.4	46.5	5,900.2	7,833.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
6516	2749.5	100.2	403.7	358.6	1167.4	283	1736.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
211.5	7.7	-	7.3	33.3	0.2	93.0	163.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
70.7	-	2.3	5.3	12.5	8.9	-	41.7	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
82.7	57.2	0.2	0.9	3.4	0.6	11.7	20.4	אחר
364.9	64.9	2.5	13.5	49.2	9.7	104.7	225.1	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ₪
3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים - פעילות בישראל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים בינניים ונדולים ^{א)}	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ^{ב)}		
						מזה: הלוואות לדיור	סה"כ משקי בית	
416.7	14.2	-	5.7	36.6	-	278.3	360.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
148.5	74.9	2.1	1.6	2.8	13.9	-	53.2	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
268.2	(60.7)	(2.1)	4.1	33.8	(13.9)	278.3	307.0	מחיצוניים
-	120.5	3.5	1.8	(8.1)	17.4	(179.9)	(135.1)	בינמזרי
268.2	59.8	14	5.9	25.7	3.5	98.4	171.9	סך הכנסות ריבית, נטו
97.0	41.0	-	4.6	16.9	2.0	12.1	32.5	סך הכנסות שאינן מריבית
365.2	100.8	14	10.5	42.6	5.5	110.5	204.4	סך ההכנסות
29.9	3.1	-	-	2.6	-	5.6	24.2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
235.9	4.8	1.3	4.9	16.4	4.5	67.0	204.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
99.4	92.9	0.1	5.6	23.6	1.0	37.9	(23.8)	רווח (הפסד) לפני מיסים
34.5	32.5	-	1.9	8.1	0.4	12.8	(8.4)	הפרשה למיסים על הרווח
64.9	60.4	0.1	3.7	15.5	0.6	25.1	(15.4)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
64.9	60.4	0.1	3.7	15.5	0.6	25.1	(15.4)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(0.7)	-	-	-	-	-	-	(0.7)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
64.2	60.4	0.1	3.7	15.5	0.6	25.1	(16.1)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
								מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
147.3	2.6	0.9	2.5	8.9	2.9	38.5	129.5	הוצאות ישירות
88.6	2.2	0.4	2.4	7.5	1.6	28.5	74.5	הוצאות עקיפות
122.7	61.8	0.5	5.3	20.4	1.6	44.0	32.8	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
17,243.0	4,130.0	-	304.9	1,729.6	4.4	9,583.5	11,074.1	יתרה ממוצעת של נכסים
13,307.6	194.6	-	304.9	1,729.6	4.4	9,583.5	11,074.1	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
13,425.6	181.9	-	326.2	1,790.3	-	9,599.3	11,127.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
131.9	2.3	-	3.9	1.9	-	122.3	123.8	יתרת חובות לא צוברים
8.5	-	-	-	1.9	-	-	6.6	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
16,045.7	2,753.8	838.1	1,368.7	945.1	2,304.0	-	7,836.0	יתרה ממוצעת של התחייבויות
13,149.9	-	838.1	1,226.6	945.2	2,304.0	-	7,836.0	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
13,621.7	-	996.8	1,198.3	911.2	2,353.2	-	8,162.2	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
10,776.9	1,026.0	4.0	620.2	1,800.1	21.9	5,622.8	7,304.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,328.6	1,136.3	4.0	562.4	1,983.2	19.0	5,932.6	7,623.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
5,080.9	1,318.2	102.0	407.0	242.9	1,077.2	335.8	1,933.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית, נטו:
184.8	5.3	-	4.1	23.7	-	91.3	151.7	מרווח מפעילות מתן אשראי
20.0	-	1.4	1.8	1.4	3.5	-	11.9	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
63.4	54.5	-	-	0.6	-	7.1	8.3	אחר
268.2	59.8	14	5.9	25.7	3.5	98.4	171.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

הערות בסוף חלק 3.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
3. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים- פעילות בישראל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר) פעילות בישראל								
סך הכל	מבזר ניהול פיננסי	גפים מוסדיים	עסקים בינעניים וגדולים ²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ³⁾		
						מה: הלוואות לזיכור	סה"כ משקי בית	
906.7	52.8	-	15.8	97.6	-	559.9	740.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
311.5	150.6	10.4	4.5	7.9	24.9	-	113.2	הוצאות ריבית מחיצוניים
								הכנסות ריבית, נטו:
595.2	(97.8)	(10.4)	11.3	89.7	(24.9)	559.9	627.3	מחיצוניים
-	239.2	12.5	3.2	(26.3)	31.9	(360.0)	(260.5)	בינמזרי
595.2	141.4	2.1	14.5	63.4	7.0	199.9	366.8	סך הכנסות ריבית, נטו
224.7	114.4	-	10.0	33.1	4.1	18.4	63.1	סך הכנסות שאינן מריבית
819.9	255.8	2.1	24.5	96.5	11.1	218.3	429.9	סך ההכנסות
78.8	9.0	-	0.6	3.2	-	9.1	66.0	הוצאות (הכנסות) בזין הפסדי אשראי
490.0	15.7	2.2	9.4	30.1	8.3	154.1	424.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
251.1	231.1	(0.1)	14.5	63.2	2.8	55.1	(60.4)	רווח (הפסד) לפני מיסים
87.2	79.9	-	5.0	22.1	1.2	19.3	(21.0)	הפרשה למיסים על הרווח
163.9	151.2	(0.1)	9.5	41.1	1.6	35.8	(39.4)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
163.9	151.2	(0.1)	9.5	41.1	1.6	35.8	(39.4)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(0.5)	-	-	-	-	-	-	(0.5)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
163.4	151.2	(0.1)	9.5	41.1	1.6	35.8	(39.9)	המיוחס לבעלי מניות הבנק מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
306.1	8.4	1.5	4.8	16.6	5.4	88.6	269.4	הוצאות ישירות
183.9	7.3	0.7	4.6	13.5	2.9	65.5	154.9	הוצאות עקיפות
283.9	156.0	0.6	12.5	49.9	3.3	78.4	61.6	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
17,778.2	4,571.3	-	367.0	1,844.9	6.8	9,399.9	10,988.2	יתרה ממוצעת של נכסים
13,464.0	257.1	-	367.0	1,844.9	6.8	9,399.9	10,988.2	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
14,218.1	268.9	-	434.7	2,253.6	13.7	9,718.6	11,247.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
134.1	14	-	-	15.2	-	116.0	117.5	יתרת חובות לא צוברים
11.4	-	-	-	2.8	-	-	8.6	יתרת חובות בפיקוד מעל 90 יום
16,573.6	3,124.5	878.0	1,137.2	916.6	2,381.1	-	8,136.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
13,449.1	-	878.0	1,137.2	916.6	2,381.1	-	8,136.2	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
14,266.8	-	877.2	1,039.8	881.2	2,524.3	-	8,944.3	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
10,974.4	1,068.6	3.4	592.3	1,952.7	22.4	5,664.9	7,335.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,993.5	1,129.5	0.1	513.1	2,822.3	30.6	5,813.9	7,497.9	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
5,456.6	1,641.3	101.5	405.6	285.2	1,142.7	321.7	1,880.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
								פיצול הכנסות ריבית נטו:
384.7	9.7	-	8.5	52.0	-	185.0	314.5	מרווח מפעילות מתן אשראי
55.4	-	2.1	5.4	9.1	7.0	-	31.8	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
155.1	131.7	-	0.6	2.3	-	14.9	20.5	אחר
595.2	141.4	2.1	14.5	63.4	7.0	199.9	366.8	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) מבזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי. (2) מבזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי. (3) מבזר זה כולל תיקי אשראי שנרכשו המוגנה בביטחונות.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾, אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים, ממשלות ואג"ח זמינות למכירה	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחר	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
167.3	-	167.3	99.7	47.1	20.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
33.5	-	33.5	28.4	2.2	2.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(22.0)	-	(22.0)	(19.3)	(0.4)	(2.3)	מחיקות חשבונאיות
3.9	-	3.9	3.9	-	-	בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(18.1)	-	(18.1)	(15.4)	(0.4)	(2.3)	מחיקות חשבונאיות נטו
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2023 (*)
1.8	-	1.8	0.5	0.9	0.4	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)						
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
51.1	-	51.1	46.3	0.3	4.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(39.1)	-	(39.1)	(35.7)	(0.4)	(3.0)	מחיקות חשבונאיות
8.4	-	8.4	8.4	-	-	בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(30.7)	-	(30.7)	(27.3)	(0.4)	(3.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
182.7	-	182.7	112.7	48.9	21.1	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2023 (*)
1.8	-	1.8	0.5	0.9	0.4	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾, ועל חובות⁽²⁾ בנינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
4,718.6	1,794.2	2,924.4	-	26.9	2,897.5	שנבדקו על בסיס פרטי
12,299.3	-	12,299.3	1,651.5	10,030.7	617.1	שנבדקו על בסיס קבוצתי
17,017.9	1,794.2	15,223.7	1,651.5	10,057.6	3,514.6	סך הכל חובות⁽²⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
9.2	-	9.2	-	1.1	8.1	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
171.7	-	171.7	112.2	46.9	12.6	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
180.9	-	180.9	112.2	48.0	20.7	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות^(*), אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך הכל	פרטי אחר	לדיר		
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
119.2	-	119.2	67.6	41.0	10.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת התקופה
15.3	-	15.3	9.5	4.4	1.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(8.1)	-	(8.1)	(7.5)	-	(0.6)	מחיקות חשבונאיות
3.8	-	3.8	3.8	-	-	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4.3)	-	(4.3)	(3.7)	-	(0.6)	מחיקות חשבונאיות נטו
130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022 (*)
1.6	-	1.6	0.5	0.8	0.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)						
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל השפעת היישום לראשונה ⁽³⁾
29.9	-	29.9	18.6	5.6	5.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(15.9)	-	(15.9)	(14.8)	-	(1.1)	מחיקות חשבונאיות
7.9	-	7.9	7.8	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8.0)	-	(8.0)	(7.0)	-	(1.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
130.2	-	130.2	73.4	45.4	11.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2022 (*)
1.6	-	1.6	0.5	0.8	0.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(*), ועל חובות^(*) בניגים היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,262.3	1,363.8	1,898.5	-	30.5	1,868.0	שנבדקו על בסיס פרטי
11,527.1	-	11,527.1	1,335.5	9,568.8	622.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
14,789.4	1,363.8	13,425.6	1,335.5	9,599.3	2,490.8	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
7.7	-	7.7	-	3.6	4.1	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי ^(*)
120.9	-	120.9	72.9	41.0	7.0	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
128.6	-	128.6	72.9	44.6	11.1	סך ההפרשה להפסדי אשראי

(*) סווג מחדש

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(3) החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה

של הוראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 14- מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות^(*), אגרות חוב זמינות למכירה ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
בנקים ממשלות ואג"ח						
סך הכל	זמין למכירה	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי						
116.6	-	116.6	49.1	55.8	11.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה
(8.3)	-	(8.3)	12.7	(16.0)	(5.0)	התאמה ליתרת פתיחה בשל היישום לראשונה ⁽³⁾
78.8	-	78.8	56.8	9.2	12.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(41.7)	-	(41.7)	(40.3)	-	(1.4)	מחיקות חשבונאיות
16.9	-	16.9	15.4	-	1.5	בניית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(24.8)	-	(24.8)	(24.9)	-	0.1	מחיקות חשבונאיות נטו
162.3	-	162.3	93.7	49.0	19.6	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)
1.7	-	1.7	0.5	0.9	0.3	(*)מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2. מידע נוסף על דרך חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(*), ועל חובות^(*) בנינם היא חושבה						
יתרת חוב רשומה של חובות						
3,138.3	960.5	2,177.8	-	31.3	2,146.5	שנבדקו על בסיס פרטני
12,040.3	-	12,040.3	1,542.2	9,687.3	810.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15,178.6	960.5	14,218.1	1,542.2	9,718.6	2,957.3	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
10.0	-	10.0	-	4.4	5.6	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני ^(*)
150.6	-	150.6	93.2	43.7	13.7	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ^(*)
160.6	-	160.6	93.2	48.1	19.3	סך הפרשה להפסדי אשראי

(*) סווג מחדש

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

(3) החל מיום 1 בינואר 2022 יישם הבנק את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא הפסדי אשראי צפויים (CECL) בדרך של מכאן ולהבא. לפרטים נוספים אודות השפעת היישום לראשונה

של הראות הדיווח לציבור בנושא הפסדי אשראי צפויים ראה ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור

1. איכות אשראי ופיגורים

יתרה ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נוסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,243.3	7.1	0.1	1,236.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
2.4	2.5	1,431.4	9.6	2.7	1,419.1	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	505.8	2.7	5.9	497.2	שירותים פיננסיים
-	-	334.1	-	-	334.1	מסחרי - אחר
2.4	2.6	3,514.6	19.4	8.7	3,486.5	סך הכל מסחרי
24.6	-	10,057.6	127.2	-	9,930.4	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
8.7	12.5	1,651.5	1.9	23.4	1,626.2	אנשים פרטיים - אחר
35.7	15.1	15,223.7	148.5	32.1	15,043.1	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

יתרה ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)						
חובות צוברים - מידע נסף		בעייתיים ⁽¹⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽³⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾	סך הכל	לא צוברים	צוברים	תקינים	פעילות לווים בישראל
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,064.8	5.8	0.1	1,058.9	בינוי ונדל"ן- בינוי
1.5	1.8	872.5	-	1.8	870.7	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן ^(*)
-	-	282.2	2.3	-	279.9	שירותים פיננסיים
-	-	271.3	-	-	271.3	מסחרי- אחר ^(*)
1.5	1.9	2,490.8	8.1	1.9	2,480.8	סך הכל מסחרי
7.8	-	9,599.3	122.3	-	9,477.0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר
8.2	6.6	1,335.5	1.5	17.5	1,316.5	אנשים פרטיים - אחר
17.5	8.5	13,425.6	131.9	19.4	13,274.3	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
פעילות לווים בישראל						
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
ציבור מסחרי						
-	0.1	1,108.3	5.3	0.1	1,102.9	בינוי ונדל"ן- בינוי
1.7	2.7	1,031.7	9.9	2.7	1,019.1	בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן ^(*)
-	-	608.7	1.4	5.1	602.2	שירותים פיננסיים
-	-	208.6	(0.0)	0.0	208.6	מסחרי- אחר ^(*)
1.7	2.8	2,957.3	16.6	7.9	2,932.8	סך הכל מסחרי
19.3	-	9,718.6	116.0	-	9,602.6	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁶⁾
6.5	8.6	1,542.2	1.5	18.0	1,522.7	אנשים פרטיים - אחר
27.5	11.4	14,218.1	134.1	25.9	14,058.1	סך הכל ציבור- פעילות בישראל

^(*) סווג מחדש

(1) אשראי לציבור לא צובר, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(2) מסווגים כחובות בעייתיים הצוברים הכנסות ריבית.

(3) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 עד 89 ימים ליום 30 ביוני 2023, 30 ביוני 2022 ו- 31 בדצמבר 2022, בסך של 9.4, 3.2 ו- 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים, בהתאמה.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי

30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)								
ציבור- מסחרי	יתרת חוב רשומה של הלוואות	יתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב						
		קודם	2019	2020	2021	2022	2023	
סה"כ	מתחדשות							
ביטי ונדל"ן- סה"כ	-	151.3	105.0	123.0	258.8	872.1	1,164.5	
אשראי בדירוג ביצוע	-	149.9	87.2	120.4	238.1	871.9	1,164.4	
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	17.8	-	5.5	-	-	
אשראי בעייתי צובר	-	1.4	-	1.1	-	0.2	0.1	
אשראי שאינו צובר	-	-	-	1.5	15.2	-	-	
מסחרי- אחר- סה"כ	89.6	20.7	27.6	50.1	42.6	392.0	217.3	
אשראי בדירוג ביצוע	89.6	20.7	26.5	48.8	42.6	385.8	217.3	
אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי	-	-	-	-	-	-	-	
אשראי בעייתי צובר	-	-	0.8	1.1	-	4.0	-	
אשראי שאינו צובר	-	-	0.3	0.2	-	2.2	-	
אנשים פרטיים- הלוואות לדיר- סה"כ	-	2,183.8	637.8	950.1	2,248.6	2,788.3	1,249.0	
LTV עד 60%	-	1,456.4	404.4	528.5	1,352.7	1,967.2	959.7	
LTV מעל 60% ועד 75%	-	590.5	214.5	368.6	843.3	759.5	235.9	
LTV מעל 75% (*)	-	136.9	18.9	53.0	52.6	61.6	53.4	
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	-	2,092.2	616.8	945.0	2,234.4	2,781.6	1,235.8	
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	-	-	-	-	-	-	
בפיגור של 30 ימים או יותר	-	16.4	2.7	1.5	2.3	1.7	-	
אשראי שאינו צובר	-	75.2	18.3	3.6	11.9	5.0	13.2	
אנשים פרטיים- אחר- סה"כ	32.7	34.9	68.2	153.6	238.6	687.5	436.0	
אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע	32.7	33.3	63.9	133.4	212.9	625.4	419.8	
אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע	-	0.9	3.3	16.7	21.1	50.6	12.2	
בפיגור 89-30 יום	-	0.6	0.6	1.9	1.4	4.8	1.6	
בפיגור של 90 ימים או יותר	-	0.1	0.2	1.2	2.6	6.7	1.7	
אשראי שאינו צובר	-	-	0.2	0.4	0.6	-	0.7	
סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל	122.3	2,390.7	838.6	1,276.8	2,788.6	4,739.9	3,066.8	

(*) הלוואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

1.1 איכות אשראי לפי שנות העמדת אשראי (המשך)

30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)								ציבור- מסחרי
ייתרת חוב רשומה של הלואות מתחדשות	ייתרת חוב רשומה של הלואות מתחדשות	קודם	ייתרת חוב רשומה של אשראי לציבור לזמן קצוב					
			2018	2019	2020	2021	2022	
2,136.6	-	144.0	42.2	142.0	229.8	533.7	1,044.9	ביטי ונדל"ן- סה"כ ^(*)
2,063.5	-	142.2	42.2	142.0	219.9	513.4	1,003.8	אשראי בדירוג ביצוע
65.4	-	-	-	-	8.0	16.4	41.0	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
1.9	-	1.8	-	-	-	-	0.1	אשראי בעייתי צובר
5.8	-	-	-	-	1.9	3.9	-	אשראי שאינו צובר
354.2	101.2	-	-	27.9	55.2	8.8	161.1	מסחרי- אחר- סה"כ^(*)
351.9	101.2	-	-	27.0	53.8	8.8	161.1	אשראי בדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בדירוג ביצוע ואינו בעייתי
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי בעייתי צובר
2.3	-	-	-	0.9	1.4	-	-	אשראי שאינו צובר
9,599.3	-	2,413.6	594.0	852.3	1,115.8	2,690.3	1,933.3	אנשים פרטיים- הלואות לדיר- סה"כ
6,574.0	-	1,677.7	433.2	608.4	690.0	1,790.2	1,374.5	LTV עד 60%
2,695.3	-	521.5	156.8	232.4	391.8	871.3	521.5	LTV מעל 60% ועד 75%
330.0	-	214.4	4.0	11.5	34.0	28.8	37.3	LTV מעל 75% ^(*)
9,469.2	-	2,332.2	582.7	846.3	1,114.5	2,661.6	1,931.9	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
-	-	-	-	-	-	-	-	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
7.8	-	5.2	0.4	1.8	0.4	-	-	בפיגור של 30 ימים או יותר
122.3	-	76.2	10.9	4.2	0.9	28.7	14	אשראי שאינו צובר
1,335.5	40.5	35.6	44.1	124.6	258.6	408.1	424.0	אנשים פרטיים- אחר- סה"כ
1,249.5	40.5	32.2	38.3	117.0	243.7	375.0	402.8	אשראי שאינו בפיגור ובדירוג ביצוע
67.0	-	3.1	5.3	6.2	8.4	26.1	17.9	אשראי שאינו בפיגור ואינו בדירוג ביצוע
10.9	-	0.2	0.2	0.8	3.4	4.0	2.3	בפיגור 89-30 יום
6.6	-	0.1	0.3	0.5	2.3	2.5	0.9	בפיגור של 90 ימים או יותר
1.5	-	-	-	0.1	0.8	0.5	0.1	אשראי שאינו צובר
13,425.6	141.7	2,593.2	680.3	1,146.8	1,659.4	3,640.9	3,563.3	סה"כ אשראי לציבור פעילות בישראל

(*) הלואות שמוחזרו עם נתון LTV מקורי.

(**) סווג מחדש.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים

יתרה ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)						
יתרת קרן חוזית	סך הכל יתרת ⁽²⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת קיימת הפרשה	פעילות לווים בישראל
של חובות לא צוברים	חובות לא צוברים	בניגם לא קיימת הפרשה		בניגם קיימת הפרשה		
						ציבור מסחרי
16.7	16.7	-	14	16.7		בינוי ונדל"ן
2.7	2.7	-	12	2.7		מסחרי- אחר
19.4	19.4	-	2.6	19.4		סך הכל מסחרי
127.2	127.2	-	4.3	127.2		אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
19	19	-	0.8	19		אנשים פרטיים - אחר
148.5	148.5	-	7.7	148.5		סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-		פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-		סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
148.5	148.5	-	7.7	148.5		סך הכל

⁽¹⁾ אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 4.2 מיליוני ש"ח

מזה:

-	-	-	-	-		נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
15.4	15.4	-	2.1	15.4		נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
133.1	133.1	-	5.6	133.1		נמדד על בסיס קבוצתי

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

יתרה ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)						
הכנסות	יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	פעילות לזוים בישראל
ריבית שנרשמו ⁽³⁾						
-	5.8	5.8	-	0.1	5.8	ציבור מסחרי בינוי ונדל"ן
-	2.3	2.3	-	0.8	2.3	מסחרי- אחר
-	8.1	8.1	-	0.9	8.1	סך הכל מסחרי
-	122.3	122.3	-	5.6	122.3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.2	1.5	1.5	-	0.6	1.5	אנשים פרטיים - אחר
0.2	131.9	131.9	-	7.1	131.9	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות לזוים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל
0.2	131.9	131.9	-	7.1	131.9	סך הכל

⁽¹⁾ אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 3.0 מיליוני ש"ח

מזה:

-	-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
-	27.5	27.5	-	3.5	27.5	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
-	104.4	104.4	-	3.6	104.4	נמדד על בסיס קבוצתי

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

⁽³⁾ סכום הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הלא צוברים, בפרק הזמן בו סווגו החובות כלא צוברים.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
יתרת קרן חוזית של חובות לא צוברים	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד לא קיימת הפרשה	יתרת הפרשה	יתרת ⁽²⁾ חובות לא צוברים בניגוד קיימת הפרשה	פעילות לזוים בישראל	
15.2	15.2	-	1.0	15.2	ציבור מסחרי	בינוי ונדל"ן ^(*)
1.4	1.4	-	0.6	1.4	מסחרי- אחר ^(*)	
16.6	16.6	-	1.6	16.6	סך הכל מסחרי	
116.0	116.0	-	5.9	116.0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
1.5	1.5	-	0.5	1.5	אנשים פרטיים - אחר	
134.1	134.1	-	8.0	134.1	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	פעילות לזוים בחו"ל	
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור- פעילות בחו"ל	
134.1	134.1	-	8.0	134.1	סך הכל	

^(*) אילו החובות שאינם צוברים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 2.8 מיליוני ש"ח

מזה:

-	-	-	-	-	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
29.4	29.4	-	5.0	29.4	נמדד פרטנית לפי שווי הוגן של הביטחון
104.7	104.7	-	3.0	104.7	נמדד על בסיס קבוצתי

^(*) סווג מחדש.

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי

יתרה ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של		שאינו צובר הכנסות ריבית	
		30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר		
-	-	-	-	-	ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
12.7	6.1	1.1	-	5.5	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾
4.1	2.2	-	-	1.9	אנשים פרטיים - אחר
16.8	8.3	1.1	-	7.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	פעילות לזרים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
16.8	8.3	1.1	-	7.4	סך הכל
יתרה ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
-	-	-	-	-	ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
14.7	5.6	1.2	-	7.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽³⁾
4.8	3.3	-	-	1.5	אנשים פרטיים - אחר
19.5	8.9	1.2	-	9.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	פעילות לזרים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
19.5	8.9	1.2	-	9.4	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים על הלוואות לדיור.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות ⁽⁴⁾ לא צוברים (המשך)

ב. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים		צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
					ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
13.3	5.3	1.1	-	6.9	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽³⁾
4.4	2.9	-	-	1.5	אנשים פרטיים - אחר
17.7	8.2	1.1	-	8.4	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	פעילות לווים בחו"ל
-	-	-	-	-	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בחו"ל
17.7	8.2	1.1	-	8.4	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ הוצג לראשונה לאור יישום הכללים החדשים לעניין זיהוי ארגונים מחדש של חובות בעייתיים על הלוואות לדיר.

⁽⁴⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

3. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו						
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
(בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	פעילות לווים בישראל
לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		
						ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
4.8	4.7	19.0	3.7	3.6	9.0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1.1	1.1	22.0	0.6	0.6	13.0	אנשים פרטיים - אחר
5.9	5.8	41.0	4.3	4.2	22.0	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
ארגונים מחדש שבוצעו						
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			
(בלתי מבוקר)						
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	פעילות לווים בישראל
לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		
						ציבור מסחרי
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי- אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0.2	0.2	8.0	0.1	0.1	6.0	אנשים פרטיים - אחר
0.2	0.2	8.0	0.1	0.1	6.0	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על חובות⁽¹⁾ לא צוברים (המשך)

1. חובות שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾				
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	
ציבור מסחרי				
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	מסחרי- אחר
סך הכל מסחרי				
0.6	1.0	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
-	2.0	-	2.0	אנשים פרטיים - אחר
0.6	3.0	-	2.0	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾				
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022		פעילות לווים בישראל
(בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	
ציבור מסחרי				
-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	מסחרי- אחר
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
0.3	9.0	0.3	9.0	אנשים פרטיים - אחר
0.3	9.0	0.3	9.0	סך הכל אשראי לציבור - פעילות בישראל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

⁽³⁾ סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. אשראי לציבור (המשך)

2. מידע נוסף על אשראי לא צובר בפיגור

ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)								
	בפיגור מעל 7	בפיגור מעל 5	בפיגור מעל 3	בפיגור מעל	בפיגור מעל	בפיגור של 90	אינו בפיגור של	
סה"כ	שנים	שנים ועד 7	שנים ועד 5	שנה ועד 3	180 ימים עד	עד 180 ימים	עד 90 יום או יותר	
19.4	-	-	-	1.5	-	2.7	15.2	מסחרי
127.2	4.2	1.0	4.5	18.8	33.4	38.4	26.9	הלוואות לדיור
								אנשים פרטיים -
1.9	-	-	-	-	-	-	1.9	אחר
148.5	4.2	1.0	4.5	20.3	33.4	41.1	44.0	סך הכל
ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)								
8.1	-	-	-	-	1.7	0.7	5.7	מסחרי
122.3	-	3.4	1.6	26.1	20.7	43.0	27.5	הלוואות לדיור
								אנשים פרטיים -
1.5	-	-	-	-	-	-	1.5	אחר
131.9	-	3.4	1.6	26.1	22.4	43.7	34.7	סך הכל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)								
16.6	-	-	-	1.4	-	1.4	13.8	מסחרי
116.0	5.5	2.2	4.0	14.3	21.8	36.8	31.4	הלוואות לדיור
								אנשים פרטיים -
1.5	-	-	-	-	-	-	1.5	אחר
134.1	5.5	2.2	4.0	15.7	21.8	38.2	46.7	סך הכל

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור ללא קבוצות רכישה - יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

יתרה ליום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
מאזני סך הכל						
1,071.2	4,300.7	227.8	6,668.7	עד 60%		שיעבוד ראשון: שיעור המימון
179.6	2,147.7	137.8	3,388.9	מעל 60%		
-	-	-	-			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,250.8	6,448.4	365.6	10,057.6			סך הכל
יתרה ליום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
מאזני סך הכל						
829.2	4,541.5	230.5	6,599.9	עד 60%		שיעבוד ראשון: שיעור המימון
213.4	1,985.8	116.3	2,998.9	מעל 60%		
0.1	0.5	-	0.6			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,042.7	6,527.8	346.8	9,599.4			סך הכל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)						
יתרת הלוואות לדיור						
סיכון אשראי חוץ	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל			
מאזני סך הכל						
1,124.3	4,330.9	186.2	6,548.1	עד 60%		שיעבוד ראשון: שיעור המימון
229.1	2,081.7	96.4	3,170.5	מעל 60%		
-	-	-	-			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,353.4	6,412.6	282.6	9,718.6			סך הכל

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום ההלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)									
סיכון אשראי לציבור שנרכש					סיכון אשראי לציבור שנמכר				
אשראי	חופף מאזני	סיכון אשראי	אשראי	סיכון אשראי	אשראי	חופף מאזני	סיכון אשראי	אשראי	סיכון אשראי
לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר
בתקופה	בעייתי	בתקופה	שנמכר	בתקופה	בתקופה	בעייתי	שנמכר	בעייתי	שנמכר
אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני
לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר
בתקופה	בעייתי	בתקופה	שנמכר	בתקופה	בתקופה	בעייתי	שנמכר	בעייתי	שנמכר
סך הכל מסחרי	-	-	-	9.9	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הלוואות לדיור	498.8	-	-	2,454.2	14.1	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	498.8	-	-	2,464.1	14.1	-	-	-	-
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)									
סיכון אשראי לציבור שנרכש					סיכון אשראי לציבור שנמכר				
אשראי	חופף מאזני	סיכון אשראי	אשראי	סיכון אשראי	אשראי	חופף מאזני	סיכון אשראי	אשראי	סיכון אשראי
לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר
בתקופה	בעייתי	בתקופה	שנמכר	בתקופה	בתקופה	בעייתי	שנמכר	בעייתי	שנמכר
אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני	אשראי	חופף מאזני
לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	לציבור שנמכר	בתקופה	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר
בתקופה	בעייתי	בתקופה	שנמכר	בתקופה	בתקופה	בעייתי	שנמכר	בעייתי	שנמכר
סך הכל מסחרי	-	-	-	11.1	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים -	-	-	-	-	-	-	-	-	-
הלוואות לדיור	718.2	-	-	1,794.1	37.3	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	-	-	117.0	30.1	-	-	-	-	-
סך הכל אשראי לציבור	718.2	-	117.0	1,835.3	37.3	-	-	-	-

נכון ליום 30 ביוני, 2023 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיור של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. מכירה ורכישה של אשראי לציבור (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
סיכון אשראי	אשראי	אשראי	סך הכל רוח	סיכון אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
חוץ מאזני	לציבור	יתרה לסוף תקופה של האשראי	(הפסד) בין	חוץ מאזני	מזה: אשראי	לציבור שנמכר	אשראי
שנרכש	שנרכש	שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי	אשראי	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	שנמכר
בתקופה	בתקופה	נותן עבורו שירות ⁹	שנמכר	בתקופה	בעייתי	בתקופה	בתקופה
-	-	-	9.9	-	-	-	-
-	-	-	2,454.2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	2,464.1	-	-	-	-
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022 (בלתי מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
סיכון אשראי	אשראי	אשראי	סך הכל רוח	סיכון אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
חוץ מאזני	לציבור	יתרה לסוף תקופה של האשראי	(הפסד) בין	חוץ מאזני	מזה: אשראי	לציבור שנמכר	אשראי
שנרכש	שנרכש	שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי	אשראי	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	שנמכר
בתקופה	בתקופה	נותן עבורו שירות	שנמכר	בתקופה	בעייתי	בתקופה	בתקופה
-	-	-	11.1	-	-	-	-
-	-	-	1,794.1	37.3	-	-	718.2
-	-	-	30.1	-	-	-	-
-	-	-	1,835.3	37.3	-	-	718.2
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 (מבוקר)							
סיכון אשראי לציבור שנרכש				סיכון אשראי לציבור שנמכר			
סיכון אשראי	אשראי	אשראי	סך הכל רוח	סיכון אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
חוץ מאזני	לציבור	יתרה לסוף תקופה של האשראי	(הפסד) בין	חוץ מאזני	מזה: אשראי	לציבור שנמכר	אשראי
שנרכש	שנרכש	שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי	אשראי	שנמכר	מזה: אשראי	שנמכר	שנמכר
בתקופה	בתקופה	נותן עבורו שירות	שנמכר	בתקופה	בעייתי	בתקופה	בתקופה
-	-	-	10.5	-	-	-	-
-	-	-	2,151.9	65.9	-	-	1,216.9
2.9	-	267.0	24.9	-	-	-	-
2.9	-	267.0	2,187.3	65.9	-	-	1,216.9

נכון ליום 30 ביוני, 2023 שיעור המגבלה על היקף מכירת הלוואות לדיור של הבנק עומד על 25% מהיתרה (כולל התיק המנוהל).

ביאור 14-מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
במכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר 2022		30 ביוני 2022		30 ביוני 2023		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרות חוזים ⁽¹⁾	
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:						
-	165.4	-	125.8	-	100.5	ערביות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
-	0.5	-	0.9	-	0.5	ערביות לרוכשי דירות
-	114.5	-	129.1	-	98.8	ערביות והתחייבויות אחרות
0.4	69.4	0.4	72.2	0.3	68.2	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
						מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
0.4	67.0	0.3	44.0	0.6	56.9	
0.9	1,868.9	0.9	1,809.4	0.9	1,892.3	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדין לא ניתן
1.7	2,285.7	1.6	2,181.4	1.8	2,217.2	סך הכל

⁽¹⁾ יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

⁽²⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 ביוני 2023						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
2,885.1	-	89.1	169.2	-	2,626.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,580.1	20.6	130.9	157.0	151.0	1,120.6	ניירות ערך
15,042.8	-	130.8	309.0	4,566.2	10,036.8	אשראי לציבור, ננו ⁽²⁾
207.8	207.8	-	-	-	-	בניינים וציוד
6.4	4.7	-	1.7	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
246.6	170.2	-	-	9.5	66.9	נכסים אחרים
19,968.8	403.3	350.8	636.9	4,726.7	13,851.1	סך הכל נכסים
התחייבויות						
15,158.8	-	425.0	723.8	1,316.4	12,693.6	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
354.3	-	-	-	18.9	335.4	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
2,830.0	-	-	-	2,471.7	358.3	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
15.9	4.7	-	0.7	6.8	3.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
294.8	55.5	0.8	-	-	238.5	התחייבויות אחרות
18,653.8	60.2	425.8	724.5	3,813.8	13,629.5	סך הכל התחייבויות
1,315.0	343.1	(75.0)	(87.6)	912.9	221.6	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	69.5	93.4	(256.3)	93.4	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,315.0	343.1	(5.5)	5.8	656.6	315.0	סך הכל כלי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 94.3 מיליוני ש"ח.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 ביוני 2022						
(בלתי מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד	לא צמוד	
						נכסים
3,212.0	-	34.1	238.5	-	2,939.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,045.7	22.2	103.2	181.8	69.2	669.3	ניירות ערך
13,297.0	-	151.0	328.6	3,464.1	9,353.3	אשראי לציבור, ננו ⁽²⁾
178.1	178.1	-	-	-	-	בניינים וציוד
2.3	0.8	0.8	0.6	-	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
294.4	166.9	-	-	9.0	118.5	נכסים אחרים
18,029.5	368.0	289.1	749.5	3,542.3	13,080.6	סך הכל נכסים
						התחייבויות
13,621.7	-	438.1	673.7	728.9	11,781.0	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
308.1	-	-	-	22.3	285.8	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
2,561.0	-	-	-	2,202.0	359.0	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
12.8	0.8	0.1	2.6	5.8	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
329.9	60.8	1.9	0.5	-	266.7	התחייבויות אחרות
16,833.5	61.6	440.1	676.8	2,959.0	12,696.0	סך הכל התחייבויות
1,196.0	306.4	(151.0)	72.7	583.3	384.6	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
(0.0)	-	149.3	(79.9)	(303.1)	233.7	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,196.0	306.4	(1.7)	(7.2)	280.2	618.3	סך הכל כלי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) ליום 30 ביוני 2022 אין השפעת תכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

ביאור 15 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022						
(מבוקר)						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
3,360.1	-	76.6	195.2	-	3,088.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,043.1	3.3	119.2	182.0	67.1	671.5	ניירות ערך
14,057.5	-	153.6	332.5	3,836.0	9,735.4	אשראי לציבור, ננו ⁽²⁾
189.6	189.6	-	-	-	-	בניינים וציוד
6.1	0.5	4.7	0.3	-	0.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
250.8	177.9	-	-	8.7	64.2	נכסים אחרים
18,907.2	371.3	354.1	710.0	3,911.8	13,560.0	סך הכל נכסים
התחייבויות						
14,266.8	-	466.5	681.0	962.3	12,157.0	פיקדונות הציבור ⁽³⁾
342.9	-	-	-	18.1	324.8	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
2,677.6	-	-	-	2,313.2	364.4	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
9.5	-	0.2	0.1	5.4	3.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
354.4	50.9	0.9	-	-	302.6	התחייבויות אחרות
17,651.2	50.9	467.6	681.1	3,299.0	13,152.6	סך הכל התחייבויות
1,256.0	320.4	(113.5)	28.9	612.8	407.4	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים						
-	-	113.2	(23.0)	(204.7)	114.5	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
1,256.0	320.4	(0.3)	5.9	408.1	521.9	סך הכל כלי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

(3) כולל תכניות חסכון עם רצפה שקלית בסכום של 122.7 מיליוני ש"ח.

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדטיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

חישוב השווי הוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי ניכיון מתאימים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסייה עיקריים בחלוקה לפי מגזרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו הייתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נצזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נצזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 16א- יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 ביוני 2023					יתרה במאזן	
(בלתי מבוקר)						
שווי הוגן						
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^ב	רמה 1 ^א			
נכסים פיננסיים						
2,885.1	-	-	2,885.1	2,885.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
1,580.1	-	77.3	1,502.8	1,580.1	ניירות ערך ⁽²⁾	
15,025.2	15,025.2	-	-	15,042.8	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
6.4	-	1.6	4.8	6.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
76.4	76.4	-	-	76.4	נכסים פיננסיים אחרים	
19,573.2	15,101.6	78.9	4,392.7	19,590.8	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	
התחייבויות פיננסיות						
15,149.0	12,991.1	2,157.9	-	15,158.8	פיקדונות הציבור	
354.3	281.6	-	72.7	354.3	פיקדונות מבנקים	
2,739.5	40.2	-	2,699.3	2,830	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
15.9	3.5	0.2	12.2	15.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
239.3	239.3	-	-	239.3	התחייבויות פיננסיות אחרות	
18,498.0	13,555.7	2,158.1	2,784.2	18,598.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 30 ביוני 2022					יתרה במאזן	
(בלתי מבוקר)						
שווי הוגן						
סה"כ	רמה 3 ^א	רמה 2 ^ב	רמה 1 ^ג			
נכסים פיננסיים						
3,212.0	-	-	3,212.0	3,212.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
1,045.7	-	75.8	969.9	1,045.7	ניירות ערך ⁽²⁾	
13,339.0	13,339.0	-	-	13,297.0	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	
2.3	-	1.2	1.1	2.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
58.0	58.0	-	-	58.0	נכסים פיננסיים אחרים	
17,657.0	13,397.0	77.0	4,183.0	17,615.0	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾	
התחייבויות פיננסיות						
13,652.4	10,277.4	3,375.0	-	13,621.7	פיקדונות הציבור	
310.5	305.0	-	5.5	308.1	פיקדונות מבנקים	
-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה	
2,543.2	47.0	-	2,496.2	2,561.0	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	
13.2	3.9	2.1	7.2	12.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
207.4	207.4	-	-	207.4	התחייבויות פיננסיות אחרות	
16,726.8	10,840.7	3,377.1	2,508.9	16,711.0	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾	

הערות בסוף ביאור 16א.

ביאור 16א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סה"כ
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,360.1	-	-	3,360.1
ניירות ערך ⁽²⁾	1,043.1	88.4	-	1,043.1
אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾	14,057.5	-	14,111.4	14,111.4
נכסים בגין מכשירים נגזרים	6.1	2.7	-	6.1
נכסים פיננסיים אחרים	72.9	-	72.9	72.9
סך הכל הנכסים הפיננסיים⁽⁴⁾	18,539.7	91.1	14,184.3	18,593.6
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	14,266.8	2,848.2	11,448.0	14,296.2
פיקדונות מבנקים	342.9	-	301.7	342.9
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,677.6	-	40.0	2,696.4
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	9.5	0.2	3.9	3.5
התחייבויות פיננסיות אחרות	303.5	-	303.5	303.5
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות⁽⁴⁾	17,600.3	2,848.4	12,097.1	17,642.5

⁽¹⁾ רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נציפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נציפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך [ראה ביאור 6 ניירות ערך](#).

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שנבייתו מותנית בביטחון לימים 30.06.2023, 30.06.2022 ו-31.12.2022 בסך 136.8 מיליוני ש"ח, 122.3 מיליוני ש"ח ו-125.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.06.2023, 30.06.2022 ו-31.12.2022 בסך 4,548.0 מיליוני ש"ח, 4,318.0 מיליוני ש"ח ו-4,482.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 30.06.2023, 30.06.2022 ו-31.12.2022 בסך 2,767.4 מיליוני ש"ח, 3,600.7 מיליוני ש"ח ו-3,504.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה [ראה ביאור 16ב](#).

ביאור 116 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

יתרה ליום 30 ביוני 2023			
(בלתי מבוקר)			
מידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות חוב זמינות למכירה :			
813.4	-	-	813.4
74.4	-	-	74.4
87.3	-	-	87.3
153.7	-	-	153.7
1,128.8	-	-	1,128.8
השקעות במניות שאינן למסחר			
85.6	-	77.3	8.3
ניירות ערך למטרות מסחר :			
343.9	-	-	343.9
0.8	-	-	0.8
8.8	-	-	8.8
12.2	-	-	12.2
365.7	-	-	719.2
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
2.6	-	1.6	1.0
3.8	-	-	3.8
6.4	-	1.6	4.8
1,586.5	-	78.9	1,861.1
התחייבויות			
72.7	-	-	72.7
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
6.8	-	-	6.8
0.7	-	-	0.7
1.0	-	0.2	0.8
7.4	3.5	-	3.9
2.7	2.7	-	-
18.6	6.2	0.2	12.2
91.3	6.2	0.2	84.9

(1) רמה 1 מידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 16 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 30 ביוני 2022				
(בלתי מבוקר)				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
אגרות חוב זמינות למכירה:				
701.9	-	-	701.9	אגרות חוב של ממשלת ישראל
72.8	-	-	72.8	אגרות חוב של ממשלת זרות
37.9	-	-	37.9	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
119.5	-	-	119.5	אגרות חוב של אחרים בישראל
5.1	-	-	5.1	אגרות חוב של אחרים זרים
937.2	-	-	937.2	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
75.8	-	75.8	-	השקעות במניות שאינן למסחר
ניירות ערך למטרות מסחר:				
0.2	-	-	0.2	אגרות חוב של ממשלת ישראל
2.3	-	-	2.3	אגרות חוב של ממשלת זרות
0.8	-	-	0.8	אגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
9.6	-	-	9.6	אגרות חוב של אחרים בישראל
19.8	-	-	19.8	מניות למסחר
32.7	-	-	32.7	סך כל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נצפים:				
0.1	-	-	0.1	חוזי ריבית שקל מדד
1.5	-	1.2	0.3	חוזי מטבע חוץ
0.7	-	-	0.7	חוזי מניות
2.3	-	1.2	1.1	סך הכל נכסים בגין מכשירים נצפים
1,048.0	-	77.0	971.0	סך כל הנכסים
התחייבויות				
5.5	-	-	5.5	פיקדונות מבנקים
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:				
5.8	-	-	5.8	חוזי ריבית- שקל מדד
0.6	-	-	0.6	חוזי ריבית- אחרים
2.2	-	2.1	0.1	חוזי מטבע חוץ
4.2	3.5	-	0.7	חוזי מניות
0.4	0.4	-	-	נגזרי אשראי
13.2	3.9	2.1	7.2	סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים
18.7	3.9	2.1	12.7	סך הכל ההתחייבויות

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 116 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022			
(מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-1			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא משמעותיים (רמה 3)	נתונים נציפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
658.7	-	-	658.7
אגרות חוב ממשלת ישראל			
70.6	-	-	70.6
ממשלת זרות			
38.4	-	-	38.4
מוסדות פיננסיים			
109.6	-	-	109.6
של אחרים בישראל			
5.2	-	-	5.2
אחרים זרים			
882.5	-	-	882.5
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
88.4	-	88.4	-
מניות תעודות סל וקרנות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
59.0	-	-	59.0
אגרות חוב ממשלת ישראל			
0.7	-	-	0.7
מוסדות פיננסיים			
9.2	-	-	9.2
של אחרים בישראל			
3.3	-	-	3.3
מניות ותעודות סל			
72.2	-	-	72.2
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצפים:			
2.9	-	-	2.9
חוזי ריבית- אחר			
2.7	-	2.7	-
חוזי מטבע חוץ			
0.5	-	-	0.5
חוזי מניות			
6.1	-	2.7	3.4
סה"כ נכסים בגין מכשירים נצפים			
1,049.2	-	91.1	958.1
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
41.2	-	-	41.2
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצפים:			
4.9	-	-	4.9
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.2	-	0.2	-
חוזי מטבע חוץ			
4.4	3.9	-	0.5
חוזי מניות			
0.1	0.1	-	-
חוזים בגין נצפי אשראי			
9.6	4.0	0.2	5.4
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצפים			
50.8	4.0	0.2	46.6
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(1) רמה 1 מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נציפים משמעותיים אחרים. רמה 3 מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נציפים משמעותיים.

דוחות כספיים | 30.06.2023

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 16 - שינויים בכריטיים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023							
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין המכשירים המוחזקים לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו						שווי הוגן לתחילת תקופה
	שווי הוגן			ברוח			
	לסוף תקופה	מכירות	רכישות	כולל אחר	בדוח רווח והפסד	הפסד	
0.4	(3.5)	-	-	-	0.4	(3.9)	חוזי בגין מניות
(1.6)	(2.7)	-	-	-	(1.6)	(1.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022							
(0.7)	0.1	-	-	-	(0.7)	0.8	נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד
(3.5)	(3.5)	-	-	-	(3.5)	-	התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד
-	(0.4)	-	-	-	-	(0.4)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023							
-	(3.9)	-	-	-	-	(3.9)	חוזים בגין מניות
(2.6)	(2.7)	-	-	-	(2.6)	(0.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022							
(0.7)	0.1	-	-	-	(0.7)	0.8	נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד
(3.5)	(3.5)	-	-	-	(3.5)	-	חוזי מניות
1.6	(0.4)	-	-	-	1.6	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022							
(3.9)	(3.9)	-	-	-	(3.9)	-	חוזים בגין מניות
1.9	(0.1)	-	-	-	1.9	(2.0)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי

ביאור T16-מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 ביוני 2023				
(בלתי מבוקר)				
ממוצע משוקלל	נתונים לא נציגם	טכניקת הערכה	שווי הוגן	
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
2.36%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	(2.7)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
21.50%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.5)	חוזים בגין מניות
ליום 30 ביוני 2022				
(בלתי מבוקר)				
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
2.58%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	(0.4)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי		
0.68%	ציפיות אינפלציה	מזומנים	(5.7)	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית-שקל מדד
21.50%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.5)	חוזים בגין מניות
ליום 31 בדצמבר 2022				
(מבוקר)				
	ריבית משכנתאות	היוון תזרימי		
2.52%	סיכון לכשל המשכנתאות	מזומנים	(0.1)	התחייבויות בגין נגזרי אשראי
	סיכון צד נגדי לעסקה	היוון תזרימי		
0.51%	ציפיות אינפלציה	מזומנים	(2.0)	נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית-שקל מדד
21.50%	סטיית תקן שנתית	B&S	(3.9)	חוזים בגין מניות

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן

1. ביום 23 בינואר, 2023 הרחיבה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ את סדרה י"ח בסך של כ- 355.0 מיליון ש"ח ע.ג ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 347.8 מיליון ש"ח.
2. ביום 23 בינואר, 2023 הנפיקה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ כ-317.4 מיליון ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 317.4 מיליון ש"ח.
3. ביום 6 בפברואר, 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה. המינוי נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל, 2023. מר רון שגיא, מבקר הבנק הקודם, סיים עבודתו בבנק ביום 31 במרץ, 2023.
4. ביום 6 במרץ, 2023 נחתם הסכם בין הבנק ובין גוף מוסדי, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 554 מיליון ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). הבנק הכיר ברווח של כ- 14 מיליון ש"ח (לפני מס) בדוחות הכספיים לרבעון הראשון לשנת 2023, בגין עסקה זו. (מס' אסמכתא: 2022-01-024504).
5. ביום 3 באפריל, 2023 חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ פתחה את סדרה 2 (ניירות ערך מסחריים) בסך של כ-335.5 מיליון ש"ח.
6. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בסך כולל של 13.9 מיליון ש"ח לבעלי מניותיו על בסיס יתרת עודפי הבנק בהתאם לדוחות הכספיים לשנת 2022 (0.197 ש"ח לכל מניה רגילה בת 1 ש"ח ע.ג.). הדיבידנד חולק לבעלי המניות ביום 16 באפריל, 2023.
7. ביום 20 במרץ, 2023 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות בע"ל עניין), תש"ס-2000, את החלת התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבת), בכל הנוגע לרכישה של ביטוח נושאי משרה (D&O), עבור נושאי משרה שהנם מנכ"ל הבנק וכן בעל שליטה בבנק וקרובו המכהנים בבנק כדירקטורים במועד קבלת ההחלטה (לפרטים נוספים אודות תנאי ההתקשרות ראה דיווח מיידי מיום 20 במרץ 2023, מס' אסמכתא: 2023-01-029121).
8. ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו- 2023-01-045798).
9. ביום 22 במאי, 2023 אישר ביהמ"ש הסכם פשרה בתביעה ייצוגית אשר הוגשה כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים, אשר עניינה בטענה כי כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ (להלן: "כלל פיננסים בטוחה"), בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה השקעות בני"ע של חברות מקבוצת אי.די.בי אחזקות בע"מ (להלן: "אי.די.בי") עבור לקוחותיה (כאשר בתקופה זו היתה אי.די.בי בעלת השליטה בכלל פיננסים בטוחה), וזאת תוך העדפת האינטרסים שלה ושל חברות אחרות בקבוצה על פני האינטרסים של לקוחותיה, ובהקשר להחלטה מיום 8 בינואר, 2017, המאשרת את ניהול התובענה כיייצוגית כנגד הבנק (אשר רכש את השליטה בכלל פיננסים בטוחה לאחר מועדי האירועים הנטענים). בהתאם להסכם הפשרה, שאושר בפסק הדין, יקבלו התובעים הנכללים בקבוצה, כהגדרתה בהסכם הפשרה, וכן המבקש וערכי דינו, פיצוי, גמול ושכ"ט בסך כולל של 26 מיליון ש"ח. מסך הפיצוי האמור, הבנק יישא בסך של כ-2.5 מיליון ש"ח בלבד, וזאת בהתאם להתחייבות לשיפוי שקיבל הבנק מול כלל אחזקות עסקי ביטוח בע"מ (להלן: "כלל"), בגין נזקים נשוא התובענה הייצוגית. יתרת הסכום תשולם על-ידי כלל ומבטחיה. הבנק הפריש בעבר את מלוא הסכום בו הוא התחייב.
10. ביום 7 ביוני, 2023 אשררה חברת הדירוג S&P מעלות את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'Stable/iiA-1+/iiAA' (אסמכתא מס' 2023-01-063189).
11. ביום 20 ביוני, 2023 אשררה חברת הדירוג מידרוג את דירוג המנפיק של הבנק ברמה של 'a1.il' ביחס לאיתנות הפיננסית, 'Aa2.il', ביחס לפיקדונות לזמן ארוך ולחוב הבכיר, ודירוג ilA2(hyb) לכתבי התחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo). מידרוג ציינה כי תחזית הדירוג יציבה (אסמכתא מס' 2023-01-067782).
12. ביום 10 ביולי, 2023 ולאחר תאריך המאזן הרחיבה חברת הבת, ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ את סדרה ט"ז בסך של כ- 316.4 מיליון ש"ח ע.ג ובתמורה כוללת (ברוטו) בסך של כ- 314.8 מיליון ש"ח.

ביאור 17 - נושאים שונים ואירועים מהותיים בתקופת הדוח ולאחר תאריך המאזן (המשך)

13. ביום 23 ביולי, 2023 ולאחר תאריך המאזן, מכר הבנק 90% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור שסכומו הכולל כ- 371 מיליון ש"ח, הבנק יכיר ברווח (לפני מס) של כ- 8.1 מיליון ש"ח בדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2023, בגין עסקה זו. לאחר מכירה זו היקף מכירת תיקי הלוואות לדיור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדיור (כולל התיק המנוהל) עומד על כ- 22.3%.
14. בתחילת חודש יוני 2023 קיבל הבנק מהמפקח על הבנקים שני מכתבי התראה לפיהם המפקח על הבנקים שוקל להטיל על הבנק עיצום כספי בגין הפרת הצו הבנקאי בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור והפרת הוראת ניהול בנקאי תקין 411. לפרטים ראה פרק 3.4 סיכונים אחרים.
15. ביום 21 באוגוסט, 2023 אישר דירקטוריון הבנק חלוקת דיבידנד בשיעור של 30% בגין רווחי המחצית הראשונה לשנת 2023 בסך כולל של 21.6 מיליון ש"ח. הדיבידנד בסך של כ- 0.31 ש"ח ע.נ אשר ישולם ביום 11 בספטמבר, 2023 לבעלי המניות שיחזיקו במניות הבנק ביום 29 באוגוסט, 2023 (המועד הקובע).

הוראות חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק ואשר התקבלו עד למועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 תוארו בדוח השנתי של הבנק לשנת 2022. הוראות רגולציה חשבונאיות מתוארות בביאור 1 ובביאורים המתאימים. להלן בתמצית פירוט שינויי חקיקה ופיקוח רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

1. הוראות רגולטוריות לעניין הקלות זמניות לאור מצב החירום (התמודדות עם וירוס הקורונה)

עקב התפרצות נגיף הקורונה ברבעון 1 לשנת 2020, נקבעו על-ידי המפקח על הבנקים הוראות למתן הקלות ללקוחות ולתאגידים הבנקאיים, בהתנהלותם בתקופת המשבר. הקלות אלו נקבעו במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250. להרחבה על הוראות אלו ניתן לעיין בביאור 37 לדו"ח התקופתי לשנת 2021. חלק מההוראות אשר כללו שינויים שהפיקוח על הבנקים ביקש לאמץ כהוראות קבע הוטמעו בהוראות הניהול הבנקאי התקיימים, ועדכונים אלו תוארו בהרחבה במסגרת הדוח התקופתי האמור. לגבי יתר ההוראות וההקלות, הפיקוח על הבנקים החליט שלא להאריך את תוקפן למעט העדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201 בנושא "מדידה והלימון הון" בעניין יעדי ההון המזעריים והוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218 בנושא "יחס מינוף", אשר תוקפן הינו עד לתום שנת 2023, אך הן אינן רלבנטיות לבנק, שכן הבנק בחר שלא ליישם את ההקלה אשר התאפשרה בהוראה.

2. חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023 ("חוק ההסדרים")

2.1. תיקון בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום

חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום (להלן: "החוק"), מסדיר פעילות "ייזום תשלומים" במקביל להסדר הקבוע בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368, וקובע משטר פיקוח ורישוי חדש אשר יחול על נתני שירותי תשלום חוץ-בנקאיים. הוראות החוק הרלוונטיות לתאגיד בנקאי עוסקות בחובה להעניק גישה לצדדי ג' (יזמי תשלומים) לחשבונות תשלום המתנהלים בבנק, וכן בחובה לקבל אישור לצורך מתן שירותי ייזום, ככל שהבנק יהיה מעוניין להעניק שירותי ייזום כאמור. ככלל, תחילתו של התיקון ביום 6 ביוני, 2024, אך ההוראות מסויימות בו תחילה מאוחרת יותר.

הטמעת ההוראות כרוכה בתשומות משמעותיות בעוד שלא תהיה להן השפעה מהותית ביחס ללקוחות הבנק, ולכן ביקש הבנק פטור מהחובות האמורות. יחד עם זאת, להערכת הבנק, אף אם לא יתקבל הפטור שהתבקש, לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2.2. תיקון סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

תוקן סעיף 5א בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 בנושא מסירת הודעות חודשיות בדבר סכומי עמלות וריביות, כך שהוטלה על תאגיד בנקאי חובה לשלוח ללקוח על בסיס חודשי, סכימה של העמלות והריביות שגבה התאגיד הבנקאי מהלקוח. תחילת התיקון במהלך שנת 2024 (באופן מדורג). הבנק נערך ליישם את ההוראה במועד. להערכת הבנק עשויה להיות לתיקון השפעה בהיבט הגברת המודעות הפיננסית של הלקוחות להתנהלותם בחשבונות הבנק שלהם, אך לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2.3. תיקון סעיף 2א לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981

תוקן סעיף 2א לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 באופן האוסר על תאגיד בנקאי לסרב סירוב בלתי סביר למתן שרות לגופים פיננסיים מפקחים. בנוסף, במידה והתאגיד הבנקאי סירב ליתן שרות ללקוח שעונה על ההגדרה ל"גוף פיננסי", או שחלפו 3 חודשים ממועד בו הגיש הגוף הפיננסי בקשה לפתיחת חשבון, וטרם ניתנה החלטה בעניינו, מחייב התאגיד הבנקאי למסור הודעה על כך למפקח על הבנקים ולנמק את סירובו למתן השירות או את הסיבה לעיכוב במתן השירות. התיקון נכנס לתוקף ובמקביל פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 424 שנועדה להנחות בדבר אופן יישום החוק. לתיקון החוק לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

3. עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי

ביום 22 במאי, 2022 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "עדכון הוראה 203 – מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי" במסגרתו נקבע כי יש לשקלל משקל סיכון של 150% על הלוואות המיועדות לרכישת קרקע למטרות פיתוח או בנייה, בשיעור העולה על 80% משווי הנכס הנרכש (LTV), למעט הלוואות לרכישת קרקע חקלאית והלוואות לרכישת קרקע לשימוש עצמי כמפורט בחוזר, החל מהדוחות הכספיים מיום 30 ביוני 2022 ואילך. נכון ליום 30 ביוני, 2023 יישום העדכון הביא לירידה ביחס הון רובד 1 וביחס ההון הכולל בשיעור של כ-0.02% וכ-0.02% בהתאמה וזאת כתוצאה מעליה בסך נכסי הסיכון בגין חשיפה לענף בינוי ונדל"ן בסך של כ-23.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 18 – הוראות פיקוח ויזמות חקיקה (המשך)

4. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים"

ביום 26 בפברואר, 2023, פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 310 בנושא "ניהול סיכונים" בה ביקש להסדיר את האופן בו תאגידים בנקאיים מאשרים פעילות בנקאית בנכסים שמקורם בהשקעות במטבעות דיגיטליים. מטרת ההוראה הינה לקבוע תהליך אשר יכלול הערכת סיכונים מוסדרת לפעילות. עדכון הוראה זו בא לאחר שביום 5 בדצמבר, 2022 עודכנה הוראה 411 בנושא "איסור הלבנת הון", אשר קבעה כי תאגיד בנקאי נדרש לאפשר ללקוחותיו לקבל בחשבונם כספים שמקורם בפעילות במטבעות דיגיטליים, בכפוף לעמידה בתנאים שנקבעו. תחילתה של ההוראה במועד פרסומה, לעדכון ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 29 ביוני, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". העדכונים להוראה מבקשים להקל על ההתנהלות של התאגיד הבנקאי בקשר עם אנשים קשורים. כך למשל הופחתו הדרישות מהוועדה הדיסקרטיונית לאישור עסקאות עם אנשים קשורים והורחב הפטור שהוקנה לוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים מחובת הדיון בכל סוגי העסקאות שביצע התאגיד הבנקאי עם חברות בקבוצה הבנקאית שנותנות שירותים אך ורק לו. תחילתה של ההוראה במועד פרסומה, לעדכון ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

6. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים"

ביום 12 ביוני, 2023 פרסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 345 בנושא "עקרונות לניהול אפקטיבי של סיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים" אשר קובעת "עקרונות על" לניהול אפקטיבי של החשיפה לסיכונים פיננסיים שקשורים לאקלים ולסיכונים סביבתיים אחרים. עקרונות אלו מתייחסים לתחומי הממשל תאגידי, מסגרת הבקרה הפנימית, הלימות ההון והנזילות, תהליך ניהול הסיכונים, ניטור ודיווח, ניהול מקיף של סיכונים אשראי/ שוק/ נזילות/ סיכון תפעולי/ ואחרים וכן דורשת ניתוח תרחישים אפשריים. תחילת ההוראה ביום 10 ביוני, 2025.

הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה. בשלב זה, להערכת הבנק, להוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

7. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 בנושא "מחשוב ענן"

ביום 13 ביוני, 2022, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 362 בנושא מחשוב ענן לאור תפיסת עולם לפיה מחשוב ענן הינו מקרה פרטי של מיקור חוץ (אשר עיקרו מוסדרים במסגרת הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 359A).

במסגרת העדכון שולבו שיקולים מהוראה 359A, המשמשים להגדרת רמת המהותיות של מיקור החוץ, תוך הוספת שיקולים נוספים למהותיות המפורטים בהגדרת "מחשוב ענן מהותי". בהתאם להוראה המעודכנת, תאגיד בנקאי יחויב בקביעת מדיניות לשימוש בשירותי מחשוב ענן, ולקביעת עקרונות לניהול הסיכונים לשימוש בשירותי מחשוב ענן. כמו-כן, במסגרת התיקון בוטל האיסור שהוטל על תאגיד בנקאי משימוש במערכת ליבה במחשוב ענן.

תחילת ההוראה ביום 1 בינואר, 2023, למעט לגבי חוזים שנחתמו לפני מועד פרסום ההוראה (וכל עוד יחול מועד חידושם לפני יום 1 בינואר, 2027). ביחס לחוזים שנחתמו לאחר מועד פרסום ההוראה, תחילת ההוראה לגביהם תהיה לא יאוחר מיום 1 בינואר, 2024. לעדכון ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

8. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר"

ביום 22 בינואר, 2023 עדכן הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 366 בנושא "דיווח על אירועי כשל טכנולוגי ואירועי סייבר" באופן בו אוחדו הדיווחים הנדרשים מתאגיד בנקאי על "אירוע אבטחה חמור" לפיקוח על הבנקים (כמאסדר מקור מידע) חלף הצורך בביצוע דיווחים למאסדרים אחרים. לעדכון ההוראה אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

9. עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור"

ביום 9 במאי, 2022 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר מטרתה להבהיר את האמצעים שנתונים בידי תאגיד בנקאי למתן שירותים ללקוחות אשר מבקשים להעביר לחשבון הבנק שלהם כספים שמקורם בפעילות בתחום המטבעות הווירטואליים (מטבעות דיגיטליים). במסגרת ההוראה קבע המפקח על הבנקים דרישות ייחודיות מהמערכת הבנקאית בניהול הסיכונים האמורים, הכרוכים במתן שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים.

במסגרת ההוראה נקבעו הגדרות למונחים בתחום, נקבעה חובה לביצוע הערכת סיכונים תקופתית לפעילות בתחום, אשר בעקבותיה יהיה על התאגיד הבנקאי לקבוע מדיניות ונהלים תוך ניהול סיכון מבוסס סיכון. הודגש כי אל לתאגיד בנקאי לסרב לתת שירותי תשלום אגב פעילות במטבעות וירטואליים רק בשל עובדת היותו כרוך בהיותו נובע ממטבע וירטואלי, והכל בהתאם לקבוע בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 9 בנובמבר, 2022. יחד עם זאת, ביום 5 במרץ, 2023 קיבל הבנק הקלה מהפיקוח על הבנקים ביישום התיקון להוראה, בקשר להעברות כספים שמקורם בפעילות בנכסים וירטואליים אל חשבונות של לקוחות הבנק. ההקלה בתוקף עד ליום 31 במרץ, 2025.

כמו-כן, ביום 5 בדצמבר, 2022, פורסם עדכון נוסף להוראה, המתייחס לתשלומי שכר לעובדים פלסטיניים באמצעות העברות בנקאיות. התיקון נלווה לחוזר המפקח מיום 30 ביוני, 2022 באותו נושא. לפי התיקון להוראה בעת ביצוע העברה בנקאית לתושב פלסטיני, על התאגיד הבנקאי לבצע בדיקות אימות מול מאגרי המידע של רשות האוכלוסין. בבדיקה זו מחליפה בדיקות אחרות שנדרשות לפי צו איסור הלבנת ההון החל על התאגידים הבנקאיים. בנוסף, בעדכון ההוראה האמור ניתנה דחיית נושא של דחיית פקיעת תוקפן של תעודות הזהות ביומטריות שהונפקו לציבור ותוקפן עתיד לפוג בקרוב. עדכון ההוראה נכנס לתוקף ביום 15 בינואר, 2023.

ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

10. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון עו"ש וניהול"

ביום 29 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראת נוהל בנקאי תקין מס' 422 בנושא "פתיחת חשבון בנק וניהול" ובה הבהרה לגבי חובתו של תאגיד בנקאי לפתוח חשבון בנק ללקוח, ובפרט פורטו מקרים בהם לא התקבל טענת תאגיד בנקאי ל"סירוב סביר" לפתיחת חשבון בנק ביתרת זכות וניהול החשבון באמצעות שירותי תשלום בסיסיים, ואף לאפשר ניהול חשבון בנק ביתרת חובה, כל עוד הפעילות היא במסגרת אשראי מאושרת. בין היתר נקבעה בהוראה חובה שלא להפלות קבוצות אוכלוסייה בשל מאפייניהן (למשל פושטי רגל, אפטרופסיים, עובדים זרים וכדומה). כן קובעת ההוראה כי אין לסרב להעמיד לרשות לקוח כרטיס חיוב מיידי ולאפשר לו לעשות שימוש בערוצי בנקאות בתקשורת.

הבנק לומד את ההוראה ונערך ליישומה.

תחילתה של ההוראה ביום 26 במרץ, 2024. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על דוחותיו הכספיים של הבנק.

11. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 427- בנושא "שירותי תשלום מתקדמים"

ביום 13 ביוני, 2022, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 427 בנושא "שירותי תשלום מתקדמים" אשר קובעת חובות גילוי החלות על הבנקים לעניין פעולות תשלום המתבצעות בחשבונות לקוחותיהם באמצעות אפליקציות תשלום.

בהתאם להוראה זו, בנק המנהל ללקוחות חשבון עו"ש וכן מנפיק כרטיס חיוב, יציגו ללקוחותיהם מידע אודות פרטי כל פעולת תשלום (חיוב או זיכוי) שבוצעה ע"י הלקוח או עבור הלקוח באמצעות אפליקציית תשלום (ככל שפרטים אלו התקבלו מאפליקציית התשלום). במסגרת ההוראה נקבע המידע אותו יש להציג ללקוחות וכן אופן ותדירות הצגתו.

בהתאם, עם כניסת ההוראה לתוקף, הבנק יידרש לתמוך במידע שייגע אליו מכל אפליקציית התשלום, ככל שמידע שכזה אכן יגיע מאפליקציית אלו, ולהציגו ללקוחותיו באופן ובתדירות הקבועים בהוראה. תחילתה של הוראה זו ביום 1 בפברואר, 2023.

הבנק מיישם את ההוראה. אין להוראה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

12. הוראת ניהול בנקאי תקין 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי "היוותרות בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה"

ביום 11 ביוני, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 434 בנושא "חשבונות משותפים - תנאי "היוותרות בחיים" וטיפול בחיובים קיימים לאחר הפטירה", באופן המשקף ללקוחות משותפים בחשבון את קיומו של סעיף "היוותרות בחיים", ואת השלכותיו, כדי שיוכלו לבחור באופן מודע האם להחילו או לא להחילו על החשבון בו הם שותפים. במסגרת התיקון להוראה נקבעו הנחיות בנוגע לחובת הבנק להציע ללקוחות המבקשים לפתוח חשבון משותף, לחתום על קיומו של הסעיף בהסכם לפתיחת חשבון משותף, תוך מתן הסבר משמעותי תנאי "היוותרות בחיים" והבהרה כי הסעיף מתייחס למישור היחסי שבין הבנק ללקוחות בלבד. כמו-כן הוטלו על תאגיד בנקאי חובות לידוע בדבר קיומו של הסעיף ותיעוד בחירת הלקוחות כתנאי לכריתת הסכם לפתיחת חשבון, תוך התייחסות לזכויות חתימה שונות שהוגדרו על ידי השותפים, ידוע הלקוחות על הבחירה הקיימת בסעיף זה בעת כל שינוי במהלך חיי החשבון והאפשרות לשנות את בחירתם.

תחילתו של התיקון ביום 11 ביוני, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

13. הוראת ניהול בנקאי תקין 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור"

ביום 19 ביולי, 2023, תוקנה הוראה 451 בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור". עדכון ההוראה צפוי להגביר את השקיפות לטובת הלווים ולהקל עליהם בביצוע פעולות ביחס להלוואות שנטלו. במסגרת התיקון נקבעו הקלות ללווים לגבי אופן ביצוע פעולות באופן מקוון, אופן ההודעה על כוונה לבצע פירעון מוקדם (כך שיהיה באמצעות הבנק בו הלקוח מבקש למחזר את ההלוואה ולא באופן עצמי) וכדומה. עוד נקבעו הוראות לפירעון הלוואה באמצעות הלוואה ממלווה מוסדי שאינו תאגיד בנקאי ולחובת התאגיד הבנקאי לפעול באותו אופן בו פועל התאגיד הבנקאי מול תאגיד בנקאי אחר. תחילתו של העדכון להוראה תהיה ביום 19 ביולי, 2024. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

14. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך"

ביום 23 בדצמבר, 2021 פורסמה הוראה 460 בנושא "הצגת נתוני פעילות בפיקדון ניירות ערך". הוראה זו, אשר נקבעה בשיתוף עם רשות ניירות ערך, מחייבת את התאגיד הבנקאי להציג נתונים מפורטים אודות ביצועי פיקדון ני"ע שלו ללקוחותיו. ההוראה קובעת מינימום מחויב של מידע הנדרש בהצגה, אך התאגיד הבנקאי יכול להוסיף עליו מידע ופילוחים נוספים. בעדכון להוראה מיום 13 ביוני, 2022, הוחרגו חלק מהלקוחות המתוחכמים מתחולת ההוראה, וניתנו מספר הבהרות באשר לאופן הצגת הנתונים ללקוחות. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר, 2023, הבנק מיישם את ההוראה. אין להוראה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

15. הוראת ניהול בנקאי תקין 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר"

ביום 19 ביולי פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 461 בנושא "פעילות תאגיד בנקאי כברוקר דילר", במסגרתו נקבעו נורמות התנהגות מקובלות לעניין קבלת הוראות וביצוע פעולות בניירות ערך ובמכשירים פיננסיים עבור לקוחות התאגיד הבנקאי, הן כמתווכים והן בדרך של מסחר לחשבונם העצמי. במסגרת ההוראה נדרש מתאגיד בנקאי, המבצע פעילות כברוקר-דילר עבור לקוחותיו, לקבוע מדיניות, נהלים ולקבוע דרכי פעולה שיגנו על לקוחותיו ויבטיחו ביצוע מיטבי של עסקאות עבורם, תוך שמירה על מקצועיות וישרה. ההוראה מסדירה עקרונות לניהול הסיכונים (לרבות סיכונים תפעוליים), הנובעים מפעילות התאגידים הבנקאיים כברוקר דילר.

במסגרת ההוראה נדרש התאגיד הבנקאי לקבוע מבנה ארגוני, מדיניות ונהלים לביצוע עסקאות ולבקרה עליהן ולמניעת ניגודי עניינים; לאמץ קוד התנהגות לפעילות ביושרה, הוגנות ומקצועיות לטובת האינטרסים של הלקוחות, לרבות מתן מידע הנוגע לעסקה; לוודא התאמת פעילות הלקוחות בני"ע ובמכשירים פיננסיים לרמת הידע או הניסיון שלהם, לרבות מתן אזהרה ללקוחות אם יבקשו לבצע פעולה שלדעת התאגיד הבנקאי אינה תואמת את הידע או הניסיון שלהם; לקבוע נהלים לביצוע הוגן ומדיר של הוראות לקוחות; לנקוט בכל האמצעים הסבירים על מנת להשיג את התוצאה המיטבית עבור הלקוחות, תוך התחשבות, בין היתר, במאפייני העסקה: גודל, מחיר, עלות, מהירות ביצוע סבירות ביצוע וזירות המסחר האפשריות; להטמיע מערכות מידע נאותות כדי להבטיח רמה גבוהה של הגנה מפני התממשות סיכונים תפעוליים וסיכונים סייבר; לשמור תיעוד על כל פעולה הקשורה לעסקה של לקוח; ולפתח כלי ניטור ובקרה לאיתור פעולות חשודות או חריגות.

הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תחילתה ביום 19 בינואר, 2025. להוראה לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

16. הוראת ניהול בנקאי תקין 473 בנושא "הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם התאגיד הבנקאי בהסכם הפצה"

ביום 29 ביוני, 2023, פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 473 בנושא "הפצת כרטיסי אשראי של מנפיקים הקשורים עם התאגיד הבנקאי בהסכם הפצה", אשר בבסיסה סעיף 17' לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 הקובע כי בעת פנייה של לקוח לבנק בבקשה להתקשר עמו בחוזה כרטיס אשראי, או בעת פנייה של בנק ללקוח בהצעה להתקשרות בחוזה כאמור, על הבנק להפיץ את כרטיסי אשראי של המנפיקים הקשורים עם הבנק בהסכם הפצה. תחילתה של ההוראה ביום פרסום ההוראה, הבנק מיישם את ההוראה. אין להוראה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

17. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות"

ביום 26 במרץ, 2023, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 501 בנושא "מערך שירות ותמיכה ללקוחות" המעגנת עקרונות למתן שירות ותמיכה ללקוחות המערכת הבנקאית בערוצי השירות השונים. מטרת ההוראה, כפי שהוצגה, הינה לקדם תרבות ארגונית ששמה דגש על איכות וזמינות השירות והתמיכה הניתנים ללקוחות, והטמעת הגישה של "הלקוח במרכז". בהתאם, בהוראה נקבעו חובות החלות על התאגיד הבנקאי בתחום הממשל התאגידי, כגון: חובות הדירקטוריון לניבוי אסטרטגיית שירות ותמיכה ללקוחות, פיקוח אחר יישום האסטרטגיה ושילובה בתכניות העבודה של הביקורת הפנימית, ואישור מדיניות השירות והתמיכה בלקוחות שתגובש על ידי ההנהלה. בנוסף, נקבעו חובות ההנהלה ליישום אסטרטגיית הדירקטוריון, לקבוע מדיניות ולפתח תכניות עבודה שנתיות ורב שנתיות לקידום עקרונות מתן השירות והתמיכה, להקצות משאבים לצורך יצירת מנגנוני פיקוח ובקרה, ולקבוע מנגנוני תגמול לעובדים העוסקים במתן שירות לרבות עובדי מיקור חוץ. התאגיד הבנקאי נדרש לקבוע אמנת שירות אשר תיתן ביטוי למדיניות השירות והתמיכה של הבנק כלפי לקוחותיו, בדגש על שירותים משמעותיים ובעלי ערך גבוה ללקוחות. על האמנה לכלול הצהרת שירות ארגונית בה יבטא הבנק את תפיסת השירות והמדיניות שהוא מבקש לקדם מול לקוחותיו, להגדיר תנאי השירות (SLA) אשר יפורסמו ובהם יפורטו השירותים המוצעים ללקוחות, ערוצי השירות והתמיכה שבאמצעותם יכול הלקוח לקבל שירותים מהבנק, התנאים לקבלת השירותים השונים בערוצי השירות השונים ורמות השירות להן מתחייב הבנק בכל ערוץ שירות. התאגיד הבנקאי מחויב לפרסם את האמנה בערוצים בהם הוא נוהג לפרסם מידע ללקוחותיו, ובכלל זה באתר האינטרנט שלו. בנוסף, מחויב תאגיד בנקאי לפרסם פרסום רבעוני של ממוצע זמני ההמתנה ומענה בפועל בהתייחס לכל אחד מהשירותים וערוצי השירות המפורטים באמנת השירות. תחילתם של עיקר החיובים לפי ההוראה ביום 26 במרץ, 2024.

הבנק נערך ליישום ההוראה, אשר תצרוך היערכות משמעותית וכוללת עלויות היערכות. לא צפויה להיות להוראה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

18. מכתבים פיקוחיים בנושא סיכונים בפעילות מול גורמים תחת סנקציות ופתיחה וניהול חשבונות לעולים חדשים מרוסיה

ביום 2 בפברואר 2023 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא: "מתן שירות ללקוחות המערכת הבנקאית בישראל ברקע המלחמה בין רוסיה לאוקראינה ובו הוא חוזר על קריאתו (במכתבים קודמים שפורסמו בשנת 2022) לאזן בין הצורך לניהול סיכונים לנוכח החשיפה הנובעת ממשטרי הסנקציות הבינלאומיים לבין הציפייה למתן שירות מיטיבי ללקוחות. במכתבו, המפקח מנחה כי אל לתאגיד בנקאי לנהל סיכונים תוך הימנעות גורפת ממתן שירותים. הפיקוח על הבנקים הדגיש כי כל סירוב לקבלת כספים צריך להיות מגובה בנימוק מפורט של הנימוקים לסירוב וכי נדרש להגדיר את רשימת המסמכים הנדרשים על מנת לדון בבקשתו של עולה חדש לפתיחת חשבון. סירוב לפתיחת חשבון כפוף למסירת הודעה בכתב המפרטת את טעמי הסירוב. הבנק פועל בהתאם למכתב המפקח.

19. מכתבים פיקוחיים בנושא הוגנת צרכנית

ביום 26 בפברואר, 2023, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "נקיטת צעדים צרכניים בסביבה פיננסית משתנה". במכתבו, פירט בנק ישראל את ציפיותו מהתאגידים הבנקאיים להתנהל ברגישות יתרה ומתוך ראיית טובת הלקוח וצרכיו. בפרט, בנק ישראל הביע ציפייה לפיה התאגידים הבנקאיים יפעלו באופן יזום להציע חלופות להקלה של נטל התשלומים על ציבור לקוחותיהם, תוך גילוי מקיף ונהיר ללקוחות, על המשמעויות קצרות הטווח והארוכות, הנלוות לאפשרויות שיועמדו בפניהם. מכתב זה בא בנוסף למכתבים קודמים באותו נושא, אשר פורסמו בשנת 2022.

הבנק התאים את התנהלותו לציפיות הפיקוחיות העולות מהמכתבים ויישם אותן גם במסגרת תכנית העבודה שהכין לקראת 2023.

179	הדירקטוריון
179	הנהלה ונושאי משרה בכירה
179	עסקאות עם בעל שליטה
180	המבקר הפנימי
180	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל
181	דירוג האשראי של הבנק
182	נספח - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות הבנות במאזחות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

נכון למועד הדוח וליום פרסומו, מונה דירקטוריון הבנק 9 דירקטורים, מתוכם 3 דירקטורים חיצוניים לפי חוק החברות, התשנ"ט – 1999 ("חוק החברות") שהנם גם דירקטורים חיצוניים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 301 ("הוראה 301"). מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהרכב הדירקטוריון. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2023 קיים דירקטוריון הבנק 9 ישיבות מליאה ו-18 ישיבות של וועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

לפרטים אודות מינויה של הגב' מירית תשובה, כסמנכ"ל, מבקרת פנימית ראשית, במעמד חברת הנהלה חלף מר רון שגיא, ראו בהמשך הדוח תחת הכותרת "מבקר פנים". ביום 30 ביוני 2023 סיימה עו"ד מיכל קופרשטיין את כהונתה כמזכירת הבנק והחברות הבנות. ביום 27 ביוני 2023, אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של עו"ד חן כהן כממלא מקום מזכיר הבנק והחברות הבנות.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2023-2025

ביום 4 בדצמבר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, ואישור דירקטוריון הבנק, אישרה אסיפת בעלי המניות את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול"). בהתאם לסעיף 267 א' ו-267 לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול לשנים 2023-2025 וכן תיקון תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל, ראו דוח זימון אסיפת בעלי המניות של הבנק שפרסם הבנק ביום 30 באוקטובר 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-131215). וכן בדוחות הכספיים לשנת 2022. ביום 15 במאי, 2023 אישרה אסיפה מיוחדת של בעלי מניות של הבנק מתן תגמולים משתנים לנושאי משרה בבנק. (לפרטים נוספים ראה דוח זימון אסיפה מיום 30 באפריל, 2023 וכן דוח תוצאות אסיפה מיום 15 במאי, 2023. מס' אסמכתאות: 2023-01-051819 ו-2023-01-045798).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025

ביום 27 באוקטובר, 2022, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2023-2025 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"). בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301.

עסקאות עם בעל שליטה וצדדים קשורים

אישור ביטוח

ביום 25 באפריל, 2021, אישרה אסיפת בעלי המניות של הבנק את גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) בהחלטת מסגרת ל-6 שנים (להלן: "החלטת המסגרת"). בהתאם להחלטת המסגרת, ביום 18, במרץ 2021 אישר דירקטוריון הבנק, בין היתר, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) בישיבתה מיום 14, במרץ 2021, רכישת ביטוח מיום 10 במאי 2021 ועד ליום 31 במרץ, 2022, בהתאם לגבולות החלטת המסגרת ובכפוף לקבלת אישור אסיפת בעלי המניות של הבנק להארכת נוספת של החלטת המסגרת כאמור. לפרטים נוספים ראו דיווחים מיידיים שדיווח הבנק ביום 21 במרץ, 2021 וביום 25 באפריל, 2021 (מס' אסמכתא: 2021-01-040284 ו-2021-01-069939, בהתאמה). בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכשו או התחייבויותיו. בהתאם להחלטת המסגרת כאמור לעיל, ביום 22 במרץ 2022, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, את חידוש ביטוח הדירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) לתקופה שהחלה ביום 1 באפריל 2022 ועד ליום 31 במרץ 2023. עלות חידוש פרמיית ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לתקופה האמורה הוא כ- \$187,000 כאשר גבולות האחריות הם \$30,000,000 למקרה ו-\$60,000,000 לתקופת ביטוח. ביום 20 במרץ 2023, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, את חידוש ביטוח הדירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות) (D&O) לתקופה שהחלה ביום 1 באפריל 2023 ועד ליום 31 במרץ 2024. עלות חידוש פרמיית ביטוח דירקטורים ונושאי משרה לתקופה האמורה הוא כ- \$173,000,000 כאשר גבולות האחריות הם \$30,000,000 למקרה ו-\$60,000,000 לתקופת ביטוח.

פטור, שיפוי וגמול דירקטורים

לפרטים אודות מתן פטור ומתן שיפוי לנושאי המשרה בבנק, לרבות הדירקטורים בבנק, וכן לפרטים אודות גמול לשייבה וגמול שנתי לדירקטורים בבנק, ראו חלק א' לדוח ממשל תאגידי בדוח התקופתי לשנת 2022 (מס' אסמכתא: 2022-01-033097).

עסקת שכירות

ביום 23 במאי, 2023 אישר דירקטוריון הבנק (בהתאם להמלצת ועדת הביקורת מיום ה-18 במאי 2023) את הארכת הסכם השכירות בין הבנק (באמצעות חברת בת) לבין חברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה לשטח המשמש כמרכז הסריקה והמערך העורפי של הבנק בשטח כולל של 754 מ"ר. בהתאם לאישור הדירקטוריון, הסכם השכירות הוארך לתקופה של שלוש שנים נוספות החל מיום ה-1 ביולי 2023 ועד ליום 30 ביוני 2026 בתמורה כוללת של כ-1,058 אלפי ש"ח לכל תקופת השכירות (לא כולל מע"מ והצמדה למדד).

המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בבנק ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית העבודה השנתית והרב שנתי והשיקולים בקביעתה, נכללו בדוח השנתי לשנת 2022.

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית לשנת 2023 אושרה בוועדת ביקורת ביום 22 בדצמבר 2022, ובדירקטוריון ביום 24 בינואר, 2023.

הדוח השנתי של המבקר הפנימי לשנת 2022 נדון בוועדת ביקורת ביום 21 במרץ, 2023 ובדירקטוריון ביום 22 במרץ, 2023.

ביום 6 בפברואר 2023 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה של הגב' מירית תשובה, כמבקרת פנימית ראשית. 12 במרץ 2023, החלה את עבודתה בבנק לתקופת חפיפה עם המבקר הפנימי היוצא, מר רון שגיא, והחל מיום 1 באפריל 2023 החלה לכהן כמבקרת הפנים של הבנק.

ביום 31 במרץ 2023 חדל, מר שגיא רון, לכהן כסמנכ"ל, מבקר פנימי הראשי.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטיים בדוח זה, ככל שהיו. בנוסף, הוראות סקירה חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2022 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2022.

סקירה של עדכוני הרגולציה נכללת גם במסגרת [ביאור 18 לדוחות הכספיים](#), ה"ל.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 18 בינואר, 2023 הודיעה חברת מדרוג בע"מ (להלן: "מדרוג") על דירוג Aa2.il באופק יציב להרחבת סדרה יח' בהיקף של עד 355.0 מיליון ש"ח ערך נקוב וכן דירוג P-1.il לגיוס ניירות ערך מסחריים (סדרה 3) בסך של עד 330.0 מיליון ש"ח ע.נ.

ביום 18 בינואר, 2023 הודיעה חברת Standard & Poor's Maalot (לעיל ולהלן: "מעלות S&P") על מתן דירוג 'iAA-' לאגרות חוב בהיקף של 355.0 מיליון ש"ח ע.נ. שיונפקו על ידי בנק ירושלים בע"מ (iAA-/Stable/iA-1+) באמצעות הרחבת סדרה י"ח ועל מתן דירוג 'iA-1+' להנפקת ניירות ערך מסחריים באמצעות הנפקת סדרה חדשה, סדרה 3, בהיקף של עד 330.0 מיליון ש"ח ע.נ. ההנפקות יבוצעו באמצעות החברה.

ביום 20 יוני, 2023 אישרה חברת מידרוג בע"מ (להלן: "מדרוג") על דירוגי הפיקדונות לזמן ארוך בדירוג Aa.2.il באופק יציב, וכן את דירוג כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (COCO) על ידי מחיקה או מחיקה חלקית (מסווגים כהון רובד 2) בדירוג A2.il(hyb) באופק יציב. כמו כן, מידרוג אישרה את דירוג P-1.il לפיקדונות לזמן קצר ודירוג P-1.il לניירות ערך מסחריים.

ביום 6 ביולי, 2023 קבעה חברת מידרוג דירוג של Aa2.il באופק יציב להרחבת סדרה טז' בהיקף של עד 340 מיליון ש"ח ערך נקוב וזאת חלף סכום של עד 200 מיליון ש"ח ערך נקוב שדורג קודם לכן ביום 4 ביולי, 2023.

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים:

מידרוג	Standard&Poor's Maalot	
Aa2.il Stable	iAA- /Stable	דירוג הבנק למועד הדוח (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)
A2.il (hyb) Stable	iA- / Stable	כתבי התחייבות הנדחים המותנים שהונפקו ע"י הבנק
P-1.il	iA-1+	ניירות ערך מסחריים דירוג זמן קצר

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽³⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית נכסים, התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	
מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	
13,307.6	407.7	6.13	14,743.0	596.9	8.10	נכסים נושאי ריבית
228.1	-	-	219.0	0.9	0.82	אשראי לציבור ⁽⁶⁾⁽³⁾
2,303.0	3.2	0.28	2,933.1	57.9	3.95	פקדונות בבנקים
880.3	5.8	1.32	1,004.7	10.4	2.07	פקדונות בבנקים מרכזיים
36.1	-	-	269.2	6.0	4.46	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
16,755.1	416.7	4.97	19,169.0	672.1	7.01	סך כל הנכסים נושאי ריבית
27.7	-	-	26.7	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
460.2	-	-	457.7	-	-	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
17,243.0	416.7	4.83	19,653.4	672.1	6.84	סך כל הנכסים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	
מיליוני ש"ח		אחוז	מיליוני ש"ח		אחוז	
10,761.6	73.6	1.37	12,950.0	223.1	3.45	התחייבויות נושאות ריבית
866.7	0.7	0.16	686.5	1.7	0.50	פקדונות הציבור
9,894.9	72.9	1.47	12,263.5	221.4	3.61	לפי דרישה
322.6	1.3	0.81	367.1	2.2	1.20	לזמן קצוב
1.2	-	-	-	-	-	פקדונות מבנקים
2,315.8	73.6	6.36	2,994.1	81.9	5.47	פקדונות הממשלה
13,401.2	148.5	2.22	16,311.2	307.2	3.77	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
2,388.3	-	-	1,760.3	-	-	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
256.2	-	-	291.3	-	-	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
16,045.7	148.5	1.85	18,362.8	307.2	3.35	סך כל ההתחייבויות
1,197.3	-	-	1,290.6	-	-	סך כל האמצעיים ההוניים
17,243.0	-	-	19,653.4	-	-	סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.75	-	-	-	-	-	פער הריבית
16,755.1	268.2	3.20	19,169.0	364.9	3.81	תשואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

טכונים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הכנסות ריבית	שיעורי הכנסה	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
אחוז			אחוז			
13,886.0	222.1	6.40	15,056.8	320.6	8.52	נכסים נושאי ריבית
204.8	-	-	196.9	0.2	0.41	אשראי לציבור ⁽⁶⁾⁽³⁾
2,231.0	2.7	0.48	2,638.4	28.5	4.32	פקדונות בבנקים
1,028.4	3.9	1.52	1,094.5	6.9	2.52	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.5	-	-	323.1	3.7	4.58	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
17,350.7	228.7	5.27	19,309.7	359.9	7.46	סך כל הנכסים נושאי ריבית
27.7	-	-	26.7	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
535.2	-	-	42.9	-	-	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁵⁾
17,913.6	228.7	5.11	19,379.3	359.9	7.43	סך כל הנכסים

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית -

התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	הוצאות ריבית	שיעורי הכנסה	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
אחוז			אחוז			
11,004.3	41.6	1.51	13,013.8	125.3	3.85	התחייבויות נושאות ריבית
862.2	0.5	0.23	636.6	-	-	פקדונות הציבור
10,142.1	41.1	1.62	12,377.2	125.3	4.05	לפי דרישה
308.7	0.8	1.04	372.9	1.1	1.18	לזמן קצוב
11	-	-	-	-	-	פקדונות מבנקים
2,416.0	45.6	7.55	2,762.4	44.8	6.49	פקדונות הממשלה
13,730.1	88.0	2.56	16,149.1	171.2	4.24	סך הכל התחייבויות הנושאות ריבית
2,424.6	-	-	1,665.7	-	-	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
256.3	-	-	295.0	-	-	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
16,411.0	88.0	2.14	18,109.8	171.2	3.78	סך כל ההתחייבויות
1,502.6			1,269.5			סך כל האמצעיים ההוניים
17,913.6			19,379.3			סך כל ההתחייבויות והאמצעיים ההוניים
2.71			-			כער הריבית
17,350.7	140.7	3.24	19,309.7	188.7	3.91	תשוואה נטו⁽⁸⁾ על נכסים נושאי ריבית

הערות בסוף הנספח.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוז		מיליוני ש"ח	אחוז		מיליוני ש"ח	
						מטבע ישראלי לא צמוד
3.64	230.2	12,639.5	6.54	460.1	14,063.1	סך נכסים נושאי ריבית
(0.94)	(47.1)	10,065.0	(3.16)	(189.8)	12,005.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.70			3.38			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
11.10	178.5	3,215.3	9.20	197.2	4,286.8	סך נכסים נושאי ריבית
(7.19)	(100.5)	2,795.0	(5.83)	(105.7)	3,624.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.91			3.37			פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
1.78	8.0	900.3	3.61	14.8	819.1	סך נכסים נושאי ריבית
(0.33)	(0.9)	541.2	(3.44)	(11.7)	680.4	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.45			0.17			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
4.97	416.7	16,755.1	7.01	672.1	19,169.0	סך נכסים נושאי ריבית
(2.22)	(148.5)	13,401.2	(3.77)	(307.2)	16,311.2	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.75			3.24			פער הריבית

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023			
שיעורי הכנסה	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעורי הכנסה	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
		מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח	
אחוז			אחוז			
						מטבע ישראלי לא צמוד
3.68	122.0	13,267.1	6.93	241.6	13,936.0	סך נכסים נושאי ריבית
(1.01)	(26.2)	10,384.8	(3.60)	(104.1)	11,559.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.67			3.33			פער הריבית
						מטבע ישראלי צמוד למדד
12.85	102.3	3,183.6	9.68	109.8	4,535.5	סך נכסים נושאי ריבית
(8.87)	(61.1)	2,754.7	(6.19)	(60.3)	3,899.6	סך התחייבויות נושאות ריבית
3.98			3.49			פער הריבית
						מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
1.96	4.4	900.0	4.06	8.5	838.2	סך נכסים נושאי ריבית
(0.47)	(0.7)	590.6	(3.94)	(6.8)	689.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.49			0.12			פער הריבית
						סך פעילות בישראל
5.27	228.7	17,350.7	7.46	359.9	19,309.7	סך נכסים נושאי ריבית
(2.56)	(88.0)	13,730.1	(4.24)	(171.2)	16,149.1	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.71			3.22			פער הריבית

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות כגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו בימים 30.06.2022 ו-30.06.2023 בסך 2.2 מיליון ש"ח ו-(21.2) מיליון ש"ח בהתאמה ולשישה חודשים שהסתיימו בימים 30.06.2022 ו-30.06.2023 בסך (1.2) מיליון ש"ח ו-(34.7) מיליון ש"ח, בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך 0.4 מיליוני ש"ח ו-4.5 מיליוני ש"ח, 1.0 מיליוני ש"ח ו-10.5 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30.06.2022 ו-30.06.2023 בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשואה נטו הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 לעומת שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2023 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2022			
גידול (קטון) בגלל שינויים ⁽²⁾			גידול (קטון) בגלל שינויים ⁽²⁾			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
189.2	145.2	44.0	98.5	79.8	18.7	נכסים נושאי ריבית
66.2	64.5	1.7	32.7	32.0	0.7	אשראי לציבור בישראל
255.4	209.7	45.7	131.2	111.8	19.4	נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל
						סך הכל הכנסות הריבית
150.1	135.1	15.0	83.6	76.0	7.6	התחייבויות נושאות ריבית
9.2	(12.5)	21.7	(0.5)	(7.2)	6.7	פקדונות הציבור בישראל
159.3	122.6	36.7	83.1	68.8	14.3	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
						סך כל הוצאות הריבית
96.7	87.7	9.0	48.0	42.9	5.1	סך הכל, נטו

אינדקס	
95,82	א אומדנים חשבונאיים קריטיים
127, 115, 114	אקטוארי
131, 129, 82, 75, 44, 32, 31, 13	ב באזל
186, 74, 71, 70, 60, 59, 57, 51, 46, 44, 16, 15, 14	ד דירוג
30	ה הון והלימות הון
84, 83, 71, 47, 45, 43, 13, 12	ה הלבנת הון
,146, 145, 144, 143, 142, 137, 135, 133, 132, 120, 85, 61, 60, 59, 56, 55, 54, 52, 51, 49, 48, 46, 40, 39, 33, 32, 26, 18, 8, 6, 5, 3	ה הלוואות לדירוג
155, 154, 153, 152, 151, 149, 148, 147	ה הפרשה להפסדי אשראי
156, 141, 140, 139, 116, 115, 114, 113, 107, 98, 93, 85, 69, 56, 55, 54, 52, 51, 49, 29, 12	ח חובות בעייתיים
160, 115, 114, 113, 100	ח חובות פגומים
137, 133, 68	י יעד הון
33,30	מ מנצח פעילות
137, 135, 133, 132, 97, 56, 40, 38, 37, 27, 8, 5, 3	מ מדיניות חשבונאית
98, 85, 49, 4	מ מינוף
122, 121, 120, 119, 97, 34, 33, 11, 10, 5	מ מיסוי
99, 41	מ מסגרות אשראי
156	נ נגזרים
,161, 160, 159, 158, 157, 132, 131, 130, 129, 128, 126, 125, 120, 102, 97, 95, 93, 75, 74, 72, 71, 55, 54, 52, 47, 34, 33, 32, 31, 26	נ ניירות ערך
164, 165, 163, 162	נ נזילות
,163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 132, 123, 111, 110, 109, 108, 107, 105, 100, 98, 95, 93, 92, 82, 72, 71, 47, 31, 29, 28, 18, 12, 7, 5	נ נכסי סיכון
,164	ס סיכון אשראי
130, 84, 82, 81, 74, 73, 29, 12, 6, 4	ס סיכון נזילות ומימון
150, 148, 146, 144, 142, 128, 30	ס סיכון ריבית
,153, 152, 140, 139, 138, 129, 128, 125, 124, 123, 122, 121, 103, 101, 98, 89, 85, 73, 72, 65, 60, 59, 57, 51, 45, 43, 31, 30, 13, 5, 3	ס סיכונים אחרים
177, 173, 171, 169, 168, 167, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156, 154	ע עמלות
179, 49, 20	פ פיקדונות הציבור
84, 77, 4	ש שווי הוגן
83, 33, 4	
132, 113, 112, 106, 91, 20, 11, 10	
179, 178, 176, 175, 174, 150, 148, 146, 144, 142, 126, 110, 93, 89, 81, 39, 37, 29, 24, 23, 5	
183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 159, 140, 137, 135, 120, 118, 117, 116, 115, 114, 108, 92, 89, 78, 77, 75, 27, 6	

סניפי בנק וחברות בנות עיקריות

הנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
סניף בנקאות פרטית	רח' גרשון אגרון 30 ירושלים (וולדורף אסטוריה) 9419009
סניף גאולה - רוממה	רח' שמגר 21, רוממה ירושלים 9446124
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פל ים 9, בניין צים, חיפה 330512
סניף המרכז	רח' ז'בוטינסקי 9 מגדל הכשרת הישוב בני ברק 5126417
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עלית	רח' אבני נזר 18, קריית ספר, מודיעין עלית 7181018
סניף קריון	דרך עכו 192, קריית ביאליק 27000
סניף נצרת	רחוב 1100 בית 2 צומת אום וואסף נצרת 16100
סניף סחנין	רח' הגליל, קניון סחנין 3081000
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל 2165006
שלוחת אלעד	רח' יהודה הנשיא 94, אלעד 4082414
שלוחת אום אל פחם	רח' אלמדינה, בניין אלסולטן, אום אל פחם 3001000
שלוחת בית שמש	רח' דרך יצחק רבין 2, קניון נעימי, בית שמש 9958551
שלוחת ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן - תמרים, ביתר עלית 9055702
שלוחת נתיבות	רח' המסגר 1 נתיבות 8776815
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
תומר ירושלים בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	רח' שרי ישראל 15 ירושלים 9439029
תמר אריאל קפיטל בע"מ	רח' הנגב 2, קריית שדה התעופה 7010000
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il